

МОРИЙН ЛИНДЛИ ТАЙНИЯ ДНЕВНИК НА ИЗТОЧНАТА ПЕРЛА

Превод от английски: Йолина Миланова, 2011

chitanka.info

На Клайв, Даниъл и Либърти с обич

БЕЛЕЖКА НА АВТОРКАТА

„Тайният дневник на Източната перла“ е роман за необикновения живот на една манджурска принцеса, чийто удивителен образ на красавица в мъжки дрехи прикова вниманието ми, когато се мярна на екрана във филма на Бертолучи „Последният император“.

Източна перла е интригуваща като всяка жена, дръзнала да пристъпи нормите на своето време и имала куража да превърне живота си в приключение. Във време, когато самата аз се съвземах от тежка загуба и емоционална буря, един ден седнах в красивата стара читалня на Британската библиотека и се залутах във водовъртежа на нейния живот. Наличните факти я представяха доста едностранчиво — изцяло в черни краски. Стори ми се твърде пресилено и тъй като знам, че историците могат да бъдат пристрастни не по-малко от романистите, опитах се на свой ред да съживя образа ѝ, такъв, какъвто аз си го представям, и да проумея какво я е превърнало в жената, спечелила си такава мрачна слава.

Не съм спестила нищо на читателя, но се опитах да отида по-далеч от голите факти — това е роман и за куража, любовта, верността и загубата.

Част от действащите лица имат известна прилика с реално съществуващи личности. Освен това съм се стремела максимално точно да отразя историческата действителност и да спазя хронологията.

Тези записки бяха открити в Затвор номер едно в Пекин сред личните вещи на екзекутираната Източна перла. Сред нещата ѝ бяха открити също и стихотворение на Чикамацу, празно бурканче от брилянтин, малко шишенце с масло от хризантеми, парфюмирано писмо с надпис „твоя вярна приятелка“, недоядена кутия с изсушени личи и касова бележка за черна перла, закупена от магазин на „Нанкин Роуд“ в Шанхай.

СУПА ОТ ЗМИЯ И ХРИЗАНТЕМИ

През 1914 г., когато бях на осем, ме хванаха да шпионирам баща ми, принц Су, докато правеше любов с едно четиринайсетгодишно момиче. Момичето имаше искрящи очи и устни, сочни като кървавочервен портокал.

Скрита зад един параван, аз го наблюдавах как сваля копринените ѝ обувчици и топва малките ѝ стъпала в чая си, преди да отпие от него. Момичето седеше неподвижно на една възглавница на пода, чисто голо, с разпуснати коси, които лъщяха като лаврови листа. Погълнат от любовния ритуал, баща ми пхна ядка от бадем между пръстите на краката ѝ, после бавно се наведе и вкуси ядката с такава наслада, все едно не беше опитвал нищо по-хубаво. Момичето мълчаливо се остави да я яхне. Не след дълго той свърши, като стенеше от екстаз. Едва когато се изтърколи до нея омаломощен, тя въздъхна престорено и прошепна в ухото му нещо, което го накара да се усмихне гордо. След малко момичето се надигна, напълни една купа с топла ароматна вода и внимателно изми баща ми между краката. После нахлузи кукленските си обувчици, наметна робата си и безшумно се измъкна от стаята.

Знаех, че под превръзките, стегнали стъпалата ѝ, се крие възпалена, загниваща плът, но такава беше традицията — според легендата нямаше „нищо по-прекрасно от крачета с изящната форма на лотос — цвят, от който повелителят да пие божествен нектар, докато забива нефритеното си копие, преди да се излее благодатният дъжд“. Важното беше повелителят да остане доволен. Нищо друго нямаше значение.

На мен не ми беше отредено да мина през такъв ритуал, за да доставя на някой мъж върховна наслада. Момичетата с манджурска кръв са изключение — може да се каже, че са късметлийки. В онези дни, когато цял Китай беше обзет от манията по „миниатюрните“ крачета и жените бяха готови на всичко, за да угодят на мъжете, единствено манджурските момичета можеха да тичат нагоре-надолу на

твърде „големите“ си стъпала — всички други ситнеха досущ като патета с подрязани криле.

Родена съм манджурска принцеса, четиринайсетата дъщеря на принц Су, един от осемте принцове на Железния шлем в стария Императорски двор на Пекин. Нарекли са ме Източна перла. Също като баща си аз бях пряк наследник на Нурачи, основателя на манджурската династия, и далечна братовчедка на невръстния император Пу И. Тъй като съм жена, въпреки потеклото ми манджурските мъже ме считаха за по-нискостояща — същество, което дори не заслужава вниманието им. Аз обаче все пак успях да привлека вниманието им и да си спечеля неодобрението им с постъпките си. Винаги съм смятала, че по нищо не отстъпвам на братята си. Непочтителното ми държание ги ядосваше, и то не на шега. Деветият ми брат веднъж подхвърли, че сигурно в предишния си живот съм била воин.

Нефритена лютня, тринайсетата от деветнайсетте ми сестри, дъщеря на втората и най-ревнива наложница на баща ми, беше тази, която ме откри да надничам през дупката. Собствената ми майка — сдържана и изискана жена — беше четвъртата и най-млада наложница на принц Су. За нея се говореше, че е от японско потекло, и я смятаха за втора по красота в дома на баща ми. Първенството, макар и само от съображения за благоприличие, държеше законната му съпруга. Майка ми се наричаше Юзу, също като благоуханния цитрусов плод. Тя имаше миловидно кръгло лице с тъмни очи, алени устни и очарователна дупчица между двата предни зъба. Както повечето наложници, тя беше кротка и покорна, но понякога най-ненадейно я напушваше смях и очите ѝ заискриваха.

Бях толкова впечатлена от току-що видяното, че дори не бях чула стъпките на тринайсетата си сестра. Тя ме дръпна за косата и изкрещя: — Мръсна малка шпионка, пипнах те!

Продължи да пищи, вкопчена в мен, докато не вдигна цялата къща на крак.

Вбесен от постъпката ми, баща ми ме отпрати в стаите на майка ми, а нея привика, за да ѝ припомни провиненията ми, като не спираше яростно да крачи напред-назад. Майка ми потъваше от срам, за удоволствие на съпругата на баща ми и останалите наложници. Заклех се наум, че един ден ще ги отрова всичките. Междувременно си

представих Нефритена лютня превърната в Горгона и преследвана от демони, които я разкъсаха.

Добре че майка ми вече беше дарила баща ми със син — брат ми Сян Ли, иначе сигурно щяха да я пропъдят от дома заради мен, издънката. Обвиниха я, че е безхарактерна, неспособна да възпита дъщеря си. А колкото до мен, аз съм била дръзка и безочлива, без капка свян.

— Още при появата си на този свят Източна перла изтормози всички! А ти не съумя да я обуздаеш и я остави да налага волята си — нареждаше баща ми.

Той припомни на майка ми, че заради моето безсрамие невръстният слуга Пао беше набит с камшик и изпратен при по-суров господар. В действителност само бях предизвикала Пао да ми покаже змията си, защото не спираше да се хвали с размера ѝ, а аз подозирах, че лъже. Вече бях виждала и докосвала членовете на двама от братята си и не ми се вярваше неговият да е по-голям. Тогава пак тринайсетата ми сестра беше тази, която ме издаде. Толкова е тягостно да живееш в къща, пълна с жени, където въздухът е натежал от завист и злоба.

Майка ми ситнеше редом с баща ми и от срам не смееше да вдигне глава. От време на време проронваше извиненията си едва чуто. Този път бях минала всякакви граници и тя разбираше, че е излишно да се опитва да ме оправдае. Докато дъщерите на останалите наложници си намираха типично женски занимания, аз растях като невъзпитана дивачка и бунтарка, не криех интереса си към секса и можех да бъда груба, дори жестока. Майка ми ме обичаше, но аз бях нейното тегло и нейният срам.

С течение на времето гневът на баща ми попремина, но аз все още бях наказана да не излизам от стаите на майка ми. По цял ден сама, безумно се отегчавах и се чудех какво да измисля. Изядох цяла кутия изсушени личи — любимото лакомство на майка ми, изразходвах скъпоценните ѝ запаси от руж върху лицето си и то стана червено като божур, и танцувах като луда из стаята. Когато вече нищо не ми хрумваше и разбрах, че колкото и да викам и да блъскам по вратата, майка ми няма да дойде, аз сплетох косата си на две дълги плитки, после взех ножа и отрязах едната. Тя се плъзна на пода и застина там като мъртва черна змия.

Като видя какво съм направила, майка ми изохка и запуши устата си с юмрук, да не би някой отвън да чуе риданията ѝ. Тя се рови с часове в книгата с лековити рецепти, като търсеше някаква отвара, която да ускори израстването на косата ми и същевременно, ако може, да озапти необуздания ми нрав. Най-после се спря на супата от змия и хризантеми, която, иначе доста вкусна, така и не постигна желанния ефект. В отчаянието си майка ми не видя друг изход, освен да се довери на третата наложница. С което съдбата ми беше решена.

Този път от страна на баща ми нямаше изблик на бурна ярост — той остана зловещо, учудващо спокоен. Наложниците усещаха тлеещия вулкан и разговаряха шепнешком, в очакване всеки миг да се разрази бурята. Най-после, когато опасността изглеждаше отминала, той свика всички жени от къщата във вътрешния двор, като майка ми беше предупредена да доведе и мен. Застанах пред него, а жените коленичиха разтреперени. Той протегна ръка и грубо ме дръпна за плитката, все едно сграбчи коте за опашката. От болката очите ми се насълзиха. После баща ми отрязва и тази плитка и я захвърли на земята.

Някои от сестрите ми ахнаха, а втората наложница захихика, но баща ми рязко вдигна ръка и ги накара да млъкнат. После ме блъсна към майка ми, която стоеше, сломена от срам и унижение, и се обърна към притихналите жени:

— Имам нещастieto да съм баща на Източна перла — тази неблагодарна дъщеря, която позори името ми с недостойното си държание. — Той прикова тежкия си поглед в майка ми и продължи: — Тя е като подивяло зверче, останало неприласкано от майка си, и може би вината, че е станала такава, не е нейна, но това не е моя работа — имам си достатъчно други грижи. Реших да изпратя Източна перла в Япония — в дома на кръвния си брат Кавашима, където ще бъде научена на обноски, подобаващи на мястото ѝ в обществото. Защото, макар и от знатен род, тя е само жена и не бива никога да забравя това. И така, жени, отивайте да си вършите работата и не искам да ме занимавате с дразгите и дребничките си проблеми, ясно ли е!

Малко след като държа тази реч, баща ми яхна коня си и препусна нанякъде, следван от слугите си, които едва смогваха да го догонят. Жените си отдъхнаха с облекчение и веднага започнаха да шушукат, знаейки, че баща ми вече е взел решението си и ще се върне едва когато настроението му се подобри. Майка ми, посърнала, но със

сухи очи, ме отведе, изпратена от враждебното шушукане на сестрите ми. Повече никога не видях баща си.

Още не можех да повярвам, че ще ме отпратят в някакво странно място, наречено Япония. „Кръвният брат“ на баща ми звучеше така страшно, както драконите от приказките, които ми разказваше третата наложница — жена, чието развнтено въображение беше населено от страховити създания. За пръв път бях изпълнена от такъв страх, че не можех нито да спя, нито да ям, и умолявах майка си да ме задържи при себе си.

— Моля те, мамо, спаси ме от оня човек — повтарях, вкопчена в нея, но майка ми, чиито очи преливаха от скръб, ме увери, че не бива да оспорваме решението на баща ми, и ме посъветва за мое собствено добро да извлека положителното от цялата ситуация. Но аз бях само едно дете и сърцето ми се свиваше при мисълта, че ще изгубя майка си и единствения дом, който познавах. Страхувах се от онова, което ме очакваше, но в същото време неизвестността беше някак странно вълнуваща.

В продължение на седмица всяка нощ заспивах в прегръдките на разплаканата си майка. Вдъхвах мириса на косата ѝ и скърбях, все едно че вече ми я бяха отнели.

През това време баща ми нито веднъж не потърси компанията на майка ми. Но на нея и бездруго не ѝ беше до това — от зори до мрак тя трескаво стягаше сандъците с багаж за предстоящото ми заминаване. Междувременно ми разказваше за Кавашима Нанива, който бил забележителен мъж — потомък на древен род, притежател на цяла търговска империя и виден политик. Не знаеше нищо за жените и децата в дома му, но ме увери, че с мен ще се отнасят добре и бъдещето ми е обещаващо. Едва по-късно научих, че Кавашима ме е видял и много ме е харесал, затова е помолил баща ми да ме даде, за да бъда отгледана в дома му в Япония цели две години преди предателството на тринайсетата ми сестра. От всичките ми деветнайсет сестри и тринайсет братя само аз бях отпратена.

Под покрива на баща ми се живееше в охолство — имахме най-скъпи коприни и най-фин порцелан, меки одеяла за мразовитите нощи и изящни мебели, инкрустирани с нефрит и слонова кост. Освен това разполагахме с многобройна прислуга, обори с чистокръвни коне и кухненски долапи, преливащи от първокачествен ориз и крехко месо,

което сякаш се топеше в устата. Никога не липсваха лакомства от рода на тортички и сушени кайсии и дори слугите ядяха кнедли с месо поне веднъж седмично. Питам се какво ли ще ми бъде позволено да взема със себе си там, където отивах. От малка си бях лакома, но пък никога не съм била стисната. Според мен няма нищо лошо в това да искаме още и още от живота — нали това е всъщност силата, която ни тласка напред? Загубиш ли апетита си за нещата от живота, какво ти остава?

Колкото повече се пълнеха сандъците с дарове от лен и бродирани коприна, както и с изящни калиграфски свитъци за семейството на Кавашима, толкова повече осъзнавах, че случващото се е реалност и надеждата, че баща ми в последния момент може да отмени суровото си решение, се стопяваше.

Майка ми грижливо опакова и прибра в сандъка с личните ми вещи любимата ми купичка за ориз, чифт сребърни обеци с корали, късче кехлибар с пчела в него за късмет, кожен калъф за калиграфски принадлежности с герба на фамилията и кутийка изсушени личи. Тя каза, че всеки път, когато си хапвам от тях, те ще ми напомнят за нея, а когато изям и последното личи, това ще означава, че е дошло време да я забравя. После добави, че тъй като съм по-различна от другите дъщери, това едва ли ще ми бъде толкова трудно, докато на нея сърцето ѝ се къса да се раздели с красивото си, непокорно дете.

Прибрах кутийката с личи в кожения калъф и се заклех, че колкото и да съм гладна, никога няма да ги изям до края. Не исках паметта за майка ми да избледнее и се надявах, че един ден пак ще се върна при нея.

— Ще те видя отново, нали, мамо? — попитах я.

— Само ако така е писано — въздъхна тя. — Бъди храбра, момиченцето ми, и помни, че колкото по-силен е вятърът, толкова по-жилаво трябва да бъде дървото, за да му устои.

Напуснах дома си в скромен седан, придружена от една дебела слугиня с черни зъби и ласкава усмивка. Следваха ни двама от мъжете слуги с останалия багаж. Физиономиите им бяха мрачни и сигурно проклинаха късмета си, че се налага да напуснат уютния си дом и да се отправят на дълго пътешествие, за да съпроводят позорно отхвърлената дъщеря на господаря. На излизане от двора на имението един просяк потропа на прозореца на седана, но като видя двете пътнички — момиченцето и слугинята, отстъпи назад и на лицето му

се изписа разочарование. Извадих от джоба си монета и я хвърлих в краката му. Забавно е, когато някой сгреша в очакванията си за теб, а на бедните и бездруго е добре да се помага.

Погледнах назад с надеждата да видя майка си за последен път, но зърнах само една от готвачките да отнася гърнето със супа от змия и хризантеми обратно към кухнята. Изведнъж ме обхвана дълбока печал, усетих горчив вкус в устата и повърнах в скута на слугинята.

Искаше ми се да бях успяла да покажа на майка си колко я обичах, но явно съм опака по природа и нещо ми пречи да постъпвам така, че да заслужа одобрението на хората. Не знам дали майка ми подозираше колко е дълбока любовта ми към нея, дали изобщо допускаше, че съм способна да обичам така. Суровата жилка, наследена от баща ми, често излизаше на повърхността и вземаше надмощие, докато чувствителността на майка ми се спотайваше някъде вътре в мен. И все пак не можех да си простя, че не съм превъзмогнала себе си и не съм показала на майка си дори едничък жест на любов и благодарност. Това разкажание не само не утихна с времето, но дори напротив — все по-ясно осъзнавах какво е била принудена да изпита майка ми и колко мъчително е изживяла загубата ми.

Докато автомобилът подскачаше и се друсаше по неравния път, взех едно от важните решения в живота си — никога вече да не се оставям на тъгата. В края на краищата, ако искаш да живееш пълноценно, трябва да приемеш, че ти си най-важната фигура в собствения си живот — всичко друго е нездравословно, включително и прекалената скръб от раздялата с някого. И все пак, независимо от това какво сме решили, споменът за любящата майка ни преследва до края на дните ни.

Пътуването до Япония беше дълго и вълнуващо — тогава осъзнах, че светът е далеч по-голям, отколкото съм си го представяла. Отидохме с влак до Шанхай, а после — по море до Йокохама. Това беше най-драматичната и забавна част от пътешествието. Спомням си, че една сутрин цялата палуба беше осеяна с медузи — разразилата се през нощта буря ги беше изхвърлила на борда. Капитанът видя в това лоша поличба — морските твари бяха напуснали стихията си.

На кораба пътуваха и трима европейци — с кожа бледа и прозрачна почти като медузите. Никога досега не бях виждала

чужденци и ги наблюдавах с интерес — струваха ми се много странни. Бяха доста по-високи от китайците и всичко у тях изглеждаше някак несъразмерно — особено носовете. Като ги гледах, бях благодарна на съдбата, че съм се родила китайка. Харесваше ми само синьото на очите им и начина, по който дружески се тупаха по гърба.

Другите пътници на кораба говореха за война, избухнала в земите на бледите чуждоземни гиганти, и аз се опитах да си представя тримата в битка, но безуспешно. Струваха ми се толкова тромави и непохватни, докато крачеха нагоре-надолу по палубата, че по никакъв начин не ги виждах да размахват саби на бойното поле.

Тримата ми слуги страдаха от морска болест и почти не ставаха от леглото. Срамувах се заради тях. Аз понасях плаването отлично, също както и тримата чужденци.

Пристигнахме в дома на Кавашима прашни и капнали от умора и заварихме къщата в траур. По дърветата в градината и от двете страни на високите порти висяха бели фенери. Един от стражите мълчаливо ни преведе по тясна пътека, очертана с камъчета. Къщата — традиционна дървена постройка, беше заобиколена с каменна стена. От едната страна се издигаше по-модерно крило в западен стил. Там градината се спускаше към езерце с шарани. Един дървен параклис, полускрит сред сливовите дръвчета, се отразяваше във водата.

Последвах един от слугите в полумрака на къщата. Във въздуха се усещаше тежкия мирис на камелии, наредени във вази по цялото протежение на коридора. Тъй като клюмват рязко и изведнъж, тези изящни цветя символизируют смъртта и все пак са чудно красиви в кратките мигове преди залеза си.

Предната седмица беше починала майката на Кавашима и това, че пристигах в такъв момент, беше лошо предзнаменование за обитателите на дома и лош късмет за мен, тъй като от първия миг жените в къщата отбягваха компанията ми.

Слугата ни махна с ръка и ние пристъпихме в дълга стая със спуснати бели муселинови завеси. В сенчестия полумрак дребна жена в сиво кимоно, вероятно слугиня или готвачка, беше приведена над отрупана с храна маса. Стомахът ми вече се бунтуваше от глад — за последно бях яла както трябва в дома на баща ми — риба с джинджифил, кнедли с мед и стрити бадеми, увити в оризова хартия. Спуснах се към масата и грабнах една оризова топка, от която се

стичаше сливово масло. Старата жена изсумтя неодобрително, втрещена от варварските ми маниери. Моята слугиня китайка, която бях кръстила Прошка заради навика ѝ да се извинява винаги и за всичко, се опита да прости обноските ми и ме издърпа от стаята, като избърса лепнещите ми от сок пръсти в полата си.

Беше време двамата мъже от прислугата на баща ми, които бяха донесли багажа ми, да се върнат обратно. Прошка обаче щеше да остане като моя лична прислужница. Това ме радваше, тъй като вече я чувствах доста близка, а и тя на свой ред беше успяла да се привърже към мен по време на дългото пътуване.

Отредените за нас стаи бяха в северната част на къщата, с изглед към градината. Въпреки че беше лято, там нямаше никакви цветя, чиито багри да радват окото, а сладкият им дъх да съживява сетивата. Японската градина, сива и безинтересна, се състоеше предимно от камъни. Тесните като затворнически килии стаи бяха поредното ми разочарование. Установих, че дори богатите японци не живеят в същия разкош като високопоставените китайци. Прошка отиде да потърси нещо за хапване и да се сбогува с двамата слуги, които на следващата сутрин щяха да опътуват обратно за Китай.

Останала сама в трите полупразни стаи, аз се почувствах самотна и уплашена. В сравнение с родния ми дом, който кипеше от живот, тази къща ми изглеждаше смълчана и обзета от тъга. Мъчно ми беше за майка ми и се питах как ще живея без нея. Братята и сестрите ми също ми липсваха и се чудех с кого ли ще си играя от сега нататък. Аз бях отхвърлена от семейството си, изгонена от дома си. За пръв път ме прониза ужасяващата мисъл, че може би наистина не заслужавах любов. Мисля, че подсъзнателно избрах да затвърждавам това впечатление у хората, вместо да се опитвам да го опровергая. Това беше грешка — една от многото, които допуснах в живота си.

Бях потънала в нерадостни мисли, когато една от домашните прислужници, слаба като клечка жена, дойде да ми съобщи, че семейство Кавашима няма да могат да дойдат да ме поздравят, тъй като са отишли да посетят фамилната гробница, за да отдадат почит на предците, и ще се върнат след ден-два. Тя ми даде щурче в кутия, на която бяха пробити дупчици за дишане, и ми каза, че неговите звуци ще ме веселят в самотата ми. Когато прислужницата излезе, отворих

кутията и пуснах щурчето. То заподскача плахо към ъгъла на стаята и се притаи там. Изглеждаше печално и унило също като мен.

Както винаги в трудните моменти от живота ми, не ми хрумна нищо по-добро от това да поспя. Свих се на леглото с гръб към стената и след малко потънах в сън. Не знам колко дълго съм спала, но по едно време Прошка ме събуди да хапна — беше ми донесла спагети с яйца и сурова риба. Разбрах, че е минало доста време, тъй като стаята тънеше в полумрак, но Прошка се беше завърнала с важни новини и й простих дългото отсъствие. Разбрах, че японското ми семейство се състои от Кавашима Нанива, който отсега нататък щеше да бъде мой втори баща, неговият баща Кавашима Тешима, който беше на седемдесет и скърбеше неутешимо за починалата си наскоро съпруга, жената на новия ми баща Нацуко и нейната неомъжена сестра Шимако. Кавашима и Нацуко имаха двама синове — Хидео и Нобу, и шест дъщери, една от които на лицето си носеше белег по рождение. Останалите деца имали същото родилно петно на ръката или на стъпалото, само Итани пострадала от лошия късмет лицето ѝ да бъде загрозено.

С изумление разбрах, че в къщата няма наложници. Готвачката, голяма клюкарка, споделила с Прошка, че Кавашима получавал малките си удоволствия във в къщи — в чайните и в бордеите, с които улиците на Токио изобилствали. Той често пътувал до големия търговски град Осака и оставал за дълго — според слуховите си имал там гейша, която издържал и която тънела в разкош. Говорело се, че притежавала сто кимона и цял куп бижута, с които щедрият Кавашима я отрупвал от благодарност, че приютявала змията му в пещерата си. Прошка се изсмя при тези думи и се извини за вулгарния израз. После добави, че Кавашима не обичал жена си и Нацуко много страдала от изневяратата, както и поради факта, че му е родила повече дъщери, отколкото синове. Но въпреки че вече не желаел съпругата си, Кавашима изпитвал голям респект към нея, тъй като била дъщеря на влиятелен и уважаван род. В къщата се шушукаше, че Нацуко не оплаква починалата си свекърва кой знае колко искрено, а играе театър заради съпруга си, на когото много държи. Майката на Кавашима имала тежък характер и трудно можело да ѝ се угоди, а към Нацуко се отнасяла особено зле и все ѝ натяквала, че е измамила сина ѝ, защото от утробата ѝ са се пръкнали толкова много дъщери вместо синове.

Зарадвах се, че Прошка е успяла да събере цялата тази информация за кратко време. Клюките не ме притесняваха, дори напротив — обичах да знам какво става около мен, това ме караше да се чувствам по-спокойна. Похвалих Прошка за старанието и шеговито ѝ казах, че от нея ще излезе добра шпионка. Тя се засмя, но после каза, че сме попаднали в къща, където слугите не умеят да си държат устата затворена и ще трябва много да внимаваме, ако искаме да запазим тайните си за себе си. Колкото до мен, това нямаше да е никак трудно — все пак бях израснала в истинско гнездо на оси, заобиколена от вечно съперничаещи си наложници и техните дъщери, и бях свикнала да не се доверявам на никого.

Изминаха шест седмици, преди лично да се запозная с Кавашима. Жена му и сестра ѝ Шимако ме поздравиха сдържано и не особено сърдечно на четвъртия ден от пристигането ми. Хладното им отношение ме натъжи и бях доволна, че имам поне Прошка до себе си. Споделих с нея, че и бездруго изобщо не съм ги харесала, но тя ме посъветва, за мое собствено добро, да се постарая да се сближа с тях, колкото и трудно да изглежда. Предупреди ме също да не ги шокирам с познанията си за живота, тъй като от мен се очаква да съм невинна, както подобава на крехката ми възраст.

Но каквото и да кажех или да направех, все не можех да заслужа одобрението на Нацуко и сестра ѝ Шимако. Те се бяха настроили срещу мен още от самото начало и можех единствено да се надявам с течение на времето враждебността им да се превърне в безразличие. Бяха странна двойка — много различни на външен вид, но силно привързани една към друга. Нацуко беше истинска красавица — с тъмни очи и високи скули, и въпреки че рядко се усмихваше, нищо в ангелската ѝ външност не загатваше за суровия ѝ нрав. За разлика от нея, сестра ѝ беше невзрачна, с широко лице, и като се добави недъгът ѝ, изглежда, че боговете са я създали, за да страда. Сигурно не ѝ е било лесно да живее в сянката на сестра си и нейния магнетичен, очарователен съпруг Кавашима.

Единствената, която беше на моя страна, си оставаше Прошка. На нея можех да разчитам напълно, въпреки че понякога злоупотребявах с добротата и търпението ѝ. Верността ѝ към мен беше безгранична и ако не беше тя, не знам как щях да понеса живота си в дома на Кавашима.

След няколко месеца свикнах с ритъма на новото място и заедно с отеснените си обувки оставих зад гърба си и тъгата по дома. И без това открих, че продълговатата къща с еднообразната на пръв поглед градина представлява по-голям интерес за мен от къщата на баща ми в Китай. Понякога все още ми липсваха оживлението и глъчката, неизбежни за къща, обитавана от трийсет жени. Но сега се чувствах далеч по-свободна, може би защото никой, освен Прошка не го беше грижа за мен. Бях господар на себе си и с всеки изминал ден ставах все по-самостоятелна и независима. Не избягвах компанията на жените от къщата, но и не се чувствах като една от тях. Тайно копнеех Нацуко да ме приеме и приласкае, но бях твърде горда, за да се умилквам около нея. Вместо това реших да стана противника, за който тя ме беше взела от мига, в който ме видя. Докато сестра ѝ сякаш не ме забелязваше, Нацуко не пропускаше случай да ме нарани със сарказма и студенината си. С времето жените Кавашима не станаха по-благоклонни към мен, както се надяваше Прошка, и неизменно ме караха да се чувствам отхвърлена, с което си спечелиха озлоблението ми. Да се изживявам като жертва беше противно на природата ми — предпочитам да ги шокирам, като се превърна в тяхна противоположност във всяко отношение.

С годините почувствах съдбата си тясно преплетена с тази на семейство Кавашима, но никога не забравих, че в тази тъкан аз съм чуждата нишка — тази, чийто цвят се отличава от останалите. Самото японско общество беше твърде различно от китайското. Това не беше моята среда, но ми допадаше и много исках да се впиша в нея, особено като се има предвид, че няха определено място, което се очакваше да заема.

Прошка ме слушаше повече, отколкото аз нея, и както казах, разполагах с почти неограничена свобода и си позволявах неща, които преди не биха ми разрешили. Не бях нито дъщеря на семейството, нито гостенка и се чувствах специална за това, че не трябваше да се съобразявам със забрани и ограничения, но сега, от дистанцията на времето, разбирам, че съм била само едно дете, оставено на произвола. Бях дъщеря на принц и следователно не стоях по-долу от членовете на новото ми семейство, но за Кавашима си оставах само поредната нова придобивка — една от прищевките му (при това в комплект със стабилна зестра).

За разлика от Китай, Япония вече започваше да става част от модерния свят, но в дома на Кавашима старите традиции все още бяха на почит. Ако дъщерите му се бяха родили само няколко години по-късно, те щяха да посещават девически колежи, да пазаруват в модерни универсални магазини и да се забавляват извън дома. Но така, на границата между две епохи, те прекарваха дните си в изнурителни уроци по калиграфия или усъвършенстваха тънкостите на чаената церемония.

Никой не оспори решението ми да не се занимавам с подобни неща. Но понякога, като ги чувах да се смеят или виждах Нацуко и някое от момичетата допрели глави, докато майката показваше на дъщерята някой по-сложен бод, ме пронизваше внезапна остра болка.

Също като баща ми принц Су, Кавашима не се интересуваше особено от мен — поне докато не пораснах и лицето ми не стана доста привлекателно за мъжете. Но за разлика от баща ми, той нямаше нищо против образованието ми. Обучавах ме заедно със синовете му и също като жените воители от старата японска легенда вземах уроци по джудо и фехтовка. Езиците също ми се отдаваха и бързо научих японския. Заедно с Хидео и Нобу започнах да изучавам английски и не след дълго надминах и двамата. Никога не зададох въпроса защо родните дъщери на Кавашима не учат същото като нас — у мен се затвърди убеждението, че съм специална и предопределена за нещо различно от обичайната женска съдба.

В редките случаи, когато Кавашима благоволяваше да ме забележи, той като че ли се забавляваше с „момчешките“ ми навици. Знаеше, че жените ме избягват, защото не ме харесват, и поради това съм принудена да търся компанията на синовете му. Той гледаше на перченето ми с усмивка и поощряваше волностите ми, като че ли не ги забелязваше. Подобно на много мъже от своето време, Кавашима имаше афинитет към западната култура и аз се ласкаех от мисълта, че съм избрана да вървя по пътя на прогреса, защото превъзхождам дъщерите му.

Здраво вкопчената в традициите, Нацуко намираще повелението ми за недопустимо, в разрез с добрите нрави. Имам чувството, че самото ми присъствие я вбесяваше и при първа възможност би ме отпратила обратно в Китай. Въпреки че сестра й Шимако се държеше учтиво с мен и не ме упрекваше открито, знаех, че тя подклажда

враждебността на Нацуко. Шимако нямаше да се омъжи заради недъга си и това я беше озлобило. Тя намираще удоволствие в това да плете интриги и все шепнеше нещо в ухото на сестра си, като раздухваше всяка дреболия и създаваше напрежение в къщата. Тайните врагове са най-опасни, но колкото и прикрита да беше Шимако, аз усещах нейната неприязън.

Старецът Тешима ми беше симпатичен и често се хранехме заедно, но с течение на времето започна да ми досажда с милувките си и взех да го отбягвам. Третата дъщеря на Нацуко, Ичио, осем месеца по-голяма от мен, ми беше нещо като приятелка. Тя шпионираше заради мен, което донякъде ѝ беше приятно, но мисля, че го правеше главно защото се страхуваше от мен.

Обичах да се чувствам победителка и бях наследила властния характер на баща ми, затова борческия дух и куражът на японския вони съвсем естествено станаха част от мен, въпреки че според Нацуко тези качества бяха противни на женската природа и само щяха да отблъснат мъжете.

На дванайсет бях свикнала да обикалям из къщата и обширната градина на воля и бях започнала да изследвам лабиринта от тесните криволичещи улички на Токио. Животът на големия град пулсираше из тези улички, омайваше ме с цветове и аромати, с несекващия си шум и върволицата от хора. Покрай мен преминаваха рикши със седнали в тях гейши, бизнесмени бързаха за работа, чайните отваряха врати, техните съдържателки — мама-сан — с неизменните ярки кимона посрещаха гостите си на прага, а момичетата за удоволствие си подвикваха една на друга от балконите или от тъмните входи. Веднъж видях в една от уличките как мъж принуди едно момиче да коленичи в краката му. Бях толкова близо до тях, че усетих миризмата на пот и похот и видях страха в очите на момичето. Стомахът изведнъж ме присви и не можех да си поема дъх. Няколко дни по-късно, когато потърсих уличката, всичко беше сринато до основи. Токио беше като една огромна строителна площадка — ежедневно на мястото на срутените стари сгради никнеха модерни постройки и оформяха новото лице на града. Цели хотели и фирмени сгради се появяваха буквално за една нощ и издигаха ръст редом с традиционните магазинчета и дървени пагоди. Случваше се улицата, по която си минал вчера, на сутринта да е изчезнала.

Веднъж зимата беше особено мразовита и един ден открих просяка, който висеше пред портата, замръзнал до желязната ограда. Вкочанената му ръка все още беше протегната за милостиня. Въздухът беше толкова студен, че шараните в езерцето замръзваха, а птиците падаха в полет. Прошка се тревожеше да не би кръвта ми да стане на кристали и ме навличаше с толкова дебели дрехи, че едва се движех. Нощем слагаше в леглото ми нагreti камъни и ме хранеше само с топла храна. За разлика от горкия просяк, ние оцеляхме през онази зима, но оттогава намразих студа и винаги го свързвам със смъртта.

Със синовете на Кавашима — Нобу и Хидео, и техните нови приятели от колежа често се промъквахме тайно в мазето на западното крило, където бяха запасите от саке. Палехме си огън и загревахме сакето в едно метално канче, а щом заври, му прибавяхме стрит джинджифил. Обичах да усещам как щипе на гърлото ми и цялата ме сгрява отвътре, като изпия само една малка чашка. Открих тайния „саке клуб“ на момчетата благодарение на разузнаването на Ичио, която съвестно шпионираше и ми донасяше всичко. Като разбра, че съм узнала тайната им, Хидео побесня, но после размисли и склони да ме включи в клуба, за да не си спечели опасен враг в мое лице. За да ме приемат за член, трябваше да премина през специален ритуал — тоест да оставя момчетата да докоснат гърдите ми и да пъхнат ръка между бедрата ми. Нобу каза, че ритуалът за посвещаването на момчетата бил по-различен — трябвало да порежат палците си и да смесят кръвта си, но тъй като все пак съм била момиче, не искали да ме подлагат на това. Първия път, когато Хидео пристъпи към мен, той разкопча непохватно ризата ми и сложи изпотените си длани на гърдите ми. Усетих, че трепери от вълнение, но не смееше да ме погледне в очите и затова не можех да споделя мига с него. Един от колежаните, красиво момче с фини черти, каза, че можел да се възползва от услугите на слугинчетата вкъщи винаги когато пожелае, затова не проявявал интерес към мен. Той беше единственият, който не пожела да си поиграе на „опипай китайската принцеса“ — забавлението му се струваше прекалено детинско.

Цената, която трябваше да платя за приемането си в клуба, изобщо не беше висока, тъй като аз самата изпитах не по-малко удоволствие от момчетата. Особено ми харесваше това, че стоя пред тях разголена, докато те самите са в ученическите си униформи. Може

би от онези мигове в полумрака на мазето, изпълнено с дъх на саке и момчешка пот, ми остана вкусът към мъже с униформа и дори самата аз винаги съм обичала да се обличам като момче. Оказа се, че в една къща, в която слугите обикалят тихомълком и слухтят навсякъде, нищо не остава скрито задълго и скоро жените научиха за нашите тайни забавления в мазето. Ичио ми каза, че майка ѝ и леля ѝ, като научили какви ги върша, ме обявили за „вулгарна дивачка“. Аз обаче пет пари не давах за мнението им и можех да изпитвам само презрение към техния твърде блудкав на вкус живот. Те бяха хванати в капана на миналото и имах чувството, че са принудени да живеят на колене като гейши, чиято едничка цел е да угаждат на мъжете. Хора като тях не можеха да осъзнаят простата истина, че сме живи единствено в моменти на опасност.

Тайно копнеех веднъж да видя в погледа на Нацуко нежност и топлота, но не можех да се преструвам на такава, каквато не съм, за да спечеля симпатията ѝ. Дълбоко в себе си не можех да простя на майка си безсилието ѝ да ме задържи и не смеех да се доверя на друга жена и да я оставя да заеме мястото ѝ. И все пак това, че Нацуко ме отхвърляше, ме нарани дълбоко и остави в мен такава празнота, че през целия си живот търсех женското приятелство и го ценях повече от връзката си с който и да било мъж.

Ако взаимоотношенията ми с жените в този период от живота ми бяха доста разочароващи, то с мъжете няхах никакъв проблем. Това, че бяха арогантни и безцеремонни, дори ми допадаше и ги издигаше едно стъпало по-високо от китайските им събратя. За мен Кавашима беше достоен мъж, който знае как да живее и умее да направлява съдбата си. Мисля, че бих била по-добър негов син, отколкото собствените му синове Нобу и Хидео.

Същата онази люта зима, когато открих просяка пред вратата вкочанен от студ, Кавашима ме осинови официално и аз станях японска гражданка под името Йошико Кавашима. Япония беше новата ми родина и този факт ме преизпълваше с щастие. Ако вече си няхах майка, то поне имах родина, на която да принадлежа с цялото си сърце. Прощка празнуваше заедно с мен, въпреки че не беше напълно сигурна, че одобрява новата ми националност. Тя продължаваше да ме нарича Източна перла, но по-често използваше обръщението „малка господарка“, което в устата ѝ винаги звучеше сърдечно и ласкаво.

Ознаменувахме събитието с тържествена вечеря и пуснахме фойерверки в градината.

Спомените ми за Китай, така живи в началото, вече бяха почнали да избледняват, въпреки че Прошка от време на време ми сготвяше по нещо китайско, за да не забравям корените си. Тя трепереше над мен и се грижеше винаги да получавам най-доброто от кухнята — най-крехкото месо, най-прясната риба, най-финия ориз. Въпреки че беше доста взискателна в това отношение, останалите слуги в къщата я обичаха, тъй като по собствените ѝ думи беше „скромна жена, с интересна и очарователна господарка“.

Нацуко, разбира се, се опита да вгорчи радостта ми от осиновяването и новопридобитото ми японско гражданство, като ме премести в западното крило на къщата — възможно най-далече от очите ѝ. Ако можеше, изобщо би ме отпратила, но рискуваше да си навлече гнева на съпруга си. Западното крило беше предназначено за гости — показно и с по-просторни помещения отколкото останалата част на къщата. Освен това беше мебелирано в европейски стил и според мен семейство Кавашима намираше това обзавеждане за странно и не особено комфортно, „достойно единствено за варвари“, както се беше изразила Шимако. Мен обаче ме устройваше напълно и се радвах на просторните стаи и „чуждоземните“ мебели. Спах в легло от абаносово дърво и стъпвах по меки персийски килими, но най-обичах дървения под в коридорчето, което свързваше западното крило с останалата част на къщата — дъските му скърцаха под краката, все едно пееха. С течение на времето се научих да познавам кой приближава само по мелодията.

Спомням си онези години от живота си като безгрижни и като цяло щастливи. Въпреки че отношенията ми с Нацуко и Шимако оставаха обтегнати, бях успяла да се сприятеля с повечето от децата в къщата, намирах си какви ли не занимания и никога не скучаех. Радвах се на завиден апетит — за храна и за всичко останало. Поглъщах живота жадно, без страх, нетърпелива да вкуся от всичко, но в сънищата ми се прокрадваше ужасът от смъртта и се виждах да крача сама сред някаква пустош, обгърната от студ и мрак.

Отрано бях научила, че ако знаеш тайните на хората, придобиваш власт над тях. Прошка ми носеше информацията, от която можех да се възползвам при нужда, за да си улесня живота. През

пролетта например тя ми съобщи, че Нацуко пъхала във влагалището си кърпи, напоени с горчив зелен чай, за да не зачене. Една гледачка ѝ била предрекла, че отсега нататък ще ражда само дъщери, а тя вече имаше шест, което беше достатъчен позор. Нацуко много обичаше съпруга си и се боеше, че той вече няма да я иска в леглото си. Шимако била чула, че ако ядеш живи бръмбари, имаш шанс да заченеш мъжка рожба, но Нацуко изпитваше ужас от насекоми и колкото и отчаяна да беше, не можеше да се реши на тази стъпка. И така, когато ме заплаши, че ще разкаже на съпруга си за безсрамното ми държание в момчешкия клуб, аз най-спокойно ѝ отговорих, че аз пък ще му кажа за напоените с чай кърпи. В първия миг чак устните ѝ побеляха от гняв и тя изсъска, че съм била долно същество и чак не било за вярване, че съм с благородно потекло. Аз обаче не отстъпвах от своето и най-после тя се предаде. Буквално рухна пред очите ми и ме замоли през сълзи за нищо на света да не издавам тайната ѝ.

— Съпругът ми направо ще побеснее, ако научи. Бракът е изключително важен за щастието на жената — един ден сама ще го разбереш, Йошико. Моля те, не ме издавай.

Обикновено не се впечатлявах от сълзи, но тези на Нацуко ме трогнаха, въпреки че с нищо не го показвах. В същото време се наслаждавах на властта си над нея и се чувствах отмъстена за годините, през които напразно бях жадувала близостта ѝ, а срещах само студенина. Разбира се, няхах намерение да издам на Кавашима жалката ѝ женска тайна — това щеше да е предателство спрямо истинските ми чувства към Нацуко, за които тя и не подозираше.

— Кажи, какво искаш да ти дам? — попита ме отчаяно тя и отвори сандъка си. — Искаш ли тази парфюмирана оризова пудра — толкова е фина, не можеш да си представиш как ще засияе лицето ти...

Дори не посегнах към пудрата.

— Дай ми черната перла — казах, като срещнах погледа ѝ.

Нацуко застина, само на челото ѝ запулсира някаква вена.

После свали от врата си перлата, която ми се стори по-блестяща от всякога. Подаде ми я предпазливо, сякаш хранеше гладен тигър. Как ми се щеше да възкликна: „О, Нацуко, пожали ме! Не искам перлата, искам само обичта ти!“ Но не го направих. Вместо това взех перлата и веднага си я сложих. Тъмната сфера меко засия между гърдите ми —

талисман, който винаги щеше да ми напомня, че информацията е власт. Бях на дванайсет.

Когато Шимако, напълняла и още по-непривлекателна от преди, видя черната перла, подметна язвително:

— Перла, което напълно хармонира с нрава ти, а, Йошико?

Година по-късно започнаха месечните ми кръвотечения.

Прошка каза, че се превръщам в красавица, на която не й трябват нито коприни, нито украшения, за да бъде забелязана. Тя ме накара да застана пред огледалото и да се погледна.

— Кажки какво виждаш, малка господарке?

Виждах момиче с тъмни бадемови очи, сочни устни и бели равни зъби. Имах кожата на майка ми, по-бледа от тази на японските ми сестри, също както и нейните малки, но закръглени гърди. Ханшът ми беше слаб и сигурно трудно щях да износя деца, а стъпалата ми бяха красиво оформени, необезобразени от никакви превръзки.

Вече не се мъкнех с момчетата, бях ги оставила на мира. Те обаче сега сами започнаха да търсят компанията ми и бяха готови да играят по моите правила. Предложиха ми пълно членство в клуба, но аз вече не проявявах интерес и им казах, че съм надраснала глупавите им играчки. За да изпробвам властта си над тях, се опитах да ги настроя един срещу друг, като демонстрирах повече симпатии към Хидео и пренебрегнах Нобу. Доставяше ми удоволствие да разпалвам ревността им и да ги карам да страдат. Също както те преди време ме бяха допуснали до тайните си сбирки при условие, че им позволя някои интимности, сега аз определях условията. Една целувка с език си имаше цена — например ножче за писма от слонова кост. А срещу фигурка на рибка от нефрит бях склон на да прокарам ръката си по члена на единия от братята.

Прошка продаваше трофеите ми в магазинчетата из уличките на Токио и получаваше своя дял от печалбата — малки суми, които й помагаша да понася по-лесно старостта. Тя обичаше да си купува опиум от китайските търговци и аз понякога пушех с нея. Японците не гледат с добро око на опиума и удоволствието от неговите видения им се струваше доста съмнително. На мен обаче вдишването на уханния дим, който крие обещания за забрава и в същото време навява спомени, винаги ми е носило неизказано блаженство.

И така, животът ми си течеше, все едно никога нямаше да се промени. Шпионирах семейство Кавашима и се гордеех, че зная всичките им тайни. Позволявах на братята някои привилегии срещу съответната цена, кръстосвах шпаги с Нацуко, а понякога и със сестра й Шимако, пуших опиум с Прошка и започнах да си купувам турски или американски цигари. Слушах западна музика на грамофон, който си купих на старо от един съученик на Хидео. И почти не минаваше ден, без да се скитам из улиците на Токио, които ме примамваха неудържимо. Не бях особено амбициозна, но бях изпълнена с ентузиазъм и гребях от живота с пълни шепи.

Кавашима беше член на японското разузнаване (престижна длъжност) и често приемаше гости, с които говореха за политика. Той имаше многобройни връзки и покровителстваше онези, които също като него вярваха в могъществото на Япония и се бореха за тази кауза. Мъжете, които го посещаваха, също бяха влиятелни и разполагаха с ценна информация. Също като Кавашима те принадлежаха към класата на самураите, от чиито среди излизаха политици, бизнесмени, висши държавни чиновници и офицери от Имперската гвардия. Харесвах тези мъже на честта и жадно поглъщах разказите им за доблестни подвизи в името на родината, която те поставяха по-високо дори от семействата си. Обичах да се чувствам една от тях, макар че сега осъзнавам, че съм била само чуждото сираче.

Тринайсетата ми сестра я нямаше да дебне наоколо и за мен беше детска игра да шпионирам сбирките на мъжете. Скривах се зад тънките паравани от бамбук и хартия или сред плодните дръвчета в градината през лятото и усилията ми неизменно биваха възнаграждавани — научавах вълнуващи новини за външния свят, в който се сменяха императори и избухваха революции и който се оказваше далеч по-обширен от моята детска вселена.

С приключването на войната в Европа Япония беше предявила претенции над германските концесии в Китай. Доколкото разбрах, китайската държава беше твърде слаба и разклатена, безпомощна да отстоява териториите си. Когато слушах как Кавашима уверява, че Япония е готова да отхапе апетитен къс от Китай, се чувствах горда заради новата си родина. Срамувах се от китайския си произход и веднъж ухапах ръката на Хидео до кръв, защото ме нарече „китайската сестричка“.

Далечният ми братовчед Пу И беше възстановен на императорския трон в Китай, както му се полагаше по право, но аз не изпитвах желание да изтъквам родството си с него. Кавашима го наричаше „Небесния син“, но тези думи бяха съпроводени с презрителен смях. И все пак завиждах на Пу И за придобитата власт и се питах как ли прекарва дните си в Забранения град, който си спомнях от детството и за който знаех, че тъне в разкош. Тогава още не знаех, че Небесния син е по-скоро като затворник в луксозен затвор и земната му власт е твърде ограничена.

Открих в себе си глад за знания, стремеж да науча колкото може повече за света. Исках да разбера законите на историята, силите, които движеха света, емоциите, които раждаха войни и революции. Обичах да слушам за битки и завоевания и мечтаех да бъда като мъжете — свободна да преследвам амбициите си и да вземам каквото искам от живота. Никога не съм искала да бъда мъж, само да имам същите привилегии.

Кавашима и неговите съмишленици разговаряха до късно през нощта и аз понякога заспивах зад преградата и се събуждах изтръпнала и треперееща от студ или изпитвах нужда незабавно да се облекча. Но най-лошото беше, че съм пропуснала разговора, за което горчиво съжалявах. С течение на времето свикнах да оставам будна, като нарочно гладувах и яростно се щипех по бузите. Докато разговаряха, мъжете пиеха чай от купички или пък саке — обслужваха ги гейшите, които съпровождаха своите „покровители“. „Покровителството“ на заможните, влиятелни мъже, обикновено доста по-възрастни от момичетата, ми напомняше по-скоро на собственическото отношение на господарите към техните слуги и ми се струваше твърде уничително. Повечето японски мъже говореха за това като за „настойничество“ или „бащинска грижа“, но с каквито и благовидни имена да го наричаха, дори на мен ми беше ясно, че жените са в подчинено, зависимо положение. Не разбирах как може една жена да се примири с това да бъде притежавана — като кон или красиво бижу. Гейшите чуваха разговорите, но си държаха устата затворена. На тяхната дискретност можеше да се разчита — това беше едно от изискванията на професията. Разбира се, момичетата знаеха, че това е само в техен интерес — предателството щеше да ги изпрати в немилост на улицата като най-долнопробни проститутки.

Лично аз бих предпочела свободата на проститутката пред изпълнения с условности и ограничения живот на гейша, но гейшите като цяло са плахи, покорни същества и животът, подчинен на правила, ги кара да се чувстват по-сигурни. Освен това те, също като западните монахини, са подчинили живота си на идеята да служат и са готови да коленичат пред благосклонния, щедър господар, който ще ги закриля. Разликата е, че те поне правят секс, докато монахините са се отрекли от него и се пазят за своя небесен жених.

Кавашима обичаше да си пийва, но на тези сбирки предпочиташе да запази остротата на мисълта си и внимаваше със сакето. Алкохолът развързваше езиците на гостите му и изкарваше наяве слабостите им, докато Кавашима оставаше в силна позиция. Не можех да не му се възхищавам. Понякога ставах свидетел на това как някой от мъжете уговаряше брака на дъщеря си със сина на някой от присъстващите. Тези неща за тях бяха сделка, също както боравенето с акции и облигации. Направо ми приляваше при мисълта, че един ден и моята собствена съдба може да бъде решена така хладнокръвно — не си правех илюзии в това отношение и знаех, че Кавашима, въпреки че беше по-либерален към мен, отколкото към дъщерите си, нямаше да ме остави сама да определям съдбата си. Въпреки че проявяваше подчертан интерес към западните идеи и демонстрираше прогресивно мислене, в душата си той споделяше убеждението на Конфуций, че жените, макар и човешки същества, стоят значително по-долу от мъжете и затова не бива да им се позволява да вземат самостоятелни решения. Освен това зестрата ми беше доста голяма и той можеше да се разпорежда с нея както намери за добре. Знаех, че един ден той ще реши да скрепи изгоден съюз или да се отблагодари за нечия услуга и аз може да се окажа обвързана със съпруг против волята си. Заклех се, че ако стане така, в никакъв случай няма да се примиря с ролята на покорната съпруга.

Близо седем години от живота ми изминаха така, докато един ден не ми съобщиха, че майка ми е издъхнала в големи мъки, след като се е опитала да прекрати извънматочна бременност и е взела погрешното лекарство. Тази новина дойде толкова неочаквано и ме покрусил така силно, че дори не можех да заплача. Може би твърде много приличах на принц Су, за да дам воля на сълзите си. Стиснах юмруци и забих

нокти в дланите си, докато прокървиха. Проклинах боговете, че са погубили едно толкова добро и мило създание.

Още пазя полуизядената кутия със захаросани личи, защото не съм забравила думите на майка си на сбогуване. И ако е вярно, че когато преминаваме отвъд, ни посреща някой от предците ни, бих искала това да е милата ми майчица.

СЛИВИ В МЕД И КУПИЧКА ЗЛАТЕН ЧАЙ

Вечерта на петнайсетия ми рожден ден, точно когато си мислех, че това ще бъде просто ден като всеки друг, се случиха две събития, които никога няма да забравя.

Беше се смрачило, когато старият Тешима прати да ме повикат, защото имал специален подарък за мен. Прощка ми съобщи новината намръщена.

— Не всички подаръци са добре дошли — промърмори тя. — Защо ли ми се струва, че би се радвала повече да получиш този подарък от някой друг...

Отидох в стаята на Тешима и го заварих седнал на дървен диван, вдигнал краката си на столче. Две селски момичета, не повече от дванайсетгодишни, бяха коленичили на пода върху сламена рогозка и подрязваха ноктите му. В стаята миришеше на сандалово дърво — любимия аромат на Тешима. Миризмата заседна на гърлото ми. Старецът беше само по халат, който откриваше гърдите и кльощавите му колене. Можех да видя сините изпъкнали вени, които прорязваха бялата му, тънка като оризова хартия кожа. Оредялата му коса беше зализана назад и очертаваше черепа. Тешима беше слаб като скелет и бездруго имаше вид на такъв, въпреки че май си беше сложил руж на бузите. Но може би тази неестествена червенина се дължеше и на високото му кръвно налягане. От черната, ръчно свита цигара между пръстите му се процеждаше струйка дим. Момичетата грижливо изпилиха ноктите на стареца и приключиха ритуала, като масажираха стъпалата му с кокосово масло. Сложил ръка на главата на всяко от момичетата, Тешима леко се полюляваше напред-назад и тихичко пъшкаше от удоволствие. Не бях сигурна дали изобщо ме е забелязал. Най-после момичетата седнаха в краката му и зачакаха. Той свали ръце от главите им и ги отпрати с нетърпелив жест. После ми направи знак да се приближа и да седна на рогозката в краката му. Връчи ми сандъче от кедрово дърво, с метално ключе в ключалката, и заговори с дрезгав шепот:

— Отдавна чаках този момент, Йошико. Мисля, че вече си готова да получиш подаръка ми.

Отворих кутията и видях две фигурки от дърво — фалос и вулва, положени една срещу друга върху възглавничка от зелена коприна.

— Изработени са от древен майстор дърворезбар — каза Тешима, като се пресегна и ги взе в ръце. — Мисля, че няма подходящ подарък за петнайсетия рожден ден на една девойка.

Показа ми колко добре прилягаха една към друга двете фигурки — като части от мозайка. Не се смутих особено — от осемгодишна знаех какво правят мъжът и жената и как добре си пасват, затова само се изсмях. Старецът сигурно си мислеше, че ми преподава важен урок. Той също хрипливо се засмя и продължи:

— Не се смущавай, малка ми Йошико. Вече е време да узнаеш как стават тези неща. Скоро ще ти се наложи да ощастливиш съпруга си и по-добре да го направиш умело и без страх.

Тешима прибра дървените фигурки обратно в сандъчето и го остави на пода. Известно време се гледахме мълчаливо, после той каза:

— Дай ми ръката си, Йошико.

Пъхна пръстите ми в устата си и ги облиза един по един, докато не започнаха да лепнат от слюнката му. После разтвори халата си и притегли ръката ми към фалоса си. Когато го стиснах, простена от удоволствие. Членът му беше тънък като млад бамбук — големият му внук Хидео беше далеч по-надарен.

Тешима обгърна ръцете ми със своите и започна да ги плъзга по дължината на члена си. Най-после (стори ми се, че измина цяла вечност) той като че ли наедря и старецът ме заведе до леглото си, като ми каза да се съблека и да си легна. Подчиних се. Желанието на стареца едновременно ме вълнуваше и отблъскваше. Усещах в стомаха си някакъв парлив гъдел, все едно бях пила саке. Кожата на Тешима беше твърде отпусната, а дъхът му миришеше на риба, но това бяха подробности. Главното беше, че най-после и аз щях да участвам в този ритуал, който отдавна беше събудил любопитството ми.

Старецът вдигна халата си и ме яхна, после бавно започна да прониква в мен, като ми повтаряше да се отпусна. Когато започнах да се дърпам, готова да размисля, той ми изръмжа да кротувам. После взе една извита пръчица от нощното си шкафче, топна я в буркана с мед, прокара я по устните ми и накрая шумно я облиза. Остави пръчицата

обратно в буркана, наведе се към мен и пхна езика си в устата ми. Дишането му ставаше все по-шумно и учестено и усетих, че е проникнал в мен по-дълбоко, отколкото изобщо си мислех, че е възможно. В един момент пъшкането му премина в агонизиращ стон. За да не извикам и за да свързвам винаги в паметта си това преживяване с изпитаната сладост, в мига, в който болката ме прониза, той изпразни пълната си с мед уста в моята. Изненадах се, че ме заболя — не си спомнях наложниците да се бяха оплаквали, не бях чула нито стон и от момичетата с превързани крака, които бяха такава слабост на баща ми.

— По-добре, че бях аз, а не някой друг, Йошико — заяви Тешима, като се надигна и плесна с ръце, за да повика момичетата. — Аз знам как да бъда нежен, докато един млад, неопитен съпруг може да съсипе всичко. Е, това беше. Обещавам, че вече никога няма да те боли.

На чаршафа имаше кърваво петънце и Тешима ме увери, че вече съм истинска жена и мога да се гордея с това. Той отиде при буркана с мед, топна пръста си в него и го облиза, после отново плесна нетърпеливо с ръце и се огледа за момичетата. Когато излизах от стаята му, се разминах с тях — те ситнеха забързано, понесли купа с вода и меки кърпи.

Въпреки болката трябва да призная, че актът ми беше доставил удоволствие. И все пак ако имах избор, не бих искала точно Тешима да е човекът, с когото ще го направя за пръв път. Това, че обичам секса, ни най-малко не е негова заслуга, макар и след случилото се онази вечер да нямах търпение отново да бъда с мъж. Върнах се в стаята си, изпълнена със смесени чувства. От една страна, се чувствах поласкана, избрана. Но, от друга... нещо вътре в мен сякаш се беше скъсало — като че ли бях изгубила не само девствеността си, но и кръвната си връзка със семейство Кавашима, правото да се чувствам част от семейството. За втори път в живота си изпитвах подобно чувство.

Когато се завърнах при Прошка, мрачните ми мисли се бяха поразсеяли. Показах ѝ подаръка на Тешима и двете заедно се посмяхме на изкуфелия старец. Предложих да продадем фигурките — явно бяха оригинални и можеха да се окажат доста ценни. Прошка ме попита имало ли е кръв — аз кимнах утвърдително. Решихме да вечеряме рано — чувствах се изморена след преживяното, а и Прошка

намираше, че изглеждам доста бледа. Но Шимако, която обикновено оставаше в сянка, този път се беше погрижила никой в къщата да не мигне до сутринта.

Луната тъкмо изплуваше на небето и фенерите на къщата бяха запалени, когато Прошка ми поднесе димяща купа с чанконабе — хранителната каша, която връща силите на сумистите. Освен това специално за случая тя беше приготвила и ориз с червен фасул. Може да се каже, че това наистина беше един знаменателен ден. Освен че старият Тешима беше отнел девствеността ми, денят беше белязан и с един особено продължителен земен трус точно преди кървавочервения залез. Според тълкуванието на Прошка това означавало, че житейският ми път няма да е гладък — което ни най-малко не ме притесни, дори ме зарадва.

По-късно същата вечер, докато си лежах и си дърпах от американската цигара, чух тънък, пронизителен вопъл от стаята на Нацуко, също като зов на самотен кит. Сърцето ми се сви — в този зловец, протяжен звук имаше нещо, от което косата ти можеше да настръхне. Прошка хукна по коридора и аз я последвах, предчувствайки, че кулминацията на този ден тепърва предстои.

Нощният пазач беше открил Шимако обесена на една от гредите в дървения параклис край езерото. Под бледата, зловеща светлина на луната той беше видял безжизненото ѝ тяло да се полюшва над будисткия олтар и се беше втурнал да съобщи новината. Кавашима разпореди веднага да свалят Шимако и да я отнесат в стаята ѝ — едва тогава сестра ѝ можеше да я види.

Отначало не повярвах на очите си — жената в леглото, облечена като гейша, изобщо не приличаше на невзрачната сестра на Нацуко. Беше облечена в пищно церемониално кимоно, косата ѝ лъщеше, събрана в три големи кока, а намазаните с ярко червило устни се открояваха на снежнобялото лице. Шимако лежеше, обгърната от ухание на розово масло, и щеше да изглежда спокойна, дори ведра, ако не беше подутият моравочервен език, който се подаваше от устата ѝ. Вече познавах неземното спокойствие на смъртта, но стоях, приковала очи в неподвижното тяло, и не можех да повярвам, че Шимако си е отишла. Изглеждаше толкова тържествена, толкова омиротворена — почти съвършена. Започнах да треперя и Прошка понечи да ме изведе от стаята, но аз не помръднах.

От воя на Нацуко ме побиваха тръпки, но макар че я умолявах да спре, тя сякаш не ме чуваше. Едва когато децата ѝ се струпяха около нея, пронизителният ѝ вой премина в глухо, безутешно ридание.

Стана ясно, че Шимако се е оттеглила в стаята си преди вечеря, оплаквайки се от главоболие. Там се е пременила и после е използвала момента да се измъкне незабелязана навън. Беше се обесила с копринен пояс, червен като устните ѝ. Единият от дървените ѝ сандали се беше изхлузил, но другият, на сакатия ѝ крак, си стоеше и сякаш приковаваше вниманието към недъга ѝ.

Нацуко не беше на себе си от мъка. Коленичила на пода до леглото, тя не откъсваше подпухналите си от плач очи от тялото на сестра си и се поклащаше напред-назад, като не спираше да ридае. Дъщерите ѝ пърхаха наоколо като подплашени пеперуди. Кавашима също беше потресен от гледката. Нагиздена и нагристирана, Шимако не приличаше на себе си и мисля, че на всички ни беше някак неловко — сякаш я шпионирахме, макар и неволно. Според Кавашима, Шимако можеше да спести на близките си онова, което им беше причинила, но се чувстваше длъжен да утеши съпругата си.

— Може би сестра ти не е искала майка ви да се чувства самотна там, където е сега — тихо каза той, като я потупваше по рамото.

Нацуко, предана съпруга дори в трагичен миг като този, намери сили да му се усмихне през сълзи и стисна благодарно ръката му. Сърцето ми се късаше, като я виждах да страда така, но плътният обръч на дъщерите ѝ я отделяше от мен. А и бездруго тя не би ме допуснала до себе си. Нямах повече работа там и тръгнах към стаята си, последвана от все още хълцащата Прошка. На чаша саке двете си поговорихме за драмата, която така ни беше разтърсила.

Тази нощ сънувах Шимако. Тя влезе да поплува в езерото с рибките, а аз видях тъмното очертание на акулата зад гърба ѝ, но не успях да издам нито звук. Занемяла от ужас, видях как огромната риба я поглъща. Това беше само първият от множеството сънища, в които ме преследваше мисълта, че аз съм виновна за смъртта на Шимако. Напразно Прошка ме уверяваше, че в това няма и капка истина и че макар и да не съм харесвала Шимако, никога не съм желала смъртта ѝ. Така беше, но кошмарите не спираха.

Нацуко беше обърнала внимание на дъщеря си Ичио, че трагедията със сестра ѝ се е случила точно на моя рожден ден —

съвпадение, което според нея не беше случайно и затвърждаваше убеждението ѝ, че нося нещастие. Можела буквално да подуши зловонния му дъх около мен и съм имала късмет, че само жените го усещали, защото иначе никой мъж нямало да ме доближи въпреки красотата ми. Щели да бягат от мен като от прокажена. Нацуко беше пълна с такива страхове и суеверия.

Аз лично виждах в самоубийството нещо противоестественно — все едно дърво да се раздели с листата си посред лято. Не можех да си представя някое животно да се прости с живота си доброволно — дори хванато в капан, то би се борило до последно и би направило всичко, за да се измъкне на свобода. Явно не само тялото, но и сърцето на Шимако е било увредено по някакъв начин, отровено от завист и омраза. Никой от нас не е идеален, но сме длъжни да се погрижим както можем за себе си. Ако просто седим и оплакваме съдбата си, как бихме могли да я променим? Шимако произхождаше от заможно, влиятелно семейство — не всички например биха могли да се похвалят със същото. Стига да беше проявила малко повече кураж, тя би могла да направи нещо с живота си, вместо с лека ръка да захвърли този безценен дар. Когато отидох при Нацуко, за да ѝ поднеса съболезнованията си, казах нещо в този смисъл и обещах, че ще се моля боговете да простят на Шимако за стореното. Нацуко пребледня, присви очи и каза с треперещ от гняв глас, че сестра ѝ е била чиста душа и макар да е живяла в един студен свят, никога с нищо не е оскърбила боговете и си е отишла от живота достойно. После добави жлъчно, че една истинска японка би разбрала това и не би си и помислила да я съди.

— Но теб, Йошико, китайската ти кръв ще те издава винаги, колкото и да ти се иска да минеш за японка. Знам, че не скърбиш за Шимако, която те превъзхождаше стократно. Как си могла да станеш толкова безсърдечна? Явно не си се метнала на майка си, за която казват, че била добра жена.

Нацуко грешеше, но аз не ѝ се сърдех. Всъщност ми беше мъчно за Шимако. Един противник също може да ти липсва — мястото му в живота ти остава празно.

— Нацуко, моят характер се е формирал под въздействието на съвсем различни обстоятелства — казах само. — Ти си имала любещ баща, докато моят ме отпрати само заради нечия прищявка. Майка ми

беше добра жена, но завистта на другите наложници тровеше живота ѝ. Вие с Шимако също се опитвахте да вгорчите моя. Отхвърлихте ме още преди да сте ме видели.

— Може и така да е било. И все пак ти си умно момиче, Йошико, нищо не ти пречеше да обърнеш нещата в своя полза.

Отвърнах, че ми е минало през ум, но не съм свикнала да прося любов. Беше противно на природата ми.

— Разбирам — хладно каза тя. — Значи тогава характерът ти вече е бил оформен.

Сигурно. Защото е вярно, че никога не съм преследвала любовта. За мен тя няма стойност, ако е дадена насила.

Както често се случва след нечия смърт, личността на покойния се изчиства от недостатъците. Така се роди легендата за Шимако, надарената с безкрайна доброта, благородство и състрадание. Е, лично аз не бях усетила омиротворяващото ѝ присъствие приживе. Онова, което щеше да ми липсва, беше по-скоро двуличието ѝ, неуморното ѝ интригантство, както и бавната, привлечена походка, която лесно разпознавах.

През последвалите седмици истината за Шимако постепенно изплува. Оказа се, че в душата и във въображението си тя е била гейша. В сандъците ѝ бяха открити цял куп кимона — едно от друго по-пищни, както и копринени пояси, украшения за коса, гримове и бурканчета с благоуханни масла. В едно от чекмеджетата имаше осем чифта нови-новенички сандали окобо на висока платформа — с такива беше Шимако и в нощта на самоубийството си. До леглото си държеше кутийка с курешки от славей, за които се смяташе, че са почти магическо средство за избелване на кожата. Под възглавницата на Шимако беше скрита тетрадката ѝ с рисунки на цветя — толкова изящни, че човек не можеше да откъсне очи от тях. Спомням си една лилия — беше направо съвършена, чак ти се искаше да я откъснеш. Една дебела пчела кръжеше над разтворения цвят и хвърляше ситен пращец точно във фунийката му. Под това красноречиво изображение Шимако беше изписала името на Кавашима — принца от сънищата ѝ. Това откритие ме порази — не бях допускала, че Шимако изпитва подобни силни чувства към съпруга на сестра си. Представих си я в стаята ѝ посред нощ — как извършва чаената церемония, сякаш свещенодействие, и вижда във фантазиите си Кавашима, седнал срещу

нея, с широка усмивка на мъжественото самурайско лице. Сигурно отчаяно е копняла да е красива, желана и обичана. Чудех се как през цялото това време съм била в неведение относно нощните занимания на Шимако. Споделих с Прошка, че явно Дзюнко, личната прислужница на Шимако, е умеела да пази тайна. „Дзюнко обичаше господарката си“, кратко отвърна Прошка.

Още веднъж, откакто бях дошла в тази къща, тя потъна в траур. Наближаваше време кленовете да се обаграт в червено, така че този път символ на смъртта бяха снежнобелите хризантеми. Огромни букети от тях, завързани с черни или бели панделки, бяха поставени навсякъде. Изпратени бяха съобщения за трагичното събитие и скоро отвсякъде започнаха да пристигат съболезнователни дарове. Нацуко си водеше строг отчет, защото етикетът задължаваше всеки жест да бъде върнат подобаващо. Тя беше поставила две внушителни лъвски статуетки от двете страни на вратата — да охраняват покоя на мъртвата. Една седмица след погребението беше отслужен помен. И така, Шимако сама беше взела решението животът да продължи без нея — тя щеше да пропусне смяната на сезоните и никога вече нямаше да опита новогодишните лакомства. Дали съзнаваше колко самотна ще бъде сестра ѝ без нея? Във всеки случай, толкова беше бързала да си тръгне, че беше пропуснала да се погрижи за съдбата на вярната си Дзюнко и сега тя щеше да остане на улицата.

Скоро след помена на Шимако осъзнах, че вече не съм дете. Чувствах се пораснала. За да заявя това на света, посетих новооткрития фризьорски салон в хотел „Гинза“ и се подстригах късо, както беше модерно на запад. През следващите месеци започнах да се обличам в мъжки дрехи. Предпочитах ги не само защото бяха по-удобни, но и защото ме караха да се чувствам особено. Усещането беше окриляващо — някакъв порив за смели, героични дела.

Нацуко заяви право в лицето ми, че ставам за посмешище. Нищо чудно. Можете да си представите контраста между моите бричове за езда и високи кожени ботуши и нейното традиционно облекло. Бях я шокирала, но това беше търсеният ефект. След като не можех да спечеля обичта ѝ, поне бях успяла да привлека вниманието ѝ.

Тази година беше тежка за Нацуко. Тя още не можеше да превъзмogne загубата на Шимако, а отгоре на всичко изобщо не харесваше разглезената Таеко, която Кавашима беше избрал за съпруга

на Хидео. Предстоеше ѝ скоро да заживее под един покрив с това капризно, изнежено създание, докато собствените ѝ дъщери една след друга щяха да излетят от гнездото и тя щеше да бъде обречена на самота. Кавашима вече не я търсеше нощем и тя беше започнала да придобива посърналия, безрадостен вид на пренебрегната съпруга. Дните ѝ бяха тягостни без сестра ѝ до нея и без топлината на мъжа, когото все още горещо обичаше. Нацуко беше жив пример как вярната, отдадена на дома и семейството си съпруга невинаги остава възнаградена.

Твърдо решена да не последвам съдбата ѝ, аз прегърнах модерния начин на живот с цялото си сърце, с надеждата, че светът е широк и все ще ми бъде предоставена някоя вълнуваща възможност. Не се заблуждавах, че ще ми бъде лесно, но щях докрай да държа на свободата си. Ясно съзнавах, че живея в къща, в която се чува само думата на мъжете, а съдбата на жените изобщо не зависи от тях самите. Само че аз не исках този живот за себе си и ми се струваше, че имам повод за оптимизъм. Кавашима винаги се беше проявявал като благосклонен и либерален настойник и хранех надеждата, че ще ми предостави част от богатата ми зестра, за да попътувам, преди да се омъжа. Също така не вярвах, че не би зачел мнението ми относно избора на бъдещия ми съпруг. В най-лошия случай щях да се омъжа и после да намеря начин да избягам. Започнах да посещавам параклиса в градината и да се моля на боговете да не позволят да бъда изтъргувана като някоя безгласна робиня.

Но късата ми коса и момчешките дрехи оказваха върху Кавашима въздействие, което ми беше трудно да не забележа. Знаех, че той винаги ме беше смятал за привлекателна, но никога преди не се бях радвала на такова внимание от негова страна. Той все по-често присъстваше на уроците ми по фехтовка и следеше всяко мое движение, без да откъсва очи от мен, като от време на време изсумтяваше одобрително или се засмиваше добродушно, когато ме хванеха натясно. Може би бричовите и ботушите ми бяха разпалили у него онези хомоеротични фантазии, към които казват, че японските мъже воини били склонни. Според древната самурайска традиция се смятало, че по-добре да нямаш вземане-даване с жена, за да запазиш силите си за битката. Изобщо схващането било, че жените стоят много

по-ниско от мъжете и функцията им се свеждаше единствено до раждането на потомството.

Бях виждала Кавашима да прави любов и с мъже, и с жени и смея да твърдя, че предпочиташе мъжете — с тях влагаше много повече страст. Веднъж го чух как изрева от задоволство, докато обладаваше един млад войник. Самият войник, още почти момче, беше блед като платно. С мъжете съм го виждала както жесток, така и нежен, но винаги готов да стигне до крайност, никога равнодушен. Не мога да изброя мъжете, с които е бил, но жените бяха всичко на всичко единайсет — включително прислужничките на Тешима, една гейша, която му беше отстъпена от приятел в знак на добри чувства, и ежемесечните съвкупления с Нацуко, които според мен извършваше по-скоро по задължение. Знаех колко рискувам, като го шпионирам — ако ме усетеше, щеше незабавно да ме отпрати в Китай. А тъй като и двамата ми родители бяха вече мъртви, не знам кой от братята или сестрите ми би прибрал „непрокопсана“ сестра като мен. Но не можех да се въздържа и го наблюдавах от укритието си със затаен дъх, като трепетно изживявах всеки акт и копнеех аз да съм в прегръдките на Кавашима. Като че ли предчувствах, че рано или късно и това ще стане — че той сам ще дойде при мен, за да довърши започнатото преди толкова години, когато ме беше видял и беше помолил баща ми да ме изпрати в дома му.

Тешима ми беше казал, че никога вече няма да ме боли толкова, но това не се оказа вярно, поне що се отнася до секса с Кавашима. Той изпълваше стаята ми с мириса си на пот и на саке и ме обладаваше с такава груба сила, че винаги ми причиняваше болка. Сакето разгорещаваше кръвта му, но никога не го видях пиан и оглупял, както бях виждала синовете му, а също и много други мъже. Той обичаше да прониква в мен отзад — казваше, че така по-добре ме усещал. Не говореше много, но така стръвно ме стискаше и хапеше, че после дълго ходех със синини и белези по тялото. Тогава разбрах, че и болката може да носи наслада. Никога не чух от него мила дума, нито никакъв комплимент, но не минаваше и седмица, без да ме потърси. Необичайната, изгарящо болезнена любов на този мъж отговаряше на някаква моя вътрешна потребност и аз очаквах посещенията му с нетърпение, а това, че като огън винаги оставяше следи по мен, правеше срещите ни още по-възбуждащи. Прощка потръпваше при вида

на раните ми и тихичко въздишаше, докато ги налагаше с мехлема, който сама приготвяше.

Животът ми беше поел в нова посока и установих, че непрекъснато мисля за Кавашима. Обичах миризмата му, стегнатата му кожа, начина, по който ме караше да се чувствам жива. Но онова, което ме правеше най-щастлива, беше мисълта, че най-после съм станала необходима част от живота на някого. Затова, когато Кавашима започна да изпраща при мен върволица от политици, войници и бизнесмени, не се възпротивих, но ме заболя, че не съм така специална за него, както си мислех, и нещо в мен сякаш се счупи. Знаех, че Кавашима не би постъпил така с дъщерите си, и това още повече усилваше болката ми. Но все пак бях дъщеря на наложница и от най-ранна възраст смятах секса за напълно естествено занимание както за мъжете, така и за жените. Спомнях си как майка ми трепетно очакваше баща ми да я повика при себе си и как засияваше, когато беше удостоена с тази чест. Ако изобщо ми е минала през ум мисълта, че съм употребена от всички тези мъже, сигурно съм я погребала някъде дълбоко. Не исках да мисля за себе си като за жертва, просто приех случилото се като нещо неизбежно, което така или иначе не можех да променя. Приемах с радост подаръците на мъжете и жадно поглъщах разказите им за всичко случващо се по света. Освен това сексът винаги ми е носил удоволствие, независимо колко неопитен или груб беше партньорът ми. И все пак от време на време усещах някаква тъпа болка, някаква празнота вътре в мен, която напразно очаквах поредното мъжко присъствие да запълни.

Често бях раздразнителна с горката Прошка, която винаги ми прощаваше. Понякога ми беше толкова черно пред очите, че се заключвах в стаята си и с помощта на опиума потъвах в забрава и се отправях към едно по-добро място. Във виденията си аз бях могъща като богиня, волна като птичка — способна да прелитам над земи и морета и да се озовавам където си пожелаея.

Прошка се тревожеше, като ме виждаше да се затварям в себе си. Тя поклащаше глава и повтаряше, че макар да се мисля за воин, аз съм само едно тъжно, без време осиротяло момиче, прокудено от дома и от родината си. За нея аз си оставах дъщеря на Китай, заточена в чужда земя. Аз обаче бях убедена, че мястото ми е тук, и всичко японско будеше в мен единствено възхищение.

Може би бях повлияна от отношението на Кавашима и приятелите му, които презираха Китай и смятаха китайците за жалки страхливци. Един от политиците, с които бях, ми разказа, че родственикът ми, високомерният млад император Пу И, се е оженил за красавицата Уан Дзюн. Двамата не можели да напускат Забранения град, императорът вдъхвал толкова малко респект, че евнусите крадели под носа му и животът му непрекъснато бил застрашен. Според слуховете Пу И държал бухалка до леглото си и тъй като имал доверие единствено на съпругата си, бил я натоварил със задачата да бди над него, докато спи. Изслушах всичко това, без да показвам интерес, но истината беше, че се срамувах, задето имам роднинска връзка с човек, който е малодушен страхливец. Той беше на шестнайсет също като мен — на тази възраст вече не си дете и би следвало да проявяваш повече кураж.

Животът ми в къщата на Кавашима си продължаваше както ви описах, докато не се случи неизбежното и една сутрин не се скъсах да повръщам в легена, който Прошка побърза да донесе.

— Мисля, че си бременна, Източна перла — съчувствено прошепна тя.

Знаех, че е права — от няколко дни имах подобни опасения, но се боях дори да си го помисля. Ако това дете се родеше, баща му щеше да е неизвестен, а какво по-лошо от това? Незабавно щяха да ме отпратят кой знае къде и да бъда обречена на мизерия, защото никой почтен мъж не би ме погледнал. Кавашима в никакъв случай не би признал детето и дори би отказал да разговаря с мен. Но, разбира се, щеше да задържи зестрата ми като компенсация за годините, през които ме е хранил и приютявал под покрива си. Трябваше да намеря изход, иначе с мен беше свършено. В Китай щях да бъда просто още една наложница с дете на ръце, в Япония щяха да гледат на мен като на развратна улиčníца.

Знаейки това, винаги бях внимавала изключително много и бях вземала мерки да не допусна да забременея. Преди всеки контакт с мъж пъхах във вагината си малка гъба, напоена с горчива настойка, а след това задължително си правех промивка с отвара от листа на бяла акация. Прошка твърдеше, че така наложниците се предпазвали от нежелана бременност. Но ме беше предупредила, че методът върши работа само ако боговете са благосклонни. От опит знаех, че боговете

рядко са на твоя страна. Тяхната цел е да поставят препятствия, твоята — да ги преодоляваш. Така поне аз виждах нещата.

Пратих Прошка в дюкянчето на билкаря да ми купи билка, с чиято помощ да изхвърля плода, преди да е станало твърде късно. Тя се върна с някаква отровназелена течност, която се оказа сладка на вкус, все едно беше подправена с ревен. Билкарят ѝ беше казал, че ако не подейства в рамките на шест часа, ще се наложи да взема нещо по-силно. Шестте часа изминаха, но единственият резултат бяха разкъсващите стомашни болки. Тогава Прошка реши да изпробва някаква рецепта, за която беше чула в дома на баща ми, когато две наложници били забременели едновременно и се надпреварвали коя ще роди първа. По-коварната от двете прибегнала до отчаян ход — сварила една медна гривна и добавила към течността две капки змийска отрова. После подсладила отварата с мед и поднесла така приготвения чай на съперницата си. Отровата щяла да умъртви детето, отварата — да изхвърли плода навън. Така хитрушата се подсигурявала двойно.

— И какво стана, Прошка? — попитах нетърпеливо. — Проработи ли планът ѝ?

— О, да, малка мис. Казаха, че това действа безотказно.

Билкарят също беше чувал за тази рецепта и се съгласи, че може да има ефект. Само ни предупреди, че капката отрова трябва да е само една. „Две капки са твърде много — ще убият и майката.“ Отровата щеше да струва скъпичко, затова пък човекът не ни взе пари за медната гривна.

Когато течността остана само два пръста, Прошка свали отварата от огъня и я остави да се охлади. После внимателно капна вътре отровата. Изпих горчивата лепкава течност почти на един дъх и веднага след това си налях сок от нар, за да си оправя вкуса. В продължение на два дни повръщах лепкава мътилка, но плодът си стоеше в утробата ми.

Дните минаваха и тъй като не биваше да се губи време, реших да се обърна към Нацуко. Очевидно беше необходима по-квалифицирана помощ, за да се отърва от тази бременност. Освен това без Нацуко на моя страна не вярвах, че ще мога да опазя тайната си от Кавашима още дълго. Не и в тази къща, в която и стените имаха уши.

Знаех, че разкривайки се пред Нацуко, поемам голям риск, и трябваше да изиграя картите си много внимателно. Нацуко ме мразеше и би се радвала да ме види опозорена и изхвърлена от къщата. За да разчитам на помощта ѝ, първо трябваше да си осигуря мълчанието ѝ. Залагах на това, че познавах природата ѝ може би по-добре, отколкото тя сама се познаваше. И така, нямах друг избор, освен да действам, и то час по-скоро. Както винаги опасността ме изпълваше с възбуда, подобна на опиянение.

Преди да се изправа пред Нацуко, си сложих черно кимоно с тъмносин пояс. Не исках да я дразня излишно с обичайното си, твърде провокативно облекло и сметнах черния цвят, който в Китай символизира морал и въздържание, за най-подходящ. Сложих си бледа пудра и дори се опитах да приглуша аленочервеното на устните си със сок от аспержи. Изобщо всичко във вида ми излъчваше скромност и смирение и Нацуко безкрайно се изненада, като ме видя. А когато ѝ казах, че съм дошла да помоля за помощта ѝ, се заинтригува още повече. Първоначално на лицето ѝ се изписа злорадство, което не можа да скрие — здравата бях загазила и най-после щеше да се отърве от мен. Но когато чу, че детето е на Кавашима, глухо простена и пребледня като смъртник. Последва дълго мълчание — очевидно Нацуко трескаво обмисляше този неочакван обрат и възможните последици за нея. Доведената дъщеря, натрапницата, носеше детето на съпруга ѝ. Усещах страха ѝ, но Нацуко се овладя и ме попита откъде съм сигурна, че детето е на Кавашима. Спокойно отвърнах, че Прошка води точна справка на месечните ми кръвотечения и че явно Кавашима има слабост към мен, тъй като от няколко месеца ме пази изключително за себе си. Уверих я, че когато детето се роди, ще носи фамилия белег някъде по тялото си и тогава няма да има никакви съмнения кой е баща му.

Нацуко потръпна при тази мисъл и тялото ѝ сякаш се смали на стола срещу мен. Очевидно все още беше раздвоена дали да ми помогне, или да съобщи за бременността ми на съпруга си, но колебанието ѝ не трая дълго. Разчитах на това, че няма да понесе мисълта на света да се появи дете на Кавашима, излязло от утробата ми. Оказах се права и така за пръв и последен път в живота си Нацуко стана мой съюзник, макар и за кратко.

Двете заедно набелязахме план, който щеше да се осъществи при следващото пътуване на Кавашима до Осака. Той не беше разрешил посещенията си при онази гейша и Нацуко изгаряше от ревност, че както навън, така и у дома съпругът ѝ вече предпочиташе близостта на други жени. Голяма заблуда е, че японките гледат със снисхождение на посещенията на мъжете си при гейши. Жените са си жени навсякъде по света и не понасят да имат съперници. Нацуко може и да се беше примирила с похожденията на съпруга си извън къщи, но това, че беше пренебрегната дори и у дома, направо я убиваше.

Разбрахме се Нацуко да каже на своя лекар, че любимата ѝ прислужница е забременяла от мъж, който не е свободен и не може да поеме отговорността за детето. Ако това бебе се родеше, момичето трябваше да напусне работа и да се обрече на глад и мизерия. Нацуко искаше да избави глупачката от тази съдба, тъй като много държеше на горкото същество и не искаше да се лиши от услугите му. Разбира се, тя не очакваше виден лекар като доктор Мура да се заеме с операцията собственоръчно, но поне би могъл да ѝ препоръча някой съвестен младеж, за което тя щеше да му бъде безкрайно благодарна. Освен това разчиташе на неговата дискретност, тъй като ако съпругът ѝ научеше за станалото, щеше да се разгневи и да заповяда да набият с камшик клетото момиче. Доктор Мура си позволи да отбележи, че според него прислужницата ѝ заслужава точно това, след като се е държала като улична кучка, но се възхищавал на благородството и на жалостивото сърце на Нацуко. Той препоръча да се обърнем към един млад, наскоро завършил лекар от предградията и увери Нацуко, че може да бъде спокойна — никой нямаше да научи за целта на посещението ѝ.

Няколко часа след заминаването на Кавашима Прошка окачи на вратата изсушено морско конче — амулет за предпазване от злото. После запали тамян за прочистване на въздуха и ме накара да изпия чаша силен черен чай. Когато докторът, който не пожела да си каже името, се появи, с учудване забелязах, че изобщо не беше млад, а и не приличаше на жител на предградията. Щом се наведе над мен, усетих зловонния му дъх и ме лъхна мирис на пот и нечистотия. Стори ми се странно за човек с неговия статус, защото японците по принцип са чистоплътна раса и дори при най-сурови условия на живот държат на личната си хигиена. Приех за лош знак това, че не си изми ръцете, преди да започне, въпреки че Прошка беше приготвила леген с гореща

вода и чисти кърпи. В същото време още с влизането си запали от евтините местни цигари и си поиска саке, което изгълта набързо.

За да отклони вниманието ми от парещата болка, Прошка не спираше да ми говори — рецитираше ми любимите ми стихове и ми припомняше случки от детството. Бях ухапала една възглавница, за да не огласят писъците ми цялата къща, и точно когато чувствах, че няма да издържа и минута повече, всичко свърши. Неизвестният доктор този път си изплакна ръцете и излезе от стаята, без да каже и дума.

През следващите дни изгарях от треска и имах обилно кръвотечение, като не спирах да изхвърлям съсиреци. Бях получила инфекция и цяла седмица не бях на себе си. Мятах се или изпадах в унес и само два пъти за кратко дойдох в съзнание. Спомням си, че първия път небето беше сиво, а втория — бледозлатисто от последните отблясъци на залеза и някъде високо кръжеше ято гарвани.

Лекарят намина веднъж да ме види и ме увери, че до десетина дни ще съм на крака. После ме уведоми, че заради прекараната инфекция ще остана стерилна. Каза го без капка угризение, сякаш благодарение на неговата некадърност бях получила неочакван бонус.

Никога нямаше да имам деца. Нацуко не можа да скрие задоволството си от тази новина. Колкото до мен, аз трябваше да свикна с безпощадната истина, че никога няма да бъда майка — никога нямаше да водя задушевен разговор с дъщеря си, нито да усетя подкрепата на синовно рамо. Никога преди не бях копняла за това, още не, но мисълта, че завинаги ще бъда лишена от трепетите на майчинството, ми се струваше злокобна.

Нацуко ме остави да платя на доктора от джоба си — за нея случаят беше приключил възможно най-благоприятно. Прошка, напротив, беше безутешна и непрекъснато се суетеше около мен и ме подхранваше с някакви бульони. Тя ми каза утешително, че с всяка рана съпротивителните ни сили се повишават и черупката ни все повече заяква. С течение на времето се възстанових от аборта — поне видимо, а за дългосрочните последици се опитвах да не мисля. Но над сънищата си няхах власт и започнах да се страхувам от мига, в който заспивах и един и същ кошмар ме преследваше отново и отново. В този сън се виждах отстрани как се оглеждам в някакво старо огледало, по което се стичаше вода. Бях заобиколена от хора, но в огледалото се виждаше единствено собственото ми отражение —

знаех, че това съм аз, но в същото време от другата страна ме гледаше някаква непозната, от която ме побиваха тръпки.

Същата седмица, докато лежах и се съвземах след аборта, Токио беше разтърсен от земетресение, което разлюля земята с такава сила, че когато всичко свърши, нямаше семейство, което да не познава някой, станал жертва. Извадихме късмет, че домът ни се намираше недалеч от търговския център — тази част на града, която беше най-слабо засегната от опустошителното бедствие. Но снабдяването ни с газ беше прекъснато и се върнахме към свещите и дървените въглища. Харесвах меката, мистериозна светлина, която свещите разпръскваха — тя ми напомняше за родния дом в Китай и за ранното ми детство, когато, сгушена в леглото на майка ми, я гледах как разресва дългата си гарвановочерна коса.

Нацуко вярваше, че златните рибки в езерцето са ни спасили от гнева на боговете. Те бяха необичайно ярки и според нея носеха късмет. „Но за съжаление, тъжно добавяше тя, Токио никога няма да бъде красив както преди.“

Долавях в думите ѝ повече от носталгия. Знаех какво изпитва Нацуко, докато се опитваше да скрие сълзите в красивите си черни очи. Тя се бореше с обхваналото я чувство на безсилие, със съзнанието, че младостта ми е отлетяла, и след толкова болки и загуби щастливите години са останали безвъзвратно назад. Искаше ми се да ѝ кажа, че не всичко е изгубено, че все още може да избира къде да насочи любовта си, че аз съм тук до нея, жадна за обич. Но за пореден път не пророних и дума и заключих сърцето си, както тя бе заключила своето.

Колко бързо се променят нещата понякога. Свикнал си с обичайния пейзаж и ето че само след минута нищо вече не е същото. Кавашима се завърна от Осака с чувството, че е попаднал в непознат град.

Токио, който познаваше, вече го нямаше. Но градът започна да се възражда като феникс от пепелта. Въздухът беше зареден с енергия и навсякъде кипеше трескаво строителство.

Беше се появило и ново, независимо поколение млади жени, готови сами да си изкарват хляба — секретарки, продавачки и фризьорки, шивачки, които копираха най-новите западни образци. Търсеха се жени, които да работят в офисите и хотелите на обновления

град, и те идваха, измъкнали се от клетката на своя закостенял дом, макар и само за да се впишат в също толкова конвенционалната работна среда. Може би малко им завиждах, въпреки че, честно казано, търсех друг, по-различен вид свобода.

През зимата на 1924 г., когато бях на осемнайсет, Кавашима изпрати при мен младия офицер Ямага и аз разбрах какво значи да се влюбиш.

Кожата на Ямага беше с цвят на мед, очите му — ясни като безоблачно небе, устните му — твърди и сочни като ябълка. Той можеше да бъде както нежен, така и безмилостно арогантен и не беше лесно да му се угоди. На моменти будеше страх у мен, но въпреки това обичах всичко у него — тъмната непокорна коса, раздалечените предни зъби и миризмата на униформата му — горчиво-сладкия аромат на силен руски тютюн. Този мирис събужда в мен трепет и до ден-днешен. Стомахът ми се обръщаше всеки път, когато го видех — несравнимо с нищо усещане, сякаш едновременно и летях, и пропадах в бездънна пропаст. Обичах начина, по който произнасяше името ми — „Йоши“, и как ме притегляше към себе си, за да ме целуне. Докосването му ме изгаряше и ме помиташе като ураган. Чувствах се безпомощна, изгубила почва под краката си.

За пръв път в живота си обичах някого повече от себе си и това усещане, едновременно тревожно и опияняващо, караше кръвта ми да пее. Не можех нито да ям, нито да спя и ако все пак сънят ме обореше, сънувах Ямага.

Понякога просто си лежахме един до друг по цяла нощ, говорехме си и заспивахме прегърнати. В онези мигове се чувствах обичана както никога преди и това усещане ми даваше сигурност. Ямага никога не ми носеше подаръци и често минаваха седмици от едно негово посещение до друго, но аз знаех, че рано или късно ще дойде. Не го упреквах за дългите отсъствия — кариерата на военен изисква отдаденост и бях убедена, че той ще стигне далеч. Двамата много си приличахме и не се съмнявах, че и неговите чувства са също толкова силни, колкото и моите.

Помолих Кавашима да не ми праща други мъже, освен Ямага. Той се съгласи, свивайки рамене, и подхвърли, че скоро и бездруго ще се отегча от младия офицер. Равнодушието му ме засегна — въпреки че не желях друг, освен Ямага, понякога ми липсваше яростната,

почти животинска страст на Кавашима и се учудих, че той така лесно е готов да се откаже от мен.

Посещенията на Ямага за мен винаги бяха като празник. Той обикновено оставаше през цялата нощ — имахме достатъчно време да хапнем, да се изкъпем заедно и да си поговорим за всичко. Всеки от нас вече знаеше живота на другия и двамата дружно се присмивахме на останалия свят. Правехме любов и се гощавахме с лакомствата, приготвени от Прошка. Понякога играехме покер или се дуелирахме доста рисковано. Ямага обичаше победата и се стремеше да побеждава на всяка цена — още нещо, по което си приличахме.

Почти не мигвах през онези нощи — не исках да ги пропилявам в сън. Гледах Ямага, докато спеше, слушах равномерното му дишане и се чувствах преизпълнена. Понякога не можех да се удържа и го събуждах с целувки, а докато правехме любов, неведнъж ми се е случвало да заплача — с никой мъж не бях изпитвала нищо подобно.

Като че ли боговете най-после ми се бяха усмихнали благосклонно и ми бяха изпратили най-прекрасния и храбър мъж. Няма нищо по-съвършено от японски воин в разцвета на силите си. А аз бях надарена с необикновена красота и имах зестра на принцеса — следователно бях достойна за този удивителен мъж. Вече не се страхувах да изгубя свободата си — копнеех да бъда с него и вярвах, че съюзът ни е благословен от боговете. Двамата бяхме lika-прилика и едва ли бих могла да намеря по-подходящ съпруг. Реших да му разкрия чувствата си и да му предложа да поиска ръката ми от Кавашима. А след като вторият ми баща сам го беше изпратил при мен, не вярвах да има нещо против брака ни.

В деня, в който направих предложение на Ямага, се събудих призори. Слугите вече шетаха из къщата — чувах стъпките и приглушените им гласове. Самотен ястреб прорязваше изсветлялото, едва-едва розовеещо небе в прозореца ми. Беше студено и въздухът миришеше на зима. Имах предчувствието, че точно днес Ямага ще дойде, и въпреки че до вечерта имаше още време, бях обзета от трескав копнеж. Прошка ми поднесе за закуска сливи, потопени в мед, и купичка златен чай. Чувствах се твърде неспокойна, за да сложа нещо в устата си, но изпих чая и изпуших две турски цигари. За да си намеря някакво занимание, отидох до пазара, но бях като замаяна и вместо розово масло за стаята си купих масло от нероли, чийто мирис

е твърде остър и натрапчив. Часовете се точеха мъчително бавно и до вечерта копнежът ми премина в остра, почти физическа болка.

Малко преди да се смрачи, започнах да се обличам за срещата. Избрах наситеносиньо копринено кимono, с бродирани по краищата макове и цъфнали детелини. Положих изключителни грижи за външния си вид — изтърках кожата си с пемза и освежих дъха си с отвара от женско биле. Намазах тялото си с масло от хризантеми и си сложих черната перла на Нацуко. Най-после Ямага се появи на прага, като изтръскваше снега от раменете си. Ръцете му бяха премръзнали. Изпратих Прошка да донесе грейката, а аз му налях малко саке, за да се сгрее и отвътре.

Бяхме зажаднали един за друг и първия път го направихме страстно и бързо — после, останали без дъх, се посмяхме на нетърпението си. Взехме си гореща вана — Ямага ме насапуниса, а после ме притегли към себе си и аз го възседнах. Обвих крака около него и Ямага простена от удоволствие. Двамата си пасвахме идеално — също като двете дървени фигурки, които старият Тешима ми беше подарил преди време.

Сексът с Ямага не можеше да се сравни с нищо, което бях изпитвала досега. Вплетените ни ръце, езиките ни, които жадно се търсеха... усещането беше неопишимо. Чувствах се преизпълнена — нещо ново за мен, защото обикновено след контакт с мъж вече се оглеждах за следващия, който да запълни празнотата в мен. Изобщо не се съмнявах, че и Ямага би се радвал да свърже живота си с мен — знаех го от начина, по който изричаше името ми, а и неведнъж ми беше казвал, че на света няма друга като мен.

Спомням си, че вечеряхме пиле с чушки и отбелязахме колко ни се услажда всичко, след като сме правили любов. Предложих на Ямага солени бадеми, каквито знаех, че обича, и изпушихме заедно една от моите цигари. Той винаги се смееше, като ме видеше да пуша, и казваше, че жена с цигара изглежда толкова странно, колкото и маймуна, която се учи да плува.

Мина ми през ум да му споделя за аборта и за загубата си, но се отказах — не ми се искаше да помрачавам тези мигове на блаженство. Вместо това се опитах да си внуша, че и лекарите понякога грешат и че женският организъм притежава забележителни възстановителни сили, така че всъщност нищо не се знаеше. И както никога помолих боговете

за късмет — надявах се всичко лошо да е останало зад гърба ми и да успея да го забравя, все едно никога не е било.

През онази нощ, докато лежахме един до друг, споделих с Ямага плановите за бъдещето си. Казах му, че трябва да отиде при Кавашима и официално да поиска ръката ми. Не виждах никакви пречки за щастието ни — дори се пошегувах, че като в приказките принцесата ще се ожени за храбрия герой.

Тялото на Ямага изведнъж се стегна, той се отдръпна от мен и стана от леглото. Настъпи неловко мълчание, прекъснато от краткия му, нервен смях.

— Йоши, лъжеш се, ако си мислиш, че Кавашима би одобрил този брак. Няма смисъл дори да го питам.

— Не виждам защо да не го одобри! — извиках. — Не мога да остана тук завинаги, нали така? Все ще трябва да ми намери съпруг, а кой е по-подходящ от теб? Той ти се възхищава и цени приятелството ти. Защо изобщо щеше да те праща при мен?

Ямага не само се беше отдалечил от мен, но и държеше ръцете си пред себе си като на изпит.

— Аз не те обичам, Йошико — каза той, без да трепне. — Дори и така да беше, нямаше да мога да се оженя за теб. Ти си истинска прелест и не съм преставал да те желая, но си прекалено разкрепостена, за да бъдеш моя съпруга. Известна си в цял Токио със свободното си поведение и да се оженя за теб би означавало да посрамя семейството си. За нищо на света не бих причинил на родителите си това. Отнасям се сериозно към отговорностите си и възнамерявам да се оженя за почтена жена.

Замръзнах, като чух тези думи. Сигурно съм преbledняла, защото усещах кожата си изтъняла, почти прозрачна. Виждаше ли Ямага как сърцето ми се облива с кръв, как се разпадам пред очите му? Не му ли беше жал за мен? Беше ми казал, че не ме обича, и в този миг пейзажът на живота ми изведнъж се промени като сринатото почти до основи от земетресението Токио. Бях му разкрила душата си, а той ме беше отблъснал. Искаше покорна жена, която смирено да се подчинява на волята му.

— Но аз съм дъщеря на Кавашима — успях да кажа през сълзи. — Как така ще посрамя фамилията ти?

Ямага поклати глава.

— Кавашима не се е отнесъл с теб като баща. Явно плановете му за теб са били други...

Знаех, че това е самата истина, и все пак бях толкова различна от дъщерите на Кавашима, че не бих си пожелала съдбата им — безропотното им подчинение, безсилието им... Заявих това на Ямага, но той мрачно се усмихна.

— Не подценявай силата на порядъчните жени, Йошико. Знаеш ли колко жени в Токио те презират, задето мъжете им идват при теб? За тях ти не си нищо друго, освен гейша, макар и да произхождаш от знатен род. С поведението си ти петниш името си и позориш дома на Нацуко. С такава репутация никога не биха те приели в доброто общество.

Свлякох се на пода като парцалена кукла. Само допреди минути бях на седмото небе, а ето че сега в един миг осъзнах колко тънка граница отделя щастието от тъмната бездна на нещастieto. Цялата болка, натрупана в мен, се отприщи и аз избухнах в ридания. Преживявах отново не само това, че Ямага ме беше отхвърлил, но и раздялата с майка ми, както и това, че баща ми така хладнокръвно се беше отказал от мен. Бях предпочела да вярвам, че съм свободна от всички сковавачи условности на обществото, но сега ме връхлетя прозрението, че всъщност съм тяхна жертва. Раните, чиито белези отдавна би трябвало да са зараснали, сега се разтвориха, сякаш в тях бяха посипали сол, и вече знаех, че докато съм жива, никога няма да се съвзема от тази болка. Никога досега не се бях притеснявала от факта, че не ме представят на гостите и техните дъщери. Не се чувствах пренебрегната, а по-скоро изпитвах облекчение, съзнавайки, че и без това съм твърде различна от скромните, плахи момичета, с които дори нямаше за какво да си говоря. Ситуацията ме устройваше, но сега думите на Ямага ме зашлевиха като плесница и изведнъж осъзнах истинската причина за изолацията си — считаха ме за недостойна за компанията на останалите момичета, порочно създание, отправено в най-отдалеченото крило на къщата, за да не сее зараза.

Нетърпелив да си тръгне, Ямага се облече набързо.

— Виж, Йоши — в тона му се долавяше съжаление и това ме довърши, — ще ти кажа нещо, което би трябвало да научиш от Кавашима. Ти вече си обещана за жена на монголския принц Ганджурджав. Той знае за знатния ти произход, но не и за репутацията

ти и това за теб би могло да бъде чудесна възможност да сложиш кръст на миналото и да продължиш напред. Всичко е уговорено още преди месеци. Ти си силна и разсъдлива жена и би трябвало да осъзнаваш предимствата на този брак.

— Ами любовта? — глухо попитах.

— Любовта ли? Какво общо има тя с това? Няма смисъл да я намесваме. Животът има други, по-сериозни цели. Не бива да слушаш бушуващата кръв, а разума си, Йоши. — С тези думи той вдигна шапката си и тръгна към вратата. — Казвам ти го за твое добро — приеми съдбата си и се опитай да станеш порядъчна съпруга. Желая ти късмет. И не забравяй, че в края на деня жената е само жена, това е истината.

Ямага не беше прав. Най-лесното е да се примириш със съдбата си. Така постъпват страхливците. Дори сега, смъртно ранена, съзнавах, че не искам да бъда една от тях. Не бях забравила думите на майка си, които Прошка не спираше да ми повтаря: „Бурята закалява дърветата.“ Но в този миг те не можеха да ми донесат утеха. Никога не се бях стремил към нещо или към някого с цялото си сърце, преди да срещна Ямага, и съвсем бях забравила дадената преди време клетва да не обичам никого повече от себе си, за да не страдам после. Ето че сега плащах цената за неблагоразумието си.

Трябваше да сложа кръст на този ден, да го заровя на дъното на паметта си и да продължа напред. От сега нататък събитията в живота ми щяха да се делят на „преди“ и „след“ Ямага. За мен той си остана единственият мъж, към когото бях изпитала изпепеляваща, опустошителна любов. Раната, която ми нанесе, така и не заздравя напълно и понякога съвсем без повод, в някой от онези мрачни дни, които наричах „моите малки смърти“, започваше мъчително да пулсира. И все пак не съжалявах за преживяното с него. Добре е да изпиташ истинската любов поне веднъж в живота.

В желанието си да облекчи болката ми, Прошка ми донесе лула с опиум, но аз отказах. Когато излезех от сладкото опиянение, болката щеше да бъде още по-непоносима. Лежах притихнала, без да помръдвам — имах чувството, че мога да се разпадна на хиляди късчета. През тези дълги часове Прошка остана свита на пода до леглото ми и изплака сълзите, които аз не можех да пролея.

Би трябвало да оближа раните си и да се опитам да се променя, но имаше ли смисъл да го правя? Съзнавах, че апетитът ми към секса е твърде голям и да започна да се държа като непорочна девица би било твърде голямо насилие над моята същност. Лицемерието е чуждо на природата ми, а и ми се струваше противоестественно да се преструвам. Все едно ястребът да започне да се държи като гълъб. Можеха да мислят за мен каквото си щат, можеха да ме упрекват за безсрамието ми, но аз бях тази, която бях, и не можех да бъда никоя друга. Съзнавам, че ако бях от породата на смирените и хрисими жени като Нацуко, Кавашима може би щеше да се отнесе с мен другояче, но подобна трансформация би била свръх силите ми. Никога не съм вярвала, че характерът подлежи на промяна. Виж, съдбата е друго нещо. Не споделям типичния за китайците фатализъм. Според мен всичко е в твои ръце. Затова си дадох клетва никога повече да не се поддавам на чувствата си. Никой мъж нямаше да получи онази безрезервна любов, която изпитвах към Ямага. Не беше изключено да се влюбя отново, но всичко щеше да бъде различно. Никога вече нямаше да платя такава висока цена.

Няколко седмици по-късно Нацуко ми съобщи с огромно задоволство, че Ямага се е сгодил за едно момиче със знатно потекло. Това момиче било изключителна красавица, сравнявано по хубост с легендарната Съ Ши. За нея се твърдеше, че била толкова крехка и деликатна, че можела да танцува върху листенцата на лотос. Според Нацуко една гадателка била предрекла, че съпругата на Ямага ще го дари с много синове и ще накара сърцето му да пее.

Не исках Нацуко да забележи каква болка са ми причинили думите ѝ, но тя го усети инстинктивно, както животно по време на битка усеща слабостта на противника. Оставих я да изживее своя триумф. Горката Нацуко — заслугата за страданието ми дори не беше нейна и все пак тя изпитваше такова злорадство... Разбрах, че има два типа жени такива като Нацуко и избраницата на Ямага, които предпочитат да живеят безопасно под крилото на някого, и други — като мен, които избират свободата и приключението, независимо на каква цена. Всичко бих направила за любовта на Ямага, но той ми даде да разбера, че не съм мечтаната от него съпруга. Колкото и да ми беше мъчно, не можех да променя обстоятелствата, формирали характера

ми, и беше излишно да съжалявам, че съм такава, каквато съм, а не някоя друга.

Нужно ми беше известно време, за да дойда на себе си. Когато се съвзех, отново примамих Кавашима в леглото си. Извадих наяве изкусителката и момчето в себе си и го оставих да ме обладае стръвно, ненаситно. Тялото ми отново беше покрито със синини и белези, но болката не ми донесе желаната забрава. Онази, другата болка все още тлееше вътре в мен.

Кавашима така и не споменаваше нищо за сватбата ми с оня монголски принц, която била уредена според Ямага, и аз започнах да вярвам, че ще ми се размине. Но скоро чух жените в къщата да шушукат и реших да си изясня този въпрос веднъж завинаги. Отидох при Кавашима и директно го попитах дали наистина съм обещана за жена на принц Ганджурджав. Той потвърди и каза, че трябвало да съм доволна, защото ми бил намерил възможно най-добрия кандидат.

Побеснях при мисълта, че са ме предложили на един непознат като стока, достойна за вниманието му — все едно бях чувал първокачествен ориз. Но не успях да убедя Кавашима да развали уговорката с монголците и да ме остави в дома си. Горещите ми молби само го разгневиха. Той ми нареди да замълча и ме предупреди, че няма да търпи неподчинение.

— Мой дълг беше да ти намеря съпруг, Йошико. Не проявявай неблагодарност, като оспорваш избора ми. Няма да ме разубедиш, не си го и помисляй.

Разпореждаше се със съдбата ми също както беше направил собственият ми баща преди време. И сега, както и тогава, беше безпредметно да споря. Макар и вече да не бях дете, бях жена и желанията ми бяха без значение.

— След два месеца, в края на зимата, ще заминеш при Ганджурджав.

Всичко вече беше решено.

— Сама ще се увериш какъв късмет си извадила — добави Кавашима. — Но до пролетта има още време, което можем да оползотворим по най-добрия начин, нали така?

Нацуко беше много доволна от съпруга, който Кавашима ми беше избрал. Разбира се, не би пожелала подобен брак за никоя от

дъщерите си, но това, че аз щях да замина надалеч, само я радваше. Интересно, кого ли щеше да вини за лошия късмет, когато ме нямаше.

Прошка вече беше доста остаряла и нямаше да издържи пътуването до Монголия, но не искаше да се върне в Китай. Беше чула, че там цари безвластие, а бедните мрат от глад по улиците като мухи.

— Отдавна съм изгубила връзка със семейството си и твърде дълго съм живяла в Япония, малка господарке...

Тя щеше много да ми липсва, но не настоях да дойде с мен — заслужаваше спокойни старини. Помолих Нацуко Прошка да остане в къщата като прислужница — така тя щеше да има сигурна прехрана и покрив над главата си. Докато беше при мен, Прошка беше успяла да посъбере малко пари, което щеше да ѝ позволи от време на време да си купува опиум и разни други дребни удоволствия.

Нацуко ме изслуша учтиво с безизразно лице и попита:

— Защо да изпълня молбата ти, Йошико?

— А защо не? Моля те за нещо толкова малко. Да проявиш милост към една бедна слугиня като истинска благородна господарка.

Тя се усмихна хладно.

— Странно, че точно ти говориш за благородство, Йошико. Мислех, че това чувство не ти е познато... Ще изпълня молбата ти, за да видиш, че не тая лоши чувства към теб. Но, разбира се, всичко си има цена.

— Каж ми каква е твоята цена, Нацуко.

— Върни ми черната перла.

Свалих огърлицата от врата си и ѝ я връчих без всякакво колебание. Тя не ми благодари, но ми се стори, че долових едва чута въздишка на облекчение, докато слагаше на врата си искрящото черно бижу, още топло от кожата ми. Забелязах със задоволство, че не ѝ отиваше. Бледата ѝ кожа беше изгубила свежестта си с времето. Но главната ми утеха беше, че осигурих на Прошка спокойни старини. Години по-късно в Шанхай си купих подобно бижу. Перлата беше дори с още по-високо качество, но нямаше история и за разлика от огърлицата на Нацуко, не означаваше нищо за мен.

Пролетта пристигна победоносно, с ослепително сини небеса и изобилие от цъфтящи в розово и бяло дръвчета в градината. И точно когато всичко се пробуди за живот, а въздухът се изпълни с аромати, природата, капризна като боговете, изпрати отново студ и сняг.

Като гледаше попарените цветове на дръвчетата, Нацуко мрачно каза, че тази година реколтата ще е слаба и разходите за домакинството ще скочат. Беше практична до стиснатост и тази нейна черта ме дразнеше и изпълваше с недоумение. Щом имаш пари, какъв е проблемът? Защо да не ги харчиш? Нали са за това? Няма да ги отнесем със себе си в отвъдното.

Две седмици преди заминаването ми старият Тешима поиска да ме види. Каза, че ще му липсвам и че съжалява, задето поради напредналата си възраст няма да може да дойде на сватбата. Гледаше ме със сълзящи очи и ме нарече Сацуко (това беше името на покойната му дъщеря). Казах си, че разсъдъкът му съвсем се е замъглил и е започнал да смесва лица и събития. Знаех, че Сацуко е починала от хранително отравяне в годината, преди Кавашима да се роди, и му го припомних. Той поклати глава и продължи, все едно не ме беше чул:

— Бъди добро момиче, Сацуко, и окажи на съпруга си честта да го дариш с много синове...

Слушах как ме поучава вдетиненият старец, застанал пред мен само по халат, и си спомнях как отрано ме беше „подготвил“ за съпружеските ми задължения. Той протегна костеливата си ръка и опипа гърдите ми, като затвори очи и въздъхна. Този безцеремонен, собственически жест ме разгневи. Потръпнах от допира на сбръчкания старец и изсъсках в лицето му:

— Ти ли ми говориш за чест и добродетели? Само човек без капка чест би съблазнил собствената си внучка!

Той ми обърна гръб и отиде да нахрани славея, който подскачаше в един кафез в ъгъла на стаята.

— Сацуко е ястреб, идва да те изяде... — пропя старецът, като пхна пръсти в клетката. Птицата запърха неспокойно, като го гледаше с помръкнали от дългото пленничество очи.

След малко в стаята влязоха двете селски момичета, собственост на Тешима още от деня на раждането си. Те носеха купички с ориз и супа. Едната започна да го храни, а другата бършеше с кърпа брадата му.

Нямаше какво да търся тук, а и старецът като че ли беше забравил за присъствието ми. Но когато си тръгнах, го чух да изрича китайското ми име.

— Източна перла — презрително процеди той, — ти не си плът от плътта ми и кръв от кръвта ми, глупаво момиче. Само кръвните връзки имат значение.

Тогава си казах, че макар и да не исках да заминавам за Монголия, поне нямаше да съжалявам да оставя зад гърба си тази къща, която изсмукваше живота на жените. Нямаше да се превърна в сянка като Нацуко, която прекарваше дните си в самота и семейството ѝ сякаш не я забелязваше. Дори ми беше малко жал за нея. Мъжете бяха друго нещо. Кавашима и синовете му бяха пълновластните господари на дома и можеха да вземат с пълни шепи от живота. Стариат Тешима имаше двете момичета, чийто живот му принадлежеше, и те изпълняваха всичките му прищевки. А аз... аз не се вписвах в този дом и след броени дни щях да си тръгна от тук. Нямаше да ми е мъчно за Кавашима. Благодарна му бях единствено за японското гражданство, с което се бях сдобила и с което така се гордеех. Не можех да знам, че след години, когато беше въпрос на живот или смърт, той щеше да ми отнеме дори и това.

Нацуко рядко виждаше омъжените си дъщери и дори неомъжената Итани, онази с белега на лицето, беше изпратена от баща си чак в Осака, където семейството също имаше къща. Откъсната от дъщерите си, Нацуко страдаше дълбоко. Скоро единствената ѝ компания щеше да бъде разглезената Таеко, която щеше да се омъжи за Хидео през лятото, когато цъфнат анемониите. Говореше се, че красивата Таеко е капризна и с лош нрав, дори често биела слугите си.

Знаех, че призракът на Шимако винаги ще следва Нацуко в сенките на смълчаната къща, но животът е много самотен само с мъртвата ти сестра за компания. Ичио, омъжена за богат индустриалец, който можеше да ѝ бъде баща, ми каза, че Нацуко не одобрявала датата, избрана за сватбата на Хидео. Притеснявало я това, че била твърде близо до фестивала на мъртвите. Желаех на Нацуко много внуци, които да развеселят дните ѝ. Макар и неведнъж да беше вгорчавала живота ми, не таях злоба към нея. В края на краищата и аз не бях ангел. А не си струва да прахосваш енергията си и да желаеш нещастieto на хора, които и бездруго не са извадили късмет. Изпитвах към Нацуко необяснима симпатия въпреки всичките ни противоречия и дразги. (И слава богу, защото омразата те разяжда отвътре.) Ако някой от този дом щеше да ми липсва, това беше тя, с нейната

сдържана усмивка и с всеотдайността, с която поддържаше дома си изряден.

Последната нощ под покрива на Кавашима сънувах странен сън. Изпитвах спешна нужда да се облекча, а от всяко гърне или дупка в къщата изпълзваха змии. Тичах нагоре-надолу отчаяна, докато най-после се събудих изтормозена, обляна в пот. Така и не можах да заспя отново. Гледах как навън се развиделяваше и си мислех, че никога повече няма да посрещна зората в леглото, в което бяхме лежали прегърнати с Ямага, нито да слушам как проскърцват дъските в коридора, когато Прошка ми носи закуската.

За пръв път се запитах що за човек беше Ганджурджав — този, за когото щях да се омъжа. Той ми беше изпратил свой портрет в ярки багри, на който седеше, облечен в официален тъмносин костюм и с кожена шапка на главата. На писалището до него беше нарисуван часовник, символ на отлитащото време, мистериозно застинал в един от часовете на денонощието. За фон художникът беше избрал кървавочервени анемонии, които сякаш израстваха от раменете на Ганджурджав. Не бях оптимистично настроена относно този брак. Ако характерът на бъдещия ми съпруг отговаряше на неговата външност, то с него ме очакваше твърде спокоен, убийствено спокоен живот. Какво ли очакваше от мен този мъж? Предполагам, че се надяваше съдбата да го събере с някоя покорна и кротка хубавица.

Прошка ми разказа, че веднъж е срещнала един монголец край стените на Забранения град. Миришел на конска урина и кобилешко мляко. Кожата му била суха като пергамент, зъбите му сиви, а изражението — сурово. За мое утешение тя добави, че мъжът по всяка вероятност не е бил принц, така че можех да се надявам на нещо по-добро.

Онази сутрин, последната в дома на Кавашима, Прошка ми донесе сепия с чесън за закуска и ми даде да си пийна глътка вино, за да се сгрее кръвта ми, тъй като щеше да ме брули студеният северен вятър. Тя беше искрено загрижена за мен и й беше мъчно, че ще се разделим, но в същото време донякъде изпитваше облекчение. В тази напреднала възраст без мен животът й щеше да бъде далеч по-спокоен. Помолих я да ме прегърне силно и й казах да си спомня за мен само ако това не я натъжава.

— В края на краищата — добавих — паметта ни е дадена за оцеляване, така че, Прощка, спомняй си само онова, което ти дава сили.

— Така ще бъде, малка господарке — кимна тя. — Знаеш, че винаги съм те слушала.

Въпреки че при раздялата с родната ми майка бях проляла много сълзи, сега не ми се струваше редно да плача. Дошло беше времето да се разделя с Прощка и всяка от нас да поеме по пътя си. Промяната е част от живота и добре, че е така. От Прощка бях получила много ценни уроци — включително и този, че ако се постараяш, можеш да обикнеш някого, какъвто и да е той. Самата тя беше пример за това — беше успяла да се привърже към мен въпреки тежкия ми нрав и недостатъците ми. Не вярвах да я видя отново. Не съм суеверна като Нацуко, но някакъв вътрешен глас ми казваше, че това е последната ни среща.

От всички в къщата бях научила по нещо. От Кавашима — това, че силата не служи за нищо, ако не я използваш, и че винаги трябва да разполагаш с разменна монета. От Тешима научих, че е добре да се грижиш преди всичко за себе си, а от Нацуко — че добродетелността нищо не ти гарантира. От Шимако бях разбрала, че е възможно в теб да живее някой друг и че светът на фантазиите ни притежава голяма власт над нас.

Въпреки че времето се оправяше, Нацуко лежеше, повалена от някакъв вирус. Тя беше с крехко здраве и често получаваше пристъпи на бери-бери^[1], заради които доктор Мура ѝ инжектираше витамини. Този път обаче беше хванала грип. Това щеше да ѝ попречи да присъства на сватбата ми, което всъщност беше добре дошло за нея.

Когато дойде време да тръгвам, тя се сбогува с мен по обичайния си учтив и хладен начин.

— Бих искала да ти пожелаая успешен брак, Йошико, но съзнавам, че това би бил прекален оптимизъм, тъй като си родена в годината на Тигъра. Вие сте ловци и никога не сте доволни, никога не спирате да ловувате.

Тя отпусна глава на възглавницата, а аз не се сдържах и за последно кръстосах шпаги с нея и отвърнах на удара.

— Зависи — казах. — Гейшата на съпруга ти също е родена в годината на Тигъра, а изглежда доста удовлетворена от живота.

Нацуко мрачно се усмихна.

— В Осака е друго — там годината на Овцата не носи късмет.

Стаите ми в западното крило, изпразнени от всичките ми вещи, изглеждаха мрачни и опустели. Едва сега забелязах, че голите стени са напукани на места и мазилката се рони и че огледалото, в което всеки ден се оглеждах, е остаряло и с мътни петна. И все пак тук още витаеше духът на всичко случило се между тези стени. Някъде във въздуха беше стаена цялата горчивина от раздялата с Ямага и тръпката от всички бурни страсти, бушували тук. Взех чашата, от която Ямага за последно беше пил саке, и я пуснах на пода, после стъпках с крак парчетата. Нямаше да отнеса нищо, което да ми напомня за него, и все пак споменът щеше да се връща и да ме връхлита най-ненадейно, знаех го. Него бях безсилна да унищожа.

Исках да изживея живота си в крачка, да приемам онова, което ми носи всеки нов ден, без да се измъчвам от тъга по миналото или да бленувам за бъдещето. Не очаквах да бъда щастлива, а и не смятах, че съществува такова нещо като щастие в дългосрочен план. Щастието е моментно състояние, твърде интензивно, за да трае дълго. Нямаше да хвърлям сили в преследване на нещо толкова ефимерно, а щях да се оставя да ме ръководи принципът на удоволствието и да гребя от живота с пълни шепи, за да знам, че поне съм живяла.

---

[1] Авитаминозна болест, която се среща предимно в Източна Азия. — Бел.ред. ↑

ЯХНИЯ ОТ КОКАЛИ И КОБИЛЕШКО МЛЯКО

Кавашима и Нобу ме съпроводиха до Порт Артур, където щеше да се състои сватбената церемония. После щях да отпътувам за Монголия с новото си семейство. Хидео не дойде, за да не остава къщата без мъж — дядо му беше твърде стар, за да изпълнява тези функции.

Сандъците ми, натоварени с дрехи и сватбени дарове, бяха отпътували преди мен, но не се разделях със скъпоценния си несесер, в който пазех полуизядената кутийка с изсушени личи, пчелата в кехлибар и кораловите обеци на майка ми.

Излетяхме от Токио с военен самолет като гости на адмирал Убе Садаму, прелетяхме над цяла Корея и най-после кацнахме в разположения на красив полуостров Порт Артур. Адмиралът, един от влиятелните приятели на Кавашима и виден представител на японската аристокрация, беше помогнал да се уреди женитбата ми с Ганджурджав, тъй като виждаше в това поредната стъпка към затвърждаване позициите на Япония в Монголия. Жалко, че властта и красотата невинаги вървят ръка за ръка и адмиралът, макар и влиятелен мъж, беше отчайващо грозен.

От него разбрахме, че слабохарактерният император Пу И се е измъкнал от Забранения град под протекцията на японците. Поради размириците в Пекин безопасността на Негово императорско величество била застрашена и през една сива февруарска сутрин на 1925 година той тайно напуснал града заедно с учителя си Реджиналд Джонстън и заминал за Тяндзин — родното място на жена му Уан Дзюн. Адмирал Убе имаше пръст в това и от отношението на Кавашима към него усещах, че този човек наистина е важна фигура. Нобу ми каза, че адмиралът е в центъра на японската политика и личен приятел на престолонаследника принц Хирохито.

Пътуването беше вълнуващо, особено излитането, когато стана ясно колко се страхува да лети Нобу. Аз му казах, че един ден смятам

да се науча да управлявам самолет, а той се разсмя. Обичаше да ме дразни — връщаше си за причинените от мен унижения.

— Ти ще бъдеш омъжена жена, Йошико. Жените не управляват самолети, а лежат по гръб и раждат деца.

Нобу се беше превърнал в красив младеж и дори изглеждаше мъжествен, но си беше останал все така слабохарактерен. Беше свикнал да се измъква с лъжи, да разчита на чара си и да се движи по линията на най-малкото съпротивление. Все пак ми беше симпатичен — имаше чувство за хумор, а и веднъж го видях как освободи пеперуда, която отчаяно пърхаше, попаднала в мрежата на паяк. Мечтата му беше да стане поет, но нямаше куража да съобщи това на баща си. А и не съм убедена, че имаше талант. Въпреки че все се заяждаше с мен, мисля, че ме харесваше, независимо от факта, че не пропусках случай да изоблича слабостите му. Не можех да му се сърдя, че сега се забавлява със ситуацията за моя сметка.

Въпреки че тогава още не го знаеше, Нобу щеше да се ожени за дъщерята на нашия домакин адмирал Убе. Кавашима беше много доволен от този брак, но съпругата на Нобу се оказа болнава и след няколко мъртвородени деца най-после успя да роди дъщеричка. Тя си остана единственото им дете и поради тази причина имаше шанса да получи и добро образование — нещо, което по принцип се полагаше на синовете.

Излетяхме при отлични метеорологични условия, както каза и пилотът — никакъв вятър, ясно небе, чудесна видимост. С настъпването на вечерта небето стана мастиленосиньо, появиха се и една-две звезди, а ореолът на луната изглеждаше червен. Кавашима извади от джоба си плоско сребърно шише и ни предложи по глътка малцово уиски. За пръв път опитвах нещо различно от саке и китайско вино. Питието сгръ гърлото ми, а вкусът ми се стори дълбок и интересен, с лек дъх на тютюн и тамян. Хареса ми. Но Нобу каза, че предпочита сакето и Кавашима и адмиралът кимнаха в знак на съгласие.

Кавашима ми разказа, че Порт Артур е бил завладян от Япония и сега е нейна територия. Затова бил подходящо място за сключване на брак при положение, че женихът не искал да прекоси морето, за да се срещне с бъдещата си съпруга. Той ми каза още, че мой дълг е да се представя достойно в Монголия като истинска дъщеря на Япония.

Много обичах приемната си родина и бях готова да ѝ служа, но не бях очаквала тя да ме отпрати толкова надалеч — в студените монголски степи. Все си мислех, че ми е отредено нещо друго, нещо по-значимо.

Кавашима беше уредил да изчакаме пристигането на Ганджурджав в една голяма къща, построена в западен стил както всички в съседство. Отзад имаше градина с лавър и избуяли кървавочервени храсти. Къщата беше построена в елегантен полукръг и боядисана в снежнобяло, а масивната порта от ковано желязо беше гравирана с изображения на божури и дракони. Интериорът беше в китайски стил, с изобилие от тъмни, неудобни за сядане мебели. Моите стаи бяха на първия етаж в предната част на къщата и въпреки многобройната прислуга изглеждаха разхвърляни и малко прашни. Въздухът беше застоял и сладникав, в диваните и възглавничките се беше просмукала влага, усещаше се дъх на старост и разложение.

Къщата гледаше към морския бряг, където покрай сивата пясъчна ивица се издигаха назъбени скали. Зад гърба на къщата се простираше процъфтяващият град Порт Артур с къщи, подобни на тази, и с градини, потънали в зеленина, обрасли с бамбук и пищно цъфтящи магнолии. По протежение на широките улици бяха засадени акации, които обаче изглеждаха някак безжизнени. Лично аз предпочитах квартала, през който минахме с колата на идване от летището — там, около пристанището и под мостовете, живееха бедните. Там, сред тъмните тесни улички с провиснало пране, обикаляха котки и ровеха захвърлените боклуци. Там зад ъгъла дебнеше опасност, което за мен беше равнозначно на приключение — нещо, което можеше да накара кожата ти да настръхне, а кръвта ти да закипи.

От пристанището огромни параходи отплаваха към Шанхай, а покрай стария дървен кей гъмжеше от лодки, от които се продаваха зеленчуци и прясна риба. Всъщност там можеше да си купиш всичко — от чаша чай до жената, която ти го предлага. Можеше да си направиш и татуировка. Винаги съм си мислела със съжаление, че богатството и социалното положение неизбежно те отпращат в горната част на хълма и те отделят от подножието му, където в лабиринта от тесни улички кипи истинският живот и никога не цари скука.

Младоженецът щеше да пристигне в деня на церемонията, което означаваше след два дни. Това, че ще се появи в последния момент, аз тълкувах като признак, че не изгаря от особено желание да ме види. Не

го упреквах — аз също не очаквах с нетърпение този миг. Според Кавашима така щях да имам достатъчно време да се настроя за онова, което ми предстои.

Първата вечер слугите бяха приготвили истински пир, и то само за нас тримата. (Адмирал Убе беше отпътувал за Манджурия на някаква важна среща.) Имаше кнедли в пикантен сос и крехко агнешко. Но това беше само началото. Блюдата пристигаха едно след друго, докато им изгубихме бройката. Спомням си, че особено ми се усладиха палачинките с пълнеж от стъргани репички и компотът от праскови. Всъщност всичко беше превъзходно и погълнах огромни количества храна.

Накрая слугите се оттеглиха в кангите си (малките тухлени постройки в задния двор) и всичко утихна. Чуваше се само прибойт и от време на време — сирената на някой параход.

Нобу се приготви да посети „момичетата цветя“ в местния бордей, препоръчан му от адмирал Убе. Според адмирала по-добри от тях нямало да намери никъде. Били предимно китайки и знаели всевъзможни начини да доставят удоволствие на един мъж, готови били да удовлетворят всяко желание. Адмиралът беше споделил с Нобу, че предпочитал четиринайсетгодишни или дори още по-малки момичета. Тяхната кожа ухаела най-свежо, а в изражението им нямало горчицина. Двамата с Нобу се разсмяхме, като си представихме адмирала в леглото. Той беше колкото нисък, толкова и широк, с наперена походка и провиснал задник. Единствено очите му — дълбоки, будни и ясни, го спасяваха да не прилича на карикатура.

Попитах Нобу какви са неговите предпочитания.

— Ще започна с някое момиче с превързани стъпала и бисерни зъби — развълнувано заговори той. — Искam да видя тези прехвалени миниатюрни крачета, толкова малки, че се побират в устата ти. Казват, че тези момичета са свикнали на болка и са отзивчиви и покорни в леглото, винаги готови да ти доставят наслада. Когато свършиш, измиват тялото ти и ти дават да смучеш мед от пръстите им.

Очите на Нобу мечтателно блестяха.

— Надявам се момичето да е девствено — продължи той. — После ще пробвам полякията, за да видя какво е усещането да го правиш с момиче, което има златиста коса. Адмиралът каза, че била грозничка, но не е необходимо да я гледам в лицето.

Завиждах на Нобу за свободата му да излезе в нощта и да прави каквото си иска. На драго сърце бих го придружила, макар и само за да погледам. За миг ми мина през ум да избягам и да започна нов живот. Но после си казах, че моментът още не е дошъл. Бягството ми трябваше да бъде добре планирано, иначе нямаше да стигна далеч.

В мига, в който сложих глава на възглавницата, заспах и видях в съня си къща с ярки, главозамайващи като силно вино цветове. Тюркоазените стени сияеха ослепително, поръбени с чисто злато. Таваните преливаха във всички оттенъци на виолетовото и бяха толкова високи, че в нишите им гнездяха орли. Водопади от лъчистозелена коприна струяха около мен, а огромните стъклени бокали искряха в рубинено и яркочервено. Едри перли с цвета на розови азалии блещукаха по всички повърхности. Тичах през пъстрите като дъгата стаи, осъзнах, че ме преследва родният ми баща, приел образа на голямо черно куче. Явно искаше да ме убие, преди да съм го опозорила напълно. Вмъкнах се в малка стая, където пиршеството на цветовете отстъпи място на ръждивокафяво — убит, мътен цвят, какъвто създават децата, когато смесят прекалено много боички. Изведнъж по босите ми крака потече река от гореща кръв и се събудих, пронизана от болка. Кавашима се беше вмъкнал в стаята ми и беше проникнал в мен отзад. С едната си ръка затискаше устата ми, а с другата мачкаше гърдите ми.

— Шшт, тихо, Йошико дрезгаво прошепна. — Нали не искаш да събудиш цялата къща?

Обеща ми, че ще внимава да не остави никакви следи по тялото ми — искаше да ме предаде на бъдещия ми съпруг чиста и неопетнена. Затова се задоволи да дърпа силно косата ми и да ме обладае брутално, с груби, настървени тласъци.

Когато свърши, изръмжа доволно и се търколи до мен.

— Ще ми липсваш, Йошико — въздъхна. — Този твой дъх — едновременно сладък и солен като морето...

Усмихнах се и се наведох към него, но вместо да го целуна, впих зъби в горната му устна. Устата ми се напълни с кръв. Той ме отблъсна и се свлякох на пода.

— Твоят вкус е само солен — заявих.

Бях му оставила белег, който да си занесе у дома при Нацуко. Истината е, че въпреки всичко, което ми беше причинил, намирах

секса с Кавашима за вълнуващ. Още след първия път с него добих вкус към болката и неподатливост към нежността. Прекалено нежните любовници винаги са ми се стрували блудкави, безсилни да оставят следа.

На сутринта, с подута устна и доста вкиснат, Кавашима ми връчи парите, които като младоженка трябваше да оставя пред олтара, както се полага. Според традицията трябваше да произнесе молитва и да се помоля боговете да благословят съюза ми с Ганджурджав и да ни дарят щастие и добруване. Бях достатъчно добра актриса, за да успея да заблудя Кавашима, че съм се примирила с избора, който беше направил вместо мен. В подплатата на сандъка си бях скрила доста пари, за които той и не подозираше. Щях да се постарая да добавя още към тях при първа възможност.

Изкъпах се във ваната, застлана с гладки речни камъчета за стимулиране на кръвообращението. Добавих във водата сол, за да облекча болката от проникването на Кавашима. Докато лежах отпусната, обгърната от гореща пара, отпих няколко глътки уиски от сребърното шише, което през нощта бях отмъкнала от джоба на Кавашима. После закусих — пържени яйца и чаша мляко — и се отправих към храма.

Усетих тежкия мирис на тамян още преди да видя храма. На такива места винаги се чувствах някак неловко. Не се помолих за щастие и семейно добруване. Вместо това си пожелах вълнуващ живот, в който друг да не решава вместо мен. Ако боговете искаха нещо в замяна, можеха да съкратят времето ми на земята, колкото е необходимо.

Върнах се в къщата, за да отворя подаръците от семейство Кавашима, както и торбичките с дарове от видни фамилии от Токио и Осака, които се възползваха от възможността да впечатлят Кавашима с щедростта си. Всичко това беше зестрата ми — тя щеше да бъде връчена на бащата на Ганджурджав.

Ичио беше изпратила маймунски ембрион, съхранен в алкохол, като талисман за плодовитост. Беше ужасен. Подаръкът на Хидео — сребърна кама, инкрустирана със скъпоценни камъни — беше придружен с бележка, че ще ми свърши добра работа, тъй като месото в Монголия е жилаво. Имаше подаръци и от Итани, и от годеницата на Хидео Таеко, която ми беше изпратила изящни перлени обеци. Прошка

беше скрила сред багажа ми кутийка с изсушени личи и писмо, което явно беше платила да ѝ напишат. Докато го четях, сякаш чувах гласа ѝ. Казваше ми, че изсушените личи щели да ми напомнят за дългото ни пътуване от Китай до Япония, и ме съветваше да не пия монголското мляко, защото било от якове, нечисти животни. Споменаваше също, че било по-добре, че съм искала по много от всичко и не съм се задоволявала с малко, защото не се знаело какво ще ми донесе бъдещето и може би ми предстояли трудни времена. Накрая, след като се извиняваше за съветите, се беше подписала собственоръчно — с кръстче.

Освен кедровия сандък със сватбеното кимоно, което беше избрала за мен, Нацуко ми беше дала и малко лакирано ковчеже със златен ключ в нефритена ключалка. Отвътре капачето му беше красиво изрисувано с плетеница от глициниев клонки. Ковчежето имаше две отделения от сребрист емайл. Едното беше пълно с априлски мед — най-ароматния от всички, а другото — със сладко от зелени лимони. Двете отделения бяха запечатани с прозрачен пчелен восък. Приказен подарък.

Кавашима ми каза само, че Нацуко, кралица в своя кошер, ми праща нещо, което да подслажда дните ми. Но аз знаех историята на това ковчеже. То беше подарено на самата Нацуко след раждането на третата ѝ дъщеря от свекърва ѝ, придружено от отровните думи: „Избрах този великолепен подарък, защото се надявах най-после да дариш сина ми с мъжка рожба, но явно съм очаквала от теб твърде много. Въпреки това можеш да го задържиш — и без това само ще ми напомня за огорчението ми и за несбъднатите ми надежди.“

С този подарък Нацуко ми отправяше завоалирано послание, което знаеше, че ще разбере. От една страна, той изразяваше чувствата ѝ към мен и, от друга, напомняше ми, че аз самата никога няма да имам нито син, нито дъщеря. Не можех да не ѝ се възхитя. Винаги съм смятала жените за по-интересни врагове от мъжете. Вместо мъжката бруталност те използват далеч по-фини средства, които нанасят рани с хирургическа прецизност. Мисля, че в този момент, докато държах в ръцете си подаръка на Нацуко, осъзнах, че наистина я обичам, въпреки че тя така и не беше успяла да ме обикне.

В нощта преди пристигането на Ганджурджав спях в леглото си сама. Кавашима заяви великодушно, че нямало да ме безпокои, за да си

отспя за последно, защото от сега нататък ме чакали „бурни“ нощи. Вместо мен компания в леглото му прави един от слугите — младо момче, красиво като зората.

Призори пристигна Ганджурджав с роднините си, наложниците, кучетата и слугите. Наблюдавах от прозореца шумната, безредна тълпа и затаих дъх при мисълта, че до вечерта вече ще съм една от тях. Въпреки скъпите дрехи изглеждаха груби и примитивни, точно както се бях опасявала. Къде ме изпращаше Кавашима?! Дълго време бях живяла с мисълта, че съм специална за него, но като видях каква съдба ми е избрал, разбрах заблудата си.

На портрета си Ганджурджав изглеждаше далеч по-впечатляващо, отколкото сега — стегнат в непривичен за него костюм, с прашни обувки и филцова шапка. Беше по-висок от повечето японски мъже, които познавах, но във фигурата му имаше нещо закръглено и момчешко. С дългата си, небрежно падаща коса и отпуснати рамене той никак не отговаряше на образа на дивия монголец, обрисуван от Прошка по спомени от онази нейна случайна и единствена среща край стените на Забранения град.

Жената, която първоначално помислих за майка му, се оказа наложницата му Май. Изглеждаше добродушна и закръглена, което подходеше на името ѝ — „слива“. Чистосърдечна и с мек нрав, тя изцяло се уповаваше на живота и го живееше простичко. Майката на бъдещия ми съпруг, Сюе, беше кръстена на снега, тъй като беше родена през зимата. Тя беше силно религиозна и според мен излишно усложняваше живота си, като се придържаше стриктно към традициите на ламаизма — религията на тяхното семейство. Сюе беше със сиво копринено наметало и сребърно украшение за глава, инкрустирано със скъпоценни камъни. Движенията ѝ бяха бързи, някак трескави и дори заобиколена от хора, създаваше усещането, че живее в собствен свят. Имаше тънки устни, очи като цепки и дълга, удивително гъста коса, в която проблясваха сребърни нишки. Когато я опознах по-добре, разбрах, че е хитра и оправна, макар и не особено интелигентна.

Бащата на Ганджурджав, Цготбаатар, също беше облечен по западна мода. За пръв и последен път виждах него и сина му в костюм. Вероятно ги бяха купили специално за случая, тъй като си личеше, че не са свикнали с тях и се чувстват неловко. Цготбаатар беше сдържан, немногословен мъж, който се задоволяваше да изръмжи нещо в знак на

одобрение или несъгласие. Изглеждаше доста скован и усещах, без да го познавам отблизо, че би се чувствал по-щастлив в дивата пустош, отколкото в място като Порт Артур. След време разбрах, че при необичайни обстоятелства винаги се държи така — застива, подобно диво животно, и души въздуха, целият нащрек.

Нацуко ми беше избрала червено кимоно — традиционния цвят за сватби. То беше поръбено със зелен сатен, а жълтите кръгове по него трябваше да ми напомнят за Китай. Долната част на кимоното беше лека и приятна на допир, но когато добавиха и горната част и омотаха колана няколко пъти около кръста ми, се почувствах тежка и тромава. Освен това трябваше да си сложа някаква противна перука, за да скрия късо подстриганата си коса. Мина ми през ум да си сложа звънчета на гейша и да боядисам клепачите си в червено, за да ядосам Кавашима, но впоследствие размислих. Щях да бъда образцова булка, но това щеше да бъде само стъпка към свободата ми.

Веднага след церемонията наложницата Май дойде в стаята ми и ми поднесе букет от диви орхидеи. Пожела ми да отгледам много синове, които да тичат по поляните заедно с нейните, както и дъщери, които да ми бъдат утеха в старостта. Тя каза, че за семейството на Ганджурджав е голяма чест такава изтънчена и високопоставена особа да влезе в дома им като съпруга на първородния им син. Разбрах, че Кавашима им е спестил някои подробности и ме е представил във възможно най-благоприятна светлина.

След като главите на двете семейства си размениха дарове, дойде ред на брачната церемония. Тя беше доста кратка и докато се усетя, вече бях омъжена и стоях до Ганджурджав за сватбената снимка, забила поглед в извитите върхове на обувките му. Той се беше пременил в традиционна монголска носия за церемонията и това облекло му отиваше повече от западните дрехи, в които се чувстваше скован. Запитах се какъв ли любовник ще е. Подозирах, че не кипи от енергия, а тялото му е меко и не особено стегнато. Но ако си гладен, всяка храна е добре дошла.

По време на угощението, което последва, мъжете и жените бяха разделени с дълги паравани, малко по-ниски от човешки ръст. Повечето източни мъже не обичат да гледат жените, когато се хранят. Като че ли биха предпочели да сме като онези ефирни създания от легендите, които се хранели от въздуха. Но монголските мъже са с

доста по-внушителни размери от японските си събратя и за тях е признак на здраве, когато жената си хапва добре. Бях на една маса с майката на Ганджурджав, двете му сестри Алта и Нандак и цяло ято братовчедки и приятелки. Кара, наложницата на бащата, също трябваше да бъде сред нас, но тя изглеждаше доста разстроена и тръгна нанякъде още преди да са започнали да сервират. По-рано бях забелязала Алта и Нандак да я държат за ръцете и да я успокояват. Май не се присъедини към нас — беше заета в кухнята, където зорко следеше порциите на Ганджурджав да са достатъчно големи.

Кавашима имаше четиринайсет гости, сред които адмирал Убе и пет висши офицери от армията, поканени, с цел да се впечатлят монголците. Гостите на Цготбаатар бяха пъстра сбирщина и явно не се вълнуваха особено как изглеждат отстрани. Сред тях беше Джам, един от зетъвете на Ганджурджав, седнал така, че да може да гледа към мен през една пролука в паравана. Вече бях забелязала с какъв интерес ме следи и как поруменяват страните му всеки път, когато погледите ни се срещнеха. По време на вечерята той не откъсваше очи от мен и почти не сложи и хапка в устата си. Учудих се, че жена му, Нандак, която седеше до него, сякаш нищо не забелязваше.

Поднесоха ни змийска яхния, приготвена по древна рецепта, според която в съставките влизаха месо от тигър, дракон и феникс. В нашия случай рецептата беше осъвременена и ястието беше приготвено с месо от змии, котка и кокошка. Следващото блюдо съдържаше бучки съсирена кръв от гръбнака на млади петлета, изсушена на слънце. Последният деликатес бяха стриди, всяка — с бисерче в слузестата си мембрана. „Малък подарък от Япония за нейните верни съюзници“, усмихнато заяви Кавашима.

Когато вечерята приключи, Нобу дойде да се сбогува с мен. Той ми пожела късмет и ме увери, че ако съм му била рождена сестра, е щяло да му бъде много мъчно за мен, но се надявал, че ще се чувствам добре в страна, която граничи с родината ми.

— Животът няма да е толкова интересен без теб — призна той.

Докато чаках новата си свекърва да ме заведе при съпруга ми, Кавашима влезе в стаята ми усмихнат и застана зад гърба ми, като сложи ръце на гърдите ми и ги стисна. Простенах от болка и желание.

— Никога вече, Йошико — поклати глава той. — Колко жалко.

Докоснах с пръст подутата му устна и натиснах раната. Той направи болезнена гримаса. Не си казахме нищо повече. Сбогуването ни се състоеше в това да си причиним болка един на друг за последно. Нежността никога не беше присъствала във взаимоотношенията ни — нищо чудно, че липсваше и сега.

Вместо Сюе дойде Май да ми каже, че Ганджурджав нямало да си легне с мен тази вечер, тъй като бил уморен от пътуването и не искал да ме разочарова. Тя избягваше погледа ми, а малкото ѝ кръгло лице беше поруменяло.

И така, през първата брачна нощ съпругът ми предпочете обятията на малката закръглена конкубинка, която се отнасяше с него по-скоро като със син, отколкото като с любовник. Това говореше за страх от непознатото и не беше добър знак за бъдещия ни съвместен живот.

Оказах се права. Това щеше да бъде първата от множество самотни нощи. Така започна животът ми на омъжена жена.

Новият ми дом беше в Суйюан — Синия град, наречен така заради небето си. Сравнен с Токио, той по-скоро приличаше на голямо село. Ниски, прихлупени къщи и животински обори бяха струпани наред голата, замръзнала пустош като форт наред вражеска територия. В центъра се издигаха няколко храма — грубо построени и доста порутени, а от тях тръгваха и се разклоняваха като ветрило тесни кални улици. Гледката беше еднообразна и доста потискаща. Магазинчета с прашни витрини излагаха по рафтовете си билки и разни отвари, които сякаш бяха престояли там векове. Имаше и няколко бордея, държани от китайци. Те набираха момичета от селата по границата с Монголия, а ламите — свещенослужители в храмовете, дали обет за безбрачие, бяха техни редовни клиенти. В града имаше и двама майстори седлари, които работеха от зори до мрак, както и един бижутер, който цял ден седеше приведен над каменната си маса и изработваше или поправяше пищните огърлици, които монголските жени носят при тържествени поводи.

Пристигнахме в Суйюан във виелица. Надвисналото небе беше оловносиво, а под краката ни скърцаше замръзнала, кална киша. От ледения вятър ме заболяха очите, езикът ми пресъхна, а ръцете и

устните ми се вкочаниха. Знаех, че отивам в сурово и негостоприемно място, но не бях допускала, че може да е чак толкова ужасно. Вече не вярвах, че дори и след топлата вечеря и съня ще се почувствам по-добре. Когато тръгнахме от Порт Артур, слънцето грееше и това повдигна духа ми. А Ганджурджав ми каза, че в Монголия е пролет. Е, ако това наричаха пролет...

Новият ми съпруг явно се притесняваше от мен и се чувстваше неловко в компанията ми. Не говореше с мен много и ми казваше неща, които смяташе, че бих искала да чуя. Така ме елиминираше доста успешно и свеждаше общуването ни до минимум. Държеше се като дете, на което са казали да бъде любезно с гостенката, а на него му се иска да излезе с приятели. Беше скован и официален и си личеше, че си отдъхва, когато не се налага да е около мен.

Май, добродушната наложница, ми каза с мекия си, хриплив шепот, че времето щяло да се оправи едва през май, но понякога дори и тогава дуhal леден вятър. Тя беше простичка и безхитростна и по нещо ми напомняше Прощка, без обаче да притежава нейната интелигентност.

Построена от отломките на стар манастир, къщата на Ганджурджав изглеждаше доста солидна, а тежката резбована врата ѝ придаваше внушителен вид. Отпред имаше огромен двор с формата на полумесец, в който бяха разпънати шатри, а отзад се простираше кална ивица земя. Входното антре, използвано като склад за седла и фураж за добитък, беше най-обширното помещение в къщата. Прозорците нямаха стъкла, но в двойните дървени рамки бяха подпъхнати плъст и камилска вълна, които предпазваха вътрешността на къщата от пронизващия вятър. Стаите бяха тесни и дълги и като коридори на лабиринт отвеждаха една в друга. Навсякъде бяха разстлани килими и животински кожи, което стопляше иначе суровия интериор. В стаята, определена за моя спалня, на пода беше оставен месингов леген, пълен с мътна вода. Не бях сигурна дали е за пиене, или за миене. Мебелите изглеждаха китайски, но отдавна бяха изгубили блясъка си и дори седефената им инкрустация изглеждаше помръкнала и безжизнена. Затова пък имаше един уникален резбован сандък, в който леглото ми спокойно би могло да се побере. По-късно разбрах, че той е част от зестрата на Сюе и двете риби, резбовани върху капака му, символизират брачната хармония. Във всеки от ъглите бяха гравирани

сложни плетеници — будисткият символ на безкрая. С гордата си осанка и изкусната си направа тази вещ се отличаваше толкова от останалата груба покъщнина, че направо ми се доплакваше. Също като мен тя се беше озовала в чужд за нея свят и изглеждаше не на мястото си.

Освен няколкото зле обучени слуги, които все не можеха да бъдат открити, аз бях единственият обитател на къщата. Всъщност имаше и две-три кучета, които, освен че обикаляха по двора, преспокойно влизаха и в къщата и оставяха косми и воня навсякъде. Сюе, свекърва ми, беше предложила да се настаня тук, докато посвикна с новото място и се приготвя да се пренесе в шатрата на съпруга си. Тя ми обясни, че тяхното семейство предпочита шатрите, тъй като са просторни и по-близо до земята. Увери ме, че и на мен самата ще ми бъде по-удобно в шатрата, но трябва да мине малко време и споменът за дома, който съм оставила, да избледнее.

Попитах я дали още си спомня Китай и дома, в който е прекарала детството си.

— Разбира се — отвърна тя. — Живеех в крилото на наложниците с майка си, която дари баща ми с трима синове, преди да умре. Баща ми беше най-младият син на стара банкерска фамилия, но се радваше на особена почит, тъй като единствен имаше мъжки рожби.

— А не ти ли липсва домът понякога? — попитах.

Сюе каза, че не ѝ липсвал, тъй като е поела по избраната за нея пътека и нямало никакъв смисъл да обръща поглед назад.

— Това само те забавя — продължи тя. — Важното е да се върви напред. Всеки трябва да измине предназначения за него път. Ти също трябва да приемеш тази мисъл, Йошико. Тогава ще можеш да следваш пътя си спокойно, без излишни притеснения.

— Защо ти се струвам неспокойна?

— Защото видях нощното ти гърне. Когато водите ти станат жълти като масло, това ще означава, че вече си в мир със себе си.

Мъдри съвети, с тази разлика, че самата Сюе изобщо не изглеждаше спокойна и вътрешно удовлетворена. Тя все се притесняваше за бъдещето, вместо щастливо да си живее в настоящето.

С учудване научих, че Кавашима е предупредил свекър ми Цготбаатар, че ще ми бъде трудно да свикна с толкова различен начин

на живот и ще ми бъде необходимо време. Тази толкова необичайна за него проява на загриженост ме трогна почти до сълзи. Би трябвало да го мразя, тъй като беше виновникът за заточението ми, но аз вместо това копнеех да се върна в дома му, в който бях видяла и добро, и лошо, но с който бях свикнала.

От мига на пристигането си в Суйгоан бях наясно, че няма да ми бъде никак лесно да избягам от тук. Това място беше като откъснато от света, а ниските температури допълнително усложняваха нещата. Направо се поболях от мъка по дома — какво не бих дала да се озова отново в стаите си в западното крило, където подът в коридора пееше, а въздухът беше пропит от аромата на турски цигари.

Ганджурджав спеше в една шатра с Май и двамата им синове близнаци, Отонгбайар и Батбайар, кръстени така, защото бяха родени усмихнати. Неотдавна Май беше разбрала, че носи в утробата си третото им дете, и възнамеряваше да яде само овнешко месо и мляко, защото вярваше, че така се раждат момчета. Тя беше готова на всичко, за да угоди на Ганджурджав, а знаеше, че нищо не би го зарадвало повече от това да дари родителите си с още един внук. Когато станеше дума за бременността ѝ, Май не пропускаше да пожелае и на мен да родя много синове на Ганджурджав. Знаех, че го казва от сърце — тя беше съвсем различна от ревнивите наложници в дома на баща ми, принц Су. Тази нейна доброжелателност ме притесняваше, тъй като много я харесвах и не ми се искаше да я нараня, но и двете знаехме, че един ден Ганджурджав щеше да дойде в леглото ми, за да изпълни съпругеските си задължения.

Любовта на Май към Ганджурджав изпълваше цялото ѝ същество. Тя му беше едновременно и майка, и любовница — трепереше над него и удовлетворяваше всяко негово желание. Животът ѝ беше посветен на грижата да му създаде комфорт. Бях я виждала да разтрива корема му, след като е ял твърде много, да топли до гърдите си премръзналите му след езда ръце, да духа чая му, за да истине побързо... Сигурна съм, че и в леглото беше така всеотдайна и самопожертвувателна. Ганджурджав също не можеше без нея — ръцете му все я търсеха, а когато погледите им се срещнеха, двамата си общуваха и без думи. Нито преди, нито след това ми се е случвало да видя такава близост между мъж и жена.

Май изглеждаше толкова щастлива, че и през ум не би ми минало да я съжалявам, но не можех да си представя себе си в подобна роля — толкова зависима от друго човешко същество. Струваше ми се направо плашещо. Когато Сюе заминала от Китай, за да се омъжи за Цготбаатар, в антуража ѝ била и шестгодишната Май. Тя се грижела за Ганджурджав през целия му живот и той, съвсем естествено, я избрал за своя наложница. Също както и Сюе, тя вече се чувстваше монголка — не само защото хората тук не обичаха китайците и ги смятаха за поробители, но и защото това я правеше по-близка с мъжа, когото обичаше. Тя ми каза, че монголците признавали на Китай две неща — хубавите коне и красивите жени, които се раждат там. Ганджурджав неведнъж я беше уверявал, че монголските жени не могат да се мерят с нея нито по нрав, нито по хубост. Признавам, че не познавах жена с по-благ и приветлив нрав от Май, но се боя, че в Япония, откъдето идвах, тя едва ли щеше да мине за красавица.

През онези първи седмици в Суйюан се чувствах самотна и отчаяна и не спирах да се питам защо изобщо Ганджурджав се беше съгласил на този брак. Едва ли беше от материални съображения, въпреки че зестрата ми не беше никак малка. Но пък той беше принц и семейството му беше богато. Въпреки че иначе живееха скромно, жените носеха златни накити и украшения за глава, а мъжете притежаваха първокласни коне и скъпи, майсторски изработени седла.

Може би го беше направил просто за да спази традицията, защото, колкото и щастлив да си с наложницата си, щом си от благородно потекло, трябва да се ожениш за някой от твоя ранг. И в Монголия, както навсякъде по света, принцът не можеше да вземе за жена обикновено селско момиче. Така че жалко за горката Май. Но и моето положение не беше за завиждане, тъй като бе повече от ясно, че Ганджурджав има нужда само и единствено от нея. Тази дребна, закръглена жена с миловидно лице беше за него всичко — и любовница, и майка, и грижовна сестра. Не се и съмнявах, че ако поискам, бих могла да го съблазня, но той винаги щеше да обича Май и аз не можех да ѝ се сърдя, че получава любовта, която заслужава и от която аз не се нуждаех.

Сюе, свекърва ми, беше студена, сдържана жена, която не проявяваше привързаност към никого. С мен се държеше любезно, но често улавях хладния ѝ, неодобрителен поглед. Тя не проявяваше

интерес към компанията ми и беше безразлична към страданието ми. Прекарваше часове в молитви пред олтарите и се прекланяше както пред боговете от храма, така и пред божествата на реките и дърветата. Подобно на много набожни жени, тя се вслушваше във вътрешния си глас и вярваше, че я ръководят стихии на земята, огъня и водата. За нея казваха, че може да диагностицира различни заболявания, а също така се опитваше и да ги лекува, като все забъркваше разни смеси и вареше отвари от билки и минерали, в които я бях виждала да слага и разлагащи се органи на мъртви животни.

Сега, като се връщам назад в спомените си, но вече с много повече опит зад гърба си, си мисля, че Цготбаатар най-вероятно страдаше от сифилис. Той бавно губеше зрението си и въпреки че все още беше добър в ездата и борбата, мисълта му често блуждаеше и той все по-трудно се изразяваше. Според Сюе причината за това беше, че в тялото му се задържаше твърде много вода, и тя го лекуваше със сяра и кръвопускания. Мисля, че не беше спала с него поне от няколко години, тъй като при нея симптомите липсваха, но Кара, наложницата му, имаше същия разсеян и блуждаещ вид като него и често му правеше сцени, което беше доста необичайно за една наложница, пък била тя и монголска.

Сюе беше заченала Ганджурджав през първата седмица от брака си. Карала тежка бременност и болката в гърба ѝ била толкова силна, че не можела да стои права. Когато семейството изкарвало добитъка на паша, тя лежала в една каруца и охкала при всяко по-силно подрусване. Раждането продължило три дни и я оставило напълно изцедена. Тя така и не успяла да възстанови силите си — изтощаваше се лесно и бързо. Следващите ѝ две бременности били дори още по-мъчителни. Изгубила много кръв и останала анемична — ето защо лицето ѝ беше въсъчно бледо, а устните — безкръвни.

Голямата дъщеря на Сюе — Алта, приличаше на нея, но в малката, Нандак, съпругата на Джам, като че ли преобладаваше монголската кръв — тя беше с по-тъмна кожа и по-ниска на ръст. Май ми каза, че Сюе може да изглежда корава, но всъщност е с крехко здраве след тежките раждания и животът в степите я изтощава допълнително. Тя добави шепнешком, че би се учудила, ако Сюе доживее до дълбоки старини.

Историята на Сюе ме трогна и ме накара да я почувствам по-близка. Беше ми все така трудно да я харесам, но поне вече разбихах защо е такава, каквата е. В съдбата ни имаше известно сходство — и двете бяхме изпратени в тази сурова, негостоприемна земя при мъже, които не познавахме, от мъже, които не ги беше грижа за нас. Но Сюе беше приела съдбата си, макар да беше станала мрачна и бе потърсила утеха в религията, преплетена с всевъзможни суеверия. За разлика от нея, аз не смятах да изгния в тази пустош и възнамерявах да се измъкна от тук, все едно на каква цена.

За лош късмет, Кавашима ми беше избрал за съпруг точно Ганджурджав, който, за разлика от синовете на други знатни монголски фамилии, не изпитваше желание да пътува където и да било и се чувстваше щастлив в родната си степ. Той познаваше само този начин на живот и не знаеше почти нищо за света. Всъщност единствените неща, които го вълнуваха, бяха Май, стрелбата с лък и конете. Мисля, че пътуването до Порт Артур беше най-дългото пътешествие в живота му и то не бе успяло да разпали жаждата му да види нови, непознати места. Обичаше нещата, с които беше свикнал, а познатата обстановка му вдъхваше сигурност и го задоволяваше напълно. А аз... аз исках повече от живота.

През онези първи месеци в Суйюан бях доста обезсърчена и нямах дори бегла представа как бих могла да осъществя бягството си. Щеше да мине известно време, преди Ганджурджав да ме повика в леглото си, и нощите ми бяха самотни, а дните — безрадостни и еднообразни. Единствено компанията на Май ми носеше някаква утеха. Искаше ми се да пофлиртувам с Джам, но все не ми се удаваше случай, тъй като го виждах или в присъствието на Ганджурджав, или в компанията на Бория, съпруг на Алта, суров и мрачен мъж, който никак не ме харесваше.

Когато не яздеше и не си мереше силите в стрелбата с лък, Ганджурджав се уединяваше с Май в шатрата си. Тя беше просторна, застлана с кожи и украсена със стенни килими. В центъра имаше мангал, на който Май приготвяше традиционните монголски ястия, и въздухът беше напоен с мирис на месо и мляко. На ниски дървени рафтове бяха наредени глинени и месингови съдове, а над тях беше окачена снимка от сватбата ни с Ганджурджав. Вместо столове имаше седла. Изтегнат на тях, Ганджурджав гледаше как се боричкат синовете

му и се смееше с глас. Дървената врата на шатрата беше обърната на юг, както повеляваше обичаят, и беше гравирана със свастика за късмет. Естествено, не липсваше и традиционният олтар в ъгъла, както и кучетата, които обикаляха навсякъде или лежаха и се пощеа.

Когато ги посещавах в шатрата, аз неизменно сядах с Май вдясно от вратата — там, от изток, беше мястото под закрилата на Слънцето, докато на съпруга ми се полагаше мястото от западната страна, закриляно от великия бог на небето Тенгер. Тук наистина беше по-топло, отколкото в къщата, и обичах начина, по който светлината се процеждаше през покрива, но все пак не можех да си представя да заменя свободата си за възможността да заживея в шатрата със съпруга си, наложницата му и техните буйни синове. В същото време през дългите, студени монголски нощи ми идеше да вия от самота и самосъжаление. Най-после заспивах, свита заедно с кучетата край огъня, колкото може по-далече от леденостудените, влажни стени.

Освен студа, който беше най-лошото от всичко, имах и други проблеми. При всяко излизане навън се налагаше да минавам покрай купчини животински тор, оставен да се суши за горене, а придвижването ми по замръзналата кал винаги беше свързано с много усилия. Неведнъж ме наплюваха камили и така и не успях да свикна с тежката миризма на коне и добитък. А огромното, сякаш безкрайно монголско небе ме притискаше като капак — липсата на какъвто и да било хоризонт ми се струваше мъчителна. На всичко отгоре, по думите на Ганджурджав тук вече беше пролет. Не ми се искаше да мисля какво ме чакаше през зимата.

Храната също не ми понасяше и скоро след пристигането си получих толкова тежко разстройство, че ако Май не се беше погрижила за мен, мисля, че може би щях да умира. Тя прекара няколко дни неотлъчно до мен и дори спеше в леглото ми и ме сгриваше с тялото си. През час ми даваше да пия преварена вода, горчива от някакви билки — тази живителна течност успокояваше стомаха ми и леко ме замайваше. Май беше всеотдайна като майка и аз се почувствах, сякаш Прощка се е завърнала при мен.

За да умилюсти боговете, Сюе, свекърва ми, беше издигнала обо олтар отстрани на входната врата — купчина камъни, струпани един върху друг, с място за полагане на дарове. Не знаех какво по-

добро бих могла да им предложа от парче жилаво месо, тъй като в къщата нямаше нищо сладко или с приятен аромат.

Докато Май се суетеше около мен, Сюе сухо отбеляза, че заболяването ми си има много проста причина — нежеланието ми да свикна с живота си на монголска земя. Тя добави, че трябвало да ям само сухо сирене, и ме посъветва да топна пръста си в чаша мляко и после да го насоча последователно към небето, във въздуха и по посока на вятъра. Така съм щяла да засвидетелствам почитта си на боговете на тази земя и те щели да ми изпратят покой. Сюе явно не искаше да ме изгубят още в първите месеци на брака ми — боеше се да не би Кавашима да си помисли, че съм била отровена. Сигурно се опасяваше и че ако умра, Кавашима може да си поиска зестрата обратно, а Ганджурджав така и да не си намери подходяща съпруга. По нейни инструкции Май ми връчи купичка с жълтеникаво масло и ме придружи до олтара, тъй като едва се държах на краката си. Нямаше вятър, но студът беше достатъчно свиреп и веднага скова дробовете ми. Беше се стъмнило и небето беше невероятно красиво, обсипано със звезди и сякаш бездънно. Имаше пълнолуние и огромната снежнобяла луна изглеждаше толкова близо. Сърцето ми се сви при мисълта, че това необятно небе се простира над земята, която се беше превърнала в мой затвор и от която не знаех как ще успея да се измъкна.

За да оцелея, бягството ми трябваше да бъде добре планирано. Освен това се нуждаех от помощта на някой, който познава тази земя. За да стигнем до Суйюан, бяхме пътували дълго — с влак от Порт Артур, после с волски каруци. Бяхме изминали километри през замръзналата пустош, брулени от ледения вятър. Бях премръзнала до кости и в продължение на седмици цялото тяло ме болеше. Знаех, че отново ще трябва да преживея нещо подобно, ако искам изобщо да се измъкна от тук. Но нямаше да се оправя без помощ — не знаех дори в коя посока да тръгна.

Постепенно се възстанових след хранителното отравяне и започнах да посвиквам с еднотипната монголска храна — яхния от кокали, месен бульон и овча мас. Имаше също и руски чай, както и кобилешко мляко, което според мен човек с нормално обоняние не би могъл да консумира. Слава богу, не липсваше и водка. Аз я предпочитах чиста, също както сакето, докато монголците смесваха своята с прокиснало мляко. Напитката от ферментирало кобилешко

мляко, айраг, тук беше в изобилие, но аз можех да я преглътна само ако си стисна носа, тъй като червата ми се обръщаха от острия ѝ дъх. Децата смучеха корени от женско биле, за което си мислех, че е сладко като анасон, но като го опитах, установих, че всъщност е горчиво на вкус и твърдо като дърво.

Отне ми време да свикна и със специфичната миризма на новото ми семейство. За разлика от японците, които се къпят и парфюмират редовно, монголците носят със себе си естествената си миризма, което е разбираемо, като се има предвид, че през по-голямата част от годината е истинско геройство да съблечеш дрехите си и да изложиш тялото си на студа. В кожените дрехи и завивки се беше просмукала миризмата на кръв и риба и дори сибирските ветрове не можеха да я разпръснат. Мисля, че уханието на моя парфюм беше странно и неестествено за монголците, които бяха свикнали да вдъхват миризмата на човека, който стоеше насреща им. Но тъй като за нищо на света не смятах да сваля дрехите си, преди времето да се постопли, знаех, че не след дълго миризмата ми няма да се различава особено от тази на всички останали.

Скуката също беше проблем. Нямах никакви задължения и можех да се развличам както намеря за добре, стига да знаех как. Обикновено намирах спасение в съня, но това означаваше дълги безсънни нощи, в които се въртах, измъчвана от самота, а до мен похъркваха кучетата. В отчаяниите си опити да запълня времето и да си намеря някакво занимание се заех да пренареждам къщата с идеята да я направя по-уютна, ако това изобщо беше възможно. Прощка би се присмяла на жалките ми опити, но въпреки това не се отказах. Разместих скромната покъщнина и я подредих по мой вкус. Като начало струпах купчината кожи, които ми служеха за легло, в ъгъла. Май каза, че цялото начинание ѝ се струвало странно, тъй като в шатрата всичко си имаше своето строго определено място. Тя разгледа сватбените ми дарове и беше особено впечатлена от подаръка на Нацуко — дори повика Сюе да опита от меда, който се беше втвърдил от студа. Сюе отбеляза, че медът се съхранявал по-добре в глинено гърне, но също се възхити на подаръка. Самата аз скоро забравих горчилката на обидата, с която свързвах прощалния дар на Нацуко, и бях благодарна, че имам с какво да подслаждам чая си.

Бях скрила маймунския ембрион, подарък от Ичио, на дъното на сандъка си и се надявах да не го видя повече. Но ножчето от Хидео, личите на Прошка и кашмиреното одеяло от Итани бяха подаръци, на които особено държах. Колкото до кожения несесер, той беше на видно място на писалището ми и за нищо на света не бих го оставила, когато дойдеше мигът на бягството ми.

Повечето ми дрехи и бездруго бяха неподходящи за суровия климат, затова ги окачих по стените, както Май беше направила със своите. Добре че бричовите ми за езда бяха удобни и топли. Носех ги заедно с дългата до коленете монголска туника, дел, пристегната с колан на кръста. Тези туники, подплатени с плъст и закопчани догоре, се носеха както от мъжете, така и от жените.

Май се въодушеви от идеята ми за разкрасяване на дома и ми донесе няколко плъстени килимчета, които да окача по стените. Но цветовете им — червено и бяло, ми навяваха асоциации с кървави превръзки и ми действаха отблъскващо. Не след дълго дори започнах да ги виждам в съня си. В един от тези сънища бях повлечена от буйна, придошла река, а жените, минали през живота ми, стояха на брега в одеяния като японското знаме, които плющяха на вятъра. Аз виках за помощ, но грохотът на водата заглушаваше писъците ми. Отчаяно се молах Прошка да ме забележи, но тя беше заспала на брега, замаяна от опиума. Рождената ми майка не гледаше към мен — мисля, че нарочно беше извърнала глава в друга посока — към дома на баща ми. Нацуко и Шимако стояха ръка за ръка и със студени усмивки, без да трепнат, гледаха как водата ме отнася. Кървавочервените устни злоещо аленееха на снежнобелите им лица. Май единствена понечи да ми помогне, но синовете ѝ отвякоха за момент вниманието ѝ и реката ме отнесе.

С отварянето на очите си започвах да се моля лятото да дойде по-скоро. Май често ми говореше за него. Беше ми казала, че тогава небето става лазурносиньо, а лъчите на слънцето са топли и галещи. Лятото, когато семейството водеше добитъка на паша в неизбродните степи, беше любимото ѝ време. Очите ѝ засияваха, като разказваше как вечер сядали край запалените огньове. Беше убедена, че номадският начин на живот ще ми хареса — не само защото не познаваше някой, който да мрази студа и зимата повече от мен, но и защото според нея означаваше край на скуката. Но дори и Май не можеше да си

представи с какво нетърпение очаквах топлите месеци. Копнеех кръвта ми най-после да се сгрее и леденият вятър да спре да брули.

През първия месец от брака ни с Ганджурджав организираха тържество, на което хората от фамилията щяха да ни поднесат благопожеланията си. В шатрите цяла вечер щяха да се пеят песни и да се разказват истории. Щеше да има и обилна гощавка. Според Сюе от този ден нататък вече щях да бъда истинска монголска съпруга. Познавах слабо снахите си, сестрите на Ганджурджав, но определено не исках да бъда като тях. Нандак, съпругата на Джам, беше мила, но не особено умна, а Алта, съпругата на Бория, приличаше твърде много на майка си, за да ми стане симпатична.

На празничната вечер двамата с Ганджурджав трябваше да минем през всяка от шатрите, за да ни поздравят официално и да поседнем на трапезата. Тъй като с по-голямата част от племето го свързваха родствени връзки, очертаваше се дълга нощ. Май ме предупреди, че ще сме на крак, докато в небето не угасне и последната звезда.

Както никога, Сюе изглеждаше доволна и нещо ръководеше приготовленията за тържеството. Тя свари отвара от индийско орехче, която щяла да сгрее кръвта ми, и ми подари огърлица с черен нефрит — накит, който беше получила от майка си за сватбата си с Цготбаатар. Стори ми се, че се раздели с огърлицата твърде охотно, сякаш сваляше от врата си хомот.

— Вземи, за теб е — пхна я в ръцете ми и прекъсна благодарностите ми с думите, че един ден, когато му дойдело времето, аз на свой ред ще я предам на съпругата на първородния си син. Сюе живееше припряно и сякаш непрекъснато отмяташе някакви задължения от дълъг, известен само на нея списък. Човек оставаше с впечатлението, че бърза да изпълни всичко, с което е натоварена, за да умре спокойна, свободна от бремето на задълженията, и да се прероди в друг, по-щастлив живот. Връчването на огърлицата беше поредната изпълнена важна задача.

Но огърлицата наистина беше прекрасна. Отличаваше се с изкусна изработка, простота и изящество. Тъмният нефрит беше полиран до блясък, а в центъра му беше гравирани свещеният лотос Нелумбо. Тъжното бе, че никога нямаше да родя сина, който Сюе ми пожелаваше. Приемайки подаръка на свекърва си, се почувствах гузна,

като измамница. Горчивата ми тайна ме измъчваше. Само ако можеше някак да я изпратя в дълбините на съзнанието си и да я забравя.

Усещах, че Сюе се гордее с факта, че синът ѝ си е взел за съпруга жена с китайска кръв, също като нея. Двете можехме да се съюзим, но тя беше с труден характер. Уважавах нейния стоицизъм, граничещ с храброст, но за свекърва ми чувството за дълг беше водещо и знаех, че един ден, когато успея да избягам, тя никога няма да ме разбере и да ми прости. Та коя майка не би осъдила жената, изоставила сина ѝ? Сюе вярваше, че съдбата трябва да се приема, и все пак аз знаех, че тя е нещастна в Монголия. Опираше се на религията и чувството за дълг, все беше заета с молитви и варене на отвари, но аз виждах, че се опитва да издигне защитна стена срещу болката. Тя ми напомняше в какво бих могла да се превърна, ако не послушам сърцето си.

Благодарих ѝ за красивата огърлица и веднага си я сложих на врата. С тъмния си блясък бижутото ми напомни перлата на Нацуко. Запитах се дали втората ми майка понякога се сещаше за мен, като я поглеждаше.

Сякаш прочела мислите ми, Сюе каза:

— Сега животът ти е тук, Йошико. По-добре не поглеждай назад. Мислите за хората, които може никога да не видиш отново, само ще те натъжат.

Попитах я как се е чувствала, когато е оставила семейството си и е дошла тук, където всичко е толкова различно.

— Понякога ми липсва уединението на моя китайски дом — призна тя. — В Монголия винаги си на показ. Аз не се усмихвам много, както си забелязала, а хората те приемат по-лесно, когато се усмихваш.

Сюе никога не сподели нищо повече, но и това стигаше, за да усетя безрадостната ѝ самота.

Малко преди да се смрачи и тържеството да започне, Май се втурна в къщата с поруменели от вятъра бузи и ми каза, че идва да ме заведе при Ганджурджав, който щял да си легне с мен. Тя изглеждаше много развълнувана и трескаво започна да ми обяснява как да доставя удоволствие на съпруга си. В същото време се опитваше да ме успокои.

— Това трябваше да се случи, Йошико. Знам, че се страхуваш да изгубиш девствеността си, но, повярвай ми, в главите ни всичко

изглежда далеч по-ужасяващо, отколкото е всъщност.

Притесненията ми бяха свързани по-скоро с това, че ще нараня Май, и ѝ го казах.

— О, не, аз се радвам за теб — възкликна тя. — Винаги съм знаела, че Ганджурджав ще си има съпруга. Хубавото е, че двете станаме приятелки. Винаги ще бъда до теб и ще ти помагам с каквото мога.

За миг ми се прииска да бях чистото, неопитно девойче, за каквото ме смяташе Май. Но, от друга страна, съзнавах, че в бягството, което замислях, опитът щеше да ми бъде далеч по-ценен помощник от невинността и наивността. И все пак изпитвах странна симпатия към хората тук, простодушни и доверчиви като децата.

Май ме увери, че няма да ми бъде трудно да доставя удоволствие на Ганджурджав, защото е топъл мъж, с открито сърце. Обичал жената под него да е гола, но това не бивало да ме притеснява, защото ще лежим на кожи близо до огъня, а и тялото на съпруга ми ще ме сгрыва.

Говореше за него с много нежност и с нескрита гордост.

Да си призная, изпитвах вълнение от предстоящата среща и дори мисълта, че ще трябва да сваля дрехите си, не ме плашеше особено. След толкова дълъг период на въздържание близостта на мъж щеше да ми се отрази добре. Бях зажадняла за слънце, секс, хубава храна и приключения — лишени от тях, и тялото, и душата ми линееха. Някога, преди много години, един от братята ми в Китай ми беше казал, че в предишния си живот сигурно съм била войник. Може би нещата щяха да се развият по-добре за мен, ако се бях родила мъж, но аз бях жена и не възнамерявах да се отказвам от полагащите ми се женски удоволствия. Един мъж никога не би могъл да разбере дълбоката връзка, която чувстваме с природата, нито да изпита наладата от докосването на коприната върху кожата или да усети властта, която красотата дава. Не бих заменила нежната си, гладка и благоуханна кожа за друга и за нищо на света не бих искала да съм в тялото на мъж, но завиждах на мъжете за свободата им да са господари на живота си.

Май ме посъветва да не приказвам много, докато правим любов, да не би Ганджурджав да си помисли, че не ми е хубаво и се разсейвам.

— Мъжете не обичат бърбиви жени — предупреди ме тя най-чистосърдечно. После ми даде топъл вълнен шал, с който да се загърна, докато обикалям от шатра в шатра. Благодарих ѝ от сърце.

— Днес явно е ден за подаръци, а твоят е особено ценен, защото е много практичен.

— Казах си, че ще ти премръзнат ушите с тази къса коса...

И тя ме хвана за ръка и ме поведе към шатрата на съпруга ми.

Ганджурджав ме очакваше, седнал на едно седло в задната част на шатрата — там, където посрещаха почетните гости. Май си тръгна тихо, като ми направи знак да отида да седна при него, на меката кожа в краката му. Щях да го гледам изотдолу — не за пръв път ми правеше впечатление, че мъжете предпочитат жените да са в тази позиция, за да могат те спокойно да демонстрират щедростта и превъзходството си. Струва ми се, че в крайна сметка жените са облагодетелствани, така че нека оставим мъжете да се чувстват значими, като прилагат своите малки хитринки.

Ганджурджав беше едър, масивен мъж, висок в сравнение с останалите монголци, които изглеждат внушително само когато яздят дребните си кончета. Ръцете му бяха огромни, а лицето — ведро и добродушно. Бяхме почти на една възраст, но той изглеждаше по-млад и ми напомняше малко на Хидео по начина, по който се държеше, все едно не проявява никакъв интерес към мен. Стори ми се стреснат и поизнервен — като току-що хваната в мрежата риба.

Няколко минути седяхме и мълчахме, после той, все така без да ме поглежда, каза, че би изпил чаша чай. Предложих му водка от шишенцето, което бях откраднала от Кавашима, но той замълча — явно очакваше да получи чашата си чай. Когато му я подадох, той ми я върна обратно и ме подсети, че съм забравила солта. Послушно насалих блудкавата течност и пак му подадох чашата. Този път той ми благодари и добави:

— Надявам се скоро да научиш вкусовете ми, Йошико, и да не се налага да ти напомням за всяка дреболия.

— Аз също се надявам — казах. — Обикновено съм схватлива ученичка и те уверявам, че ще се постарая да ти спестя досадата от излишните обяснения. Защото, колкото по-малко присъства досадата в живота ни, толкова по-добре, нали така?

Той отново замълча, като отпи от отвратителния бълвоч в чашата и се загледа някъде надалеч. Ганджурджав ми беше симпатичен, колкото и да се опитваше да си придава важност. У него имаше нещо момчешки уязвимо, грубовато и непресторено, което ми допадаше, а пламъците в огнището смекчаваха и одухотворяваха чертите му. Въпреки че харесвах по-суровите мъже, този мъж също имаше достойни за възхищение качества. Той се славеше като изкусен стрелец и никой не можеше да оспори ездаческите му умения, нито нежността, която проявяваше към Май.

Мина ми през ум, че след като беше свикнал да вършат всичко вместо него, сигурно очакваше сама да съблека дрехите си и да легна покорно в краката му. Аз обаче нямах особено желание да се изложам на студа, затова реших да взема нещата в свои ръце и да му покажа, че с малко повече въображение една облечена жена също може да достави на мъжа неизказана наслада. Коленичих и разкопчах сребърната тока на колана му, който се свлече на пода. После, без да бързам, разкопчах едно по едно копчетата на дългия му дел и установих, че отдолу е гол, само с дебелите кожени ботуши. Плъзнах език по вътрешната страна на бедрата му, като посветих особено внимание на някои места, за които знаех от опит, че са по-чувствителни, например нежната плът точно зад члена на мъжа, както и свивката на коляното. Мускулите му бяха твърди, оформени от годините, прекарани на седлото, и странно контрастираха с меката му кожа с мирис и вкус на масло.

Той не издаде нито звук, но се остави на ласките ми и разтвори крака, като се намести, за да запази равновесие. Взех в устата си члена му и го смуках, докато набъбна и се втвърди. Ганджурджав застана и аз се отдръпнах, но той хвана главата ми и нетърпеливо я намести между краката си, за да довърша започнатото. След малко се надигнах, разкопчах бричовите си, после седнах в скута му и го оставих да проникне дълбоко в мен. Докато се поклащахме на седлото, стъпих на меката кожа в краката си и вдигнах ръце нагоре, както го бях виждала да прави, когато демонстрираше ездачески умения. Той ме хвана и ме притегли по-близо до себе си. Мушнах език в устата му и прокарах пръсти по гърба му, като простенах името му. Той изригна мощно, както се и очакваше — знаех какво правя и всичко мина повече от задоволително. Още повече, че си бях останала с дрехата на гърба и с топлия шал на Май, увит около врата.

Мина известно време, преди Ганджурджав да продума. Той се закопча, сложи си колана и попита:

— От къде толкова младо момиче като теб, Йошико, знае как да достави наслада на мъжа?

Обясних му, че у нас, в Япония, младите момичета се научават нагледно, с картинки, как да радват съпруга си и да му доставят разнообразие в леглото, за да са сигурни, че няма да му омръзнат, преди да са се сдобили с потомство. Лекотата, с която ми хрумваха подобни лъжи, понякога изненадваше и мен самата. Изобщо лъжите са ме измъквали от какви ли не ситуации. Но винаги съм знаела, че трябва да внимавам, защото се случва някоя лъжа неволно да разкрие някаква истина.

Ганджурджав кимна одобрително — явно му се стори разумно момичетата да се подготвят предварително и за тази страна на съпружеския живот. Той извади шишенцето с водка от джоба ми, наля ми една глътка в капачката, а самият той пи направо от бутилката. После каза:

— В такъв случай, надявам се да си видяла повечко картинки, Йошико.

И двамата се разсмяхме и от този момент станахме приятели. Знаех, че никога няма да се привържа към него достатъчно, за да поискам да остана част от живота му, но истината е, че си го спомням само с добро. За съжаление той едва ли беше запазил към мен топли чувства.

— С теб ще си живеем добре и ще имаме много деца. Сигурен съм, че ще ми родиш здрави синове, Йошико. Малко си слабичка, но пък имаш силен дух. А Монголия е страна, благословена от боговете — когато я опознаеш, сама ще се убедиш в това и ще бъдеш щастлива, че изпълняваш съпружеския си дълг точно тук.

Не исках да го лъжа повече, затова смених рязко темата.

— Ще ме научиш ли да яздя? — попитах.

— Мисля, че се справяш доста добре — отвърна той и двамата отново избухнахме в смях.

Когато след това Май ме попита добре ли съм, казах, че всичко е наред и съм се държала, както ме е посъветвала.

— От теб ще стане добра съпруга — усмихна се тя.

Уверих я, че аз, съпругата, никога няма да бъда по-добра жена на Ганджурджав от нея, и тя отново ми се усмихна с благодарност. Аз обаче се чувствах гузна и не можах да отвърна на усмивката ѝ.

АЙРАГ И РУСКИ ЧАЙ СЪС СОЛ

Имам чувството, че повечето монголци не биха се оправили в свят, различен от техния. Те чувстваха небето, степта, реките и планината като свой дом и за тях природата и семейството бяха едно неразривно цяло. За чужденеца подобна привързаност към това сурово, негостоприемно място изглеждаше странна, но всъщност беше съвсем логична — принудени ежедневно да се борят за оцеляването си, монголците уважаваха стихииите и бяха развили родство с природата също като дивите зверове. Аз виждах единственото си спасение в бягството и огромното, разстилащо се до безкрая монголско небе ми действаше стряскащо и обезсърчаващо, но жителите на тази земя виждаха в него Божия покров. Колкото повече ги опознавах, толкова повече се убеждавах, че те не могат без своите богове, без тропота на конете и без спечената, напоена с кръв монголска пръст.

Затова беше наистина удивително, че един от тях, зет ми Джам, се оказа готов да заложи на карта всичко това само заради мен. Страстта му към мен беше толкова силна, че той се изправи срещу семейството си и срещу самия себе си и беше готов да ми служи като вярно куче. Още от деня на сватбата знаех, че го привличам, и въпреки че след пристигането ми в Суйюан се стараяше да ме избягва, понякога усещах изгарящия му поглед. Гледаше ме с такъв копнеж, че се опасявах, че това няма да остане незабелязано и за другите. Но иначе, с изключение на един-два вежливи погледа, не бяхме разменили и дума.

Само час след първата ми „брачна нощ“ с Ганджурджав вече бях открила човека, който щеше да ме измъкне от тук и да ме отведе при цивилизацията. Това беше Джам. Спрях се на него, докато седяхме в шатрата му, отпивахме от ужасния айраг и слушахме някакъв безкрайно дълъг и потискащ разказ за това как монголците буквално смачкваха взетите в плен врагове, като седали и пирували отгоре им. Цготбаатар крачеше напред-назад в обичайното си умопомрачение и мънкаше под нос почти несвързаната си история, а Сюе седеше до

дъщеря си Нандак и пиеше чай. В шатрата беше задушно от топлината на телата и дъха на кучетата. Май ми се усмихваше от време на време, сякаш двете поделяхме вълнуваща тайна, а Ганджурджав беше сложил ръка на рамото ми и слушаше така съсредоточено, все едно за пръв път чуваше тази история.

Усетих вперения в мен поглед на Джам и в мига, в който очите ни се срещнаха, разбрах, че пред мен се отваря възможност. Осъзнавах и това, че ролята му на мой съучастник ще доведе до падението му — не си правех илюзии в това отношение. Но колкото и да не ми се искаше да му причиня това, просто няха друг избор. Винаги съм смятала, че трябва да следваме порива на сърцето си, в противен случай горчиво ще съжаляваме. В края на краищата, никой не вини лисицата, че е погубила пилето — това е част от природата ѝ. Собственото ни оцеляване винаги е за сметка на някой друг — също както в природата. Защо тогава изпитваме угризения, че го правим? Единственото ми обяснение за това е, че природата си е направила някаква шега с нас.

Усещах, че няма да е никак трудно да съблазня Джам, но не биваше да бързам, за да не проваля всичко. Мъжете не ценят лесната плячка. Трябваше да го оставя да копнее неудържимо, за да осъзнае какво е да ме притежава. От мига, в който започнах да кроя планове как да оплета Джам в мрежата си, изведнъж забравих за скуката. Искях от него огромна жертва, а такава жертва се прави единствено от любов. Този урок бях научила от Ямага. Трябваше да стана господарка на чувствата на Джам до такава степен, че той да е готов на всичко за мен. Обикновено са нужни години, за да спечелиш доверието на някого. Любовта се разгаря по-бързо — на това разчитах.

По времето, когато се запознах с Джам, бях още съвсем млада, но през живота ми бяха минали доста мъже. За някои си спомнях, други почти бях забравила, но смея да твърдя, че добре познавах силните и слабите страни на мъжа. Виждах, че Джам е свестен човек, но едновременно с това усещах, че мога лесно да вляза под кожата му и да го тласна в желаната от мен посока. Какви са сексуалните му умения обаче, не можех да преценя толкова лесно. Никога не съм смятала, че красивите мъже са задължително добри любовници, а грозните не ги бива в леглото.

Джам не беше грозен, но не бе и красавец. Беше нисък, слабичък, но жилав, с матова кожа. Имаше силна челюст и тъмни, живи и искрящи очи. Ако не бяха те, човек едва ли би могъл да го отличи от тълпата.

Също като Ганджурджав Джам беше отличен ездач, добър в стрелбата с лък и в борбата. Двамата бяха добри приятели, но и непримирими съперници, когато се наложеше да премерят сили. Въпреки разликата в ръста и телосложението им те бяха равностойни противници в борбата, тъй като Джам компенсираше с пъргавина недостига на килограми и мускулна маса.

Джам беше съпруг на Нандак, по-малката дъщеря на Сюе, неуморно, жизнено момиче, което сякаш не ходеше, а танцуваше. Нандак се сближаваше бързо с хората и с животните и често я виждахме да се боричка с децата или да тича с кучетата. Завистта и злобата ѝ бяха непознати — беше лъчезарна и вечно усмихната, с миловидно лице, чипо носле и пухкави устни. Двамата с Джам изглеждаха спокойна, хармонична двойка, но кой може да каже какво се крие под повърхността и колко дълбоки са чувствата, които свързват двама души? Джам имаше две наложници, горе-долу на възрастта на Нандак, и три дъщери от тях. С Нандак все още нямаха деца.

И така, по една случайност в деня, в който за пръв път спях със съпруга си, започнах да планирам така жадуваното си бягство от студената Монголия. Това беше знаменателен, съдбовен ден за мен. Легнах си уморена, но изпълнена с надежда. В мига, в който се свих на кожата с едно от кучетата, заспах дълбоко и сънувах, че съм край езерцето с шараните в градината на Кавашима. До мен имаше кошница с узрели плодове и пръстите ми бяха алени от сока на черешите. Бях с перлените обеци, които годеницата на Хидео ми беше подарила, а на пръста ми проблясваше пръстен с кехлибар и в него — моята късметлийска пчела. Нацуко беше наблизо и береше сливи от отрупаните с плод дръвчета. Тя беше с черната перла, която меко сияеше между гърдите ѝ, и аз усетих, че още копнея за нея. Покрай мен прелетя ярка, пъстропера пеперуда. Тя кацна на дрехата на Нацуко и аз разбрах, че това е Шимако най-после щастлива, преобразена в това невероятно красиво, дошло сякаш от приказките създание. Обзе ме чудна лекота, някакво неизказано блаженство. Оставих се на ласките на слънцето и протегнах ръка към кошницата с плодове да си взема

една праскова. Срегнах погледа на Нацуко и тя ми отправи майчински нежна усмивка.

Събудих се, обзета от мъчителен копнеж. Съзнавах, че дори и да избягам от Монголия, не бих могла да се завърна отново в къщата, която смятах за свой дом. Потръпнах от студ. Огънят беше изгаснал и стаята тънеше в мрак. Опитах се да се утеша с мисълта, че домашният уют винаги ме е привличал повече насън, но не можех да се отърва от усещането за някаква огромна празнота в сърцето.

На следващия ден започнах уроци по езда с Ганджурджав, като се стараех да използвам всяка възможност да бъда по-близо до Дхам. Той често се оказваше в конюшните, когато връщахме конете, и докато двамата с Ганджурджав си говореха, аз минавах покрай тях и го докосвах с тяло уж неволно. Понякога се навеждах да погледя кучето му, после вдигах глава и срещах погледа му, но внимавах да не му се сторя твърде дръзка. Не пропусках да напръскам китките и ключицата си с масло от хризантеми специално за него. Веднъж го видях как вдъхва уханието ми с почти благоговейна наслада. Допадаше ми да усещам до каква степен му въздействам — при появата ми тялото му се стягаше, а по време на езда не пропускаше случай да се изперчи с уменията си на седлото. Понякога идваше да поизпрати с нас и от време на време ми показваше едно или друго — сякаш гощаваеше скъп гост с крехки, отбрани късчета храна. Мисля, че Ганджурджав не виждаше нищо нередно в това и изобщо не осъзнаваше какви чувства изпитва Дхам към мен. Той беше чистосърдечен мъж и не допускаше, че е възможно зет му скрито да желае съпругата му.

Понякога заварвахме в конюшните Бория, другия зет на Ганджурджав. Той ме поздравяваше сдържано, без следа от усмивка, сякаш имаше насреща си разглежено дете, готово при най-малък повод да му се качи на главата. Беше само с няколко години по-възрастен от Ганджурджав, но изглеждаше много по-зрял, сякаш осъзнаваше, че животът ни подлага на изпитания ден след ден и трябва да сме готови да ги посрещнем. Двамата с Алта, по-голямата дъщеря на Сюе, много си подхождаха. Тя проявяваше същото сериозно отношение към живота, за разлика от сестра си, която пърхаше като безгрижна птичка. Докус, наложницата на Бория, беше единствената красива монголка, която бях виждала.

Като жена бих предпочела не Джам, а Бория да си беше изгубил ума по мен, тъй като неговата сурова, хладна сдържаност ми допадаше повече. Джам беше хлапе в сравнение с него и редом с Бория изглеждаше някак безличен. Но мъжете като Бория поставят дълга и честта преди любовта, така че той не би могъл да ми послужи да осъществя плана си. Не бива да допускаш желанията да заглушат гласа на разума, но те си имат свои неведоми пътища и понякога се загнездват на най-неочаквани места и упорито напомнят за себе си. Не знам дали Бория не ме привличаше, защото с нещо ми напомняше за Ямага — суров, твърд като скала мъж с плътни, чувствени устни и тъмни като въглени очи.

Със затоплянето на времето цветът на небето се промени от сиво към ярко кобалтовосиньо. Талазите облаци розовееха в края на деня, а луната беше по-ослепително бяла от всякога. Сюе каза примирено, че лятото приближава и скоро ще потеглим на път. Палатките вече бяха натоварени на каруците, а жените приготвиха калъпи домашен сапун за из път. С всеки изминал ден приготвянията ставаха все по-усилени и Май ми каза, че е добре още отсега да си отделя кожата, на които ще спя. Тя ми направи чифт леки плъстени ботуши и ме посъветва непременно да си взема меда, за да подслаждам чая си. Но внезапната смърт на Цготбаатар осуети заминаването ни. Нандак го намерила проснат край кладенеца, сякаш бил заспал. Малко преди това му нямало нищо — бяха го видели да уринира край купчина конски тор. Макар и да носеше трагична новина, Нандак се вълнуваше, че най-неочаквано е станала център на внимание.

По-късно Сюе обясни смъртта на Цготбаатар с това, че кръвта му била станала толкова гъста, че един от съсиреците е стигнал до сърцето. Тя беше сигурна, че съпругът ѝ е бил покосен изведнъж и не е усетил болка, и пожелаваше за себе си също такава бърза, милостива смърт. Посъветва ни няколко дни да се пазим да не споменаваме името му, тъй като беше получила знак, че духът му все още не е отишъл в отвъдното, а витае наоколо и може да поиска да отведе някой свой близък със себе си. За да му помогнем по-скоро да намери покой, не трябвало да го оплакваме твърде безутешно.

Отидох да го видя — легеше по гръб на снежнобяла кожа, с кучетата, притихнали умърлушени в краката му. Обърканото му изражение от последните месеци беше изчезнало и сега чертите му

напомняха ведрото лице на Ганджурджав. Никой не беше успял да открие наложницата му Кара, но тъй като тя често с часове се губеше някъде, си казахме, че рано или късно ще се появи. Сюе дори заяви, че е по-добре, че я нямало, защото щяла да гледа като куче, което очаква кокала си, без да знае, че вече е осиротяло. Действително напоследък Кара често не беше на себе си и в съзнанието ѝ минало и настояще се смесваха. Оставаше да се надяваме, че тя ще се позабави, за да може душата на Ганджурджав спокойно да се отправи към отвъдното. Сюе добави мрачно, че компанията на духове, колкото и обичани и уважавани да са били приживе, е нещо твърде притеснително.

Никой не би могъл да знае какви мисли минаваха през главата на Сюе, докато се взираше с безизразно лице в тялото на мъртвия си съпруг. Лично аз си я представях как съсредоточено отмята последната и най-тежка задача от списъка си, след което си отдъхва. Все си мисля, че на Сюе би ѝ допаднал древният индийски ритуал сати, според който след смъртта на съпруга си съпругата се хвърля самоотвержено в жертвената клада. Имах чувството, че Сюе беше готова да посрещне смъртта си и дори я очакваше — като избавителка, която щеше да смъкне непосилен товар от плещите ѝ. Навярно нейният стоицизъм и пословичното чувство за дълг бяха достойни за възхищение, но на мен ми действаха като предупреждение. Ако не вземех нещата в свои ръце, щях да свърша като безрадостна вдовица с угаснал поглед и стиснати безкръвни устни.

Около час след смъртта на баща си Ганджурджав извика Бория и Джам в шатрата си. За пръв път усетих гласа му натежал от гняв, когато се скара на едно от играещите наоколо деца, че се е разсмяло в такъв момент.

И така, мъжете се оттеглиха, а жените останаха да оплакват умрелия. Във всички общества, в които съм живяла, мъжете уреждат формалностите около погребението, а жените като по-слаби и чувствителни създания са тези, които оплакват мъртвите. Това отдаване на скръбта винаги ме е потискало — прекалено обичам живота и предпочитам да го живея, вместо да обръщам поглед към мрачната бездна на смъртта.

Май беше със Сюе и Алта и ме повика да отида при тях, но аз се чувствах неспокойна и имах нужда да се поразходя. Оставих ги край огъня и изведнъж осъзнах, че съпругата и дъщерите на Цготбаатар не

бяха пролели и сълза, докато от всички останали шатри в стана се носеха хлипове и ридания. Очите на Май бяха зачервени и подпухнали, но мисля, че тя страдаше повече заради Ганджурджав, отколкото за баща му. Истината беше, че Цготбаатар като съпруг и баща беше напуснал своето семейство много преди физическата си смърт и те бяха свикнали с отсъствието му.

Няколко часа по-късно зад къщата се натъкнах на Кара. Тя блъскаше главата си в стената, повтаряше отчаяно името на Цготбаатар и скубеше коси. Лицето ѝ беше в кръв и когато я прегърнах и я дръпнах настрана, тя се свлече на земята и зарида тихо и безутешно. Чудя се как ли беше разбрала за смъртта на Цготбаатар. Едва ли някой ѝ беше казал — по-скоро го бе усетила инстинктивно, също както верните му кучета. Заведох я в къщата, сложих я да седне, промих раната ѝ и ѝ дадох да си пийне водка от шишенцето. После я оставих на мъката ѝ.

Същата тази нощ бледата луна озари небето и кучетата на Суйюан бясно се разлаяха. Според Май това беше знак, че една праведна душа е отишла на небето. Тя ми каза още, че всеки монголец носи в себе си частица от великия бог Тенгер и че на тази частица чиста енергия съответства една звезда горе на небето, която угасвала след смъртта. Тя посочи обсипаното със звезди небе, където тази нощ бе угаснала звездата на Цгогбаатар. После сложи ръката ми на корема си, за да усетя как мърда бебето ѝ. Отбелязах, че бебето ми се струва доста силно.

— Нали? — доволно се усмихна тя. — Защото е момче.

Заминаването ни за пасбищата се отложи с няколко седмици трябваше да минат всички церемонии около погребението. Ангажиран с тях, Ганджурджав не можеше да отдели време за уроците ни по езда и помоли Джам да язди с мен, което беше повече, отколкото можех да се надявам. Той го предупреди, че макар и да съм безстрашна на седлото, не съм достатъчно опитна и все още не познавам добре нрава на коня. Така благодарение на смъртта на Цготбаатар започна връзката ми с Джам, за която вече бях подготвила почвата.

Отначало Джам беше вежлив и сдържан, почти скован. Нямаше и помен от онази сърдечност, която проявяваше, когато бяхме тримата с Ганджурджав. Предполагам, че се опитваше да устои на влечението си към мен, но каузата беше изгубена, тъй като у него я нямаше онази

стоманена жилка, която правеше гръбнака на някои мъже неогъваем. Той знаеше, че връзката с мен би могла да му струва всичко — и семейството, и приятелите, но въпреки това неудържимо го теглеше към мен.

Приветствах идването на лятото с надеждата, че то ще ми донесе избавление. Бях готова на всичко, за да се озова далеч от тук преди началото на зимата. Ако се наложеше да чакам твърде дълго, защото така или иначе щях да замина, пътуването ми щеше да бъде дори още по-кошмарно от това на идване.

Веднъж по време на езда двамата с Джам се отдалечихме повече от обикновено и стигнахме до висока осмоъгълна кула. Елегантна, почти сюрреалистична, тя се извисяваше над раззеленилите се поля и радваше окото. Джам ми каза, че това е старинна пагода и като деца често са се надбягвали около нея, а веднъж паднал от горе и изгубил съзнание. Попитах го дали се е ударил лошо, а той отвърна, че си е счупил ръката, която след това е зарасла накриво.

— Дай да погледна — казах.

Той вдигна ръкава си и аз леко прокарах пръсти по ръката му, като спрях от вътрешната страна на китката. Джам тихо простена и отстъпи крачка назад.

— Съжалявам — казах смутено. — Не искам да си мислиш нищо лошо.

— Не бих могъл да си помисля нищо лошо за теб, Йошико — тихо каза той. — Ти си в сърцето и в мислите ми и ми носиш само радост.

— И аз изпитвам същото към теб, Джам.

— Йошико, дори само когато разговаряме така, предаваме твоя съпруг и мой приятел...

— Знам и това ме измъчва, макар и да не съм искала този брак. Само ако можех да избирам, не бих избрала Ганджурджав за свой съпруг. Животът тук е непоносим за мен. Мисля, че ще умра млада, не вярвам да издържа още дълго.

— Не говори за смърт, Йошико. — Той взе ръката ми и я притисна до бузата си. — Не бих могъл да понеса смъртта ти, въпреки че ти може би ме водиш към моята.

Каза го без следа от упрек, но звучеше като обречен. Засмях се, за да го разведрия и го уверих, че му желая само доброто и наистина не

бива да мислим за смърт в такъв хубав слънчев ден.

— Искам да знаеш, че те познавах още преди да те срещна, Йошико. Затова не можех да откъсна очи от теб на сватбата ти. Ти ми се яви насън в нощта, когато взех за жена Нандак.

— Сънувал си ме през първата си брачна нощ?! — възкликнах шеговито.

— Не беше каквото си мислиш... Дори не видях лицето ти, но още щом те зърнах в Порт Артур, разбрах, че това си ти.

— И какъв по-точно беше този сън? — попитах.

Той ми разказа, че съм дошла при него като видение — прелестна млада жена с къса коса. Докато Нандак е спяла до него, аз съм извадила от ръкава си нож и съм го прободла смъртоносно. После съм взела малко от кръвта му в шишенце, висящо на гърдите ми, и съм си тръгнала. Колкото и да ме викал, не съм спряла, дори не съм се обърнала. Това, че съм си отишла, изпълнило Джам с неописуема печал. На сутринта разбрал от Нандак, че е плакал насън.

— Какъв ужасен сън... — потръпнах. — Сигурно се боиш от мен, Джам?

— Боя се. И те обичам. Никога не съм се чувствал по-жив.

Малко след това правихме любов на твърдата земя зад пагодата. Джам ми каза, че ухая като никоя друга жена и че това ухание би могло да го върне от мъртвите.

Той беше чувствен, романтичен мъж и под грубата му външност биеше нежно сърце на поет. През целия си живот Джам се беше опитвал да крие тази своя чувствителност, тъй като в неговата общност се смяташе, че тя е несъвместима с истинското мъжество. Прошка щеше да го хареса много и да ме укори за начина, по който щях да го използвам. Нацуко нямаше да се изненада особено — тя винаги ме беше смятала за егоистична и способна на най-безогледна жестокост. А Кавашима щеше истински да се забавлява.

Всяка жена, която е честна пред себе си, ще признае какво невероятно усещане е да правиш любов с мъж, който ти е отдаден с цялото си същество. То е все едно да се погледнеш в огледалото и да откриеш, че красотата ти сякаш изведнъж се е пробудила, че очите ти искрят, а кожата сияе. За мен това беше ново, неизпитвано досега чувство. Нито Кавашима, нито някой от мъжете, които той изпращаше при мен, включително и Ямага, беше истински, дълбоко влюбен в мен.

Неведнъж бях усещала сексуалната си власт над мъжете, които ме търсеха отново и отново, но това беше друго. Джам изпитваше към мен всепоглътща страст, за каквато пишат поетите. И може би любовта му наистина беше пламнала още в първия миг — също както аз бях обикнала Ямага още от първата ни среща. Изобщо чувствата на Джам към мен много ми напомняха на собствените ми чувства към Ямага — познавах и онази раздираща болка, която щеше да изпита, когато пътищата ни се разделят. Макар и да не притежаваше моите съпротивителни сили, мисля, че щеше да оцелее. Аз не бях жената от онзи сън и наистина не исках да го раня смъртоносно. Но в сърцевината на всяка голяма любов дреме червеят на трагедията — рано или късно всички разбираме това. Такива са законите на човешката привързаност и не можем да избегнем болката. Дори щастието на Май и Ганджурджав не можеше да трае вечно — крайт на една любов е неизбежен, заложен в самата нея. И все пак повечето хора копнеят за любов и търсят своята „половинка“, защото сами не са си достатъчни. Аз обаче след Ямага не правех грешката да се влюбвам. Както казах, бързо усвоявам уроците на живота.

След първия ни път заедно не минаваше и ден, без да правим любов, обикновено при пагодата или пък някъде сред поляните, в свежата зелена трева, която боцкаше голите ни гърбове. Джам беше много нежен любовник, но твърде обикновен за мен. Можех да го науча как да ми достави по-голямо удоволствие, но предпочитам да си мисли, че съм неопитна. Затова пък Ганджурджав се оказа схватлив ученик и пожела да споделя леглото му няколко пъти след смъртта на Цготбаатар. Мисля, че беше нетърпелив да зачена, за да може угасналата звезда на баща му да бъде заменена. Струва ми се, че само ако можех, животът в монголските степи щеше да добие смисъл за мен. Казват, че жените, родени в годината на Тигъра, са добри майки.

Междувременно Джам беше изоставил всяка предпазливост и започвах да се боя, че ще бъдем разкрити, преди да осъществя плана си. Той идваше при мен, говореше ми, леко наклонил глава, и жадно поглътваше всяка моя дума. Тази безрезервна преданост ме радваше, защото от нея зависеше спасението ми, но в същото време рискът за нас ставаше твърде голям. Понякога нощем Джам изчакваше всички да заспят и се промъкваше в къщата, като усмиряваше кучетата и лягаше при мен. Оставахме прегърнати чак до първите лъчи на зората. Веднъж

го попитах как Нандак и наложниците приемат нощните му отсъствия. Той отвърна, че не е длъжен да дава обяснения на наложниците, а Нандак знаела, че след смъртта на Цготбаатар често не го хваща сън и има нужда да се поразходи и да остане насаме със себе си.

— Тя наистина ли го вярва? — попитах.

— Как бих могъл да знам? Приема всичко с усмивка.

Джам беше пълен с трескава, неспокойна енергия и често го виждах да крачи напред-назад между шатрите, сякаш искаше да изпусне парата, за да не се пръсне. Беше като момче, открило у себе си неподозиран заряд от чувства и глад за приключения. Казваше ми, че усеща как кръвта му кипи и как не може да се съсредоточи в ежедневните неща. Учудвах се как никой не забелязва странното му поведение, но се опасявах, че това неминуемо ще стане, и бързах да приведа плана си в действие, преди случващото се с Джам да ни издаде.

Подбрах момента внимателно — точно преди да правим любов. Седяхме, опрели гръб на стената на пагодата, сгушени един в друг. Казах му, че за мен е непоносимо да го гледам ден след ден и да знам, че не можем да си принадлежим напълно, че винаги ще трябва да лъжем, да се крием и да се озъртаме. Бих предпочела да избягам и да сложа веднъж завинаги край на това мъчение дори да съм нещастна до края на дните си.

— И къде ще избягаш, Йошико?

— Къде ли? Например в Китай — изтърсих, все едно току-що ми беше хрумнало. — Бих могла да започна нов живот там, въпреки че без теб това едва ли ще е живот.

— Сама никога не би могла да стигнеш до Китай — поклати глава той и ме погали по бузата. — Ще издъхнеш някъде по пътя. Толкова си крехка, че дори летните нощи на открито в степта ще бъдат изпитание за теб. А и как ще следваш вярната посока, ако не съм до теб да се ориентирам по звездите?

— Тогава ела с мен, Джам! — казах разпалено. — Заведи ме далеч от тук и двамата ще сме щастливи заедно. Тук не издържам повече, а когато ни разкрият, защото това рано или късно ще се случи, ще стане дори още по-лошо.

Честно казано, не бях очаквала Джам да изрази такава готовност да избяга от Суйюан заедно с мен. Мисля, че отначало тази идея

разпали въображението му и той се отдаде на мечти. Всички влюбени си мечтаят за общо бъдеще с обекта на желанията си и идеята за бягство откриваше на Джам нови хоризонти. Не след дълго той дори искрено повярва, че идеята е негова и че това е единственият ни шанс да бъдем заедно. Каза ми, че не се страхува да обича и е готов на всичко в името на любовта, която вярваше, че е взаимна. Не му беше лесно да изостави Нандак и децата, но още по-мъчно му беше да предаде Ганджурджав. И все пак Джам би платил всяка цена, за да бъде с мен.

С бушуваща от вълнение кръв той измисли как ще се измъкнем. Планът му беше прост — щяхме да излезем на езда първата вечер на летния преход и да не се върнем повече. Същата вечер хората от племето щяха да си имат достатъчно грижи и заети с разпъването на палатките и подготовката за нощта, нямаше веднага да забележат отсъствието ни. А и в тъмното нямаше как да започнат да ни търсят. Това щеше да ни осигури няколко часа преднина. Ако изчакахме още, бягството ни щеше да стане почти невъзможно, тъй като Ганджурджав щеше да поднови ездата си с мен, а и по време на летния преход от мен щеше да се очаква да спя в палатката на съпруга си.

Естествено, всеки план крие своите рискове, но Джам се закле, че е готов да жертва душата си за мен и ме обича повече от всички звезди на небето, повече и от самия бог Тенгер. Аз от своя страна го уверих в същото, но не знам дали ми повярва. Думите ми, лишени от истинска страст, прозвучаха неубедително.

Хората сигурно ме мислят за жестока и са прави. Мога да бъда жестока, но това не значи, че не съм способна да изпитвам жал. Харесвах Джам, но бях длъжна да се погрижа за себе си. Наречете ме егоистка — е, поне си го признавам.

Една сутрин Бория реши да пояди с мен и Джам до пагодата. Никога досега не беше изявявал подобно желание и видях, че Джам се смути. Бория не беше човек на спонтанните решения и очевидно имаше нещо наум. Сигурно трябваше да бъдем по-предпазливи. Сега си мисля, че Бория вероятно беше забелязал нещо странно в поведението на Джам — нещо, което го беше накарало да стане

подозрителен. Но тогава каза само, че и на него му се иска да поязди в такъв хубав ден и ако нямаме нищо против, ще ни прави компания.

Когато стигнахме кулата, Джам и Бория започнаха да препускат около нея, а Бория ме подкани да се включа в надпреварата. Приех, но бързо ми се зави свят и се наложи да сляза от коня и да полегна на тревата. Всичко около мен се въртеше и аз затворих очи. Когато ги отворих, видях Бория, изправен наблизо, да се взира в смачканата трева, където с Джам бяхме лежали предния следобед и толкова други следобеди. Лицето му беше мрачно и аз разбрах, че се е досетил за тайната ни. Докато яздехме обратно към стана, не пророни и дума.

Ако не беше разкритието на Бория, щях да избягам заедно с Джам и да го оставя в Порт Артур да продължи както може с живота си. Вече бях започнала да пришивам парите си в подплатата на дела, с който щях да тръгна на път. Джам обмисляше кои коне и кучета да вземем с нас. Щеше да се наложи да прекараме една, най-много две нощи на открито. Всичко зависеше от това докъде щяхме да се придвижим с племето, преди да спрем за нощувка. Кучетата щяха да ни топят с телата си през нощта и да ни предупреждават с лая си за опасност. Джам мислеше да вземем още и три кюлчета злато, които бяха част от зестрата на Нандак, и една малка сребърна статуетка на Буда за късмет. Той ми даде трите кюлчета злато да ги скрия някъде в дрехите си, а за да не забележи Нандак липсата на статуетката, Джам щеше да я вземе в последния момент преди заминаването. Аз не му казах, че също имам някакви пари, а само, че ще взема всичките си бижута, включително и нефритената огърлица, подарък от Сюе.

— По-добре остави огърлицата, Йошико — поклати глава той. — Нека Ганджурджав я даде на жената, която ще му стане съпруга.

Оставаха само няколко дни до заминаването и бях сигурна, че планът ни ще успее. Реших, че ще върна златните кюлчета на Джам, щом минем границата. Той щеше да има нужда от тях, тъй като трябваше да започне живота си от нулата. Смятах да му ги оставя на възглавницата, докато спи. Така щях да успокоя съвестта си, без да виждам болката в очите му.

Казах му, че само след броени дни ще бъдем заедно и никой няма да може да ни раздели, затова не си струва да се излагаме на излишен риск. Той се съгласи с мен и решихме да преустановим ездата и

нощните си срещи. Не биваше да даваме доказателства на Бория, който и бездруго вече ни подозираше.

Но Джам не издържа и дойде при мен през нощта. Малко след като бяхме заспали с преплетени тела, се събудих от ръмженето на кучетата. Над нас стоеше изправен Бория. Той не каза нищо, само стоеше и ни гледаше. После тихо излезе от стаята.

Джам продължаваше да спи, а аз лежах ужасена. Опасявах се, че още на сутринта Бория ще разкаже на Ганджурджав за предателството ни. Но имах усещането, че може да реши и друго. Бория не беше човек, който действа прибързано. Сигурна съм, че би ме изобличил без никакви угризения, но обичаше Джам и едва ли би го опозорил публично. Възможно беше двамата да успеем да се измъкнем, преди Бория да е решил как да постъпи. Във всеки случай би било безсмислено да го моля да запази тайната ни. Мъже като него не се поддават на женски увещания.

Когато Джам се събуди, не му казах за нощното посещение на Бория. Само го целунах и го изпратих да си върви с моя мирис на хризантеми, пропит в кожата му.

Още на сутринта Бория, който изглеждаше така, сякаш не беше мигнал цяла нощ, ме уведоми какво решение е взел. Седях на купчина кожи и пуших една от моите любими турски цигари, когато той влезе в къщата с твърда крачка. Дори не си направи труда да ме поздрави, а мина директно към въпроса.

— Ганджурджав те избра за съпруга в зловещ ден. — Тонът му беше студен и рязък. — Зловещ за моето семейство, но предполагам и за теб, Йошико.

Кимнах в знак на съгласие, защото това беше самата истина.

— Можеш да ме упрекваш колкото си искаш, Бория, но любовта не идва насила. Не обичам съпруга си, не харесвам начина му на живот и това не би могло да се промени.

— Напротив, би могло, стига само да беше поискала. Но ти си твърдоглава жена и не познаваш чувството за дълг, нито за свян. Където и да отидеш, ще носиш само неприятности, Йошико, защото така си устроена.

— Прав си — кимнах. — Но как бих могла да се променя? Можеш ли да вървиш срещу природата си? Постъпи както ни мериш за добре, Бория, но знай, че по-скоро бих умряла, отколкото да прекарам

живота си на подобно място. А Джам е единственият, който може да ми помогне.

— Теб изобщо не те е грижа за него — горчиво отбеляза той. — Ще го използваш и ще го захвърлиш, нали?

— Истината е, че държа на него, но съм отчаяна и нямам друг избор. Бих направила всичко, за да се измъкна от тук. Свободата е част от моята същност, така както дългът и честта са част от своята.

Бория изсумтя презрително.

— Сигурно се мислиш за много умна, Йошико, само защото си успяла да заблудиш една непоковарена душа. Джам е прекалено благороден, за да заподозре скритите ти помисли, и си мисли, че също като него си готова на всичко заради любовта. Ядосан съм му, че е такъв глупак, но няма да ти позволя да го съсипеш.

— Джам иска да ми помогне и не можеш да го спреш — казах. — Дори да се опиташ да ни попречиш, все ще намерим начин...

— Знам — мрачно отвърна Бория. — Но Джам не заслужава живота, към който го тласкаш. Затова ще заминеш без него, Йошико.

— Но аз имам нужда от помощта му...

— Той не е единственият, който може да те изведе от Суйюан. Имам план, според който можеш да заминеш още тази нощ. Без Джам. При това шансовете да успееш са далеч по-големи.

Нямах доверие на Бория. Той беше хитър, прозорлив мъж и не виждах защо би ми помогнал да избягам. По-скоро на драго сърце би ме съсипал.

— Да вярвам ли на ушите си? — попитах. — Наистина ли Бория, този мъж на честта, ще ми помогне да избягам от съпруга си?

— Точно така. И не защото ме е грижа за теб, Йошико, а защото това е по-малкото зло.

— И все пак аз съм съпругата на Ганджурджав. Не се ли излагаш на прекалено голям риск?

— Сигурно. Но нямам избор също като теб, Йошико. Гордостта на Ганджурджав ще пострада, но раната ще заздравее по-бързо, ако не разбере за предателството ви. А животът на Джам няма да струва пукната пара без семейството му. Не искам сърцето на Нандак да бъде разбито и семейството да страда. Затова, ако направиш каквото ти кажа, ще получиш онова, което винаги си искала, а ние с течение на времето ще забравим за теб като за лош сън.

— Кажи ми какви са условията ти, Бория.

— Преди всичко Джам не бива да идва при теб довечера. А ти се пригответи за заминаване, но нека никой да не разбере.

— Добре, ще направя каквото зависи от мен. Надявам се и ти да удържиш на думата си, Бория.

— Вземи си само най-необходимите неща — продължи той, все едно не ме беше чул. — И имай предвид, че всички сме изложени на риск, докато не се прибера тук без теб.

С тези думи той си тръгна, а аз останах с разтуптяно сърце. На следващата сутрин щях да съм далеч от тук. Знаех, че Бория беше прав — неговият план имаше повече шансове да успее от този на Джам. Той беше хладнокръвен, здраво стъпил на земята мъж, а Джам беше непоправим романтик, сляп за реалните опасности, тъй като любовта беше замаяла главата му.

Бория беше готов да ми помогне заради Джам и най-вече заради семейството. Кръвните връзки и верността бяха спойката, която крепеше тяхното малко, задружно общество. Едно петно върху честта на семейството щеше да ги опозори за години напред и Бория беше готов на всичко, за да спести на близките си тази участ. Затова щеше да ми помогне да избягам. Така аз, чужденката, щях да се окажа единствената слаба брънка от веригата. Щяха да обвинят японската ми кръв за безчестието ми и след време да потърсят на Ганджурджав друга съпруга.

Същия ден с Джам отидохме да појаздим. Беше топъл, ослепително слънчев следобед. Джам каза, че му се струвам някак разсеяна. Отвърнах, че напоследък мисля само за предстоящото ни бягство и много се вълнувам. Предупредих го, че не бива да идва при мен тази нощ, тъй като очаквам Ганджурджав. Не исках да излагам на риск плана на Бория. Когато видях болката, изписана на лицето му, го уверих, че Ганджурджав не означава нищо за мен, но не бива да излагаме на риск общото ни бъдеще заради една-единствена нощ. Правихме любов някак тъжно и после дълго останахме прегърнати. Джам нямаше как да знае, че се прощавам с него, но после щеше да си спомни и да разбере. По пътя на връщане се наклоних към него от седлото и му подадох ръка. Пръстите ни останаха сплетени чак докато не наближихме Суйюан. Много ми беше жал за него, но този етап от живота ми трябваше да приключи.

В конюшната, докато чистехме конете, Джам сложи ръка на гърдите ми.

— Обещай ми да мислиш само за мен тази нощ, Йошико.

Хванах ръката му и я пъхнах под дела си, облечен на голо.

— Обещавам.

Исках да го успокоя и поне тази нощ да му спестя страданието.

Май седеше пред къщата и гледаше как синовете ѝ си играят. Гърдите и коремът ѝ бяха набъбнали от бременността и изглеждаше уморена, сякаш детето в утробата ѝ изпиваше силите ѝ. Тя ме поздрави и ми каза, че е дошла да ме помоли да утеша Ганджурджав, който още скърби за баща си. Той бил в шатрата и нищо не можело да го разведри. Прегърнах я и я уверих, че ще направя каквото е по силите ми. Бих искала да си взема сбогом с нея, но тъй като това не беше възможно, трябваше да се задоволя с тази прегръдка. Казах ѝ да влезе и да си полегне на леглото ми, но тя беше обещала на Сюе да ѝ помогне за събирането на багажа. До заминаването на племето оставаха само два дни.

Ганджурджав не ми се стори тъжен, но наистина се оживи, като ме видя.

— Ще ми покажеш ли нова страничка от онази книга, Йошико?

Застанах пред него и за пръв път свалих дрехите си, като останах само с нефритената огърлица на Сюе. Ганджурджав беше с дълъг, разкопчан до долу дел, и пушеше една от турските ми цигари, като ме наблюдаваше с интерес. Извадих цигарата от устата му и всмуках дълбоко от нея, преди да я хвърля в огъня. Разтворих дела му и притиснах голото си тяло до гърдите му, после сложих ръце на бедрата му. Ганджурджав каза, че е изненадан колко свършено е тялото ми. Тъй като не обичах да свалям дрехите си, вече бил започнал да си мисли, че прикривам някакъв белег или недъг. Докато той галеше тялото ми и му се любуваше, аз се наведох да посмуча втвърдения му член, като си мислех, че за последен път усещам вкуса на кожата му. После легнах по корем върху седлото и го оставих да проникне в мен отзад със силни тласъци. Простенах името му и той, възбуден до краен предел, свърши малко рано за мен. Въпреки това бях изпитала голямо удоволствие и съвсем бях забравила за Джам. Седнах в скута на

Ганджурджав и лекичко започнах да го масажирам със свити в юмруци ръце. Плъзнах език под мишниците му и в гънката зад врата, както бях виждала да правят момичетата на стария Тешима. На Ганджурджав определено му хареса. Когато свърших, разпалих огъня и полежах с него гола под кожата, като му давах да отпие водка от устата ми, докато от водката и от пламъците на огъня не се сгорещихме толкова, че захвърлихме завивките. Ганджурджав каза замислено, че от мен ставала по-добра наложница, отколкото съпруга.

Когато си тръгнах от шатрата му, се запитах дали ще му бъде поне малко мъчно за мен, или ще ме намрази. Но той почти не ме познаваше — как бих могла да му липсвам?

Прибрах се, приших последните си монети в подплатата на дела и си сложих всички бижута, които имах. В малка плъстена торба прибрах несесера на майка ми, кутийката с мед от Нацуко и трите златни кюлчета — реших, че Джам би искал да ги задържа. Скрих в ботуша си ножа на Хидео и напълних шишенцето с водка. Свалих нефритената огърлица и я оставих върху сватбения сандък на Сюе, където тя не можеше да не я забележи.

Чаках Бория близо два часа след падането на мрака. Тъкмо когато вече си мислех, че няма да се появи, той влезе толкова тихо, че дори спящите кучета не се размърдаха. Сложи пръст на устните си и ми направи знак да го последвам към задния вход на къщата. Взех торбичката си, покрих глава с шала от Май и за последно хвърлих поглед на стаята, в която месеци наред бях заспивала, зъзнейки от студ. Надявах се никога повече да не я видя. Не знам какво ме накара в последния миг да взема огърлицата на Сюе и да я мушна в джоба си. Казах си, че все пак ми я беше подарила, а ме чакаше пътуване, пълно с неизвестности.

Измъкнахме се на пръсти от къщата, но аз изведнъж се вцепених от страх, защото чух някакъв вой. Реших, че наблизо има вълк, но Бория ме успокои шепнешком, че кучето на Цготбаатар още вие от мъка по мъртвия си господар. От изток подухваше хладен вятър, който ми напомни за ужасния студ, от който бягах. Зимата беше една от причините да мразя това място. Нямах търпение да оставя зад гърба си Монголия — земята, в която времето сякаш беше спряло и хората живееха както преди сто години. Странни бяха тези хора — ако не

внимаващ, можеха да откраднат сърцето ти. А моето сърце не искаше да живее в плен.

Скоро притихналите шатри останаха зад нас и ние поехме по тесните улички на Суйюан, покрай жалките подобия на къщи, изникнали сякаш направо от спечената кал. Градът спеше и не даваше никакви признаци на живот, само някое куче току пролайваше насън.

Бория вървеше напред с бърза крачка и ми беше трудно да го следвам. В един момент дори си помислих, че съм го изгубила. Докато стигнем китайския квартал, бях останала почти без дъх. Бория сви в една от уличките и без да почука, хлътна в някаква къща, която по нищо не се различаваше от съседните. Вратата тихо хлопна зад гърба ни. Трябваша ми няколко секунди, докато очите ми посвикнат с мрака.

Чух шум от приближаващи се стъпки и дребен китаец във вехто кафяво палто поздрави Бория. На главата му имаше висока кожена шапка, с която приличаше на кукла. Беше прегърбен, с приведени напред рамене и нокти като на граблива птица. Имаше провиснала двойна брадичка, обрасла с бяла четина, и нос като копче. Излъчваше едновременно лукавост и смирение.

Намирахме се в малко, схлупено магазинче, с провиснали от тавана снопчета сухи билки. В един от ъглите различих празен кафез и варел с плесенясал ориз. По рафтовете събираха прах бутилки евтино вино и буркани със сладко. От едно пукнато шише се процеждаше някаква течност и образуваше локвичка на пода. Въздухът беше тежък и застоял. Надявах се, че Бория няма да ме остави тук сама — в един миг дори ми мина през ум стряскащата мисъл, че ме е довел в тази дупка, за да ме убият, и веднъж завинаги да се отърве от мен. Но едва ли ме смяташе за толкова значима, че да стигне до такова падение.

Минахме по тесен коридор, който отвеждаше към три стаи без врати, осветени от мъждукащи свещи. Във всяка от стаите момичета обслужваха клиенти. Един от мъжете, за голямо смущение на Бория, чак грухтеше от задоволство. Без да ме поглежда, Бория се опита да заглуши шума от стаята, като се изкашля и започна да пляска с ръце и да потропва с крака, уж за да се сгрее. Засмях се, развеселена от усилията му, а той се намръщи.

Усетих познатата миризма на опиум и си спомних за Прошка. Изведнъж за пръв път от месеци се почувствах в свои води. Тук, в този мизерен бордей, играта се играеше по правила, които познавах, и

можех да контролирам или да обърна в своя полза ситуацията, като се пазаря умело.

Бория ми каза, че Ву Ян, собственикът на магазинчето, планирал да пътува до Китай по някое време това лято, за да купи продукти и да намери ново „момиче“. Той се съгласил срещу съответното заплащане да замине още призори и да ме скрие в каручката си. Щял да ме закара до друг монголски град, Баотоу, откъдето щях да хвана влака за градовете по китайското крайбрежие. Там можех да остана или да продължа към Токио. Бория знаеше, че не бих се върнала в дома на Кавашима, и ме посъветва, ако ми е останало поне малко достойнство, да сменя името си и да започна нов живот сред хора от моята „порода“. Искаше ми се да го попитам що за хора има предвид, но реших, че няма смисъл.

С пискливото си гласче Ву напомни, че му се плаща, за да ме закара само до Баотоу, след което трябвало да се оправям сама. Щял да приеме пари или скъпоценности, все едно, стига да му се заплати подобаващо. Реших, че не е разумно да разбира, че разполагам с пари, затова му предложих перлените си обеци. Ву се изсмя.

— За тях не бих рискувал и живота на кучето си.

Той се обърна към Бория за подкрепа и занарежда жалостиво, че е склонил да помогне, защото е с меко сърце, но това не означава, че е глупак, и не заслужава да се подигравам с него, като му предлагам някакви дрънкулки.

— Имаш и по-ценни бижута, Йошико — заяви Бория. — Хайде да сключваме сделката.

— Тези обеци са твърде скъпи — настоях. — Колко повече би могло да струва пътуване в раздрънкана каруца?

— Не става дума за обикновено пътуване — възрази китаецът. — Поемам голям риск, като превозвам тайно една принцеса.

— Ако рискът ти се струва прекалено голям, откажи се — казах твърдо. — Ще си намеря кой да ме закара.

— Дай на човека колкото поиска — свъсено каза Бория. — Не бива да губим ценно време.

Усетих, че започва да губи търпение, и се притесних, че планът ни може да се провали, затова, макар и неохотно, предложих на Ву най-малкото от трите златни кюлчета, като поставих условие да ми осигури и лула с опиум. Китаецът го грабна алчно и разбрах, че този

път дори съм надвишила очакванията му. Той ми каза, че заминаваме след час, и отиде да ми донесе лулата. Обърнах се да се сбогувам с Бория, който вече беше на вратата.

— Пожелай ми късмет, Бория.

— Ако се върнеш тук, Йошико, ще те убия със собствените си ръце.

— Дано не ми се наложи, но тогава наистина ще съм ти благодарна, ако го направиш.

Въпреки опасенията ми пътуването мина много по-леко от онова на идване. През повечето време спях, замаяна от опиума, и сънувах Сюе, озарена от пламъците на огромен огън, да изгаря една след друга вещите на Цготбаатар. Всеки път, когато метнеше нещо в огъня, тя ставаше все по-слаба и по-слаба. Небето беше тъмно и беззвездно, а вятърът раздухваше пламъците, които поглъщаха всеки спомен за Цготбаатар. Сюе, тънка като вейка, със застинало като маска лице, изведнъж се превърна в ястреб и отлетя нанякъде. Гледах как тъмните ѝ крила се сливат с небето и изведнъж усетих как някой ме разтърсва за рамото.

Събудих се и чух, че Ву ме подканя да побързам, ако не искам да изпусна влака.

Примигнах, заслепена от ярката слънчева светлина и все още замаяна от дългия сън. Очевидно минаваше обяд.

— Защо ме остави да спя чак досега?

— За да ти се любувам по-дълго, спяща красавице — ухили се китаецът.

Грабнах торбичката си и скочих от каруцата.

— Ти няма ли също да пътуваш с влака? — попитах го.

— Не, принцесо. За мен би било чест да те придружа, но от тук нататък пътищата ни се разделят.

Платих билета си за влака с няколкото йени, които бях скрила в ботуша си. Настаних се в едно празно купе и влакът тръгна. Видях Ву да ми маха от каруцата си с широка и както ми се стори, победоносна усмивка.

Двайсет минути по-късно, вече напълно разсъннена, осъзнах, че огърлицата на Сюе и двете златни кюлчета са изчезнали. Нищо не можеше да се направи. Някои неща просто не ти е писано да задържиш. Потупах дела си и се успокоих, че все нещо ми е останало.

Фамилният герб на семейство Су също си беше в несесера на майка ми.

Затворих очи и се опитах да си представя ароматна гореща вана. Щях да стигна до Токио под друго име, да се опитам да се свържа с Прошка и да започна живот по мой вкус — достатъчно вълнуващ, за да ме кара да се чувствам жива. Но първо смятах да отдъхна няколко дни и да се насладя на богатата на цивилизацията. Исках също така да си купя нови дрехи и нямах търпение да хапна нещо различно от овча лой.

Най-после бях свободна. Щях да запомня тази година — 1926. Годината на двайсетия ми рожден ден и на моето освобождение.

ЯЙЦА ЗА УДЪЛЖАВАНЕ НА ЖИВОТА И ГЪШИ ТЕСТИСИ

Странноприемница „Белият жасмин“ гледаше към пристана на Порт Артур, откъдето отплаваха параходите за Шанхай. В двора ѝ цъфтеше жасмин, но не бял, а бледолилав. Ако оставех прозореца на стаята отворен, вътре нахлуваше ароматът му, силен и упойващ, който, кой знае защо, свързвах с дъха на разложение, също както и с аромата на зрели ягоди. До ден-дневен мирисът на жасмин ми напомня за неописуемото вълнение, което изпитвах в навечерието на новия си живот, за дните в онази очарователна, прясно боядисана къща на брега на морето и за блаженството за пръв път от месеци да си чист и да ти е топло, което повечето хора приемат за даденост.

Първата ми работа, когато пристигнах, беше да се пъхна в банята. Прекарах там часове, като се търках с ароматни сапуни и се плисках с топлата вода до насита. Всичко беше чудесно, парата ме обгръщаше и би трябвало да съм на седмото небе от удоволствие, а аз бях обзета от неописуема тъга и от очите ми се стичаха сълзи. Малкото, усмихнато лице на Май не излизаше от мислите ми и сърцето ми се свиваше от мъка. Като че ли бях обречена да губя всички, които обичах. Разбира се, вината си беше моя. Бория беше прав — аз бях упорита и не признавах компромиси, но това не означаваше, че не изпитвам колебания или съжаление.

Има хора, които спечелват сърцето ти. Май завинаги остана в моето. И досега си я спомням, все едно беше вчера — кръглото личице, бенката в ъгъла на устата, нащърбения преден зъб, който беше счупила при раждането на близнаците, когато ухапала монета, за да не крещи от болка. Винаги щяха да ми липсват успокояващата ѝ прегръдка, гласът ѝ и детинският ѝ, леко сипкав смях. Дълго плаках за Май — вярната приятелка, която бях изгубила.

Съжалявах, че бях взела огърлицата на Сюе — не биваше да го правя. Зарекох се в бъдеще никога вече да не проявявам неоправдана алчност. Защото парите идват и си отиват — от значение са единствено

спомените. Така ми се искаше Май да ме помни с добро. Понякога една глупава, необмислена постъпка може да помрачи спомените за едно приятелство.

Странноприемницата предлагаше невероятно вкусна храна и в продължение на десет дни аз успях да опитам от всичко — пресни миди, сочни калмари и питателна супа от морска костенурка... Ядох варени яйца, за които казват, че удължавали живота, и задушени гъши тестиси, които направо се топяха в устата. В сърцето си съм японка, но вкусовете ми са китайски и обичам разнообразната, добре сготвена храна. След месеците на лишение се отдадох на истинско чревоугодничество. Купих си и кутия сушени сливи и буркан със сиропиран джинджифил, за да си похапвам в стаята, когато ми се прииска нещо сладичко.

Междувременно планът ми започваше да се оформя — щях да замина с кораб за Токио, където щях да се представя за чужденка — млада, образована китайка, вдовица или пък дъщеря на заможно търговско семейство. За тази цел трябваше да променя външността си до такава степен, че и Нацуко да не може да ме познае, поне отдалеч. Колкото и да обичах панталоните си за езда и високите кожени ботуши, те вече бяха в доста окаяно състояние, а и с тях лесно можеха да ме разпознаят в Токио. Затова си купих няколко рокли от сатен с висока яка и странично закопчаване, които подчертаваха фигурата ми и улавяха светлината. Избрах възможно най-ярките и изразителни цветове — розово, което озаряваше лицето ми, сияен аметист с цвета на монголското небе и една вечерна — слонова кост, поръбена със злато. Купих си още и елегантни сатенени обувки с малко токче и изящни нефритени обеци.

В Порт Артур можеше да се намери всичко, каквото поискаш. Запасих се с червила, ароматни масла, моливи за очи, саке, руски тютюн и дори дъвка с аромат на череши — така, за разнообразие.

Косата ми вече стигаше до раменете и аз си направих студено къдрене — същата прическа имаше момичето от цигарената кутия, което гледаше изкусително и леко нацупено.

Знаех, че появата ми е предизвикала вълнение в Порт Артур — млада жена, която пътува сама и пазарува с лека ръка, не можеше да остане незабелязана. Аз обаче не общувах с никого, освен със

съдържателя на странноприемницата, като изключим една вечер, прекарана с полското момиче, препоръчано ми от Нобу.

Отидох в „къщата на цветята“, защото много исках да видя с очите си златните коси на чужденката и тялото на момиче от Запада. Цената ѝ беше доста висока, но си струваше да задоволя любопитството си и да установя, че косата ѝ на вид и цвят е като слама и че окосмяването навсякъде по тялото ѝ е по-тъмно. Крайниците ѝ бяха едри и закръглени, бедрата ѝ изглеждаха направо несъразмерни в сравнение с тънката талия. Всичко, което видях, затвърди убеждението ми, че жените от Изтока не само са по-красиви, но и миришат по-хубаво. Полякинята миришеше на мляко, но имаше красиви сини очи и правилен нос. Тя ми каза, че си спомня Нобу, който ѝ е чел от поезията си, но тя нищо не разбрала.

Докато бях в бардака, изпуших лула с опиум и една сляпа петдесетгодишна жена ми направи масаж. Оказа се, че като млада тя била една от известните „цветарки“ и грозните мъже чакали на опашка при нея, като я уверявали, че са истински красавци и е извадила късмет да бъде с тях. Тя обаче ми сподели, че винаги безпогрешно успявала да определи дали мъжът, застанал срещу нея, е красив или грозен според това дали при представянето си отстъпвал крачка назад.

Нощем оставях капациите на прозореца отворени, за да гледам звездите. Лежах си, пуших турски цигари, пиех саке и заспивах със замаяна глава малко преди разсъмване. Сънувах градини, които ме обгръщаха като джунгла. Провирах се сред тъмни храсталаци, а натежалите клони на лавъра и черната глициния сякаш заплашително се протягаха към мен. В плен на тази избуяла растителност, обгърната от диханието ѝ, всяка нощ се борех за въздух.

Спах до късно и щом отворех очи, ме очакваше апетитна закуска, донесена от прислужницата. Отделях доста време за тоалета си — не бързах да излизам от ароматната вана, наслаждавах се на допира на гладкия сатен върху кожата си и упражнявах грациозната женствена походка на високи токчета, с рокля, която ти позволява да правиш само ситни стъпчици. Бях опиянена от свободата си, готова да се впусна в живота, който обещавахе да бъде приключение.

След няколко дни си купих билет за парахода до Йокохама. Очаквах с любопитство и нетърпение дългото пътуване.

По време на отплаването стоях на палубата. Градът се виждаше като на длан. Открих къщата на хълма, където беше сватбата ми с Ганджурджав. Изглеждаше запусъла и самотна. Затова пък пристанището долу, в ниското, кипеше от живот — от звуци, цветове и миризми. На такива места се чувствах в свои води — къщите горе на хълма изобщо не ме привличаха. Едва ли друга манджурска принцеса би заявила подобно нещо.

Два дни по-късно на пристанище Кагошима слязох от кораба, за да се поразходя и да видя нови лица. Кагошима не беше оживено място като Порт Артур и магазините бяха по-малко, но все пак успях да си купя сапун и саке — запасите ми и от двете бяха поправяли. В малко открито ресторантче на кея си поръчах порция спагети. Радвах се, че съм отново в Япония — имах чувството, че съм се завърнала у дома.

Когато се върнах на кораба, забелязах присъствието на нова пътничка — елегантна млада японка с дълга до глезените пола и кожена яка. Беше се облегла на парапета и пушеше френски тютюн, познах го по миризмата. Беше с невъзможно високи токчета и късо подстригана синкавочерна коса. До краката ѝ имаше малък куфар от змийска кожа, очевидно доста скъп.

Тя ме поздрави с американското „Здрасти!“ и ми предложи цигара. Представи се като мадам Хидари и ме попита дали говоря английски.

— Да, малко, но съм отвикнала — отвърнах, като ѝ благодарих за цигарата. — Но ти си японка, защо да си говорим на английски?

— П-просто за уп-празнение — усмихна се тя. Забелязах, че леко заекваше. — Обичам всичко американско — езика им, модата, музиката, п-просто всичко.

— Аз пък обичам почти всичко японско. Но с удоволствие ще си поупразнявам английския с теб.

Тя се засмя, запали цигарата ми със сребърна запалка и после приятелски докосна рамото ми и ми каза, че съм много красива и че се радва, че двете ще си правим компания по време на пътуването.

От мига, в който видях Тамура Хидари застанала на палубата с осанка на киноактриса, знаех, че двете бихме могли да станем

приятелки. Харесваше ми как се облича, как пали цигара след цигара и не ги допушва, как ме гледа в очите, докато говори, все едно съм най-интересният човек на света. Харесваше ми също така вълнението, с което подхождаше към всичко и което придаваше цвят и драматизъм дори на ежедневните неща. Тамура имаше излъчването на звезда — нещо рядко срещано в Япония. Тя беше красива по свой неповторим начин и също както повечето красиви жени, които познавах, понякога те караше да се питаш какво всъщност я прави толкова привлекателна. Чертите ѝ не бяха изящни и, взети поотделно, бяха по-скоро обикновени, но общото впечатление беше изключително въздействащо — на жена с дух и със стил, модерна и независима. Тя подчертаваше очите си със сенки, което им придаваше загадъчност. Имаше фино носле и плътни бледи устни — никога не слагаше червило. Тялото ѝ беше слабо и стегнато като на момче, а парфюмът ѝ ухаеше на жасмин — любимата ѝ миризма. Ядеше малко и покоят беше непознато за нея състояние. Произнасяше „п“-то с леко заекване, което намирах за много симпатично. Крехкото ѝ тяло криеше неподозирано силна воля — нещо, по което двете си приличахме.

Тамура беше вдовица на бизнесмен, починал твърде млад. Така тя се беше оказала сама с малката си дъщеричка, с дребен бизнес и с недвижима собственост в китайския студентски квартал на Токио, която даваше под наем. Беше ходила в Кагошима по работа — да нагледа една от фирмите си, която възнамеряваше да продаде.

— Бизнесът е мъжка територия. Но всъщност, ако им се даде шанс, жените се справят с него учудващо добре — убедено заяви тя.

Тамура ми каза, че е съвсем сама, защото не поддържа никакви връзки със семейството на покойния си съпруг. Те обаче задържали дъщеричката ѝ и не ѝ позволявали да я вижда. Бяха се опитали да ѝ вземат и бизнеса, но не успели, защото съпругът ѝ бил вписал и нейното име в документите за собственост.

— Но знам, че никога няма да се откажат. Ще се борят със зъби и нокти и ако остана в Япония, не ме чака нищо добро.

Свекър ѝ бил прикован на легло след прекаран удар и не можел дори да говори, така че не би могъл да се изправи срещу нея в съда.

— Засега съм сама срещу свекърва си и успявам да устоя на натиска, но се боя, че ако тя привлече за съюзник съпруга на дъщеря си, борбата ще стане неравностойна и има опасност да изгубя всичко.

Те искали Тамура да живее под покрива им, за да я контролират, но само лицето на свекърва ѝ можело да я докара до лудост или самоубийство. Съпругът ѝ бил единствен син. Родителите му имали още седем дъщери, но възлагали всичките си надежди на него и след ранната му смърт не могли да понесат младата му вдовица да продължи с живота си.

— Сигурно им се струва несправедливо, че синът им е умрял, а аз съм жива. Но явно боговете са решили така.

В последно време Тамура разширила бизнеса си, като започнала да осигурява на бизнесмени и политици „компания за кафе“. Това били млади момичета, алтернатива на отживелите времето си гейши, които все повече млади мъже намирали за скучни, а на по-възрастните им се искало нещо по-различно. Момичетата на Тамура се обличали в западни дрехи, парфюмирали косите си и танцували „по американски“. Те не се притеснявали да пушат на публични места и били забавни компаньонки за мъжете, на които маниерниченето на гейшите им се струвало досадно. Тези момичета също приемали пари и подаръци от мъжете, но за разлика от проститутките били образовани и модерни жени, с добро положение в обществото.

— Репутацията ми не ме притеснява — свиваше рамене Тамура. — И без това един ден ще продам всичко, ще взема дъщеря си Сачико и ще замина за Ню Йорк. В Америка ще бъда уважавана жена, ще дам добро образование на Сачико и ще се погрижа да си намери добър съпруг. Нямам нищо против да е американец, дори е за предпочитане. Защото съпругът ми беше рядкост сред японските мъже. Мъж, който уважава жена си и я смята за равна.

Корабът плаваше към Йокохама, а приятелството ми с Тамура укрепваше с всеки изминал ден. Аз ѝ разказах за живота си и тя с удивление разбра, че съм била жена на монголски принц. А когато чу за мен и Джам, ми каза, че не бива да изпитвам угризения, защото поне съм направила живота му интересен и един ден ще има за какво да си спомня.

— Една п-принцеса и една авантюристка са добър екип — смееше се тя. — Ние с теб ще станем много близки, Йошико. Усетих го още в самото начало, а аз не греша за тези неща. Замесени сме от едно тесто и ще можем всичко да споделяме една с друга.

Тамура беше права. Двете си приличахме, но не в дребните неща, а по твърдата си решимост да вземем живота си в свои ръце, каквото и да ни струва това. Също като мен Тамура пренебрегваше традициите и условностите и поемаше по пътя, който ѝ се струваше най-приемлив.

В компанията ѝ пътуването мина неусетно и последния ден видяхме планината Фуджи да се извисява на хоризонта.

— Виж каква красота, Тамура — посочих ѝ я. — Този ослепително бял сняг на върха... Колко ли е студено там, горе!

— Честно казано, п-природата не ми въздейства особено — призна тя. — Обичам големите градове с техните оживени улици и високите сгради, които скриват хоризонта.

— Щеше да се чувстваш ужасно в Монголия. Там има само голи равнини — докъдето поглед стига.

Макар да споделях любовта на Тамура към големите градове, красивата природа никога не ме оставяше равнодушна, нито изпълваше сърцето ми с боязън. Моята приятелка беше силна, смела жена, но не вярваше докрай в себе си, защото според нея парите можеха да решат всеки проблем и без тях би била изгубена. Лично аз никога не съм надценявала парите — знам колко са необходими, но на върха на планината Фуджи оцеляването ти изобщо не зависи от тях.

Може би това, че имаше дете, правеше Тамура по-уязвима от двете ни. Тя вярваше, че богатството дава самочувствие и свобода, докато аз смятах, че всичко зависи единствено от нас самите. Надявах се приятелката ми да намери щастието си в Америка — там наистина парите можеха да ти осигурят живот по твой вкус. В онази далечна страна правилата бяха измислени от старци, шовинисти до мозъка на костите си. Можех да си представя Тамура — как се полюшва на високите си токчета по улиците на Ню Йорк, разпръсква аромат на жасмин и се отличава сред тълпата.

Още преди края на пътуването Тамура ми предложи да се настаня в една от нейните къщи в студентския квартал — оживен район, който щял да ми хареса. Тя ме увери, че ако се съглася да приемам мъжете, които ми праща, в най-скоро време ще съм събрала достатъчно пари, за да си устроя живота или, ако искам, дори да замина с нея за Америка. Нямах желание да ходя в Америка — в Япония се чувствах у дома си, но приех предложението. Бях сигурна,

че Тамура ще ме представя на мъже от най-висок ранг и животът ми няма да е скучен. Нямах нищо против да поживея по този начин, докато не станеше време да продължа нататък.

Пътуването от Порт Артур до Токио остана в спомените ми като едно от най-приятните ми преживявания, а срещата с Тамура Хидари беше един от подаръците, които понякога ни прави съдбата.

Посрещнах двайсетия си рожден ден в Токио, както се бях надявала през всички онези безкрайно дълги, студени месеци в Монголия. Бях неизказано щастлива, че най-после съм си у дома. Къщата, в която Тамура ми предложи да се настаня, ми хареса от пръв поглед, още повече, че всяка от стаите носеше нейния отпечатък. Тя беше на три етажа, с по две стаи на всеки етаж, и беше боядисана в бледожълто, а по предната стена чак до покрива пълзеше глициния. Щорите на прозорците бяха с цвят на пергамент, а на първия етаж имаше веранда, където вечер по хлад беше много приятно да седиш и да слушаш щурците. Дългата вътрешна стълба с извити перила ми приличаше на растение, устремено към светлината. Всичко в къщата ми харесваше, но най-ме радваше това, че стаите бяха топли. Кухнята на приземния етаж миришеше на оризова вода и зеленчуци. Тя беше с две мивки — едната на нивото на коленичил човек, другата — вдълбана в каменния под. Имаше и ниска дървена маса, избеляла от слънцето, което я огряваше от зори до обяд. До стената бяха навити на руло три-четири постелки за спане. Врата отвеждаше към малък вътрешен двор, в който нямаше нищо друго, освен един голям камък за търкане на дрехите.

Настаних се на най-горния етаж, под покрива, който скрибуцаше жалостиво при всеки по-силен полъх на вятъра. Леглото ми — с ниска дървена рамка и тънък матрак, имаше синьо копринено покривало с избродирани по него цветя. Зад висок параван имаше кана и леген за миене, както и кош, пълен с бели памучни кърпи. През щорите проникваше светлина, която чертаеше ивици по пода и в тях се мяркаха танцуващи прашинки.

Стаите на първия етаж се използваха предимно за посрещане на гости, но понякога следобед лягах да подремна там. Те бяха с мебели от бамбук, които Тамура харесваше повече от тежките дървени мебели. Тя сподели, че мебелите от тъмно абаносово и палисандрово дърво ѝ напомняли за дома на свекърва ѝ. По стените имаше изящни рисунки

на щъркели и плачещи върби и една картина, рисувана с маслени бои — момиче с дълги коси държеше разтворено ветрило и пиеше чай с възрастен мъж, който малко ми приличаше на хитреца Ву с двойната брадичка. И от двете стаи се излизаше на верандата и когато люлякът цъфтеше, вътре се усещаше сладкият му дъх, който сякаш носеше прохлада. В едната стая имаше диван в западен стил, върху който артистично беше разстлано кимоно. На пода се мъдреше грамофон и купчина плочи с танцувална и джаз музика. До стъклената врата, която отвеждаше на верандата, беше малкият шкаф с напитки — водка, саке и новопоявилият се джин — прозрачна течност с аромат на хвойна и тръпчив вкус. Тамура щедро ми беше оставила и кутия с турски и френски цигари, които щяха да ми стигнат за цял месец.

Втората стая беше по-дълга и обзаведена в по-традиционен стил. Ниското японско легло беше съвсем близо до пода, а книжен параван скриваше порцеланова вана и пейчица, на която се сервираше чай в крехки, почти прозрачни бели купички.

Обичах тази къща и се радвах, че си е само моя. Харесваше ми и това, че не се различава твърде много от околните къщи, което ми осигуряваше спокойствието на анонимността. Мрачните, студени дни бяха сменени от топли и слънчеви и ми се струваше, че сега демоните ми ще ме навестяват по-рядко и ще ми е по-лесно да ги прогоня.

Тамура ми изпрати мъничка домашна помощничка на име Миура. Тя беше на петнайсет, много работлива и в държанието ѝ нямаше нищо угодническо. Миура би била много красива, ако за зла участ не се беше родила с провиснал до долу клепах на дясното око, което деформираше иначе очарователното ѝ лице. В отчаян опит да помогне на дъщеря си майка ѝ беше продала косата си на един майстор на перуки, за да плати на лекаря за корекция на дефекта. Лекарят обаче не се справил със задачата особено добре, може би защото вече бил твърде стар. В резултат клепахът на момичето беше вдигнат едва наполовина и прорязан от белег.

Миура спеше в стаичката до кухнята, което ѝ се виждаше голям лукс — би се задоволила да спи и на пода в кухнята. Тя нямаше други дрехи, освен тези на гърба си и носеше обувки поне с два номера по-големи, които привързваше с парцали за краката си. Миура си имаше канарче в клетка. Беше го кръстила Бейби и все му говореше с тъничкото си, чуруликащо гласче.

Всеки ден я пращах до пазара за свежи цветя — не понасях дори най-малкия признак за загниване на любимите ми лилии и портокалови цветчета. Можех да си позволя този разход, а мисля, че и Миура успяваше да припечели по нещо, като продаваше вчерашните цветя на един съседен хотел.

Нямах нищо против това — малко дребни бяха добре дошли за нея. Никога не съм била стисната с прислугата си. Предпочитах да имам край себе си верни хора вместо озлобени и завистливи.

Много бързо опознах плетеницата от улички в квартала. Това беше доста оживено място, населено от японски и китайски студенти, които се движеха на тумби и огласяха улиците със смеха си. Имаше много магазинчета, няколко малки хотела и една обществена пералня. През две улици от къщата ми беше къпалнята, която се славеше с чистата си, ароматна вода.

Богатите китайски семейства бяха започнали да пращат младите си наследници в японските военни академии, за да се научат на дисциплина и да се изпълнят с решимост да избавят страната от заплахата на комунизма. Облечени в униформи, които ми напомняха за Ямага, те излизаха да се видят с приятели през свободното си от занятия време и да хапнат традиционна китайска храна, приготвена направо на улицата от други студенти, които работеха, защото трябваше да се издържат сами.

Радвах се, че видните китайски семейства признават преимуществата на японското военно образование не само защото китайската армия беше сбирщина от наемници — хора без земя и без занаят, но и защото според мен комунизмът противоречи на човешката природа. Силният винаги ще тържествува над слабия, маслото винаги ще се издига над водата — така е било и така ще бъде. Дали си император или диктатор, все същото — необходима ти е маса, над която да властваш, подчинена класа. На каквито и езици да говорят хората, където и по света да са, винаги животът на обикновения човек е в ръцете на някой друг.

Харесваше ми да виждам младите, енергични хора наоколо, макар и да смятах, че китайските мъже не могат да се мерят с

японските, които може да бяха по-ниски и набити, но имаха повече желязо в кръвта, което ги правеше добри воители.

Самата аз не бих имала нищо против една подобна униформа, но Тамура ме посъветва да се придържам към ролята на загадъчна китайка от най-благородно потекло. Беше убедена, че японските мъже ще се чувстват особено поласкани да се забавляват в компанията на жена от по-високопоставените среди. Обърнах й внимание на факта, че тази роля всъщност доста се доближава до истината за произхода ми.

— Знам — кимна Тамура. — Но сега се опитваш да скриеш не Източна перла, а Йошико Кавашима, така ли е?

Така беше. И аз си останах облечена в елегантните рокли и свикнах да нося грим и високи обувки на токчета като Тамура. Пуших с дълго цигаре от слонова кост и носех цветя в косата си. Избрах си името Ян Фуей Фей — на легендарната китajsка наложница, която подобно Елена от Троя станала причина за падането на една империя. Бих предпочела дрехи, в които да се чувствам по-удобно, но трябваше да се съглася с Тамура, че тези, които носех в момента, ме променяха до неузнаваемост и скриваха истинската ми самоличност твърде успешно.

Приемах само мъже, които ми допадаха. Не беше задължително да са красиви, но тъй като всички, които Тамура ми изпращаше, бяха много богати, собственото ми благосъстояние бързо нарастваше. Понякога просто за удоволствие и заради тръпката приемах в леглото си и някое от младите момчета с униформи, които срещах из квартала. Нямах нищо против да споделям леглото си и с по-възрастни мъже, но винаги съм предпочитала разнообразието.

Тамура ми каза, че вече се носи славата ми на жена с благородна кръв, която притежава неподозирани таланти в леглото. Все повече мъже се обръщали към нея с молба да ги срещне с мен.

— Ти ще направиш и двете ни богати — каза ми тя. — Мъжете, които изгарят от желание да се запознаят с теб, се увеличават независимо от цената, която обявявам за услугата.

— Тогава да се възползваме максимално от ситуацията. Догодина може да дойдат на мода девствениците или селските момичета.

— Пак ще имаме какво да им предложим — убедено заяви тя.

Аз обаче знаех, че животът, който водех в момента, не след дълго щеше да ми омръзне и нещо щеше да ме тласне в нова посока. А и

бездруго Тамура вече беше започнала да продава бизнеса си и скоро щеше да събере достатъчно пари, за да замине с дъщеричката си за Америка и да заживее живота, за който мечтаеше. Усещах колко е важно за нея това да се случи възможно по-скоро, защото чезнеше от мъка по дъщеричката си.

Попитах я как точно смята да вземе Сачико от онова семейство, тъй като те явно не бяха склонни да ѝ върнат момиченцето. Тя каза, че вече е планирала всичко и че нищо не може да я спре, най-малко свекърва ѝ — ограничена жена без капка въображение. Щяла да ѝ измъкне детето под носа. Разбрах, че разполагаше с ключ за къщата и беше решила да се вмъкне някоя нощ, когато всички спят. Щеше да си вземе Сачико и да замине възможно най-бързо.

— А ако детето се стресне и извика?

Тамура се засмя.

— Няма страшно. Свикнала е да се промъквам нощем, за да я видя. Веднага ококорва очички, засмива се и иска да си играем. Знае, че я обичам и че не бива да казва за нощните ми посещения на никого. С радост ще тръгне с мен.

Сърцето ми се сви от безпокойство. В продължение на седмица сънувах кошмари, в които някой бягаше, но попадаше в капан или напразно се мъчеше да се измъкне от преследвачите си. Знаех, че ако Тамура бъде разкрита, свекърва ѝ ще отведе детето в някоя от къщите на дъщеря си и ще я лиши от достъп до него. А приятелката ми можеше да бъде арестувана или дори въдворена в психодиспансер. Защото желанието на една млада, независима жена да се отдели от семейството на съпруга си в Япония се смяташе за нездрав, граничещо с лудост.

Знаех, че тя вече е започнала да обръща парите си в долари. До другото лято щеше да е събрала достатъчно, за да отпътува и да се устрои в Америка. Често ме уговаряше да тръгна с нея, но колкото и да ми беше скъпа, не можех да си представя живота си в Ню Йорк.

Времето минаваше бързо, както става винаги, когато животът ти е пълен. Често си мислех за японското си семейство, до което сега бях съвсем близо, но все едно ни разделяха хиляди километри. Животът ни нямаше никакви допирни точки. Но ето че един мрачен, дъждовен ден, когато влизах в хотела, където беше срещата ми с Тамура и един клиент, едва не се сблъсках с Кавашима, докато минавах през

въртящата се врата. Той пък тъкмо излизаше. Беше със свой колега, и двамата облечени в костюми по западна мода, с тъмни обувки и кожени куфарчета. Докато се разминавахме, ме изгледа с интерес, но очевидно без да ме познае, а аз извърнах поглед разсеяно. После във фоайето трябваше да поседна, защото краката ми се бяха разтреперили, а сърцето ми биеше като лудо.

Белегът, който му бях оставила на раздяла, не беше изчезнал. Докато го гледах как се сбогува с колегата си, ми премаля от желание. Така бих искала да усетя отново как прониква в мен изотзад, по своя брутален и яростен начин. Беше минал толкова близо до мен, че успях да вдъхна мириса му, който така добре познавах.

Същата нощ мъжът, с когото ме запозна Тамура, доктор Атарки, се облагодетелства от страстта, която неочакваната среща с Кавашима беше събудила в мен. Атарки, уважаван токийски хирург, обичаше да изпълнява ролята на жертвата, покорния слуга на принцесата. Доставяше му удоволствие да се разпореждам и да си играя с него. Не беше необходимо да правя друго, освен да действам, изцяло ръководена от собственото си желание. Завързах очите му, за да ми е по-лесно да си представям лицето на Кавашима. Когато свършихме, имах чувството, че аз съм се възползвала от него и отказах парите му.

Това го смути.

— Трябва да ми позволиш да ти направя подарък, принцесо — настоя той. — Може би някакво бижу? Харесваш ли нефрит? Познавам един бижутер, който работи с чудесен материал...

— Да се разберем така — ще ми дължиш една услуга и приключваме въпроса.

Той прие.

Реших, че е крайно време да се обадя на Прошка. Можех просто да я изчакам някоя вечер край магазинчето, където си купуваше опиум. Но аз реших да отида пред къщата на Кавашима, неузнаваема в елегантната рокля, с ветрило в ръка — за допълнително прикритие.

Надявах се да зърна Нацуко, което бе малко вероятно, тъй като тя рядко излизаше от къщата. Не мога да обясня любовта, която изпитвах към нея. Бях откраднала съпруга ѝ, всяла смут в сърцата на синовете ѝ и навлякла неприятности на дома ѝ. Никога не ѝ бях дала причина да

ме обича, но противно на всякаква логика, копнеех за това. Не я видях тогава, нито някога повече, но винаги когато зърнех черна перла, споменът за нея оживяваше. Нацуко и до ден-днешен продължава да живее в кошмарите и страховете ми, спотайва се в сенките на паметта ми и ме навестява в съня ми. Кой би помислил, че тази жена ще заеме такова място в сърцето ми?

Къщата ми се стори някак по-различна, въпреки че отначало не можах да определя с какво точно. После осъзнах, че пазача на портата го нямаше. Както казах, Токио се променяше с всеки изминал ден и на някои традиции беше съдено да си останат в миналото. Чувствах се горда, че живея в такава епоха и ставам свидетел на толкова значими промени. Детството ми беше минало в страна, където жените владеят до съвършенство чаената церемония и са свикнали да обслужват мъжете, които единствени могат да вземат важните решения. Само допреди няколко години Кавашима имаше пазачи в двора си и се разпореждаше с тях, сякаш бяха негова собственост, а те му бяха благодарни, защото иначе биха умрели от глад. Сега, макар че по улиците все още имаше просяци, фабриките осигуряваха работа на много хора и човек можеше да си намери под наем малка евтина стая. Модерно Токио беше израсло като феникс от развалините след земетресението и се беше сбoguвало с много от старите си порядки.

Сърцето ми се свиваше, че бях толкова близо до стария си дом, а не можех да прекрача прага. Така ми се искаше да се поразходя отново из западното крило и да постоя тихо при параклисчето, където Шимако беше сложила край на живота си. Копнеех да чуя отново как дървеният под пее под стъпките на Кавашима и да вдъхна уханието на храната, донесена от Прошка. Толкова много неща се бяха случили, откак напуснах тази къща, но чувствах, че за добро или за лошо тя винаги ще си остане част от мен.

Останах отвън до късно, чак до появата на първите светулки, но Прошка така и не излезе. Видях я чак след три дни и я проследих до добре познатото ми магазинче за опиум, където се престраших да я извикам по име. Тя се обърна и ме позна мигновено. После ми каза, че гласът ми ме е издал, и ме увери, че наистина изглеждам съвсем различно от малката господарка, която помни. Самата тя си беше все същата мила, стара Прошка, но ръцете ѝ бяха започнали да треперят и

от време на време покашляше. Беше доста бледа, което говореше, че прекалява с опиума, а живият ѝ някога поглед беше угаснал.

Заведох я у дома, седнахме на верандата и пихме саке, от което лицето ѝ поруменя. Тя знаеше, че съм избягала от Ганджурджав, и ми каза, че когато това стигнало до ушите на Кавашима, той бил толкова разгневен, че забранил да се произнася името ми и заявил, че вече съм мъртва за него.

Прошка изживяваше старините си спокойно, но ми каза, че без мен вече никъде не се чувствала у дома си. След моето заминаване вече нямало с кого да споделя последните клюки, а китайската ѝ душа се чувствала самотна и неразбрана. Нямаше търпение да ми разкаже новините около семейство Кавашима и само при мисълта за това изведнъж се оживи.

Научих, че Нацуко приела забраната да се произнася името ми с нескрито задоволство и че в моето западно крило вече се били настанили Хидео и коравосърдечната Таеко — младата му съпруга, която знаела само да се оплаква и да пръска пари.

Тешима напълно бил изгубил разсъдъка си. Често се налагало да го издирват по улиците, където се лутал без посока. Двете селски момичета издевателствали над него, като му сервирали блудкава супа, къпели го с хладка вода и масажирали твърде силно старите му кокали. Били оставили ноктите му да израстат и спрели да почистват зъбите му. Нощем спели от двете му страни, за да го събудят навреме, преди да се е подмокрил в леглото. Но после нарочно го „забравяли“ и го оставяли да стои с часове на гърнето.

— Гледа като обезумял — поклати глава Прошка. — Като грешник, осъден на вечни мъки.

Не можех да го жалия, както не го жалеха и момичетата, които не бяха видели нищо добро от него и сега си връщаха.

— Да, те поне сега могат да си поживеят — каза Прошка сякаш в отговор на мислите ми. — Запазват за себе си хубавата храна, а на него оставят огризките. Разбира се, ако Кавашима разбере за това, ще си изпатят, но те са хитри, досущ като стария Тешима преди време и всичко им се разминава безнаказано.

След тази наша първа среща Прошка започна да ми гостува всеки следобед. Обичах да си бъбря с нея и да научавам новини за семейство Кавашима. Тя ми готвеше, също както в старите времена,

носеше ми опиум и вечер, преди да си тръгне, сресваше косата ми. Научи Миура на някои от своите китайски рецепти и ѝ разказваше за „подвизите“ ми като малка. Бях героиня на цял куп истории и всичките ми приключения завършваха благополучно.

Прошка ми каза, че Нацуко се отнася добре с нея и дори често ѝ прави малки подаръци. Понякога двете се разхождали в градината и Нацуко се унасяла в спомени за щастливите времена, когато сестра ѝ Шимако била жива. Тя никога не споменавала името ми, все едно не бях съществувала, но беше мила с Прошка, за което ѝ бях благодарна. Защото, макар и да повтаряше, че ѝ липсвам, Прошка беше намерила дом, в който щеше да изживее старините си спокойно.

Кавашима си имаше нова, по-млада гейша в Токио и прекарваше много време в компанията ѝ. Предишната му гейша, онази в Осака, останала със стотина кимона и с надеждата пак да ѝ излезе късметът с някой богат и щедър мъж.

През 1926 г. в началото на зимата, Тамура ми изпрати един политик на име Сесю Ханаока. Сесю произхождаше от богато, уважавано токийско семейство, занимавало се с търговия на вино, чай и сол в продължение на цял век. Той имаше най-белите зъби, които съм виждала, и много тъмна коса и очи. Беше невероятно щедър и въпреки че вече беше платил на Тамура огромна сума за правото да е на челно място в списъка ми, непрекъснато ме отрупваше с подаръци. Къщата започна да се пълни с топове фина коприна, вносни парфюми, нанизи от перли и златни запалки, а запасите от най-скъп тютюн и алкохол не свършваха.

Сесю беше мъж, който обича да се забавлява. Той ме водеше на най-новите американски филми и на вечеря в най-изисканите ресторанти. Устройваше приеми у дома и приятелите му идваха със своите момичета за компания и оставаха до разсъмване. Никога не говореше с мен за политика, затова пък понякога ставаше въпрос за семейния им бизнес.

Също както повечето си приятели, той си беше взел жена от своята класа. Имаше четири деца, все момчета, които обожаваше. Тамура ми каза, че съпругата му е с десет години по-млада от него и е красавица, но самият той рядко споменаваше семейството си. Аз също

предпочитах да не засягаме тази тема. Семейството си беше част от живота му, а отношенията с мен — нещо временно. Наясно бях с това и го намирах съвсем в реда на нещата. И през ум не ми минаваше да ревнувам — още повече, че не обичах Сесю. Харесвах го, разбира се — беше щедър, грижовен и с чувство за хумор. Безграничната си щедрост проявяваше не само към мен, но и към Прошка и Миура — често им даваше пари, а веднъж купи за канарчето на Миура красива метална клетка. Тя плака часове наред, трогната от жеста.

Докато правехме любов, Сесю обичаше да съм с високите си токчета и понякога мажеше зърната ми с мед и ги облизваше, от което направо изпадаше в екстаз. Аз лично винаги свързвах мириса на мед с Тешима и спомена за петнайсетия си рожден ден.

След като правехме любов, Сесю се изтягаше до мен на леглото да попуши и да си поговорим. Това ми харесваше. Разказваше ми разни забавни истории и ме питаше какво мисля за едно или за друго. В сравнение с останалите японски мъже, които познавах, той проявяваше повече уважение към жените и беше по-открит и толерантен. Също като Тамура беше голям поклонник на американския начин на живот. Купуваше ми тънки найлонови чорапи и жартиери и обичаше да прокарва ръка по краката ми, когато бях обути с тях.

Само няколко месеца след като се запозна с мен, Сесю предложи на Тамура да уредят нещата финансово така, че да остане единственият ми любовник. Тя нямаше нищо против, още повече, че това щеше да ускори отпътуването ѝ за Америка. Когато сключиха сделката, приятелката ми ми даде половината от парите, както смяташе, че е редно. Аз обаче продължих да се виждам тайно и с доктор Атарки — допадаше ми това, че един мъж се оставяше да бъде играчка в ръцете ми, а и не исках да се чувствам притежавана.

Една вечер, спомням си, че беше есен, защото листата на дърветата бяха окапали и се мръкваше рано, Сесю ми призна, че е лудо влюбен в мен. Каза, че искал да ми купи по-голяма къща, каквато ми подходдала и в която и двамата сме щели да се чувстваме по-добре. Разбира се, щял да наеме и слуги, които да се грижат за мен. Колкото и изкусително да беше това предложение, не се поколебах дори за миг. Не защото предпочитах да си остана в малката жълта къща — честно казано, този начин на живот беше взел да ми дотяга и със заминаването на Тамура вече нищо нямаше да ме задържа тук. Но не

възнамерявах да прекарам години от живота си като „момичето на Сесю“ и един ден да се окажа изоставена също като гейшата на Кавашима. Не исках да завися от благоволенieto на никой мъж, бил той и щедър и мил човек като Сесю. Казах му, че съм изключително поласкана от предложението, но ще трябва да си помисля. Сесю помръкна, като чу това, но ми обеща да почака колкото е необходимо, сигурен, че в крайна сметка ще приема. За щастие не бях влюбена в него и перспективата да стана негова държанка не ме блазнеше ни най-малко. Освен това не си правех илюзии — един ден красотата ми щеше да започне да повяхва и моят „принц“ да ми се насити.

От известно време си мечтаех да посетя Шанхай — бях чула, че е вълнуващо място, където жените не са така подчинени на традицията, както е навсякъде в Япония. Самият Сесю ми беше казвал, че Шанхай е нещо като „Париж на Изтока“ — космополитен град, пълен с всякакви вносни стоки и множество чужденци, сред които американски морски пехотинци. Ентусиазмът, с който говореше за този град, беше заразителен и вече изгарях от желание да зърна Шанхай с очите си. Винаги щях да смятам Япония за свой дом, но жадувах за признание и приключения. Мечтаех да извърша някаква благородна, героична постъпка и да се завърна триумфално в родината си. Исках Япония да гледа на мен като на своя достойна дъщеря. Може би в Шанхай пред мен щяха да се открият нови хоризонти.

Мина зимата и дойде пролетта — отначало хладна, но през май вече беше горещо и влажно. Сесю все по-настоятелно ме увещаваше да се преместя в по-голяма къща и най-после му казах, че нямам нищо против, но ще ми трябват няколко седмици да си събера багажа. Сесю, нетърпелив както винаги, побърза да купи къщата и ми връчи нотариалния акт, който беше на мое име. Обещах му до края на лятото да се пренесе окончателно.

Онези последни седмици минаха като в забавен каданс — дълги, изнурително горещи дни, следвани от кратки нощи, в които дъждът се лееше като из ведро. Сутрин, по времето когато Сесю беше на работа, се виждах с Атарки. Обикновено обядвах с Тамура, която, почти готова за заминаването си, пърхаше като птичка и не я свърташе на едно място. Прихванах част от нейната трескавост и в главата ми започнаха да се оформят нови планове. Следобед си полягах на диванчето в дневната, наметната с тънък копринен шал. Сънувах как си бърря

заговорнически с Нацуко или ставам свидетел как момичетата тормозят стария Тешима и хихикат злорадо. Събуждах се миг преди Кавашима да проникне в мен, обзета от чувство на разочарование и празнота. Не знаех как да съобщя на Прошка, че отново я напускам. Знаех, че новината ще я съкруши. Тя много се беше сближила с Миура, която се привърза към нея като към майка. Привечер двете идваха в спалнята ми усмихнати и развълнувани и докато се обличах, си бъбрехме по женски, пиехме джин и пушехме френски цигари. Миура ми помагаше с тоалета, а Прошка, станала трудноподвижна с възрастта, седеше на леглото и я напътстваше.

Обикновено вечерях някъде навън със Сесю и приятелите му. Навсякъде ги посрещаха като кралски особи, а те харчеха подобаващо. Веднъж Сесю ме заведе в театър Кабуки, където всички женски роли се играеха от мъже. Те ситнеха по сцената, все едно бяха китайки с пристегнати крака, а тежкият грим превръщаше лицата им в безизразни маски. И въпреки всичко изпълнението им беше въздействащо, и то далеч повече, отколкото човек би предположил.

Сред публиката забелязах един от мъжете, които Кавашима изпращаше при мен. Той беше в компанията на момиче, което можеше да му бъде дъщеря, и покровителствено беше сложил ръка в скута ѝ. Член на кабинета на Вакацуки Рейджиро, той се оказа приятел на Сесю, когото поздрави радушно. Надявах се, че не ме е познал, но той успя да ми прошепне: „Бъди спокойна, Йошико, няма да издам тайната ти!“

На другия ден след посещението в театъра казах на Прошка, че заминавам за Шанхай и тя може да дойде с мен, ако иска. Не бях изненадана, че тя ми отказа, като се оправда с напредналата си възраст. Нацуко ѝ беше казала за гражданската война в Китай и тя ми призна, че се бои до смърт от комунистите. Нямахме смисъл да я уверявам, че в Шанхай няма размирици и бездруго нямаше да променя решението ѝ. През сълзи Прошка ми приготви лула с опиум и настоя да си я поделим, за да се знае, че дори разделени в живота, в страната на сънищата и мечтите винаги ще бъдем заедно.

Никой не можеше да приготвя лулата като нея. Обичах да я гледам как се навежда над пламъка, как върши всичко умело и със сърце, сякаш обгрижва бебе. Също като мен, Прошка никога не беше изпитала радостта от майчинството, но всеки път, когато ми

приготвяше лулата, аз имах чувството, че съм в грижовни майчински ръце.

Месец преди самата аз да напусна Токио, Тамура дойде да се сбогува и ми каза, че много скоро ще осъществи плана си и ще измъкне дъщеричката си от дома на свекървата. Било само въпрос на дни. След това щеше незабавно да замине за Ню Йорк. Ако исках да се свържа с нея, можех да потърся номера ѝ в телефонния указател на името на „госпожа Жасмин“. Тя ме увери, че вратите на дома ѝ винаги ще са широко отворени за мен и че много ще се зарадва, ако един ден ме види застанала на прага. Беше продала малката жълта къща на една мама-сан, която по думите ѝ имала не само нюх за бизнес, но и добро сърце. Били се разбрали къщата да остане на мое разположение до края на лятото. Целунах я по устните — както винаги без червило — и оставих по тях следи от моето. Пожелах ѝ късмет и ѝ казах да се пази.

Няколко дни по-късно с облекчение разбрах, че операцията е минала успешно и Тамура е измъкнала дъщеричката си, преди някой нещо да усети. Надявах се двете да са щастливи в „страната на възможностите“, както приятелката ми наричаше Америка.

Със заминаването на Тамура Токио сякаш изведнъж изгуби своята привлекателност за мен. Почувствах същата остра болка както след раздялата с Май, но този път тя не беше примесена с чувство за вина. Все едно бях осиротяла. Дълбочината на страданието ми изненада и мен самата — за пореден път, едва след като бях изгубила приятелката си, осъзнавах колко силна е била връзката ни.

Сънувах странни сънища, в които си намирах бебета, както си вървах по улиците, и ги криех в килера на някаква къща. После не можех да ги намеря и ги търсех отчаяно, обзета от паника да не би заради моето нехайство да умрат от глад. Миура ми каза, че често плача насън и викам името на някоя си Йошико. Излъгах я, че така се е казвала приятелката ми от ученическите години, която и досега ми липсва.

Изведнъж всичко около мен започваше да се променя и въпреки че голяма част от промените бяха по мой избор, онези мрачни настроения, в които пропадах като в черни дупки, пак започнаха да ме спохождат. Япония сякаш беше направила крачка назад във времето и,

станала изведнъж враждебна към всичко западно, се връщаше към вековните си порядки. Случващото се беше реакция на размириците в Китай и целеше „затягане на дисциплината“ по начин, неприемлив за жените с независим дух. Например забраниха студеното къдрене, както и изучаването на английски в училище. Гейшите, символ на старите нрави, изведнъж отново станаха на мода и вълната на яростен национализъм помете всички придобивки, станали достъпни за жените след „отварянето“ на Япония към света. Японските мъже, привърженици на традиционните ценности, вече можеха да отдъхнат с облекчение.

Дошло беше време да замина и аз започнах да се стягам за път, но преди това държах да свърша нещо важно. Поговорих с доктор Атаргси за Миура. Искаше ми се той да коригира лицето ѝ. Без дефекта, за който споменах, тя щеше да бъде истинска красавица и пред нея щяха да се разкрият повече възможности, различни от съдбата на бедно слагинче. Когато ѝ споменах за идеята, Миура ме увери, че се чувства щастлива такава, каквата си беше. Според мен нямаше доверие на Атарки, когото беше виждала да танцува така, все едно не може да командва крайниците си. Мисълта, че ще се остави на скалпела на този човек, я плашеше. След няколко дни обаче успях да я убедя, че операцията е за нейно добро. Всяко младо момиче иска да е красиво и тя в крайна сметка склони да помолим Атарки да извърши корекцията.

Той ми каза, че не е специалист в тази област, но познава подходящия човек и ще се радва да ми услужи. Щеше да уреди всичко и да поеме разходите по операцията. Атарки удържа на думата си и клепачът на Миура беше опериран при един от най-добрите пластични хирурзи в Токио. Когато дойде време да се свалят превръзките, и двете ахнахме от радост и удивление. Този път работата беше свършена превъзходно и Миура не можеше да се нагледа на образа си в огледалото. Вече нямаше да ѝ се налага да слугува по къщите. Много мъже биха искали за компаньонка красиво момиче като нея. Сигурна съм, че щеше да бъде много търсена — с тези нежни черти, крехко тяло и фини ръце.

За да се отблагодаря на Атарки, му отделих час-два, които посветихме на игрите, към които имаше подчертана слабост. Аз бях строгата господарка и му нареждах едно или друго, например да ми

донесе водка, която след това гневно плисвах в лицето му, защото всъщност съм била поискала саке. После го възседнах и го шибях с пръчка, докато той лежеше покорно. Ухапах устната му до кръв, също както някога бях постъпила с Кавашима, и той простена от удоволствие и болка. Мисля, че тази последна вечер в компанията ми му допадна повече от всеки друг път — дадох всичко от себе си, не исках да се чувствам задължена за услугата му, колкото и безкористна да беше.

Не казах на Сесю, че заминавам. Не исках да ме моли и увещава да остана — и бездруго нямаше да отстъпя, но и за двамата ни изживяването щеше да бъде мъчително. С времето щеше да ме преболедува и да си намери момиче, което да заведе в елегантната къща, избрана от него за „любовно гнездо“. Сесю беше мъж, който изпитва нужда да е влюбен, и със или без мен щеше да намери обект за обожание — някоя, която да отрупва с подаръци. Знаех, че нямаше да разбия сърцето му, нито раздялата с него щеше да съкруши моето. Затова пък, ако останех с него, един ден щях да съжалявам.

Преди да замина, оставих на Миура пари и ѝ уредих място при мама-сан, която наистина се оказа с добро сърце. Прошка каза, че щом се налага да се раздели с мен, ще насочи цялата си любов и внимание към малката Миура, към която искрено се беше привързала. Радвах се, че съм събрала две сродни души, така различни на пръв поглед.

Отново се подстригах късо и започнах да нося бричове и ботуши. Опаковах за из път само малка част от дрехите си и нещата, които смятах за най-ценни. Не исках да повтарям грешката с огърлицата на Сюе, затова оставих нотариалния акт за къщата върху възглавницата си.

Миура спеше, когато се сбогувах с малката жълта къща. Напуснах Токио на разсъмване, преди още да се е изпарила утринната роса. Минах покрай зеления салия меден покрив на императорския палат точно когато слънцето изгряваше и обсипваше с лъчи тъмното дърво на величествената сграда. Кленовите още не се бяха обагрили в червено, но пищно нацъфтелите бели анемонии сякаш ми махаха за сбогом.

Беше приключил още един период от живота ми — промеждутък, през който успях да отдъхна, да прекарам още малко време с Прошка и да видя как Тамура успява да осъществи мечтата си. Радвах се, че и Миура сега ще има шансове за по-добър живот. Колкото до доктор Атарки, щях да му липсвам, но той и бездруго обичаше да страда.

Усещах, че повече никога няма да видя Прошка, и се оказах права. Тя почина през пролетта от грип, който отне живота на много дечица и възрастни хора в Токио. Новината за смъртта ѝ стигна до мен в един навъсен ден, когато небето беше забулено от облаци, а аз — потънала в мрачни мисли, сякаш предусещах нещо. Завинаги бях изгубила моята мила Прошка.

Почти не се е случвало да си приготвям лулата с опиум, без да си мисля за нея, или да ям изсушени личи, без да се сетя за детските си години, когато двете с Прошка седяхме на леглото ми в западното крило и си бъбрехме, сами срещу целия свят. Но мястото на Прошка в живота ми остана празно.

ПРАСКОВИ И САКЕ

Казват, че съдбата ни зависи най-вече от това да попаднем на точното място в точното време. В този смисъл за мен решаващ се оказва шанхайският период. В онези гъмжащи от хора улици, където можеше да видиш и несметно богатство, и чудовищна бедност само на една ръка разстояние и където за всяко удоволствие се заплащаше твърде висока цена, а реката носеше детски трупчета, аз усетих неутолим глад за приключения и изгубих и малкото добро, което беше останало у мен. Струваше ми се, че съм била създадена за този град, а съдбата е чакала подходящия момент да ме изпрати тук. Дори някой да се беше опитал да ме предупреди за разрушителното въздействие, което този едновременно жесток и опияняващ град щеше да има върху мен, пак бих останала глуха за всички съвети.

С пристигането си в Шанхай си наех стая в хотел „Централ“ и излязох на разходка по крайбрежната алея. Когато се завърнах в хотела за следобедния чай, който се сервираше по британска мода, бях като замаяна от хилядите образи на Шанхай, които се въртяха в главата ми и завинаги се запечатаха в съзнанието ми. Влюбих се в този многолик град още от първия ден и с течение на времето опознах всяко негово кътче. И до ден-дневен мога да си го представя, стига само да затворя очи. Дори бих могла да рисувам картата му по памет. Мисля, че онова, което ме плени в него, беше онази смесица от невинност и порок, която витаеше във въздуха като дъх на опиум и обещаваше блаженство.

По улиците на Шанхай се разминавах с богати старци, под ръка с младичките си любовници рускини. Разменях усмивки с моряците, забързани към улицата на греха. Любувах се на момчетата, които теглеха рикшите, и на лъскавите черни автомобили, които самодоволно профучаваха покрай тълпите минувачи. Флиртувах с полицаите сикхи с червени тюрбани на главите, които се опитваха да всяват ред, като подвикваха на колите и от време на време перваха с палките си някой от водачите на рикши. След първия ден, прекаран по улиците на града,

се научих да извърщам глава, когато минаваха каруците, пълни с човешки екскременти, които караха вонящия си товар към пристана. Там той се товареше на корабчета и отпътуваше нагоре по каналите — към фермите в селските райони. Заможните хора в Шанхай живеяха толкова охолно, че екскрементите им представляваха особено ценен тор за бедните фермери.

В Шанхай можеше да срещнеш всякакви хора. Не само от различни националности, но също така добри или лоши, богати или мизерстващи, религиозни или безбожници, здрави или сакати, както и такива, чийто житейски път беше приключил и трупове им бяха изгребвани от дъното на мътната река Хуанпу. Просящите свършваха в канавките или в някой ъгъл, а китайците, дошли от селата, бяха толкова бедни, че детеубийствата не бяха изключение и никой не им търсеше сметка. Също така масова беше и търговията с деца. Говореше се, че китайците искали по-висока цена за прасе, отколкото за дете.

В Шанхай можеше да си купиш всичко — екзотични храни, вносни напитки, дрехи по последна френска мода, сибирски кожи, сладко от ягоди, отрова за дървеници и сочни праскови. Тук имаше книжарници и салони за красота, чайни, театри и кина, където можеше да се гледат най-новите американски и китайски филми. Имаше стотина зали за танци и около седемстотин вертепа. Пушалните на опиум бяха почти на всеки ъгъл, а корейските гангстери държаха нощни клубове, в които се предлагаха проститутки.

При първата си разходка из града си купих пакет черни руски цигари със златна лента около филтъра — изглеждаха много луксозни и стилни. Почти на всяка крачка ме спираха просяци или хора, които се опитваха да ми продадат нещо — от билети за опера до щурчета в малки дървени кутийки.

Освен цигарите си купих само указател на момичетата цветя в Шанхай. Той съдържаеше списък на стоте най-търсени момичета, най-елитните куртизанки, гейшите и момчетата актьори, които заработваха допълнително, като проституираха. Най-скъпо платено беше удоволствието да дефлорираш девственица — малцина, само най-богатите можеха да си го позволят. Девствениците бяха още деца — някои едва десет-единайсетгодишни, гримирани като жени с кървавочервени устни. Сводникът носеше тези момичета на ръце до дома на клиента, за да стигнат при него чисти и неомърсени дори от

уличния прах. Въпреки че според мен, гримирани така, те изглеждаха сякаш вече бяха изгубили девствеността си.

Шанхай влезе в кръвта ми като никотин — като отрова, към която се пристрастяваш. Тук оцеляваха само най-уверените, най-дръзките и най-безскрупулните. Приех предизвикателството, твърдо решена да докажа, че съм една от тях.

След месец-два вече имах свой кръг от познати, повечето — редовни посетители на бара в хотела. Последвах примера им и слизах за вечеря облечена официално, като си поръчвах джин с тоник преди ядене и бренди след ядене. Сред познатите ми имаше много чужденци американски и британски журналисти, френски търговци и китайски и корейски предприемачи. Някои от тях бяха тук за кратко, други, омагьосани от Шанхай също като мен, решаваха да останат за по-дълго.

Сред последните беше и една закръглена, но елегантна дама, която твърдеше, че е дъщеря на индийски махараджа. Тя реши да ме вземе под крилото си, тъй като ѝ станах много симпатична. Представи ми се като Раджкумари (по-късно разбрах, че това означава „принцеса“ на хинди), но ми каза, че приятелите я наричат просто „Мари“. Мари ме въведе в своя доста широк кръг от приятели. Тя често можеше да бъде видяна в компанията на европейски аристократи или на руски емигранти, които до един твърдяха, че в жилите им тече синя кръв. Въпреки че се държеше малко високомерно и говореше английски с произношението на благородна дама, тя общуваше както с най-издигнатата прослойка на обществото, така и с най-пропадналите гангстери.

Мисля, че Мари едва ли е била първа красавица дори като млада, но от нея се излъчваше някаква енергия, която привличаше и заплеляваше хората. По-скоро ниска, отколкото висока, по-скоро пълничка, отколкото стройна, тя боядисваше косата си черна и се гримираше твърде силно, но самочувствието ѝ беше ненакърнимо. Мари имаше слабост към жени със съмнително поведение. Тя никога не си лягаше преди зазоряване, обядваше в леглото и едва тогава излизаше из града. Твърдеше, че утринното слънце е вредно за кожата ѝ, гладка като маслина и с цвят на прегоряло кафе, и може би наистина го вярваше.

Беше педант по отношение на реда и хигиената, с което извънредно ме забавляваше, но докарваше хотелския персонал почти до лудост. Не понасяше нещо да не си е на мястото или, не дай си боже, да е прашно. Обичаше да контролира всичко и всекиго и можеше направо да откачи от най-малкия признак за хаос. Мисля, че просто твърде много се страхуваше от смъртта — единствената, която винаги те сварва неподготвен, колкото и подреден и организиран да си.

Също като мен Мари обичаше сама да взема решенията си и твърдеше, че няма да се омъжи, за да не ѝ се налага да дава отчет на никого. Тя беше таен съдружник на двама братя корейци, които държаха нощен клуб и верига от публични домове, а също така въртяха и доходоносния бизнес с екскрементите.

Двамата корейци изглеждаха добре, особено ако си падаш по суровото гангстерско излъчване. По-младият имаше на лицето си белег, който прорязваше дясната му буза и подсилваше мрачния му чар. По-възрастният беше набит, с плътни, чувствени устни и дебнещ поглед. Беше подозрителен по природа, но щедър с онези, които харесваше, а по всичко личеше, че харесва Мари.

Тя никога не споделяше откъде идваха парите ѝ, но зад гърба ѝ се шушукаше, че са замесени престъпни интереси. Бях склонна да го вярвам, защото с издръжката, която ми беше казала, че получава от баща си, едва ли можеше да си позволи да живее толкова нашироко, да харчи, без да се замисля, и да живее в най-скъпия апартамент на хотела.

Братята често можеха да бъдат видени в компанията ѝ и бяха част от нейния кръг, но аз лично им нямах никакво доверие. Те осигуряваха на Мари хубави момичета, които тя предпочиташе пред мъжете, и я водеха на надбягвания в китайския жокейски клуб. Мари беше страстна комарджийка по душа и беше хвърлила цяло състояние да залага на дребните „китайски“ понита, внесени от Монголия. Корейците ѝ заемаха пари, когато затънеше в дългове, а тя пък от своя страна им правеше някои услуги, които по думите ѝ биха ме шокирали. Мари често се хвалеше, че разполага с информация за братята, която би могла да ѝ осигури стабилен доход до старини.

Благодарение на нея самата аз осъществих доста интересни контакти и установих, че в Шанхай важи максимата „кажи ми кого познаваш и ще ти кажа кой си“. Мари ме водеше по коктейли в къщите

на богатите французи и в квартала на англичаните, чиито колониални къщи с градини отразяваха вкуса на британската аристокрация.

Аз продължавах да си ходя с бричове и ботуши и когато двете излизахме заедно, контрастът между моето облекло и нейните пищни индийски сарита определено беше интерес. В Шанхай бяха станали на мода манджурските „чеон-сам“, но моделите им бяха по-скъсени и прибрани, като съблазнително очертаваха тялото. Купих си две-три, но бързо им се наситих. Образът на китайска принцеса ме затваряше в рамка и беше взел да ми омръзва — търсех си ново, различно излъчване. Мари ми препоръча френските рокли от шифон и обувките с каишка около глезена, много женствени и елегантни. За ежедневието все така предпочитах бричовете, но усещането от допира на лекия копринен шифон до кожата беше наистина невероятно, както и начинът, по който онези обувки те караха да се чувстваш...

Мари много се дразнеше, като виждаше как мъжете се увъртат около мен — „като чакали“, процеждаше тя. Не беше от хората, които обичат да правят комплименти, и смяташе, че интересът им се дължи на факта, че съм „свежа плът“. Естествено, не беше права. Винаги съм привличала мъжете и за мен не е било проблем да си намеря щедър кавалер.

Но този начин на живот не ме задоволяваше. Не можех да определя какво точно търсех и какво би могло да запълни онази празнота в мен, за която предпочитах да не мисля. Шанхай беше пъстър и невероятен град, който не те оставяше да скучаеш, и аз отдавах моментите на тъга на носталгията си, тъй като винаги съм смятала Япония за своя родина. Възнамерявах да се завърна там един ден, когато се прославя, защото не се съмнявах, че това ще се случи, макар и да нямах идея как точно.

И така, когато китайците в Шанхай се настроиха срещу Япония, аз без колебание избрах на чия страна да застана. Те упрекваха японците за това, че са приютили Пу И, и ги подозираха, че се опитват да заграбят Манджурия. Но бяха страхливци дори в омразата си и японците можеха да ходят из града, без да се боят, че ще бъдат нападнати.

Мина време и през 1931 г., около седмица преди двацет и петия ми рожден ден, докато обмислях дали да приема ухажването на един немски индустриалец, един англичанин на име Хари Сангър ме почерпи на бара и за известно време стана мой приятел и любовник.

Хари определено беше най-красивият европейец, когото бях виждала. Чертите на лицето му бяха извънредно симетрични, имаше тъмни, наситеносини очи, фино очертан нос и чувствени устни. Беше доста висок дори за европейец. Носеше ленени ризи, спортни обувки и понякога — широкопола панамена шапка със завързана около нея връзка на клуб „Гарик“. Мирисът му беше свеж и ми напомняше за портокали, а смехът му — дълбок и заразителен. Хари не беше първият европейец, с когото съм правила любов, но у него имаше някаква страст, скрита зад елегантното, хладно, типично британско излъчване. Той обичаше да се забавлява, наслаждаваше се на добрата храна и никога не отказваше питие. Беше любител на виното и веднъж ми даде да опитам, но отначало вкусът му не ми хареса — имаше дъх на старо и гнило, сякаш бях подушила мокри кожи. Постепенно свикнах, но Хари така и не успя да ме научи да различавам доброто вино от „превъзходното“. Останах безразлична към виното — предпочитам концентратите, които мигновено сгряват кръвта ти.

Хари често се шегуваше с мен, което ми се струваше странно, тъй като подобно държание не е присъщо на източните мъже. Закачките му можеха да бъдат жестоки — той забелязваше онова, което хората се опитваха да прикрият, и слагаше пръст в раната. Мари например имаше проблем с окосмяването над горната си устна и се бръснеше ежедневно. За Хари това не остана скрито и той подхвърли, че Мари се превръща в мъжа, който винаги е искала да бъде. На нея това не ѝ се видя никак смешно — беше доста суетна, а и не обичаше да се правят намеци за сексуалните ѝ предпочитания. Мисля, че Хари злепоставяше хората просто за да отвлече вниманието от себе си. Вероятно защото не беше този, който му се искаше да бъде. Той ми каза, че е сгоден за англичанка на име Джени, която обичал за това, че му е предана безусловно и е готова да мине през огъня за него. Била високо зеленооко момиче със силни ръце и умеела да язди не по-зле от мъж. Гodeжът му не означаваше нищо за мен. Хари беше забавен и с него си прекарвахме приятно. За момента това ме устройваше напълно.

А и той не беше единственият мъж в живота ми. От време на време преспивах и с по-младия от корейците. Отношението му към жените ми напомняше за Кавашима — беше безжалостен и демонстрираше чувство за превъзходство. Мисля, че Хари знаеше за това, но не го коментираше. Може би също както повечето мъже в Шанхай той приемаше този град за място, където всеки може да задоволява сексуалните си желания както намери за добре. А и може би намираше за вълнуващо да дели любимата си с гангстер. Щеше да има какво да си спомня през дългите зимни вечери край камината, когато се завърнеше в Англия при зеленооката си годеница.

Хари беше в Шанхай във връзка с фамилията бизнес. Беше дошъл да продава порцелан в Китай — факт, който намираше за изключително забавен. Стоката му се търсеше най-вече от заселилите се тук англичани, които смятаха, че произведенията в родината им порцелан многократно превъзхожда китайския.

От първия момент се чувствах така леко и свободно в компанията на Хари, все едно цял живот го бях познавала. През месеците, в които бяхме заедно, преди да отпътува за Англия, се забавлявахме много и успяхме да преживеем какви ли не неща, които са възможни само в Шанхай.

Една нощ, преоблечена като млад прислужник, го придружих в бляскавия клуб „Шанхай“, средище на британската общност в града — доста елитно място, в което китайци по принцип не се допускаха. Хари обаче обеща да ме вкара вътре, тъй като имал връзки, още повече, че бях дегизирана. Британското чувство за превъзходство винаги ми се е струвало странно. Странно и неоправдано.

Напълнихме шишенцето с бренди и въпреки че клубът не беше далеч, наехме рикша, която да ни остави пред главния вход на внушителната сграда. Портиерът явно познаваше Хари, защото учтиво го поздрави, без да благоволи да ме погледне, и отново заби нос в книгата, която четеше.

Минахме през малка библиотечна зала, където Хари поспря за миг, за да прегледа заглавията в ежедневника „Норт Чайна“. После се обърна към мен, прегърна ме и ме целуна — дълга, страстна целувка с език. Усетих типичния за европейците вкус на съсирена кръв и се запитах какви ли му се струваха на вкус моите целувки. Той хвана ръката ми и ме поведе надолу по някакви стъпала към кънтящите

коридори на сутерена. Минахме през двойни врати и се озовахме в зала с колони, приютила елегантен басейн, чиито води меко проблясваха в полумрака.

Двама голи мъже се прегръщаха във водата. Единият беше с гръб към мен и краката му бяха обвити около кръста на другия. Те се целуваха страстно, а водата около тях лекичко се плискаше. Кожата им, по която плочките на стените хвърляха отблясъци, беше сякаш с цвят на зелен портокал, а долепените им тела изглеждаха като някакво странно митично чудовище. Тази сцена, в рамката на елегантните гръцки колони и на фона на облицования в златисто басейн, беше като картина. Споделих това с Хари, а той отвърна: „На стената на някой по-особен бардак може би да.“ Двамата не ни обръщаха никакво внимание и продължиха да се прегръщат. Сигурно си мислеха, че Хари е със същите предпочитания като тях и си е довел момче, с което да се позабавлява.

Въпреки че бях усетила неодобрението в тона му, мисля, че гледката го възбуди. Той ме притисна зад една от колоните, зацелува ме нетърпеливо и ми прошепна, че изглеждам много съблазнително, облечена като момче. После бързо добави, че, разбира се, само се шегува и се радва, че под тези дрехи се крия аз. Набързо се съблякохме в една от кабинките край басейна. Когато излязохме отвътре, освен нас в залата нямаше никого.

Хари ме блъсна във водата и се гмурна при мен. Пошегувах се, че при запознанството ни късата ми коса, ботушите и бричовите може да са му въздействали по-силно, отколкото предполага, но Хари както никога не прояви чувство за хумор и рязко ми каза да спра с това. Поплувахме няколко дължини, без да се докосваме, после Хари ме привлече към себе си и правихме любов на стъпалата в басейна, аз — стъпила на тясната пейчица, с гръб към стената, а Хари — надвесен над мен като Херкулес от картината, която бях видяла на влизане в клуба.

Не бяхме свършили, когато чухме плясъци и странен, тънък смях във водата. Хари тихо изруга и тласъците му станаха по-бързи. Когато свърши, ми каза, че съм добро момче, и пак изруга.

Похвалих го, че е добър в правенето на любов, а той отвърна, че това преди малко е било „чукане“. Думата ми хареса, но аз бях свикнала с евфемизмите на Изтока и когато я повторих, тя прозвуча

така странно в устата ми, че Хари се разсмя. После ми обясни, че това е „мъжка“ дума и не е добре да излиза от устата на жена.

Онази нощ ми мина през ум, че Хари притежава скрита страна, която много би изненадала порядъчната му английска годеница. Надявах се, за нейно добро, у нея също да има някакъв момчешки чар, с който да задържи съпруга си и да не му позволи да „кривне от пътя“.

На тръгване забелязах, че единият от новодошлите в басейна мъже е звезда на пекинската опера, който участваше в нашумялата този сезон постановка „Пияният красавец“. Предната вечер с Мари го бяхме гледали и бяхме останали възхитени от изпълнението му. Той все още беше със сценичния грим, който на тази светлина правеше лицето му да изглежда зловещо. Разпознах и партньора му — богат германец, който често висеше вечер в клуб „Казанова“, прегърнал по едно момиче с всяка ръка и с пура между зъбите. Той беше огромен мъж около петдесетте, с розова кожа и пръсти като наденички и с най-студените очи, които някога бях виждала. Беше притиснал младия си любовник към стената и проникваше в него така настървено, че водата наоколо се плискаше и пенеше. Момчето се беше хванало за ръба на басейна толкова здраво, че пръстите му бяха побелели от усилието.

Запитах се как ли биха реагирали английските съпруги, с техните бели ръкавици, съдържани гласове и безупречни обноски, ако знаеха какво се случваше тук, в басейна на клуба след полунощ.

Междувременно се бяхме озовали в прочутия бар на клуба, с високи столове и лъскави огледала. Хари изведнъж ме вдигна на ръце и ме сложи да седна върху гладката полирана повърхност на бара. Наляхме си уиски от една кристална гарафа, после преплетохме ръце и пресушихме чашите си до дъно.

— Хайде пак да се изчукаме — дрезгаво прошепна той, като свали колана си и буквално ме свлече на пода.

Знаех, че го е възбудило съвкуплението на дебелия германец с крехкия му азиатски любовник, но какъвто и да беше поводът, Хари винаги ме обладаваше ненаситно, с такава жар, че няхах нищо против да го правим отново и отново.

— Така ще запазиш по-ярък спомен за мен, когато си тръгна от Шанхай — казваше той, а аз се съгласявах с него.

Една жена никога не забравя най-страстните си любовници и в това отношение Хари нямаше никакви поводи за притеснение.

Действително години след като изчезна от живота ми, още си спомнях за него с нежност и копнеж.

Мисля, че в Шанхай Хари си позволяваше да извади на бял свят тъмната страна на своята природа — онази, която в Англия държеше под контрол. Имаше нощи, в които зачезваше някъде и после се връщаше с белези, които говореха за по-отчаян и ожесточен секс от нашия. Може би ако беше останал в Шанхай, Хари щеше съвсем да му отпусне края и да изгуби онази част от себе си, която беше изпълнена с радост и светлина.

Няколко години по-късно в клуб „Шанхай“ се разпореждаха японците и първата им работа беше да подрежат краката на масите и столовете за свое удобство. Мисля, че иначе зад стените на клуба не се случваше нищо кой знае колко по-различно от преди. Само че докато лицемерието на едните се криеше зад добрите маниери, другите развяваха като знаме своята „чест“. Интересно, дали нощем сред двойките в басейна нямаше и самураи? Не бих се учудила.

Никога не загубих вкус към японските мъже, но благодарение на Хари Сангър оцених по достойнство и европейците и разширих кръга на предпочитанията си. Бях впечатлена от щедростта на западните мъже и свикнах както с мириса, така и с чувството им за хумор, което се оказва заразително.

Тогава на излизане от клуба Хари спря при бюрото на портиера и открито му подаде една банкнота, която той прие, все така без да ни погледне. После каза на Хари, че в такава задушна нощ среднощното плуване действа наистина освежаващо. Хари отвърна, че се е почувствал като нов човек.

Отидохме в кафе „Винъс“ и си поръчахме огромни порции „Бьоф Строганов“ и пудинг със сушени праскови и сметана. Изпихме и порядъчно количество водка. После заведох Хари в пушалнята на опиум недалеч от хотел „Астор“ и там той за пръв път опита от „блаженството на Изтока“. Шест часа по-късно, когато дойде на себе си, ми разказа, че макар да бяхме останали в пушалнята само няколко минути, му се е сторило, че се е озовал на прекрасен бряг с бели гладки камъчета и нежна като кадифе вода. Бил там в компанията на своите приятели от училище, които много обичаше.

Спомням си, че по време на последната седмица на Хари в Шанхай въздухът беше натежал от влага, бурните ветрове смятаха

уличния боклук във входовете, а прозорците на хотел „Централ“ подрънкваха. Говореше се, че се очаква тайфун — последният за тази година. Нощем беше толкова задушно, че едва се дишаше и сънищата ми се превръщаха в кошмари, в които се виждах как бродя без посока по някакви пусти улици с изпразнена от мисли глава. Когато най-послед бурята се разрази, тя изтръгваше керемиди от покривите и те падаха с трясък наред улицата. Крайбрежната алея беше осеяна с водорасли, каналите преливаха и по улиците се стичаха мътни порои, които стигаха почти до коленете на минувачите.

Точно по това време двамата с Хари седяхме в кино „Нанкин“ и гледахме някакъв американски филм на име „Четирийсет примигвания“. Отпивахме саке от шишенцето на Кавашима и пушехме английски цигари. Поройният дъжд заглуши звука от филма и ние се измъкнахме от салона и затичахме към хотела, за да прекараме последната си нощ заедно. Докато се доберем до хотела, бяхме мокри до кости и зъбите ни тракаха. Напълнихме си гореща вана, пихме още саке и правихме любов два пъти един след друг. Хари ме помоли да пригладя късата си коса назад, по момчешки, и да си сложи обувките с висок ток, жартиери и черни чорапи. Той обичаше да ме вижда като жена момче — мисля, че така задоволяваше наведнъж всичките си нужди. После, когато седяхме на пода и играехме карти, той ми призна, че ако някой път няма желание да прави любов с жена си, ще си представя, че е с мен, и всичко ще бъде наред. Отбелязах мислено, че този път Хари не използва думата „чукане“, и ме жегна лека завист към бъдещата му съпруга.

На следващата сутрин отидохме да закусим в магазинчето за шоколад на „Бъблинг Уел Роуд“. Хари си поръча яйца и палачинки, а аз за пръв път ядох сладолед. Хари ми остави малко пари и един медальон с образа на свети Кристофър. Каза, че това бил светец покровител на пътниците и че се тревожел къде ли ще ме отведе пътят ми, затова не било зле да имам светец на своя страна. Излязохме от магазинчето ръка за ръка и се отправихме към магазина за кожени изделия, откъдето Хари ми купи астраганено палто и две яки от сребърна лисица, за да ме топят през студените зимни месеци. Лисиците бяха като живи с тъмни, искрящи очички от тигрово око и провиснали крачета.

Върнахме се пеша до хотел „Централ“. Улиците бяха пълни с хора и трябваше да притиснем гръб към стената, за да премине един пищно украсен булчински седан. Той беше покрит със свежи цветя, съпроводен от музиканти и от семейството на булката. Хари им извика: „Късмет!“, но те не му обърнаха внимание. Той ме попита какво мисля за брака и аз му отговорих, че може би за мъжа това е нещо добро. Той се засмя и ме увери, че ще ми каже как е.

Мъчно му беше, че си заминава, но обеща да се върне. Аз обаче не вярвах, че ще се видим отново. Не знам дали и той го вярваше или просто беше от хората, които мразят сбогуванията. А и всички, вкусили веднъж от насладите на Шанхай, имаха желание да се завърнат тук отново. Но никога повече не видях Хари.

Без него усетих огромна празнота — не знаех какво да правя с дните си. Ставах, вземах си вана, пропусках обяда и някак убивах времето до вечерта. Истината беше, че без Хари нямах желание за каквото и да било. Но Шанхай не беше град, в който можеш да скучаеш задълго.

А и Мари не скриваше задоволството си, че Хари се е оттеглил от сцената. Тя беше ревнива по природа и не обичаше да дели приятелите си с никого. Близостта ми с Хари я дразнеше, тъй като я караше да се чувства изключена. Например когато ѝ разказах за среднощното ни плуване, тя заяви, че е имала подобно преживяване в Индия, със съпругата на един полковник. Все гледаше да не остане поназад. Изпитвах към нея доста противоречиви чувства и не мога да кажа, че я смятах за приятелка, но беше добра компания през месеците преди новогодишната нощ, когато в живота и на двете ни настъпи драматичен обрат.

Мари беше тази, която ми уреди да наема красивата къща на улица „Лафайет“ за сума, наполовина по-малка от тази, която плащах за стаята в хотел „Централ“. Пренесох се през декември, когато Шанхай като че ли беше забравил, че е китайски град, и празнуваше Коледа, сякаш това беше най-естественото нещо на света. Още от началото на месеца витрините бяха празнично украсени и обсипани с изкуствен сняг. По клоните на дърветата по протежение на Крайбрежния булевард бяха окачени блестящи звезди, а пред клуб

„Шанхай“ имаше коледно дърво. Магазинчето за шоколад предлагаше коледен пудинг, а от авеню „Фоч“ можеше да си купиш кутийки с бадеми, увити в златен или сребрист станиол и завързани с червена панделка.

Беше пъстро, празнично и чуждоземско, а Мари, празнувала Коледа и преди, се вълнуваше повече и от мен. Тя ме помъкна с нея да пазаруваме подаръци и всяка вечер бяхме някъде на тържество. Купихме си дантелено бельо в свежи цветове и шифонени рокли, които потрепваха като паяжина от най-лекия полъх. В порив на щедрост Мари ми подари пръстен с огромен лунен камък, а шампанското се лееше като река до зори. Прибирах се чак на разсъмване, изтощена, и спях до следобед, когато всичко започваше отново с пълна сила. Понякога Мари идваше да ме вземе от къщи и двете си приказвахме, докато се приготвях. Тя сядаше на ръба на ваната, запалваше цигара „Кемъл“ и започваше да бъбри за какво ли не. Банята на новата ми къща беше великолепна, облицована с мрамор и с огромни огледала по стените. Бях окачила медальона на свети Кристофър на полилея, където той се губеше сред кристалните висулки. Когато си тръгнах, забравих да си го взема — нищо чудно да виси там и до днес.

През първата си нощ под покрива на тази къща сънувах, че канарчето на Миура се е залутало между стените ѝ и се блъска в тях, обзето от паника, или отчаяно пърха сред завесите. Когато най-последно успях да уловя клетата птичка, видях, че тя е с човешко лице — лицето на Шимако. Побързах да отворя прозореца и да я пусна навън, като се надявах, че ще полети, но вместо това тя тупна на земята.

Дори и да искаме, не можем да оставим спомените си като багаж зад гърба си — в сенките се спотайват призраци, които ни навестват в съня. Шимако неизменно се явяваше в сънищата ми като някакво летящо създание, може би защото се беше освободила от тленното си, тромаво куцукащо тяло. Мисля, че Нацуко би се изненадала, ако знаеше, че продължавам да виждам сестра ѝ в съня си, както и че не съм спряла да копнея за дома.

След заминаването на Хари кошмарите ми зачестиха — натрапчиви и ужасяващи. Знаех кога ще ме връхлетят, защото те никога не идваха без предизвестие — започваше да ми става тясно в кожата ми, неуютно и чоглаво, не търпях нито собствената си компания, нито нечия друга. Изживявах покрусите и разочарованията

си отново и отново, отдавах се на самосъжаление и печал. Пъхах се в леглото, наливах се със саке или пуших опиум, докато изпадна в безпаметност. Знаех, че когато мрачните облаци се разпръснат, отново ще бъда обзета от жажда за приключения и компания.

През една от онези декемврийски сутрини се събудих с добре познатата тъпа болка и вече знаех, че денят няма да ми донесе нищо хубаво. Не разбирах защо „чернилката“ беше избрала момента да ме връхлети точно сега. Животът ми беше интересен, макар и все още без определена посока, но бъдещето криеше обещания. И ето че изведнъж се почувствах смазана, изпаднала почти във вцепенение — нямах сили дори да стана от леглото и да се отправя към любимата си пушалня на опиум. Започнах да пия отрано, за да притъпя болката и да заглуша гласовете на сенките от миналото. Чувствах се като пращинка, понесена от вятъра — безполезна, ненужна никому. Сякаш отново бях дванайсетгодишна и гласът на Шимако ми казваше, че черната перла напълно отговаря на характера ми.

Пропуснах срещата си с Мари и тя дойде да ме търси, бясна, че се е наложило да ме чака напразно. Заяви ми, че депресията е лукс, който си позволявам твърде лесно. „Повярвай ми, Йошико, и аз понякога се чувствам притисната до стената, но е глупаво да пропиляваш деня. Животът е твърде кратък. А в този случай губиш и моето време. Чаках те повече от час...“

Извиних ѝ се и я уверих, че няма да допусна това да се случи отново.

Винаги съм обичала свободата и съм се стремела към нея, но дали пък не бях твърде свободна, като дърво без корен. Чувствах се самотна като сираче и ме крепеше единствено желанието да бъда полезна на своята родина. Кавашима може да ме беше отблъснал, но Япония нямаше да го направи, тя никога нямаше да ми обърне гръб. Трябваше час по-скоро да намеря начин да ѝ служа — това щеше да ме фокусира и да осмисли дните ми. Колкото и силна да беше магията на Шанхай, вече копнеех да се завърна в обичната ми Япония, но не през задната врата, а триумфално като нейна достойна дъщеря.

Мари ми даде да разбера, че приема тъгата ми за глезотия, и ме посъветва „да се взема в ръце“. Била съм достатъчно решителна и борбена, за да не се оставя на апатията.

— Защо не пробваш с момиче, Йошико? Така, за разнообразие. Това ще повдигне духа ти, както никой мъж не може.

Съгласих се да опитам заради самото преживяване, без да възлагам на това кой знае какви надежди. Имах чувството, че стъпвам върху подвижни пясъци, и усещането ми за тревожност не намаляваше.

Преди няколко дни Мари беше срещнала интересна руския в заложната къща на „Нанкин Роуд“. Младата жена избягвала погледа ѝ, но Мари забелязала сълзите в очите ѝ, докато подавала на собственика изящна диамантена брошка. За самата Мари не беше нещо необичайно да прибегва до услугите на заложната къща, тъй като, както ми беше обяснила, баща ѝ имал толкова дъщери, че понякога пропускал да ѝ прати издръжката навреме. Съмнявам се, че баща ѝ ѝ прашаше каквото и да било, но тъй като след няколко седмици винаги си прибираше заложената вещ, мисля, че си имаше някакви източници на доходи, които предпочиташе да не разгласява.

Мари изглеждаше бърлива и общителна, но зад тази фасада долавях нещо тъмно и непроницаемо. Досещах се, че крие нещо, по това, че се отнасяше с подозрение към всяка проява на „сентименталност“ и беше вечно неспокойна. Сякаш ако не беше във вихъра на събитията, имаше опасност да я връхлетят мрачни мисли. Мари се бореше със собствените си демони доста успешно, но привидната ѝ веселост не можеше да ме заблуди. Не я чувствах близка, но около нея витаеше някаква тайна, обгръщаше я драматичен ореол на опасност, който ме привличаше.

Мари се обграждаше с интересни хора като с трофеи и, естествено, не беше пропускала да се запознае с руския и да научи, че тя е бивша любовница на богата наследничка от Кайро. За да не изгуби наследството си, приятелката ѝ я беше пожертвала и беше сключила брак с високопоставен политик. Също така се беше постарала да купи мълчанието на бившата си любовница, като ѝ беше отпуснала издръжка с уговорката, че ще напусне страната и никога вече няма да търси контакт с нея. Ето как момичето се беше озовало в Шанхай — с ниски доходи, с малко приятели, но с чар, който просто не можеше да остане незабелязан. Твърдеше, че е графиня, избягала от болшевиките чак в Египет, където беше пристигнала сам-сама и почти без никакви пари. Мари ми я описа като красавица от Севера — със

сиви очи и бледа, почти прозрачна кожа. Беше в Шанхай едва от няколко седмици, но вече се налагаше да залага бижутата си, за да изплаща скромната хотелска стаичка, която беше наела.

Когато настроението ми се пооправи, Мари покани руския на вечеря в хотел „Централ“ и ни представи една на друга.

— Наричайте ме Валери — каза руския с лек, нежен като въздуха глас. Беше си избрала това име, защото истинското би разкрило аристократичното ѝ потекло и би я изложило на опасност.

В Шанхай беше пълно с хора, които твърдяха, че в жилите им тече синя кръв, но не можеше да се отрече, че у Валери действително има нещо изтънчено и аристократично. А никой от пристигналите в Шанхай чужденци не искаше да бъде смятан за „обикновен“. Не можех да виня Валери, че създава легенда за себе си, така както правехме и всички ние. Тя беше с една-две години по-възрастна от мен, но изглеждаше по-млада. Винаги се обличаше в бяло като съпругите на американските флотски офицери и говореше английски като знатна лейди. Използваше мъжки одеколон с аромата на зелени лимони и винаги носеше любимата си перлена огърлица, защото „озарявала“ лицето ѝ.

Тя обичаше да създава впечатлението, че е по-цинична, отколкото всъщност е, но аз бях усетила нежността, която прикриваше. Бях я виждала да дава пари на просяци дори когато сама не знаеше как ще преживее седмицата и да помага на бедните деца. „Моралната“ страна на постъпките ѝ не ме вълнуваше особено, но дълбоката ѝ човешка доброта ме трогваше. У Валери имаше нещо, което предразполагаше и вдъхваше доверие. Може би това бяха плавните ѝ, спокойни движения или обезоръжаващата, детинска чистосърдечност, с която подходеше към всеки, но каквото и да беше, то те караше да я хванеш за ръката в порив на близост, докато вървите по улицата.

Мари беше преценила, че двете ще бъдем добра компания, и буквално ни тласна една към друга в желанието си да контролира всичко и всички.

Така с Валери станахме любовници и тя ме запозна с игрите, които владеят жените в леглото. За мен това бяха и си останаха игри — средство за убиване на времето през дългите, лениви шанхайски следобеди. Нежните, деликатни ласки на Валери не можеха да утолят глада ми, но ми действаха успокояващо и приспиваха тъгата ми. В

нейните обятия не се чувствах така самотна, както след любовта с мъж. Бледата ѝ кожа, фините кости и цялата ѝ крехкост и уязвимост бяха толкова женствени, че по никакъв начин не можеха да ме възбудят, въпреки че получавах чудесни оргазми по време на игрите ни.

Колкото до Мари, мисля, че тя предпочиташе съвсем различни неща в леглото. Веднъж ми беше показала кожен член, изработен по поръчка специално за нея в Индия. После уточни, че винаги тя е тази, която го използва. Стилът на Валери беше по-женствен и чувствен и тя не изпитваше нужда от разни „атрибути“ в леглото. Ласките ѝ ми доставяха удоволствие, също както хубав масаж или порция суши — нещо, без което спокойно бих могла да мина, но това не ми пречеше да му се наслажда.

След опита в леглото с Валери стигнах до извода, че поне за мен сексът с жена е, като да си прегладнял за месо, а да получиш супа. Няма да умреш от глад, но няма и да се заситиш.

Валери не виждаше в любовните ласки между две жени нищо перверзно. Тя смяташе, че щом нещо съществува в природата, то значи не е противоестественно. И според нея беше станала такава, каквато беше, по Божията воля.

Вечерта преди Коледа, няколко дни след първия си сексуален контакт с Валери, имах нужда да се позабавлявам и се съгласих да направя тройка с Мари и едно от момичетата „цветарки“ в бордея. Мъжете клиенти първоначално ни взеха за проститутки и ни огледаха сладострастно, а един от тях направо ни предложи да прекара нощта и с двете ни. Но после, когато разбраха, че търсим същото, каквото и те, някои се развеселиха, но повечето изглеждаха отвратени. Не мога да разбера защо мъжете гледат с толкова лошо око на сексуалните потребности на жената. Може би защото смятат, че е редно жената да се остави в ръцете на опитен „градинар“, който да я оплоди, а не сама да търси как да утоли жаждата.

Лично аз никога не съм се срамувала от избора, който правя, въпреки че когато бях с Валери и с всяка друга жена оттам нататък, част от собствената ми същност оставаше спяща, затова пък актрисата в мен се събуждаше. Знаех, че за разлика от мен Валери не играе театър, а е вярна на природата си и това малко ме притесняваше. Не ми се струваше честно спрямо нея да използвам преструвки, докато тя

влага от себе си толкова нежност и искреност. Не исках да стана като Мари — ненаситна да опита от всичко и в същото време вечно неудовлетворена. По време на безсънните ми нощи все по-често ме навестяваха незнайни страхове и сърцето ми биеше като лудо, макар тялото ми да лежеше неподвижно. Все по-често копнеех за компанията на Прошка и дори на Нацуко, без все още да осъзнавам, че наред с вълненията и приключенията, които носи, свободата си има и своя горчива цена. Като дете се бях стремила да скъсам всички окови, тъй като неистово се съпротивлявах на ограниченията. Сега тепърва започваше да ме връхлита самотата на човек, изгорил всички мостове след себе си.

Въпреки угризенията ми Валери беше едно от най-хубавите неща, които ми се бяха случили в последно време. Тя беше интересен човек, мила и щедра по един деликатен, ненатрапчив начин. Най-голямото предимство да имаш любовница вместо мъж любовник е тази близост и съпричастност, която може да съществува само между две жени. Така го чувстваше и Валери и постепенно любовните ни ласки се превърнаха в прелюдия към същинската ни интимност и споделянето на преживявания и най-съкровени тайни. Тя не виждаше нищо лошо в това, че имах и други любовници, и ми сподели, че самата тя при пръв удобен случай ще се омъжи за някой богаташ, за да сложи край на паричните си затруднения. Въпреки користния ѝ план обаче у нея имаше нещо пуританско — някаква свенлива сдържаност, заради която ми беше трудно да я обикна, колкото и да я харесвах, тъй като усещах, че тя не ме допуска съвсем до себе си.

Същата вечер очаквах Мари да се появи на коледното тържество в Американския клуб, но нея я нямаше. Това ми се стори странно — знаех с какво нетърпение беше чакала това събиране. Казах си, че може все още да е в Къщата на удоволствията, където я бях оставила, и да спи в прегръдките на малката проститутка, която толкова ѝ беше харесала.

Прекарах Коледа в леглото с Валери — имах нужда да отдъхна след бурната нощ в клуба. Стана дума за Мари — и двете не можехме да си обясним отсъствието ѝ снощи, толкова нетипично за нея. Затова след вечеря се отправихме към хотел „Централ“, да се видим с Мари и да разберем какво се е случило. На рецепцията ми казаха, че приятелката ми е напуснала хотела, без да остави някакъв адрес или

телефон за връзка. Това също беше повече от странно — да си тръгне така внезапно и без да се сбогува. Качих се в стаята ѝ и видях, че от нещата ѝ няма и следа. Леглото беше оправено, гладко изпънато, а гардеробът — празен, но вътре все още се усещаше дъхът на парфюма ѝ. Само този едва доловим дъх напомняше, че Мари е живяла пет години в тази стая, която сега изглеждаше стерилна и безлична.

Попитах за Мари портиера на хотела, който ми каза, че не я е виждал да си тръгва. Била изпратила някакви приятели да приберат багажа ѝ. Не пожела да ми каже кои са били приятелите въпреки щедрия бакшиш, който му оставих. Усетих, че беше уплашен, и не питах повече. Можех да се досетя чии имена премълчаваше.

Онези, които сигурно знаеха нещо за изчезването на Мари, бяха двамата братя корейци. Те ми обясниха, че се наложило Мари спешно да си замине за Индия. Но само няколко часа по-рано двете бяхме заедно и по нищо не личеше Мари да се кани да заминава за където и да било. Знаех обаче, че тя възнамерява да си поиска обратно дяловия капитал от братята, за да закупи някакви много изгодни акции. Имах чувството, че това е в дъното на всичко, и тази мисъл ме човъркаше като червей. Само преди седмица Мари си беше поръчала диамантена гривна при талантливия руски бижутер от „Невски проспект“. Двамата дълго бяха обсъждали модела и после тя му остави доста внушителна сума като депозит. Струваше ми се малко вероятно да е заминала без парите си и без гривната.

Все пак изчаках два дни, преди да уведомя полицията за изчезването ѝ. Според тях внезапното заминаване на приятелката ми не беше нещо чак толкова необичайно — в Шанхай подобни неща се случваха ежедневно, но все пак ми обещаха да проведат разследване. Валери също смяташе, че излишно се тревожа. Тя беше срещала жени от породата на Мари — авантюристски без корен. Нищо чудно Шанхай да ѝ беше омръзнал и тя да беше решила да си замине без много шум. Но аз бях с Мари до последно и нямаше никакви признаци да е започнала да се отегчава, напротив — беше в стихията си.

Не знам защо изчезването на Мари ме притесни толкова много — не бях особено привързана към нея, но подозирах, че се е случило нещо нередно. Сигурна бях, че ако е възнамерявала да замине, щеше да ми каже. Искаше ми се да мисля, че ако аз бях изчезнала така

изненадващо, тя също щеше да се безпокои за мен и да задава въпроси. Тази загриженост за мен е неизменна част от приятелството.

Години по-късно, когато животът ми се стече така, че не ми оставаше друго, освен да се връщам назад към миналото, си спомних, че по времето, когато Мари изчезна, самата аз се намирах на кръстопът. Наясно бях, че ако искам да опазя малкото останало добро в душата си, трябва да обуздам неспокойната си природа. Но в същото време инстинктът ме тласкаше към неизследвани, мрачни дълбини и аз спрях да мисля за случилото се с Мари. Може би се предадох твърде лесно, но беше ясно като бял ден, че усилията ми са напразни и Мари най-вероятно вече не е между живите.

Преспях още само веднъж с единия от братята корейци. Бях се уморила от неговата бруталност и от алчната му, хитровата селска природа. Онова, което в началото ми беше напомнило за Кавашима, се оказа само долнопробна имитация. Освен това, макар и да нямах доказателства, знаех, че той е свързан с изчезването на Мари, затова, след като правихме любов и го изчаках да си пийне порядъчна доза джин, директно го попитах какво се е случило с нея. Той отвърна само, че някой беден фермер сигурно ще получи „обогатена“ доставка тор, а аз най-добре да гледам напред и да спра да разпитвам за Мари.

Както подразбрах, Мари беше успяла да натрупа огромни дългове от залагания и беше настояла братята да ѝ изплатят част от печалбите на клуба, за да ги покрие. Може би ги беше заплашила, че в противен случай ще разкрие незаконния им бизнес, и се беше превърнала в досадна пречка за тях. Изглеждаше съвсем логично, вместо да ѝ върнат парите и да я оставят да им се меси в бизнеса, чисто и просто да са се отървали от нея.

Такива бяха нравите в Шанхай по онова време и аз не си правех никакви илюзии в това отношение, затова съдбата на Мари не ме изненада особено. Но ме побиваха хладни тръпки, като си помислех как животът ти може да се преобърне само за миг. Подразнил си неподходящите хора и край, с теб е свършено. А след няколко седмици от теб не остава и спомен. Каква ирония — Мари, възискателна до педантичност приживе, беше захвърлена някъде да гние като куче. Сънувах я да лежи на дъното на някакво езеро — с празен, помръкнал поглед и водорасли, заплетени в косите.

Може би трябваше да напусна Шанхай още тогава, докато бях разтърсена от случилото се и все още способна да изпитвам страх. Вместо това останах, но си купих малък револвер, който изглеждаше почти като играчка, и продължих с живота си, като се опитвах да забравя изчезването на Мари, останало без всякакви последствия.

През следващите няколко дни изпуших много опиум и преспях с няколко мъже, чиито лица се сливаха в едно. В крайна сметка склоних да придружа Валери на новогодишното тържество в хотел „Катан“, въпреки че изобщо не ми беше до празнуване.

Когато пристигнахме в разкошната бална зала на хотела, тя вече гъмжеше от хора, оркестърът свиреше с пълна сила и двете трябваше да викаме, за да се чуем. Певецът, млад китаец, излъскан и издокаран, приличаше на кукла в западен костюм и пееше нещо за луна, звезди и любов. Косата му беше зализана назад, а лицето — гримирано. Огромната зала с малахитови колони и огледала от пода до тавана беше празнично украсена с бели лилии и гирлянди от малки лампички.

Около бара и на дансинга нямаше празно място — шанхайци, британци, японци и руски емигранти се веселяха заедно. Забелязах звезди от новооткритите филмови студии, издокарани в сатенени вечерни рокли, със силно напудрени лица и огромни фалшиви бижута. Американски войници в бели униформи, изопнати по мускулестите им тела, се извисяваха поне с една глава над всички останали. Красиви рускини и китайки, дошли с любовниците си гангстери, се перчеха с вносните си рокли и модерни прически. Тук бяха и руските евреи, които си даваха вид, че се забавляват като всички останали, но пиеха твърде много и погледите им си оставаха тъжни. Видях управителя на кафене „Винъс“, дошъл с младия си любовник, както и момичето от фризьорския салон, което ми беше направило косата същия следобед.

Междувременно бях успяла да изпия две водки и с Валери и няколко познати от хотела си поделихме бутилка шампанско. Чувствах се палава и безгрижна. Към компанията ни се присъедини червендалестият германец от басейна в клуб „Шанхай“. Този път той беше с китайско момиче в златиста рокля, лъщяща също като шараните на Нацуко. Появиха се и братята корейци, вече с нов бизнес партньор — нисичък, закръглен руснак, който току поглаждаше оплешивялото си теме. Дватамата братя пиеха малцово уиски и флиртуваха с Валери, която изглеждаше ослепително в ефирната си

рокля от бял шифон, купена в Кайро — по времето, когато можела да си позволи да бъде по-разточителна. Аз също се бях спряла на тоалет от шифон, но в морскосиньо, комбиниран със сребристи обувки. В косата ми имаше копринена глициния и си бях сложила подарения ми от Мари пръстен с лунен камък. Валери ми каза, че никога не съм изглеждала по-красива.

Вечерта беше доста напреднала, когато забелязах един японски войник, с ръст доста по-висок от средния, който се взираше в мен, опрял гръб на една от колоните. Имаше твърде голяма глава, мустаци и високи ботуши, които беше пропуснал да лъсне. Беше с офицерска униформа и носеше самото си наметнато на раменете по американски. Въпреки навалищата около него се беше образувало островче, сякаш по някаква причина хората предпочитаха да стоят на разстояние от него.

Нещо ме подтикна да се приближа и да му се представя като принцеса Източна перла. Може би исках да го впечатля, да изпъкна сред останалите бляскави гости, изпълнили залата онази вечер. Беше донякъде странно и за самата мен, тъй като по принцип предпочитах японците да ме приемат като една от тях. Освен това презирах сервилната природа на китайците и поради тази причина рядко споменавах произхода си. Оказа се, че както и да се бях представила, капитан Танака Такайоши вече знаеше коя съм. Той имаше информация за всички в Шанхай, които представляваха някакъв интерес за него, както всъщност би могло и да се очаква от шефа на японските тайни служби. Бях чула за пристигането му в града още преди няколко месеца, но досега не се бяхме срещали лично. Движехме се в различни кръгове и аз съзнателно избягвах японските висши офицери от страх да не би Кавашима и Ганджурджав да научат местонахождението ми.

Танака веднага намери маса и взе по питие. Прекарахме остатъка от вечерта, флиртувайки. От време на време някой се приближаваше до масата ни, за да благодари на капитана за една или друга услуга или да го помоли за съвет. Личеше си, че моят нов познайник е важна личност и се радвах, че съм в компанията му. Бях изненадана, че той знаеше подробности за живота ми в дома на Кавашима и за брака ми с Ганджурджав. Той искрено се забавляваше, когато му разказах за бягството си от Монголия, и призна, че ме наблюдава от няколко месеца. Знаеше къде живея и каза, че според него къщата е прекалено

уединена, за да е безопасна за една японка в Шанхай. Почувствах се поласкана, че ме смяташе за японка, но обясних, че рядко оставам сама в къщата. Танака кимна — известно му беше. Това, че знаеше толкова много неща за мен, и особено фактът, че през цялото време съм била наблюдавана, без изобщо да подозирам, леко ме притесни.

Но в неговата компания ми беше толкова интересно, че оставих Валери да се забавлява както намери за добре. Накрая Танака ме закара до къщи с колата си. Личеше си, че ме желае, но макар че нямах нищо против да бъда с него, той категорично отказа да сподели леглото ми, тъй като бях принцеса, а той — обикновен „простосмъртен“. Пихме саке и преди да си тръгне, капитанът ме предупреди да заключвам вратите и ме посъветва да се върна в хотел „Централ“ в името на сигурността си.

— Китайците стават все по-неспокойни — вдигнали са се като рояци досадни мухи и явно ще се наложи да им дадем урок, но междувременно трябва да бъдем внимателни — те съвсем не са чак толкова безобидни.

Остави ми визитката си и каза, че би се радвал, ако някога може да ми бъде полезен с каквото и да било.

Дни след тази среща Танака не ми излизаше от ума. Не можех да забравя и топлия му, свеж мирис на зрели дюли. Спомням си, че макар да не го бях видяла да се усмихне нито веднъж, през цялото време усещах одобрението в погледа му. Този мъж ме привличаше много силно, а фактът, че беше шпионин, също ми действаше възбуждащо. Изчаках известно време с надеждата, че той сам ще ме потърси, но после реших да взема нещата в свои ръце. Мисля, че ако не го бях направила, Танака нямаше да дойде при мен или поне щеше да мине цяла вечност, преди да се осмели да преодолее класовата бариера, което си беше вид снобизъм, само че с обратен знак. Валери смяташе, че трябва да стоя по-далеч от хора като капитана. Но аз не се разколебавах лесно, щом си наумя нещо, а и тя не познаваше добре Танака.

Спомних си думите му, че би се радвал, ако може да ми помогне с нещо, и му се обадох с молба да ми услужи със сто и петдесет долара. Той ми даде сумата без никакво колебание и без да задава излишни въпроси. Обещах, че ще му върна парите при първа възможност, но той не искаше и да чуе за подобно нещо. Вече знаех

как ще вкарам този мъж в леглото си и ще го принудя да прекрачи границата, която сам си е поставил, без достойнството му да бъде накърнено. Защото, каквито и да бяха различията между нас, ние бяхме замесени от едно и също тесто, без още да подозирам какви опасности крие това.

Един светец и един грешник могат да си повлияят благотворно един на друг, но двама грешници винаги са взривоопасна комбинация. Може би щеше да е по-добре пътищата ни никога да не се бяха пресекли, тъй като никой от нас вече нямаше да е същият.

Започнах да му се обаждам през ден с молба за пари, а той никога не ми отказваше. Сумите, които ми заемаше, ставаха все по-големи, докато един ден не ме помоли да почакам малко, тъй като нямал толкова пари в себе си.

Реших, че е дошъл моментът да му кажа как виждам нещата.

— Танака, аз може да съм принцеса, но както виждаш, съм само една слаба жена, която има нужда от закрилата и подкрепата ти. Виж колко малки изглеждат ръцете ми, сравнени с твоите — стига да поискаш, можеш направо да ме смачкаш. Ако не виждаш тази разлика, значи отричаш очевидното.

При тези думи оставих роклята си да се свлече на пода. После се извърнах с гръб към него, наведох се и бавно разкопчах каишките на обувките си. Останах само по жартиери и по тънките като паяжина чорапи с ръб, които Валери ми беше подарила за Коледа. Когато откопчах и жартиерите, чорапите се плъзнаха надолу по краката ми като сребристи змии, а от гърдите на Танака се изтръгна въздишка. Седнах на леглото му и заявих, че може да ме има, а ако не посмее, ще си остана негова длъжница, което е твърде унижително за една принцеса. Не съм сигурна дали голотата ми или апелът към войнишката му чест най-после го освободиха от задръжките, но Танака ме взе в прегръдките си и ме облада за пръв път там, на леглото си, под мрежата против комари с дъх на камфор.

Той беше огромен във всяко едно отношение и ненаситен в секса също като мен. Можеше да бъде едновременно жесток и нежен, господар и покорен роб и не се боеше да стигне до крайност както в страстите, така и в ласките. Кожата му беше с вкус на лимони и сол, а тъмната му коса — копринено мека под пръстите ми.

В този мъж имаше някаква тайнственост и отчаяна дързост. Той обичаше опасността заради самата нея и непрекъснато подхранваше неутолимия си глад за информация. Притежаваше невероятна памет и с лекота можеше да възстанови един разговор почти дума по дума. Бях срещнала мъжа за мен, но твърде късно, за да се задоволя само с неговата компания или пък да приема да играя подчинена роля в живота му. Освен това, след Ямага бях заключила част от сърцето си и си бях обещала никога вече да не се влюбвам.

Сексуалният апетит на Танака не признаваше граници, но беше насочен единствено към жени, не и към мъжете, въпреки че се забавляваше, когато се обличах като момче. Той ме харесваше гола, в момчешки дрехи, в коприна, в ботуши за езда или с високи токчета. Това не му пречеше да посещава редовно една китайска проститутка в бордея, където често си устройваше забавления с приятели. Говореше се, че миниатюрната китайка с превързани крачета била в състояние да утоли апетита на цялата компания. Бях стигнала до извода, че всяка физическа промяна у жената, с цел да се привлече мъжкото внимание, действително е мощен сексуален стимул. Какво ще кажете за ярко начервените устни на гейшата — недвусмислен сигнал, че е готова за любов, или за изкусително очертаните очи на наложницата.

След този първи път в оскъдно мебелираната стая двамата с Танака започнахме да се виждаме по-често и макар капитанът да не се задоволяваше само с моята компания, аз не ревнувах, така както и той не гледаше на авантюрите ми с лошо око.

Той беше за мен и закрилник, и любовник — тази комбинация бях търсила през целия си живот. А аз за него бях стихия, която го връхлетя и на която не можа да устои. Между нас се създаде много силна връзка, скрепена и от общата ни вяроност към Япония. Приемахме себе си като деца на една страна, призвана да завладее света, и бяхме готови на всичко, за да докажем, че сме достойни за нея.

Валери, която не харесваше Танака, започна да се отдръпва от мен, а аз не направих усилие да я върна — толкова бях погълната от връзката си с този мъж. За пръв път срещях някой, с когото можех да бъда самата себе си и който ме харесваше такава, каквата бях. Вярвах, че съдбите ни винаги ще останат свързани по един или друг начин.

През онези първи месеци на опиянение често правехме секс по няколко пъти на ден. Понякога включвахме и трети човек или пък си

давахме кратка почивка един от друг, след която се завръщахме в прегръдките си освежени. Ставахме си все по-близки, без обичайната сантименталност, която съпътства подобни отношения. Бях разбрала, че Танака също като мен си има тъмна страна, която не подлежи на контрол. Той нямаше нищо против да слуша за подвизите и завоеванията ми, но ненадейно някой от мъжете разпалваше гнева му и той ми забраняваше всякакви по-нататъшни контакти с този човек. Понякога се изкушавах да продължа да се виждам с някого, само за да го подразня и да видя докъде може да стигне, но в крайна сметка решавах да не рискувам. Въпреки забежките, пламъкът на страстта ни гореше все така бурно, а верността ни беше безусловна и непоклатима. Преди да срещна Танака, бях способна да лъжа с лекота, но него не можех да лъжа — все едно предавах себе си. Не се и налагаше — можех да му кажа всичко и той щеше да разбере. Но аз познавах, когато той лъжеше — тялото му се стягаше неестествено и гледаше някак прекалено настойчиво.

Танака имаше безброй връзки в Шанхай и достъп до места, където кракът ми не беше стъпвал и където всички се отнасяха с него с най-голямо уважение. Не си спомням да имаше близки приятели, затова пък познатите му бяха толкова много, че създаваше впечатление за изключително популярна личност. В действителност хората по-скоро се страхуваха от него и се чувстваха неловко в компанията му. Аз бях единственият му близък човек и той обичаше да ме виждат редом с него.

Често ходехме на боксови мачове в руския спортен клуб „Соколите“. И двамата обичахме да гледаме как красиви млади мъже мерят силите си. Боксът ми допадаше повече от традиционната за Япония борба сумо, тъй като участниците бяха по-привлекателни на външен вид, публиката — по-интересна, а мирисът на кръв и водка ми действаше опияняващо. Валери дойде с нас веднъж, но боксът ѝ се стори „твърде жесток“, а и компанията на Танака не ѝ беше особено приятна. Капитанът обичаше и конете също както Мари и двамата редовно посещавахме надбягванията в клуб „Шанхай“ на „Нанкин Роуд“. При залаганията най-често губехме, но понякога се случваше и да спечелим — тогава празнувахме с бурен секс и много шампанско. От време на време засядахме в клуб „Амбасадор“, пиехме до зори и черпехме цялата компания. Танака плащаше на танцърките от

кабарето, за да спят с гостите му в стаичките на горния етаж. Той не се скъпеше — гостите му, най-често арогантни млади офицери, поддръжници на Хирохито, заслужаваха само най-доброто.

Танака обичаше добрата храна и често ме водеше в Китайския квартал, където кухнята беше по вкуса му. Там опитах специалитети като ориз с яйца и ларви или пък прясно месо от глиган, напоено с мед от бяла детелина. Вкусът на сладкишите също беше неземан — особено на един с бадеми и сироп от круши. Угощението неизменно завършваше със супа от кестени или морски копър. Може би заради вродената си лакомия, китайците са ненадминати готвачи, трябва да им се признае.

В Китайския квартал, с неговите тесни улички, където мъжете играеха маджонг, а над главите им висеше простряното пране, къщите гъмжаха като мравуняци и почти над всяка врата се полюшваше кафез с пойна птичка. Тук се подвизаваше цяла мрежа от шпиони, местните гангстери, с които Танака започна да ме запознава.

В една от мизерните, схлупени къщи край Портата на дълголетието живееше старица, която всички наричаха Майката. Момчетата ѝ бяха цял отряд и макар нито едно от тях да не беше нейна плът и кръв, те ѝ се подчиняваха безпрекословно. Достатъчно беше да кимне с глава и те бързаха да изпълнят нарежданията на Танака. Майката винаги носеше шал, увит около главата си, и евтино елече с дебела подплата, за да ѝ топли на гърдите. По-късно разбрах от Танака, че шалът скрива плешивостта ѝ, а в подплатата на елечето е зашила парите си, затова никога не се разделяше с него.

При запознанството ни Майката ме огледа от глава до пети и каза на Танака, че съм красива като чер нефрит, но духът ми е от стомана. Добави, че ѝ напомням за нейната собствена младост и че ми пожелава да имам нейния късмет. Сравнението не ми допадна — не виждах нищо общо между себе си и тази сбръчкана старица. Не можех да си представя, че и аз някога ще остареея — самата мисъл за това ми се струваше ужасяваща, способна да отрови радостта ми от живота, затова я пропъждах от съзнанието си. А и старата жена срещу мен беше селянка — всеки знае, че те остаряват рано, съсухрят се като плод на клона.

Майката беше собственик на няколко къщи в квартала. В едната държеше момичета от селата, които пласираше срещу съответната

цена. По-грозничките ставаха сервитьорки в някоя чайна, по-хубавите — проститутки. Танака се ползваше с правото на неограничен избор и често предпочиташе някое момиче с по-обикновена външност пред красавиците.

Колкото по-свързана с живота на този мъж се чувствах, толкова по-рядко ме спохождаха мрачните настроения. Затова беше странно, че започнах да сънувам как падам в морето от крайбрежните скали или как се нося като прашинка в небето, а около мен е толкова тихо, че чувам ударите на собственото си сърце.

Когато ме опозна, Танака разбра, че може да ми довери всяка тайна. Тогава му хрумна, че от мен би излязъл чудесен шпионин, и не след дълго аз бях тази, която предаваше поръчките му на Майката. И бездруго вече познавах момчетата по име. В желанието си да ме направи още по-полезна за каузата, капитанът ме изпрати да усъвършенствам английския си в едно от най-добрите езикови училища в Шанхай. Вече се водех член на Специалните служби, за което получавах и съответното заплащане. Благодарение на Танака осъществих и една своя стара мечта — започнах да вземам уроци по летене. Откак бях летяла от Токио до Порт Артур с Кавашима и Нобу, си мечтаех да се науча да управлявам самолет. Така ми се искаше Нобу, който ми дръпна онази лекция за жените, да ме види отнякъде.

Под вещото ръководство на Танака бързо овладявах тънкостите на професията. Научих се как да сядам в ресторант, така че да чувам разговор през три маси, и как да бъда невидима в дамската тоалетна, където понякога можеше да се сдобиеш с учудващо ценна информация. Започнах да се сприятелявам с лекота с хора, с които преди не бих си и помислила, че мога да имам нещо общо, например с бърбривите съпруги на американските офицери, които смятаха, че е много „шик“ да общуват с мен. Често сядах с тях в бара на хотел „Палас“, където те, уморени от обиколките по магазините, пиеха оцветен в розово джин или някакви противни сладникави коктейли, които приличаха по-скоро на плодова салата, отколкото на алкохол.

Като цяло те се възхищаваха на японците, опитваха се да подражават на британската аристокрация и смятаха, че китайците ги бива само за слуги и търговци на дребно. Бърбреха си за дрехи и парфюми, но също така обсъждаха и гафовете на някои от офицерите, новите назначения, изобщо всичко, което бяха чули от устата на

съпрузите си. Много по-разкрепостени от японките, те се чувстваха свободни да говорят и правят каквото си искат, дори понякога открито да се подиграват на съпрузите си.

С поред Танака дори най-незначителната на пръв поглед информация в един момент можеше да се окаже изключително ценна. Той старателно си записваше кой с кого изневерява, кой взема наркотици и кой има проблем с хазарта. Много хора му бяха задължени за едно или друго — той беше готов да плати нечий дълг, да ти намери най-добрия лекар или труднодостъпни медикаменти. Пазеше не една чужда тайна, но споделяше с мен, че това е доста рисковано, тъй като хората не обичат да зависят от дискретността на някого.

Танака обаче обичаше опасността — неделима част от живота на всеки шпионин.

Годината беше 1931. Аз бях на двацет и пет и харесвах живота си в Шанхай. Имах си любовник и вълнуваща нова професия, добре платена при това. Времето минаваше неусетно и един ден, най-неочаквано за мен, шефът на Танака полковник Дойхара пожела да ме види и да разговаря с мен. Той отговаряше за северните провинции и ме покани да се явя при него в Тяндзин след три дни. Имал за мен специална задача и бил убеден, че съм възможно най-подходящият човек. Ако мисията ми приключеше успешно, щях лично да допринеса Япония да заздравя позициите си в Североизточен Китай. Но трябваше да съм готова да остана в Тяндзин толкова дълго, колкото се наложи, и да си взема подходящи дрехи, тъй като щях да се движа сред най-високопоставените кръгове.

Тяндзин беше родното място на китайската императрица Уан Дзюн. Бях чула, че е интересен град, и няхах търпение да го видя с очите си. Император Пу И, прогонен от Забранения град, се беше установил там. Той живееше със съпругата си под надзора на японците почти като заточеник, макар и да му се оказваха почестите, дължими на така титулувана особа. Веднага се досетих, че от мен ще се очаква да вляза в кръга на императорската двойка и да се опитам да се сближа с тях.

Знаех, че Танака изпитва неприязън към Дойхара, който все критикуваше прекалено високите разходи на службите в Шанхай. Никак не му се искаше да отивам в Тяндзин, но нямаше как да откаже на началника си, а макар и отправена като покана, това всъщност си

беше заповед. И така, с голяма вътрешна съпротива той започна да урежда заминаването ми. През цялото време беше намръщен като буреносен облак и ми повтаряше, че Дойхара непременно ще се опита да ме вкара в леглото си. Дори самата мисъл за това му беше противна. Обещах, че каквото и да се случи, няма да спя с Дойхара, но това не го успокои, въпреки че ме накара да се закълна в приятелството ни.

Трябва да призная, че аз лично се чувствах поласкана от оказаното ми доверие. Приех поканата като важна стъпка в желаната посока — нали винаги бях искала да съм полезна на Япония и родината ми да се гордее с мен. Започнах да стягам багажа си спрях се предимно на дрехи в западен стил, но избрах и един по-ориенталски тоалет. С него възнамерявах да съблазня Дойхара, каквото и да бях обещала на Танака.

ВИШНИ И АКАЦИЕВ МЕД

Излетях за Тяндзин, като двамата с другия пилот се редувахме да управляваме самолета. Познавах младия японец от уроците по летене, беше остроумен и арогантен. От време на време спях с него не искаше повече от секс, а в замяна ми правеше някои дребни услуги, това ме устройваше. В пилотската кабина беше доста студено, затова отпивахме от термоса горещ чай, примесен със саке. Полетът мина гладко. Кацнахме в Тяндзин един ден по-рано от уговорката ни с полковника. От Танака бях научила, че елементът на изненадата те поставя в по-изгодна позиция и вече бях обмислила как да заинтригувам Дойхара, като същевременно го впечатля с шпионските си умения за пълна дегизировка.

Хотелът, в който Танака ми беше запазил стая, не беше далеч от щабквартирата на Дойхара. Солидната четириетажна сграда, издигната на мястото на старата търговска палата, беше построена по западен образец. На вратата имаше портиер в парадна униформа, персоналът беше услужлив и почтителен, килимите — дебели, а осветлението — оскъдно. На същата улица се намираше и Кънтри клубът, внушителна сграда с управители англичани, която се доближаваше по стил и класа до луксозния клуб „Шанхай“. Както можеше да се предположи, и тук китайци не се допускаха — беше направено изключение само за императорската двойка. Извънредната любезност на персонала към Пу И и съпругата му беше с лек оттенък на превъзходство — защото дори най-нисшестоящият англичанин вярваше, че стои по-високо от всеки китаец, бил той и от кралско потекло.

Тяндзин беше хубав град, с добри ресторанти, пазари и театри. Тук имаше дори клон на „Лейдлоу и компания“, зареден почти толкова добре, колкото и онзи в Шанхай. Скъпият универсален магазин беше мястото, където Пу И избираше костюмите си. Късите сака от туид, които отзад се разполовяваха като фрак, комбинираше с раирани

панталони и копринени вратовръзки. Вкусът му по отношение на облеклото беше такъв, че винаги съумяваше да изглежда смехотворно.

Градът не беше малък, но му липсваше космополитният дух на Шанхай, онази опияняваща атмосфера, способна да ти даде усещането, че си попаднал във водовъртежа на събитията и в центъра на света. И все пак тук също имаше чуждестранна общност на бизнесмени, търговци и военни. Пекинската опера често изнасяше спектакли в града, киното беше модерно, не липсваха и традиционните бордеи и пушални на опиум.

Изключително се вълнувах от предстоящото приключение, но в същото време не забравях думите, с които ме беше изпратил Танака. Щедър както винаги, той ми даде значителна сума пари и ме предупреди да не се доверявам прекалено на Дойхара и да не споделям неща, които после може да бъдат използвани срещу мен.

— Бих искал да изпратя с теб и някой телохранител, Йошико — каза той полу на шега, полу на истина. — Нямам доверие на полковника по отношение на жените, особено на красивите.

Знаех, че говори така не от собственическо чувство, а по-скоро от ревност. Но щях да послушам съвета му и да внимавам какво приказвам в компанията на полковника.

Бях доста придирчива по отношение на стаята, в която щях да се настаня, и огледах три, докато най-после се спрях на онази с най-голямото легло и с най-меките килими. Банята също беше много удобно разположена и изключително добре оборудвана — с масивни месингови кранчета и вана от дърво. Във фойетата на хотела имаше електрическо осветление, макар и не особено силно, но спалните и коридорите още не бяха електрифицирани и изглеждаха доста мрачни. На шкафчетата до леглото имаше газени лампи, а в баните — свещи. Раклата в долния край на леглото беше с изкусна дърворезба — водните кончета бяха като живи, а лилиите сякаш току-що разцъфнали. Вдигнах капака и ме лъхна мирис на евкалипт, който събуди спомена за Шимако. Тя пръскаше с такова масло сандъците си за бельо и чаршафите и ароматът понякога се усещаше в косата й. Горещо се помолих да не я сънувам тази нощ, защото щях да се събудя обзета от печал. Напръсках чаршафите с масло от хризантеми, пръснах малко и на китките и гънката на шията си, после пратих младия прислужник да ми купи вишни, акациев мед и восъчни свещи, с които да смекча

студената синя светлина на газените лампи. Бях си донесла шампанско, саке и черните руски цигари, от които обичах да си запалвам вечер.

Поспах около час, после се изкъпах и облякох дългата до земята роба, която носят китайските мъже аристократи от средното съсловие. Дългите ѝ ръкави скриваха очевидно женските ми ръце, а закопчаната догоре яка тънката ми шия. Прибрах косата си под прилепнала по главата копринена шапчица. Отдолу под робата бях съвсем гола, като изключим пояса, който стягаше гърдите ми.

Портиерът на хотела ме изгледа поучудено, когато, дегизирана така, седнах в колата, поръчана на името на принцеса Източна перла, както Дойхара държеше да се представям в Тяндзин. Нощта беше безлунна и небето — черно като въглен. Нито една звезда не озари пътя ни, само фаровете на автомобила прорязваха мрака.

От Танака знаех, че полковник Дойхара е изключително амбициозен и обикновено работи до късно вечерта в щаба на Специалните служби. Той преследваше успеха с истинско настървение, а западните журналисти го наричаха „Лоурънс от Манджурия“ заради контактите, които имаше в тази провинция. Танака не ми беше споменал обаче колко внушителен мъж е началникът му, както и факта, че е от благородно потекло и се ползва с огромното доверие на император Хирохито. Предполагам, че от мъжка ревност Танака беше премълчал всичко, което би могло да събуди интереса или възхищението ми. Дойхара и бездруго имаше репутацията на съблазнител и на човек, който не би се спрял пред нищо, реши ли да постигне целта си. Знаех, че скоро ще наруша обещанието, дадено на Танака, но се надявах той да не разбере, а и винаги съм смятала, че обещанията са условности, предназначени единствено да ни улесняват живота, и не бива да се приемат твърде на сериозно. Аз лично никога не съм вярвала на обещания.

За да подсиля цялата тайнственост около пристигането си, се появих в щаба точно в полунощ. С най-дълбокия си и плътен глас казах на дежурния офицер, че съм дошла да се срещна с Дойхара и че причината за идването ми е строго секретна. Един млад охранител плъзна ръце по тялото ми и ме претърси — прочетох в погледа му любопитство и както ми се стори, известно смущение. Казаха ми да изчакам, за да попитат полковника дали ще ме приеме.

Пет минути по-късно ме въведоха в кабинета му. Дойхара седеше зад огромно писалище и попълваше някакъв документ с масивна златна писалка. Беше добре сложен мъж, гладко обръснат, с широко лице, едър нос и сериозен поглед.

Мисля, че беше някъде около петдесетте. Той не вдигна поглед при влизането ми, но се пресегна, извади от чекмеджето револвера си и го остави на бюрото — повече от недвусмислен жест. Може би си мислеше, че ще се опитам да извърша покушение срещу него, макар и с голи ръце, или пък просто искаше да ме сплаши.

След доста дълго мълчание той вдигна поглед разсеяно и ме попита за името ми, като си играеше с револвера. Говореше много правилен и изискан китайски, без следа от акцент. Отговорих му в същия стил, като се стараех да доближа гласа си до мъжкия тембър.

— Не е нужно да знаете името ми, а само това, че бих могъл да съм ви от полза.

Той се наведе напред, присви очи и се взря по-внимателно в мен.

— Имаш глас на евнух — отбеляза презрително. — От двора на Пу И ли си?

— От неговия род съм, но не живея в дома му.

Полковникът се облегна на стола и ме огледа от глава до пети. После много бавно се изправи, закопча самото си, сложи капачето на писалката си и върна револвера в чекмеджето.

— В такъв случай, мисля, че знам кой стои пред мен — каза, като взе сабята, подпряна до бюрото му. — Но ще трябва да се уверя, като надзърна под дегизировката ти.

Той се приближи, без да сваля поглед от мен. После изведнъж замахна грациозно и разсече копринените илици ни робата ми. Като видя, че дори не трепнах, изръмжа доволно и с още едно рязко движение срязва копринения пояс, който пристягаше гърдите ми. Той се свлече на пода и в същия миг аз свалих шапчицата си, а полковник Дойхара избухна в смях.

— Знаех си! Признавам, че си смело момиче — едно трепване и можеше да ти оставя белег за цял живот.

— Знам, че изкусно боравите със сабята, полковник. Не очаквах ръката ви да трепне — отвърнах.

— Хмм. Сигурно сте чувала и друго за мен, принцесо — при мен ласкателствата не минават. Но на такава красавица човек не може да

устои.

Ласкателствата нямаха въздействие и върху мен още от деня, в който загубих Ямага. Те само замайват главата и ти пречат да мислиш трезво. Но разбрах едно — мъж като Дойхара трудно можеше да бъде манипулиран. Въпреки признанието му, че не е безразличен към женски чар, женските хитрости не минаваха при него — може би заради лукавата му, недоверчива природа. Знаех, че този мъж има властта да заздравя позициите ми в Тайните служби и да тласне кариерата ми нагоре. Щеше да се наложи да го впечатля във всяко отношение, ако исках звездата ми да изгрее. Усещах, че успехите му сред жените по-скоро ласкаеха егото му и че ако Дойхара изобщо имаше слабо място, то беше суетата. Следователно трябваше да впрегна усилията си в тази посока.

Той прие на драго сърце предложението ми да отидем в хотелската ми стая и да се опознаем по-отблизо. После прибра сабята си и се обади на шофьора си. Каза ми, че жени от моята порода — истински авантюристички — се срещат рядко и че наистина ще му е любопитно да ме опознае. В тона му обаче имаше нещо отблъскващо — студено и арогантно.

Жалко, че нямаше да мога да разкажа на Танака как съм съблазнила полковника. Двамата много се забавлявахме, като обсъждахме поредните си завоевания, но въпреки че искрата на ревността му неведнъж беше припламвала, този път нещата щяха да бъдат по-сериозни. Изневярата ми с Дойхара щеше да го нарани дълбоко и да затвърди опасенията му, че е недостоеен да споделя леглото на една принцеса. Така ми липсваше приятелството на Танака в този момент. Знам, че при други обстоятелства тази история щеше да го забавлява от сърце, но след като беше изтръгнал от мен онова обещание, ставаше немислимо дори да повдигам въпроса. Бях настроена критично само защото бях отдалечена на толкова километри от него. В негово присъствие всеки друг мъж бледнееше и изглеждаше незначителен. Включително и Дойхара, който си мислеше, че го превъзхожда заради по-високия си ранг, не можеше да се мери с него по чисто мъжките си качества. Танака завинаги щеше да остане ключова фигура в живота ми, но исках да си докажа, че съм в състояние сама да направлявам съдбата си.

Седнахме в тъмното купе на автомобила на известно разстояние един от друг. След малко полковникът затвори очи. Пътувахме, без да разговаряме. Между нас се усещаше известно напрежение — знаехме какво предстои и това изостряше сетивата ни и ускоряваше пулса ни. Това необичайно изостряне на сетивата, като след доза опиум, може би беше една от причините да се впускам в поредната авантюра — то ме караше да се чувствам жива.

Пътувахме само няколко минути. Шофьорът — млад войник, се отнасяше с огромно уважение към Дойхара и се поклони почти до земята, когато получи заповед да изчака в колата и да си държи очите отворени. Външният свят караше полковника да се чувства неспокоен, сякаш навсякъде го дебнеше заплаха. Той не се разделяше от револвера си и пътуваше с плътно спуснати щори.

— Идеята да се дегизираш не е никак лоша, Йошико — прошепна ми на влизане в хотела. — Сега, когато предстои нахлуване на нашите войски в Манджурия, нито един японец не може да се чувства в безопасност, когато наоколо се навъртат китайци.

Той ме последва в стаята ми и мълчаливо ме наблюдаваше как паля свещите и наливам шампанско в две чаши. После каза, че според него това прехвалено питие се харесва само на проститутките и западняците. Той лично предпочитал саке. Предложих му плоската бутилчица и той заяви, че искрено се надявал съдържанието да отговаря на добрата опаковка. Изпих двете чаши с презряната от полковника напитка и признах, че безспорно сакето е по-добро, както всичко японско.

Тъй като Дойхара беше срязал илиците на робата ми, аз я бях превързала през кръста с остатъка от копринения пояс. В колата полите ми се бяха разтворили и Дойхара зърна голия ми крак в ботуша. Знаех, че гледката го е възбудила, въпреки че дори не трепна. Сега, застанала пред него, развързах робата и я оставих да се свлече на пода. Полковникът ми каза да седна на леглото, докато се съблече. Свали дрехите си, без да бърза, като сгъна грижливо ризата си и окачи сакето си на облегалката на стола. Имаше нещо оскърбително в начина, по който се събличаше, отпиваше от сакето и ме оглеждаше, сякаш бях музеен експонат или картина за продан. Понечих да събуя ботушите си, но той изръмжа: „Остави ги!“ Аз се усмихнах и легнах по гръб на леглото.

Въпреки репутацията си на неустоим женкар Дойхара се оказа учудващо лош любовник. Той обичаше да е отгоре и се бяхтеше като черноработник, който прокопава канал. Освен това беше твърде шумен и през цялото време пръхтеше и стенеше. Мирисът му не беше неприятен — на метал, но като цяло преживяването изобщо не отговаряше на очакванията ми. Имах чувството, че ще се задуша, притисната от огромния му гръден кош. Отново неволно го сравних с Танака — този мъж не знаеше как да ти достави удоволствие и не се и опитваше. Имах чувството, че жената за него не беше човешко същество, а съд, в който да излее семето си. Когато всичко свърши, с чиста съвест му казах, че е истински самурай, а той го прие като комплимент, както и очаквах. Дойхара беше твърде самовлюбен, за да е добър любовник — надявах се поне репутацията му на шпионин от висока класа да е заслужена.

Мирисът на Дойхара беше съвсем нов за мен, но в тялото и маниерите му имаше нещо смътно познато. Докато пъшкаташе отгоре ми, изведнъж ми просветна — полковникът ми напомняше за баща ми, принц Су. Физическата прилика между двамата беше поразителна. Но още по-смайващо беше откритието, че всъщност съм изпитвала физическо привличане към баща ми. Факт е, че забраненото може да породви желание. Но колко странно, че след всички тези години едва сега, в леглото с Дойхара, успях да разпозная и да назова онези детски чувства, изплували от дълбините на паметта ми. Не беше чак толкова трудно за обяснение — детското възхищение от всемогъщия баща, примесено с дълбок, скрит копнеж. Баща ми, принц Су, беше центърът на моя малък свят — слънцето, около което се въртяха всички. Той удостояваше с вниманието си само най-красивите жени и наложниците му тръпнеха в очакване да бъдат избрани. Притисната от масивното тяло на полковника, най-после бях разбрала, че страстта ми към силните, брутални мъже е дълбоко заложена в мен още от детството ми — като модел, който бях безсилна да променя.

Спомних си деня, в който бях шпионирала баща си и малката китайка с превързани крачета, и също като нея тогава измих слабните на Дойхара с ароматна вода от купата, като в същото време го уверявах, че е невероятен любовник. Това така го въодушеви, че той пожела да повтори изпълнението. Този път продължи толкова дълго, че имаш чувството, че никога нямаше да свърши.

Оказа се, че Дойхара беше податлив на ласкателства като всеки мъж, въпреки уверенията му в противното. Изобщо, колкото повече го опознавах, толкова повече се разочаровах от него. Полковникът не можеше да събуди възхищение у мен, макар и да не беше случаен човек и да заемаше важен пост. И в същото време ми се искаше да го впечатля — най-вече защото това можеше да повлияе на кариерата ми.

Когато се събудихме няколко часа по-късно, хапнахме вишни и мед — тази сладко-кисела комбинация ми беше любима след любовна нощ. Полковникът изплакна устата си с остатъка от шампанското, като не пропусна да подчертае, че това питие за друго не става. Заяви, че наистина съм добра в леглото и репутацията ми е напълно заслужена, само не разбирал защо нося косата си подстригана късо, по момчешки.

— Косата е чарът на жената, Йошико. С нея като с въже тя привързва мъжа към себе си.

Междувременно в стаята се беше промъкнал нощният хлад, свещите бяха догорели, само лампите разпръскваха бледа синя светлина. Небето зад прозореца чернееше, все така беззвездно. Бях сънувала Джам, ридаещ в скута на жена си, която само седеше и се усмихваше, и се събудих, обзета от странна печал.

Мразя да се събуждам, отрезвена от реалността, в стаи, загубили очарованието и топлината си, в които въздухът сякаш е натежал от несбъднати очаквания. За разлика от мен, Дойхара беше в превъзходно настроение — очевидно доволен от себе си. Той се облече стегнато като войник и ми каза да мина през офиса му сутринта, за да ми разясни задачата, с чието изпълнение щях да бъда натоварена.

— Мисля, че сме избрали подходящия човек, принцесо. Сигурен съм, че ще се справиш.

Когато той си тръгна, повиках прислужника и го помолих да ми донесе супа с едно яйце в нея и някакъв плод. Знаех, че дори да си легна, няма да мога да заспя отново.

На зазоряване видях в небето цяла плеяда звезди и си спомних, че според Прошка това беше добро предзнаменование.

„Да видиш звезда на разсъмване винаги носи късмет, малка господарке. Това е подаръкът от боговете за ранобудния.“

Не съм суеверна, но все пак по-добре хубава поличба, отколкото лоша.

Задачата ми се оказа не толкова вълнуваща, колкото си мислех, затова пък изключително важна според Дойхара. Той се беше заблудил, че съм приятелка от детинство на Уан Дзюн, съпругата на Пу И, и искаше да вляза в тяхното обкръжение и да заживея с тях в Тихата градина — техния дом понастоящем. Аз трябваше да убедя ангелски красивата Уан Дзюн да се съгласи да замине със съпруга си за Манджурия, която скоро щеше да бъде част от японската империя. Тогава Пу И щеше да бъде провъзгласен за император на североизточната провинция, родина на прадедите ни. Истината е, че Манджурия представляваше мрачно, недружелюбно място със суров климат и въпреки че отдавна мечтаеше да си възвърне трона, Пу И едва ли се виждаше като император точно на забравената от Бога провинция. Освен това Манджурия граничеше с Монголия, където, както е известно, мразеха китайците. Притесняваше го също и заплахата от комунизма. След екзекуцията на царското семейство Романови този страх беше повече от оправдан. Така че аз бях тази, която трябваше да вдъхне на Пу И кураж и да му припомни, че неслучайно славните манджурски воители са получили прозвището „татарите на Изтока“.

— Може да е писано манджурски император да се възкачи на трона за пореден път — казах, въпреки че се съмнявах някой като Пу И да възроди славата на храбрите ни прадеди. Той по-скоро щеше да бъде японска марионетка, кукла на конци.

Но Империята на Слънцето се нуждаеше от своя крепост в Китай и смяташе да използва Пу И, за да постигне целите си. Дойхара нямаше търпение да изпълни височайшето нареждане и да отпрати императорската двойка от Тяндзин. Пу И щеше да получи титлата „император“ и впоследствие щеше да осъзнае факта, че нищо не зависи от него и японците са тези, които дърпат конците. Щеше да разбере и че освен привилегиите си наследникът на тази династия наследява и незавиден късмет. Дори да се окажеше, че животът в Манджурия е по-уреден от този в съседна Монголия, климатът на двете страни беше толкова сходен, че аз на негово място не бих заминала за нищо на света, дори да ми предложеха трон.

Дойхара се отнасяше към Пу И с нескрито презрение. За него той беше слабоволев мъж, чиято кръв не харесваха дори комарите. В

негово присъствие полковникът се държеше почтително, но зад гърба му го наричаше жалък безгръбначен мухльо, брънка на отмряла династия. Всъщност Дойхара, независимо че познаваше в детайли китайската история и говореше безпогрешно няколко китайски диалекта, се отнасяше с дълбоко презрение към всичко китайско. Той ме предупреди, че префинените маниери на императора всъщност говорят не за изтънченост и аристократизъм, а прикриват слаб, безволев характер. Пу И според него не беше нищо повече от един разглезен принц, груб и нагъл с всички по-нисшестоящи.

— Ще ти дам само един пример, принцесо. В Забранения град нищо не му доставяше по-голямо удоволствие от това да шиба наложниците си почти до смърт, а те бяха още деца. После този извратен тип промиваше раните им и ронеше крокодилски сълзи.

В Тяндзин Пу И нямаше наложници — тук те щяха само да го разсейват. В момента го занимаваше единствено мисълта как да си възвърне трона и в същото време го тормозеше страхът, че може да бъде убит. Виждаше враг в лицето на всеки и не би се доверил дори на манджурско момиче. Дойхара смяташе, че това е временно и че императорът няма да издържи дълго, лишен от компанията на красиви наложници.

— Тези момичета подхранват егото му, а жена му отдавна е изстинала към него и дори не споделя леглото му. Тя е с него само заради императорската титла, на която очевидно държи твърде много.

Уан Дзюн нямаше никакво желание да заминава от Тяндзин, освен ако не е за да се завърне триумфално в Забранения град или пък да напусне Азия. Тяндзин беше нейният роден град, тук бяха семейството и близките ѝ, тук тя се радваше на признание и се чувстваше по-свободна от преди. Освен това тук тя беше единствената съпруга на Пу И след раздялата му с Уън Сю. В Тяндзин тя угаждаше на екстравагантната си природа, като си купуваше дрехи, обувки и бижута по западна мода. За такива неща, както и за парфюми, тютюн и всевъзможни прищевки, последната от които — два рояла, тя беше способна да похарчи цяло състояние.

Дойхара ме запозна накратко с етикета по отношение на императорската двойка и ме осведоми, че би било добре да наричам Уан Дзюн „Елизабет“ — име, което Пу И ѝ беше избрал от списъка с английски имена, изготвен от стария му учител сър Реджиналд

Джонстън. За себе си Пу И се беше спрял на името „Хенри“ и дълго след това в антиимперските кръгове двамата присмехулно бяха наричани „господин и госпожа Хенри и Елизабет Пу И“. Дойхара ми каза, че Уан Дзюн е повърхностна, празноглава жена, която мечтае да отиде в Америка, където, дори да не можеше да управлява като императрица, всички щяха да се отнасят с нея подобаващо. Той добави презрително, че Америка е страна без минало и традиции, където си нямат собствени величия, затова си внасят отвън, при това без много да подбират. Споделях патриотизма на полковника по отношение на Япония, но за разлика от него, не смятах императора на Китай за незначителна фигура.

От всички династии Дойхара признаваше единствено японската. Той гледаше пренебрежително на западните монархии, така както и на всичко западно. Освен това негодуваше и срещу прекомерното уважение, което според него се засвидетелстваше на Пу И и съпругата му свършено незаслужено.

— Уан Дзюн е една малокръвна, повехнала красавица, която не може без опиум, но е факт, че има върху мъжа си въздействие, срещу което съм безсилен да се боря — призна той. — Пу И няма да тръгне за Манджурия, докато тя се противи. Разчитам на теб, Йошико, да я убедиш, че верните китайски поданици на северозапад нямат търпение да посрещнат своя император. Тя трябва да повярва, че в крайна сметка двамата с Пу И ще се завърнат триумфално в Забранения град. А на кой друг, ако не на теб, би се доверила — нали сте приятелки от детинство?

Това, с приятелството от детинство, не беше точно така. Не бях сигурна дали Уан Дзюн изобщо ще може да си ме спомни, колкото и Дойхара да залагаше на това. Но бях съгласна с него, че родословието ми вероятно ще допринесе за успеха на тази мисия. Самата аз си спомнях Уан Дзюн съвсем бегло — бледо, ефирно създание, което веднъж дойде на гости с майка си — сестра на една от бащините ми наложници. Майка ми ни беше предупредила да бъдем мили с нея, тъй като е „твърде крехка“. Не си спомням да съм си играла с нея — тя по-скоро би допаднала на сестрите ми. Дори да ми бяха казали, че това е бъдещата императрица, едва ли щях да се впечатля особено. За мен императрицата е просто съпруга като всяка друга — покорна и изпълнителна.

Не знам откъде Дойхара беше почерпил информация за приятелството ми с Уан Дзюн, но реших да не разсейвам заблудата му. Надявах се тя поне да е чувала за мен. Също така разчитах паметта ѝ да не е особено услужлива, вследствие на прекомерната употреба на опиум, и да успея да я убедя колко близки сме били като деца. Щях да направя всичко възможно да се сближа с нея и не се съмнявах, че ще успея да ѝ вляза под кожата. Тази мисия беше точно за мен. Щом за Япония беше важно китайският император да застане начело на Манджурия, с радост щях да помогна това да се случи.

С Дойхара се разбрахме привечер да мине да ме вземе и да ме закара в Тихата градина, за да ме представи на Пу И като подходяща за съпругата му компаньонка. Полковникът ме предупреди, че трябва по един или друг начин да успея да убедя Уан Дзюн да замине със съпруга си за Манчукуо (японското име на Манджурия). Също така беше важно Пу И да вярва, че решението да отидат в Манчукуо е лично негово, а не взето под външен натиск. Макар и да не обичаше съпругата си, той държеше на мнението ѝ и се доверяваше на преценките ѝ. Затова беше необходимо неотстъпчивата Уан Дзюн да даде съгласието си, а, според Дойхара най-бързо и лесно това щеше да стане, ако императрицата повярва, че тук, в Тяндзин, животът им е изложен на опасност. Трябваше да впрегна цялата си изобретателност и да подклаждам страха ѝ, без да ѝ давам повод да се усъмни в мен.

— Действай както намериш за добре, Йошико, но искам резултати, и то колкото е възможно по-скоро. Не можем да си позволим една своенравна женичка да ни разиграва и да спъва плановете ни.

Той ми каза още, че следобед Уан Дзюн спи, замаяна от опиума, и се появява едва за вечеря, трезва — състояние, което траело не повече от два часа. След това отново хващала лулата.

— Тя седи на масата, но изобщо не докосва храната. Слаба е като скелет.

Понякога след вечеря Уан Дзюн сядала да поиграе карти с Пу И и двамата изпивали някоя и друга чаша шампанско. Но напоследък това се случвало все по-рядко, тъй като двамата все повече се отегчавали взаимно. Освен това императрицата била слаб играч. Дойхара се чудеше как Пу И въобще можел да търпи тази болнава, капризна и нелюбяща жена.

Прекарах следобед преди срещата ми с императорската двойка в обиколки по магазините. Те имаха малко провинциален вид, затова пък бяха доста добре заредени. Купих на Танака златен часовник и книга с много любопитни изображения на всевъзможни секспози. Рисунките бяха дело на един стар евнух от Забранения град. Представих си го как шпионира иззад някоя преграда също като мен навремето. С тази разлика, че след това е бързал да грабне въглена и да увековечи видяното. За себе си също избрах малък подарък — френски парфюм с аромат на жасмин. Реших, че Уан Дзюн ще се зарадва на един сребърен калейдоскоп — пушачите на опиум обичат всичко, което представя действителността ярка и причудливо изкривена.

След като се поразходих из старото речно пристанище, където успях да прекарам половин час с едно момче — доста умело, макар и не особено симпатично, се завърнах в хотела и се изкъпах в банята, която разполагаше с течаща вода и меки хавлиени кърпи с размера на чаршафи. Водата беше прохладна и намирисваше на тиня, но ми напомни за детството, когато обичах да прокарвам ръка в езерцата с шарани на баща ми — забранено удоволствие, което ми носеше радостта от неподчинението.

Облякох се в западен стил, който знаех, че допада на Уан Дзюн. Избрах мека вълнена пола и тъмносин жакет. Сложих си и яката от лисици, подарена ми от Хари. Бях с червило, каквото по принцип рядко ползвам, и с дискретен руж на бузите — Дойхара ми беше казал, че Уан Дзюн е восъчнобледа и винаги си слага руж, за да придаде малко цвят на лицето си. Знаех колко е важно първото впечатление и исках тя да ме почувства близка.

С автомобила на Дойхара стигнахме до къщата за около петнайсетина минути. Макар и доста масивна, тя изглеждаше твърде безлична за жилище на император. Издигаше се сред градина с кленове и плачещи върби. Прозорците бяха с капаци и по стените се виеше глициния, което придаваше на къщата провинциален вид — тя напомняше за английския квартал на „Нанкин Роуд“ в Шанхай. Може би заради сивия здрач ми се стори безрадостна и неприветлива — сякаш изоставена от обитателите си. Градината беше поддържана — с оформени пътеки и подрязани храсти, но също изглеждаше някак унило — сякаш този, който се грижеше за нея, го вършеше без любов,

единствено по задължение. Толкова тъга лъхаше от това място, че сърцето ми се изпълни с мрачно, тягостно чувство.

На пейката пред вратата седяха двама японски войници и се смееха гръмогласно за нещо. Жеравите в клетката се разкряха, усетили приближаването ни, и войниците бързо се опитаха да си придадат по-сериозен вид. Полковникът ги смъмри гневно за разпуснатото държание и дори перна единия войник по бузата. Каза им, че излагат Япония и ще си получат заслуженото наказание. Тонът му беше леден, а изражението — каменно. Разбрах, че е способен да побеснее при най-малкия повод.

Влязохме в дълъг коридор, по който се щураха чиновници, понесли някакви папки. Домът на императора по-скоро напомняше държавно учреждение и име като „Тихата градина“ не му подходеше особено.

По-късно разбрах, че Пу И сам е избрал това име — не защото смятал, че ще живее в тихо, уединено място, а защото тук възнамерявал да изчака, без да вдига много шум, триумфалното си завръщане на трона. Междувременно щял да подготви почвата за това, подпомогнат от Япония. Той беше свикнал някой да мисли вместо него и според мен нямаше контрол дори над собствения си живот, но се чувстваше призван да управлява цяла империя. Мисля, че съпругата му беше дълбоко разочарована от малодушието му и не беше очаквала животът ѝ на императрица да ѝ предложи точно това. Нищо чудно, че предпочиташе да прекарва дните си, замаяна от опиума, потънала в блаженството на един нереален, но жив и пъстър свят, така различен от мрачната сива действителност.

На първия етаж бяха административните помещения, а Пу И и съпругата му обитаваха горните два етажа. Те разполагаха с хубави мебели и меки килими в предпочитания от Уан Дзюн западен стил, имаха също и грамофон и цяла колекция от плочи с изпълнения на американски оркестри. Императорската двойка живееше сред удобства, но и сред голям хаос — Уан Дзюн имаше една-единствена придворна дама, която ѝ помагаше за тоалета и я съпровождаше по магазините. Веднага си личеше, че няма кой да сложи в ред целия този безпорядък. Освен това Пу И се страхуваше да отваря прозорците и въздухът беше тежък, пропит от неприятната миризма на кучета.

Запасите от алкохол веднага правеха впечатление — имаше най-различни скъпи вина и огромно количество шампанско, джин, уиски, саке, от което императора го болеше глава, както и вино от пет вида зърно, което според Уан Дзюн беше еликсирът на младостта.

Дойхара ми беше казал, че императорската двойка преживява, като разпродава скъпоценностите и бижутата си. Но тъй като този източник на доходи вече се стопяваше, екипът от съветници на Пу И го беше изоставил. Според полковника това беше добре дошло за Япония, тъй като ставаше по-лесно Пу И да бъде манипулиран и насочван в една или друга посока.

По време на пребиваването си в Тяндзин императорът беше успял да натрупа куп дългове и търговците вече не бяха склонни да го обслужват, тъй като се съмняваха, че изобщо някога ще получат парите си. Само на „Лейдлоу и компания“ той дължеше огромни суми за лъскавия си гардероб в западен стил, а повечето ресторанти и бижутери в града нямаше да видят и пени от парите, които чакаха.

През първите години в Тяндзин сандъците със скъпоценности били пълни догоре и императорът си позволявал да дава на старите корумпирани китайски военачалници суми, възлизащи на цяло състояние, само срещу обещанията им, че ще му помогнат да си възвърне трона. Той вярвал, че те действително са склонни да го подкрепят, но станало така, че те един след друг го изоставили.

Изненадах се и едновременно с това изпитах облекчение, когато Пу И каза, че няма нужда да му бъде специално представяна, тъй като много добре си спомнял момичето, което искало да бъде момче. Той добави, че се радва да ме види, защото съпругата му наистина имала нужда от компания. Той бил прекалено зает с подготовката за завръщането си на трона и по цял ден бил погълнат от работа, а Уан Дзюн страдала от самотата. Самият той бил пожертвал всички удоволствия, включително голфа, както и ходенето по ресторанти, за да се посвети на делата си, защото народът имал нужда от своя император и не бивало да чака повече.

На мен лично Пу И ми приличаше повече на прилежен ученик, отколкото на император. Той беше слабичък, с къса, пригладена назад коса и нервен тик на лявото око. Излъчваше аристократична

префиненост и в същото време известна несигурност. Беше облечен с кариран костюм като принца на Уелс и миришеше на сапун и одеколон като англичанин. Имаше добре поддържан маникюр и твърде едри за физиономията си зъби. Носеше очила с тънки рамки, които правеха изражението му още по-хладно и непривлекателно. От пръв поглед ми се стори студен човек, а впоследствие това впечатление се затвърди. Освен това разбрах, че е пълен със страхове и суеверия и изпитва скрито презрение към почти всички заобикалящи го. Напушваше ме смях, като го гледах как не пропуска да се изплюе при всяко лошо „знамение“, как не смее да хапне зелена храна преди бяла и как се колебае с кой крак да пристъпи в стаята. Беше податлив на чуждо влияние до безпомощност и неспособен да вземе дори и едно самостоятелно решение. Без преувеличение мога да кажа, че имаше нужда някой да му казва кога да яде, да ходи по нужда или да спи. Направо не беше за вярване, че в жилите на това безгръбначно същество течеше кръвта на храбрите манджурски воители.

Полковникът ме беше предупредил, че макар да изпитва към съпругата си явно безразличие, Пу И виждаше в нейно лице верен съюзник в борбата за трона на Драконовата империя. В същото време още не можеше да й прости, че е станала причина Уън Сю, другата му съпруга, да си отиде. Явно беше изпитвал към нея някакво жалко подобие на страст. Когато Уън Сю получила развод, Уан Дзюн не скрила радостта си, а Пу И бил ужасен. Накъде отивал светът, щом една простосмъртна можела да се разведе с императора? Докато живеел с двете си съпруги, между тях съществувало голямо съперничество, което Пу И подклаждал, защото това го забавлявало. Но след заминаването на Уън Сю в дома станало по-празно и императорът заспивал сам в студеното легло.

Моята стая беше на най-горния етаж, до тази на придворната дама на Уан Дзюн. Беше удобна, с меки килими и аленочервени стени в тон с маковете по завесите и кувертюрата на леглото. Яркия цвят събуди спомена за натрапчивите ми кошмари от Монголия, когато отново и отново сънувах онези кървави превръзки. Стаята беше студена и прашна. Успях да открия една прислужница и й казах да почисти и да подреди багажа ми. Поръчах също да остави в леглото ми

нагорещен камък и я предупредих, че ако подхожда немарливо към задълженията си, ще заповядам да я набият с пръчки. Киселото ѝ изражение се смени с услужливо, тъй като дори най-лошата прислуга усеща, когато господарите не се шегуват. Прекъснах с нетърпелив жест уверенията ѝ, че всичко ще бъде както трябва, и я пратих да ми донесе чай и плодове.

На всяка цена трябваше да поговоря с Дойхара и да издействам още прислуга за Пу И и съпругата му. Беше недопустимо императорската двойка да живее сред такъв хаос — Япония трябваше да се погрижи за това.

Придворната дама на Уан Дзюн ми съобщи, че императрицата нямала търпение да се срещне с мен и щяла да ме очаква на вечеря, когато изисквала всички да са с официално облекло. Спрях се на елегантна, но семпла черна рокля и си сложих черната перла, купена импулсивно в Шанхай само защото беше събудила спомена за Нацуко. Бях се развълнувала, като я видях, макар и да не беше същата онази, заредена с толкова противоречиви чувства и минавала от нейните ръце в моите и обратно.

Пу И вече седеше в трапезарията, облечен във вечерен костюм, с черна вратовръзка, диамантени ръкавели и златен часовник, който струваше цяло състояние.

— Красива перла — отбеляза той. — Аз също имам слабост към перлите и притежавам цяла колекция. Любими са ми тези с цвят на слонова кост, тъй като много добре подхождат на тена на кожата.

В този момент влезе императрицата и Пу И ме представи като една от своите многобройни далечни братовчедки.

— О, да, аз знам коя е Източна перла — каза тя и ми се усмихна.

Въпреки че беше все още млада, Уан Дзюн имаше доста измъчен вид. Походката ѝ беше като на два пъти по-възрастна жена, а тънките ѝ пръсти неспокойно подръпваха дългата рубинена огърлица — прекалено тежка за крехката ѝ шия. В краката ѝ, обути в чехли на твърде висок ток, подтичваха няколко малки кученца пекинези.

Уан Дзюн изглеждаше трогателно уязвима, но красотата ѝ поне според мен не си беше отишла. Тя имаше фина костна структура, изящни черти, а в очите ѝ се четеше неописуема тъга. Погледът ѝ не се разведряваше дори когато се усмихваше. Нежната ѝ, въздушна красота

беше като на същество не от този свят и дори ружът по бузите не можеше да прикрие прозрачната ѝ бледност.

Имах чувството, че някаква болест я разяжда отвътре и изсмуква силите ѝ. Това впечатление се подсилваше от тъмните кръгове под очите ѝ и от начина, по който от време на време докосваше слепоочието си — някак разсеяно и плахо, като човек, който не може да си спомни защо е тук. Кафявите петна по пръстите ѝ издаваха страстния пушач на опиум, а цигарата в ръцете ѝ трепереше. Въпреки всичко за мен Уан Дзюн притежаваше трагична, неподвластна на времето красота. Чертите ѝ бяха симетрични, нослето — деликатно, очите — черни и искрящи като въглени.

Почувствах мигновено привличане към тази крехка като птиче жена, както и желание да я закрилям, да я спася от демоните ѝ и да ѝ върна желанието за живот.

— Може би двете ще станем приятелки — каза тя сякаш в отговор на мислите ми.

Уверих я, че искрено се надявам, което беше самата истина, но вътрешно изпитах угризение, че този отговор всъщност прикриваше истинската причина за присъствието ми тук. Колко жалко, че се налагаше приятелството ни да се основава на лъжи.

Първата ми вечеря с императорското семейство премина мъчително, така както и всички следващи. Въздухът беше натежал от тягостно мълчание. Пу И поглъщаше блюдо след блюдо съсредоточено и някак ненаситно, а съпругата му само седеше, пиеше шампанско и пушеше цигара след цигара, без да проявява никакъв интерес към храната. От време на време тя вземаше някоя хапка и я пускаше в краката си, където малките пекинезчета тръпнеха в очакване. Изведнъж и аз изгубих всякакъв апетит и бях благодарна, че виното е добро, с приятен вкус и аромат.

Когато вечерята приключи, Уан Дзюн гушна две от любимите си кученца и ме покани да поиграем маджонг в стаята ѝ. Тя пожела на Пу И лека нощ и той ѝ отвърна доста официално, че също ѝ желае приятна вечер.

— Надявам се и ти да спиш спокойно под този покрив, Източна перла — обърна се после към мен той. — И дано навикът ми да работя до късно не смути съня ти.

Стаята на Уан Дзюн беше изцяло в западен стил. На тоалетката ѝ бяха наредени шишенца с френски парфюми и английска тоалетна вода. До розовото емайлирано огледало, което се нуждаеше от излъскване, стоеше бурканче с пудра „Макс Фактор“. Навсякъде бяха наредени снимки в сребърни рамки на императорската двойка в компанията на видни западни политици. Имаше и доста снимки на американски филмови звезди, с които Уан Дзюн едва ли се беше срещала лично. На нощното шкафче забелязах том на Шекспир и поезията на Байрон в оригинал, въпреки че бях чувала, че познанията ѝ по английски език са доста скромни. Книгите изглеждаха недокоснати, при все че по средата им бяха пъхнати разделители. В шкаф със стъклени чекмедженца видях бели кожени ръкавици и фини найлонови чорапи, още неразопаковани. На масичката до леглото бяха струпани кутии чуждестранни цигари, няколко златни запалки и порцеланови пепелници с изрисувани по тях рози. На кръглата махагонова маса под прозореца с отдавна неизмити стъкла имаше сребърен поднос с джин и тоник, както и чинийка с резенчета лимон. Единственият предмет, който напомняше за Китай, беше ниското диванче с копринени възглавнички в единия ъгъл на стаята и редом с него — всички атрибути, без които не може пушачът на опиум.

Онази вечер не играхме маджонг. Вместо това изпушихме една лула с опиум и си побъбрихме като близки приятелки, които не са се виждали от цяла вечност. Симпатията, която бях изпитала още щом видях Уан Дзюн, прерасна в топло чувство, което изненада и самата мен, защото не бях очаквала императрицата да ми хареса.

Уан Дзюн ме помоли да ѝ разкажа за живота си и аз започнах още от детството си в дома на Кавашима. Тя сподели, че не би се чувствала никак добре на мое място, тъй като не харесвала японците — стрували ѝ се твърде брутални и неспособни да оценят истинското изкуство. Аз отвърнах, че като цяло намирам японските мъже за добри любовници, тъй като тяхната арогантност ми допада. Уан Дзюн се засмя и каза, че според нея японците са късокраки и с носове като зурли, нищо чудно, че грухтят, вместо да говорят.

Тя ми призна, че отначало не искала да се омъжва за Пу И, тъй като, макар и император, той не отговарял на представата ѝ за мечтания съпруг. Но с течение на времето започнала да цени статута си на съпруга на дванайсетия император от великата династия Цин. Освен

това, макар и никога да не била изпитвала истинската любов, била чувала, че тя не трае дълго, докато мястото в обществото ти гарантира далеч по-голяма сигурност на старини. Не сметнах за нужно да ѝ напомням, че мястото ѝ в обществото досега ѝ е донесло само неприятности и я е превърнало почти в развалина.

Тя каза много убедено, че когато Пу И отново се върне на трона, ще остави опиума. Нямало да бъде проблем, тъй като не била пристрастена, а пушела от време на време, колкото да се поразведри малко. Толкова силно копнеела да се завърнат в Забранения град, че понякога ежедневието ѝ се струвало непоносимо, макар и да знаела, че това е само временно положение. Слушах я и си мислех, че уви, нещата бяха стигнали твърде далече. Уан Дзюн бавно гаснеше, разяждана от сладката, но коварна отрова.

Същата онази нощ спях в нейната стая и сънувах сини видения със замаяна от опиума глава. Събудих се спокойна — не както след натрапчивите кървави кошмари. Уан Дзюн също беше спокойна, но изглеждаше дори по-зле и от предната вечер — очите ѝ бяха зачервени, с тъмни кръгове, кожата ѝ беше добила нездрав зеленикав оттенък, а гласът ѝ звучеше съвсем изнемощяло. Въпреки всичко зад този призрачен вид прозираше вълшебната красота, за която се носеха легенди. Мисля, че дори най-сполучливите снимки от времето, когато Уан Дзюн все още не е била в плен на опиума, не бяха успели да предадат онази прелест, която се излъчваше от нея.

Върнах се в стаята си изключително доволна, че толкова бързо бях успяла да спечеля доверието ѝ. Уан Дзюн дори беше заявила, че е намерила вярна приятелка в мое лице и че си ме спомня още от двора на баща ми, принц Су. Наложниците ползвали името ми като заплаха и предупреждавали дъщерите си, че само послушанието ще ги спаси от участта на Източна перла, която е като настръхнало тигърче и никога няма да си намери съпруг нито в този живот, нито в следващия.

Знаех обаче, че за да остана близка с Уан Дзюн, трябва да прибягна до поне две лъжи. Първо, налагаше се да се преструвам, че не съм на страната на японците, които тя мразеше. Второ, трябваше да се правя, че пуша опиум с нея всяка вечер, в противен случай рискувах тя да се отдръпне от мен. Последното нямаше да е никак лесно, но трябваше да се справя, иначе щях съвсем скоро да изгубя контрол над нещата също като нея. Намирах се в много деликатно положение, тъй

като харесвах опиума и ако не внимавах, лесно можех да премина чертата, от която връщане назад няма. Аз също си имах своите слабости, но те не изцеждат живота от теб и не те превръщат в свой роб, така както го прави опиумът.

След първата ни нощ на откровения и споделени тайни вече знаех, че рано или късно ще успея да убедя Уан Дзюн и чрез нея съпруга ѝ какво светло бъдеще очаква императорската двойка в Манджурия. Но въпреки заредилите се подобни нощи и възникналата помежду ни близост Уан Дзюн оставаше непреклонна по отношение на заминаването за Манджурия. Оказа се, че в това крехко тяло се крие стоманена жилка, а и беше немислимо императрицата да предприеме нещо, което би зарадвало Дойхара.

— Този противен човек лъже, без да му мигне окото. Сигурно е добър на покер, но не знам кой би му се доверил. Освен това под достойнството ни е да слушаме съветите на обикновен полковник.

Опитах се да смекча мнението ѝ за Дойхара, като ѝ казах, че колкото и да ѝ е неприятен, той наистина поставя интересите на императора над всичко. А колкото до по-низшия му ранг, обясних, че императорът само би спечелил, ако потърси съвета на някой фермер по въпросите, свързани с реколтата, така както и полковникът можеше да му бъде безкрайно полезен в някои отношения. Дойхара беше служил в североизточните райони на Китай и беше истински експерт в областта на езика, културата и историята на тези земи. Нещо повече, той познаваше и политическите настроения там.

Но докато аз говорех на едното ухо на Уан Дзюн, нейният наставник от детинство Шън Джъншоу шепнеше в другото. Той ѝ беше казал, че изобщо не е убеден, че Япония контролира трите североизточни провинции, и че е подочул, че на Пу И няма да му бъде върната императорската титла, а ще изпълнява само функцията на губернатор. Шън Джъншоу съветваше Уан Дзюн да не вярва на обещанията на Дойхара и подозираше, че Япония ще използва императорската двойка за постигане на свои цели. Старият учител познаваше Уан Дзюн от малка. Тя знаеше, че той я обича и ѝ е предан с цялото си същество. Освен това наставникът ѝ също като нея ненавиждаше Дойхара и се отнасяше с подозрение към всичко японско.

Въпреки че полковникът смяташе Уан Дзюн за капризна и празноглава, аз се убедих, че тя е доста интуитивна и притежава верни инстинкти. Тя ми довери, че според нея заминаването за Манджурия би било гибелно за тях и ѝ се струва по-разумно изобщо да напуснат Китай, където вече не ги чака нищо добро. Честно казано, беше абсолютно права и на нейно място щях да постъпя точно така. Но, разбира се, не можех да ѝ го кажа, а трябваше да се опитам да разсея мрачните ѝ предчувствия и да я убедя, че в онази далечна сурова страна двамата с Пу И ще намерят щастieto си. Прекрасно знаех какви рискове крие самото пътуване до там, както и колко унижително ще бъде за нея да осъзнае, че съпругът ѝ е само марионетка в ръцете на японците.

За да остана вярна на Япония обаче, трябваше да предам приятелството на тази крехка, уязвима жена и да я тласна в гибелна за нея посока. Уан Дзюн съзнаваше, че обстоятелствата са против нея. Братът на Пу И, който учеше в Япония и беше впечатлен от тамошния начин на живот, писа на императора писмо, в което го съветваше да се довери на японците и да замине за североизточните провинции, без да губи време. Самият Пу И, макар и все още да се вслушваше в съветите на жена си, ставаше все по-податлив на влиянието на Дойхара. Нетърпението му да се върне на престола заглушаваше гласа на разума му и все по-често предизвикваше разгорещени спорове между него и Уан Дзюн.

Нейният страх от Манджурия беше дълбок и инстинктивен, цялото ѝ същество се сковаваше от ужас при мисълта за онова враждебно място. Още повече, че можеше и да не стигнат живи до там — попаднела ли в ръцете на китайците, щяха да бъдат пребити до смърт. Тя съвсем разбираемо се боеше да остави зад гърба си дома и близките си и да бъде изложена на произвола на съдбата. Досещах се и за друго нейно опасение, което не би признала — вероятността да не може да си набавя опиум и да изпадне в криза, по-страшна и от най-лошите ѝ кошмари.

Както казах, Уан Дзюн имаше всички основания да се тревожи. Само по отношение на мен инстинктите я подведоха и тя до последно вярваше, че е намерила истинска приятелка в мое лице. Може би заради самотата и нуждата от близко същество тя реши, че аз съм човекът, пред когото може да се разкрие изцяло. Всеки от нас се

нуждае от приятел и тя не затвори сърцето си за мен дори когато съпругът ѝ започна да се вслушва в съветите ми за Манджурия. Казваше само, че е на коренно противоположното мнение по въпроса, но знае, че им мисля доброто и съм искрено загрижена за тях.

Трябваша ми години горчив опит, за да осъзная една истина — не държавите, а хората са тези, на които дължим вяност. Сега от дистанцията на времето ми се иска да бях казала на Уан Дзюн да послуша сърцето си и да не заминава за Манджурия за нищо на света. Трябваше да я посъветвам да напусне Китай със или без Пу И. Вместо това, докато тя спеше, изтощена от тревога и замаяна от опиума, аз кроях планове как да ускоря отпътуването на императорската двойка за Манджурия. За тази цел трябваше да ги сплаша до смърт, да ги убедя, че в Тяндзин животът им виси на косъм и не струва пукната пара. А и вече няха търпение да се върна в Шанхай, където животът кипеше. Тук, в тази мрачна къща, самата аз се чувствах като затворник.

Дойхара ни посещаваше ежедневно, но двамата не бяхме имали интимна близост след онази първа вечер. Въпреки че сексът ни не беше нищо особено, веднъж му предложих да прекара нощта в стаята ми. Той отказа под предлог, че ако Пу И ни разкриеше, вече нямаше да ми има доверие. Уан Дзюн също щеше да се отдръпне от мен и да остане непреклонна по отношение на заминаването им за Манджурия.

— Освен това аз обичам да пробвам нови вкусове и аромати, принцесо. Но съм поласкан, че ти би опитала повторно от същото блюдо. Явно ти е харесало.

В отчаянието си се опитах да съблазня двамата войници от патрула. Но те се бояха до смърт от Дойхара и отново ударих на камък. Сигурно си мислеха, че ги изпитвам, и геройски устояха на изкушението. Тогава си припомних добрите стари времена и потърсих утеха в момчетата за една нощ, които обикаляха по здрач уличките зад пристанището. Но тези момчета са като слабия опиум — мимолетно изживяване, което не утолява желанието ти, а се плъзга по повърхността на живота ти, без да остави следа.

Реших да насоча енергията си към онова, за което всъщност бях тук — да убедя императорската двойка да замине на североизток час по-скоро. Гостуването на стария учител на Пу И Реджиналд Джонстън се оказа истински късмет за мен. Той беше дошъл в Тихата градина да помоли Пу И да напише предговор на книгата, посветена на живота му

в императорския двор. Заглавието ѝ беше „Здрач в Забранения град“ и Джонстън я беше посветил на императора. Пу И беше изключително поласкан и написа кратко предисловие, в което не пестеше суперлативите за своя учител и го нареждаше сред „най-големите умове на Китай“.

По време на това гостуване Пу И държеше да вечеряме особено тържествено и на трапезата ни се сервираха блюдо след блюдо, достатъчни да нахранят хилядите евнуси от Забранения град. Докато опитвахме от най-качествените вина, най-прясната риба и най-крехките меса, Джонстън умело гъделичкаше егото на императора и Пу И сияеше от самодоволство. Двамата си говореха, все едно бяха сами на света. Вниманието, с което Пу И удостоверяваше чужденеца, неимоверно дразнеше Дойхара. Той, естествено, би предпочел императорът да слуша само прояпонски настроени съветници.

Една вечер Пу И беше поръчал огромно количество тигрови скариди, към които учителят му имаше особена слабост. Около час след пиршеството Пу И, единствен от цялата компания, беше повален от хранително отравяне. Цял позеленял, разкъсван от жестоки болки в стомаха, той беше ни жив, ни умрял в продължение на часове. Използвах случая, за да му подметна, че е твърде вероятно в къщата да има китайски шпионин. Затова се налагаше да бъдат взети мерки за безопасност и храната на императора да бъде опитвана предварително. Всъщност истината беше, че императорът, с присъщия си лош късмет, беше изял развалена скарида. Но тъй като беше страхлив и податлив на внушение, не се наложи да го убеждавам дълго и той вече съзираше в случката пъклен заговор, целящ убийството му. Всички членове на персонала, включително и японците, бяха подложени на разпит, който ни най-малко не разсея съмненията му.

Уан Дзюн не се впечатли особено от цялата суматоха. Тя беше убедена, че единствено лакомията на съпруга ѝ и лошият му късмет са станали причина за неразположението му. Явно случилото се не можеше да я наведе на мисълта, че трябва да заминат за Манджурия, ако искат да са в безопасност. Пу И обаче изглеждаше все по-склонен да обмисля тази възможност и дори изпрати подаръци на генералите от североизточните провинции, които бяха минали на страната на японските окупатори. Дойхара прие това за добър знак — очевидно Пу

И подготвяше почвата за заминаването си и си осигуряваше поддръжници в Манджурия.

След няколко дни обаче напрежението се поразсея и Пу И като че ли отново взе да се вслушва в съветите на съпругата си. Но си личеше, че е раздвоен, разкъсван от колебания — един ден обявяваше, че ще е най-разумно да заминат на североизток, на следващия обмисляше варианта да напуснат Китай и да изчакат по-благоприятен момент за завръщането си. Той вярваше, че рано или късно привържениците му ще вземат надмощие и ще го призват да се върне на трона.

Следващият ми ход беше да уредя телефонно обаждане за Пу И от един от любимите му келнери в кафе „Виктория“. Не беше трудно — един малък подкуп и предупреждението да не рискува живота на децата си свършиха работа. Човекът трябваше да изрази загриженост за своя император, като го уведоми, че някакви типове са проявили подозрително любопитство и са подпитвали кои са предпочитаните от Пу И ястия. Келнерът спомена още, че двамата мъже са му се сторили въоръжени и се бои, че замислят нещо лошо. Той посъветва императора да избягва известно време любимото си кафене от съображения за сигурност.

Идеята на плана беше Пу И да бъде обзет от паника до такава степен, че да му се струва, че отвсякъде го дебне опасност, и да се бои да си подаде носа дори в градината. В подобно състояние той щеше да гледа на заминаването за Манджурия като на спасение. Но колкото и ужасен да беше след онова телефонно обаждане, критичната точка все още не беше достигната. Необходими бяха още малко усилия от моя страна.

Срещнах се с Дойхара и двамата изработихме план, според който в Тихата градина щеше да бъде доставена кошница с плодове от името на един отявлен симпатизант на Пу И. Кошницата щеше да бъде придружена от картичка, написана с добре познатия на императорската двойка почерк: „На Хенри и Елизабет — с благопожелания“. Вътре, на дъното между портокалите, щяха кротко да си лежат две гранати — красноречиво послание.

Къщата сякаш беше притихнала в очакване, докато всички, запознати с плана, тръпнеха каква ще бъде реакцията на Пу И, когато открие зловещата пратка. Когато най-после това се случи, из цялата къща прокънтя ужасеният писък на Уан Дзюн, а Пу И изпадна в такава

яроост, че се наложи Дойхара да го успокои с обещанието да удвои охраната. Полковникът каза още, че за съжаление в Китай нещата отиват на зле и враговете на императора се умножават с всеки изминал ден. Но той увери Пу И, че от сега нататък всяка една доставка ще бъде щателно инспектирана, преди да попадне в ръцете на императора.

Беше ми жал за Уан Дзюн, която, връхлетяна от тревожните събития, в своята безпомощност насочи гнева си към Дойхара. Тя го обиди в лицето, като го нарече некомпетентен, и настоя в дома им да бъде изпратен някой по-надежден и с по-висок ранг. Тя помоли стария си учител да ѝ погостува за известно време, тъй като се нуждаела от подкрепата на близък човек. Той се отзова на поканата и Уан Дзюн се вслушваше само и единствено в неговите съвети. Тя все така беше мила с мен, но усещах, че предишната топлина и доверие са изчезнали. Вместо това на два-три пъти долавях в погледа ѝ горчивина и скрита болка — като момиченце, ненадейно зашлевано от майка си, която досега е била кумир за него. Мъчно ми беше, че съм изгубила приятелството ѝ, но не можех да я виня — аз я бях предала и тя го знаеше, усещаше го. Освен това нейният учител ѝ беше обяснил, че връзката ми с китайската душевност и ценности е била прерязана още в детството, а студената амбиция на японците се е просмукала в съзнанието ми и го е отровила. Всичко това разбрах от придворната дама на императрицата, човек на Дойхара. Тя ми каза още, че според Шън Джъншоу Дзюн изобщо не биваше да ми има доверие, тъй като нещата взели лош обрат още с появата ми, а това едва ли било случайно. Въпреки всичко се радвах, че Уан Дзюн има до себе си верен приятел тя заслужаваше това. Знаех, че в крайна сметка Пу И ще склони да заmine за Манджурия, но горещо се надявах Уан Дзюн да избегне тази съдба.

Поредният ни опит за сплашване на императорската двойка се състоеше в това да поставим под завивките в спалнята на Пу И змия, която беше съвършено безобидна, но можеше да те уплаши до смърт. Едва тогава чашата преля. Пу И и Уан Дзюн бяха смразени от страх, докарани почти до умопомрачение. Те бяха единогодушни в едно — че трябваше да заминат от тук час по-скоро. Но Пу И все още мечтаеше да се възкачи на трона, било то и в далечната Манджурия, докато Уан Дзюн държеше да се махнат от Китай и да се установят някъде на

Запад. Докато двамата спореха ожесточено и се допитваха до разни гадатели, аз намислих как да ускоря заминаването им от Тяндзин.

Тази част от плана си беше лично моя и се гордеех с нея. Инсценирахме серия от бунтове в Китайския квартал и по цяла нощ във въздуха отекваха гърмежи. Императорът не можеше да мигне, разтреперан от страх, пребледнял като смъртник. Зад очилата със строги рамки надничаха очите на объркано, уплашено дете. Бяха му казали, че китайците са вече въвн от всякакъв контрол и никой не знае какво ще последва. Струпаха около къщата войници и бронирани коли, за да се чувства защитен императорът. Пу И и съпругата му бяха предупредени да не застават близо до прозореца от съображения за сигурност. Също така ги посъветвах прозорците да бъдат със спуснати капаци за по-голяма безопасност.

И така, в един мрачен ноемврийски ден на 1931 г., след като получи уверенията на Дойхара, че ще може да изпълнява функциите си на император, Пу И помоли незабавно да бъде откаран в Манджурия. Извън себе си от уплаха и готов на всякакви компромиси, той се съгласи, че ще е по-разумно да замине без съпругата си, която щеше да тръгне няколко седмици по-късно с багажа и домашните любимци.

Пу И се сбогува с разтревожената си съпруга набързо. Тя стоеше в коридора по нощница, а в очите ѝ се четеше безпомощност и объркване. Императорът не забрави и мен — увери ме, че когато се върне на трона в Пекин, винаги ще съм желан гост в Забранения град. Сърцето ми се сви, като гледах двамата съпрузи — императорът, с дебело униформено палто на японската армия, загрижен за собствената си кожа, и Уан Дзюн, така крехка и беззащитна, треперееща от студ в тънката си нощничка. Пу И дори не понечи да я утеши и приласкае. Аз я прегърнах през рамо и ѝ прошепнах „Императрице...“ в желанието си да ѝ вдъхна кураж. Тя спря да хълца, дръпна се от мен, обърна гръб на съпруга си и бавно тръгна нагоре по стълбите към спалнята си.

Императорът беше изведен от Тайната градина скрит в багажника на собствения си кабриолет. Караше един от личните му асистенти, а един от съветниците на Пу И седеше на задната седалка и изпълняваше ролята на пътник. Автомобилът се отправи към пристанището на река Пай, в контролираната от британците зона. Пътуването, макар и кратко, не минало без инциденти. Притесненият шофьор се блъснал в един стълб и императорът си ударил лошо

главата. Все още замаян, Пу И бил отведен без излишни формалности до една моторна лодка, която чакала в тъмното. Тя щяла да го изведе в открито море и там да пресрещне парахода „Аваджи Мару“. Онова, което Пу И не знаеше, беше, че екипажът на кораба бил получил инструкции, в случай че китайците се усетят и възникне проблем, да вдигнат лодката във въздуха. На борда ѝ имало варел с петрол специално за тази цел.

Уан Дзюн прекара остатъка от нощта, без да мигне, като пушеше цигара след цигара в компанията на стария си учител. Тя помоли придворната си дама да започне да събира багажа ѝ, въпреки че до заминаването ѝ оставаха седмици. Някъде около полунощ тя ме повика, за да се сбогува с мен.

Полковникът я беше уведомил, че ме отпраща в Шанхай и чедо заминаването ѝ един от неговите подчинени ще отговаря за сигурността на къщата.

— Източна перла, въпреки че не ми беше истинска приятелка, компанията ти ще ми липсва — каза тя. — Предполагам, съдбата на императрицата е да бъде сама, особено когато съпругът ѝ е човек, който мисли само за себе си. Послушай съвета ми, Източна перла, не се доверявай твърде много на японците. За тях никога няма да бъдеш една от тях, дори да си мислиш противното.

Трябваше да я послушам — знаех, че инстинктите ѝ са верни. Но онази нощ виждах в нея жертвата и колкото и да ми беше мъчно за нея, не взех предупреждението ѝ на сериозно. Освен това вярвах на Япония с цялото си сърце и изгарях от желание да ѝ служа. Целунах Уан Дзюн и ѝ казах, че се надявам да се срещнем отново.

— Ела ми на гости в Манджурия, Източна перла. Ако, разбира се, преди това не съм намерила покой в смъртта. Надявам се тя милостиво да ме навести в съня ми и да ме спаси от живота в онази чужда земя.

Сърцето ми отново се сви за нея, но почувствах, че тя ми беше простила и не ме съдеше.

През следващата година до мен достигаха новини за Уан Дзюн — тя все така мразеше Манджурия, страдаше от суровия климат и здравето ѝ се влошаваше. Представях си кошмарите, които я измъчваха.

Често си мислех за нея — как броди из мрачните коридори на императорския дворец, самотна, с разклатено здраве, но все така горда от факта, че е съпруга „номер едно“. Горката, беше жертва на политически козове и на собствените си снобски разбирания, както и на моето предателство, което беше съкрушило и двете ни.

Дойхара, естествено, беше излъгал Пу И, който с пристигането си в Манджурия беше провъзгласен за губернатор на областта, но не и за император. Няколко години по-късно Пу И все пак се възкачи на императорския престол в Манчукуо, а Уан Дзюн, замаяна от опиума, седеше редом с него.

В Манджурия императорът си взе втора съпруга — момиче на име Тан Юлин от клана Татала Манчу. Тя беше едва на шестнайсет — на същата възраст се беше омъжила и Уан Дзюн. Тан Юлин почина само четири години по-късно — официално от тиф, но според слуховете била отровена, за да няма Пу И наследници. Говореше се също, че Япония предпочитала братът на Пу И да го наследи на трона, тъй като бил женен за японска аристократка и в жилите на сина му щяла да тече японска кръв.

Сбогувах се с Дойхара с истинско облекчение. Той ме поздрави за добре свършената работа и ме увери, че Япония е оценила усилията ми. Посъветва ме също така да прекратя връзката си с Танака, който не ме заслужавал, и да се целя по-нависоко.

— Танака не е страховитият убиец, за когото го мислиш — бяха думите му. — И във всеки случай не е достоен за една принцеса. Ако искаш да преуспееш, Йошико, намери си мъж, когото наистина да гледаш с респект.

Още с пристигането си в Шанхай научих от Танака, че преди няколко седмици е починала Нацуко. Съобщил му го негов колега от армията, който знаел за връзката ми със семейство Кавашима. Тя се разхождала в градината, когато сърцето ѝ изведнъж спряло да бие само на няколко крачки от мястото, където в навечерието на петнайсетия ми рожден ден се беше обесила сестра ѝ Шимако.

Танака изрази съболезнования за загубата ми, но мисля, че не подозираше дълбочината на скръбта ми. Той смяташе, че съм мразила Нацуко, и подобно на мнозина други, които приемат очевидното за

даденост, не си даваше сметка колко близки са любовта и омразата и колко често едното чувство черпи сили от другото. Помолих го да ме остави сама и се затворих вкъщи. Известно време не исках да виждам никого. Нощем в съня ми ме навестяваха родната ми майка, Шимако и Нацуко — и трите вече не бяха между живите. Стояха една до друга, бледи и безмълвни като призрочно трио. Една стъклена врата ме разделяше от тях, но колкото и да блъсках по нея, тя не се отваряше.

Никога вече нямаше да видя Нацуко и тя нямаше да разбере за истинските ми чувства към нея. Напразно си бях мечтала, че ще дойде ден, в който тя ще ме погледне с топлота, а гласът ѝ ще звучи меко, без следа от обвинение и враждебност. Със смъртта на Нацуко нещо завинаги се пречупи в мен. Опитах се да притъпя болката с опиум, но спасението беше за кратко — със събуждането от съня започваше кошмарът.

Чудя се, ако Нацуко беше успяла да ме обикне, дали животът ми щеше да бъде по-различен? Казват, че споделената любов е като спасителен бряг и без нея можеш да се изгубиш в бурното море. Говорят и за целебната сила на любовта, но мен досега тя само ме е наранявала. За пореден път се чувствах осиротяла и ядосана на съдбата. Когато изгубиш някого, когото си обичал, болката е безутешна. Не можеш да върнеш човека, когото неумолимата смърт ти е отнела, и знаеш, че рано или късно и твоят ред ще дойде.

БЪРБЪН И СУРОВА РИБА

Япония официално ме поздрави за участието ми в „манджурската“ мисия и бях повишена в чин майор, напълно заслужено според мен. За да отпразнувам това, си уших по поръчка японска офицерска униформа от най-фина вълна. Помолих шивачката да втали сакото в кръста и да скъси якичката, за да се вижда дългата ми шия. Подстригах се още по-късо от преди и намазах косата си с брилянтин, за да блести и да изглежда смолисто черна.

Танака, в лошо настроение откак се бях завърнала от Тяндзин, отбеляза, че вземам нещата много присърце и че с предизвикателния си външен вид рискувам да ядосам по-традиционно настроените офицери.

— Те и без това трудно се примиряват с мисълта, че една жена е шпионин като тях. Трябва ли допълнително да ги дразниш с този маскарад?

Не споделях притесненията му, а и бях свикнала да ме критикуват, така че не се впечатлих особено. Освен това знаех, че изглеждам добре и той просто ревнува. Но лошото му настроение така и не отминаваше и споровете между нас зачестиха, докато най-последно не минаваше и ден без дразги.

Правехме любов все така често, както и преди, но с някакво ожесточение и безнадеждност, като че ли отчаяно се опитвахме да си възвърнем нещо изгубено. Опитах се да го разведря, като му показах едно-две неща, които бях научила от по-младите офицери, но това само нажежи обстановката. Танака, който винаги досега беше харесвал разнообразието, предпочиташе да се ограничи до тройката с някое момиче на повикване и всякакви други идеи от моя страна го дразнеха и напругаха. За да не го тормозя излишно, реших да се забавлявам както намеря за добре. Продължих да спя с него, но сексът ни беше безрадостен и безсловесен — той затискаше с ръка устата ми, за да не кажа нещо неподходящо във възможно най-неподходящия момент. Често ме обладаваше отзад — казваше, че предпочитал да не вижда

лицето ми, което му напомняло за това, че съм принцеса и много повисокопоставена от него.

— Един мъж трябва да се задоволи с обикновените кучки. Всичко друго е излишно главоболие — казваше.

Въпреки тлеещия гняв, който усещах дори когато се отдавахме един на друг, предпочитах яростното му любене пред захаросаната компания на момичетата на повикване.

Струваше ми се странно, че така и не ме попита дали съм спала с Дойхара. В същото време имах чувството, че ревността му е причина за всички недоразумения между нас. Но той до последно не спомена името на Дойхара с чувство, различно от пренебрежението и пълното безразличие.

Танака често ми повтаряше, че безразборното ми поведение в секса е станало обществено достояние и тъкмо то е една от причините той да не получи повишение. Не можех да се съглася с него — смятах, че съм достойна дъщеря на Япония, която се радва на заслужено доверие и признание. Наистина едва ли имаше жител на Шанхай, който да не знае коя съм, но вярвах, че това се дължи повече на другите ми заслуги, отколкото на сексуалните ми подвизи. Повишението ми в ранг само потвърждаваше онова, в което никога не съм се съмнявала — една жена, ако е достатъчно смела, винаги може да застане наравно с мъжете. Повечето мъже, особено японските, имат проблеми с израстването на жената в професионален план, но смятах, че Танака е над тези неща. Досега той винаги ме беше подкрепял и насърчавал и въпреки че знаех, че е способен на ревност, не бях свикнала да ме критикува и ограничава.

Въпреки че ми беше ядосан, Танака също ми направи подарък за повишението — изящно гравирано нецуке^[1], прикрепено към кожена кесийка, в която имаше свитък със стихотворение на японския драматург от XVII век Чикамацу. В него се говореше за чест и вяност и гласът на Танака трепереше, докато ми го четеше.

Такова великолепно нецуке със сигурност беше струвало доста скъпо и в желанието си да му благодаря за проявената щедрост и да му оправя настроението, казах на Танака, че е най-добрият любовник, който някога съм имала. Уверих го също, че не съм спала с Дойхара, каквото и да си мисли.

— Това не е вярно, Йошико. Поръчах да те проследят в Тяндзин. Освен това смяташ ли, че някой като Дойхара ще пропусне да се похвали, че е преспал с принцеса? Особено като знае колко ще ме унижи с това...

— Но защо го вземаш толкова навътре, Танака? Нали ти си важният за мен, Дойхара е без значение.

— За мен обаче беше важно, че ти си моята принцеса. А не на Дойхара.

Въпреки подаръка на Танака, който можеше да се тълкува като признание в любов, думите ми ни най-малко не го утешиха. Прибрах стихотворението в кутията при останалите предмети със сантиментална стойност за мен. Искаше ми се да разпръсна мрачните облаци и да намаля чувството си за вина, затова го насърчих да излее гнева си, докато правехме любов. И така, нощ след нощ той ме хапеше по врата и по бедрата и ми причиняваше почти непоносима болка. Тялото ми беше покрито със синини и трябваше да се кисна в солена вода по два пъти на ден. Когато Танака най-после се поразведри и започна да се държи както преди, ми олекна също като на малко момиченце, чийто баща го е напердашил за непослушанието и вече не му се сърди. Но мисля, че самонаказването донесе по-голямо облекчение на мен, отколкото наказанието ми — на Танака.

Въпреки всичко не съжалявах, че съм преспала с Дойхара — нали в крайна сметка благодарение на неговия доклад бях повишена и можех да разчитам на добра кариера и в бъдеще. Всичко си има цена и дори мисля, че сексът с полковника не беше кой знае колко висока цена, като се има предвид скокът в кариерата ми.

Когато взаимоотношенията ми с Танака се нормализираха, отново можех да се порадвам на живота в Шанхай. Пръснах куп пари за дрехи и бижута и все по-често се отдавах на любовни наслади, а когато се случеше да ме връхлетят мрачни мисли, всичко се оправяше с една порядъчна доза опиум и един сън — дълбок и безпаметен.

Сънищата под въздействието на опиума не могат да се сравнят с нищо друго. Цветовете са по-живи и ярки от обичайните, храната е достойна за боговете, а питието има вкус на амброзия. Ти си едно с всяка жива твар, била тя и най-големият хищник, а онези, които си обичал, ти отвърщат с най-нежна, безусловна любов. Толкова

изкусителни са даровете на опиума, че ако не бях по-силна от горката Уан, щях да се пристрастя като нея още преди години.

Няколко месеца след завръщането ми в Шанхай, Танака беше поканен на среща с полковник Дойхара в Тяндзин. Той беше доста притеснен — мислеше, че ще го смърят за превишения бюджет, но два дни по-късно се завърна в повишено настроение. Бяха го натоварили със секретна мисия, чието успешно изпълнение щеше да бъде голям плюс за Япония. Според инструкциите на полковника аз трябваше да съдействам на Танака и да играя ключова роля в изпълнението на мисията.

Двамата с Танака живеехме нашироко и си бяхме позволили да похарчим доста големи суми, за които очаквахме да ни потърсят сметка рано или късно. Често се шегувахме, че в списъка с разходите трябваше да бъдат включени и момичетата на повикване, опиумът и други „дребни“ удоволствия. Затова сега една сериозна мисия беше добре дошла — тя щеше рязко да увеличи доходите ни и да ни позволи да поддържаме високия си стандарт.

Япония беше решила да даде урок на Китай и в същото време да предупреди света, че трябва да се съобразява с нея. За тази цел тя щеше да завземе шанхайския квартал Джабей и да го обяви за своя територия. Междувременно всички наши разходи щяха да бъдат поети от хазната на армията. Казаха ни, че недалеч от брега ще чакат японски военни кораби, готови да окажат съдействие. Под претекст, че браним японската общност, застрашена от упадъчните китайци, щяхме с един замах да сложим край на международните нападки.

Атаката щеше да има и допълнително преимущество — тя щеше да отклони вниманието от Манджурия, където Япония отдавна се опитваше да установи контрол с помощта на своята марионетка император Пу И. Честно казано, ако знаех колко уязвими са позициите ни в североизточните райони, едва ли бих се справила така успешно със задачата да убедя Пу И да замине за там. Въпреки че Манджурия официално се намираше под протекцията на самурайските мечове, Китай отчаяно се бореше да си я възвърне и китайците непрекъснато провокираха размирици и сблъсъци. Сега Япония възнамеряваше да им покаже веднъж завинаги на чия страна е силата.

Беше ми много мъчно за Уан Дзюн — знаех, че тази ситуация я ужасява, все едно живееше край тлеещ вулкан. Манджурците винаги

са били убедени в превъзходството си над останалите китайци, но нямаха числено надмощие и знаеха какво ги чака, ако омразата на сънародниците им се отприщи.

Моята роля се състоеше в това, със съдействието на Майката да организирам гангстерите, с които Танака ме беше запознал, да започнат да издевателстват над японската общност в Шанхай. Те трябваше да нападат домовете и магазините им, да грабят и да трошат, за да дадат повод на Япония за ответен удар. Запознах Майката и момчетата с плана и те с готовност се включиха в „акцията“. Извършиха цяла поредица вандалски набези, пребиха няколко японци и изплашиха до смърт семействата и съседите им. Съжалявам, че се наложи да им причиним това, но както казваше Хари, „не можеш да направиш омлет, без да строшиш яйцата“. Понякога се налага да платиш висока цена за принадлежността си към една или друга общност.

Бях щастлива, че участвам в сбъдването на японските амбиции и усещах прилив на адреналин, който караше кръвта ми да кипи. Само в разстояние на няколко дни Шанхай заприлича на разбунен кошер. Не мога да опиша каква радостна възбуда ме обзе, когато японските морски пехотинци се събраха в района на гарата в Джабей, за да започнат удара срещу китайците. Знаех какво ще последва и се гордеех, че страната ми ще демонстрира своята мощ. Толкова бях предана на самурайските идеали, че не си представях един ден плановите на Япония да бъдат осуетени или аз да съжалявам за участието си в нейния победен марш. Чувствах се жива, преливаща от ентузиазъм. Танковете ни напредваха по „Съчуан Роуд“ и въздухът се изпълни с жълтеникава мъгла от газовете им, а сърцето ми туптеше в едно с вибрациите им. Превъзбудени, опиянени от предчувствието за победа, през тези дни двамата с Танака правехме любов навсякъде, където сварим — в офиса му, на задната седалка на автомобила му, в тоалетната на някой ресторант, а веднъж дори — прави зад един от танковете.

Войските ни срещнаха за кратко отпор от китайска страна — Танака дори се учуди на необичайно адекватните и организирани действия на китайската армия. Но ние бяхме като мощна вълна и всички усилия на противника бяха обречени. Танака беше в стихията си — той обичаше да е в центъра на събитията, колкото по-бурни,

толкова по-добре. Двамата седяхме в офиса му, превърнат в щабквартира, отпивахме глътки саке и зорко следяхме докладите за развитието на бойните действия. От време на време посрещяхме видни гости от Япония и от западните страни и ги водехме в панорамния ресторант на Парк хотела — от там в безопасност можехме да наблюдаваме военните действия. Списъкът на чакащите беше дълъг, но Танака се ползваше с предимствата на кралска особа и за него и гостите му винаги имаше запазена маса. Храната в ресторанта не беше нищо особено, затова пък видимостта беше добра. Хранехме се на фона на оглушителния шум от самолетите и снарядите, но това ни действаше стимулиращо, зареждаше ни.

На Япония ѝ трябваша няколко седмици, за да сломи напълно съпротивата на китайците и да напомни на света, че в жилите ни тече кръвта на безстрашни воители, които не биха допуснали нищо да застане на пътя им.

Измъкнахме се от опожарения Шанхай на борда на японски самолети. Развалините отдолу свидетелстваха за мащабите на нашия победен щурм. Признавам, че в онези мигове ликувах с цялото си сърце, за което сега съжалявам. Много от жителите на Шанхай бяха намерили смъртта си по време на кървавите сблъсъци, но тогава това ми се струваше маловажно и дори в реда на нещата. А Шанхай и бездруго беше пренаселен. Повечето от жителите на Китайския квартал системно гладуваха и така или иначе бяха на ръба на оцеляването. И да не беше атаката на японците, те бяха обречени да измрат като мухи. Джабей беше сравнен със земята и онези от жителите му, които оцеляха, потърсиха закрила в лагерите за временно настаняване, финансирани от французите или от международната общност.

Минаха седмици, преди животът в Шанхай да се върне към обичайния си ритъм. Случилото се постави китайците на мястото им, показва на Пу И на какво са способни неговите японски съюзници и разбуди духовете като цяло. Но Шанхай като истинска добра уличница, каквато си беше, бързо успя да се нагоди към новите изисквания и скоро отново процъфтяваше, също както и преди. Не след дълго Япония се принуди да изтегли войските си под натиска на световната общественост, но не и преди нашите съюзници да са укрепили собствените си позиции в града, което те побързаха да направят,

улеснени от атаката ни. Техният опортюнизъм беше нагледен урок за това как трябва да се използва всяка възможност и да се лавира според обстоятелствата.

Когато стрелбата беше преустановена и районът — завзет от японските войски, аз се разходих из онова, което беше останало от Китайския квартал, в компанията на няколко от нашите офицери. Не биваше да го правя, защото гледката на опустошенията ме разтърси до такава степен, че до ден-днешен, като си спомня за това, ме побиват тръпки. И ме обзема срам.

Отвисоко всичко изглеждаше по-иначе — мащабно и дори някак величествено, — разчистване на петно от мизерни коптори. Но когато се озовах лице в лице с опожарените постройките и докато прекривах сгърчените обгорели тела, нещо сякаш ме стисна за гърлото. Очите ми се насълзиха от лютивия дим и от още нещо. Започна да ми призвява от миризмата на тлееща, разлагаща се плът. Едва сега осъзнах каква цена плащаха хората заради амбициите на една могъща империя. Около нас цареше гробна тишина. Така ми липсваха човешката глъчка и потракването на зарове за маджонг.

Неколцина останали живи китайци бродеха из развалините като сенки. Те ни се покланяха ниско, но без да ни поглеждат в лицата. Една старица отчаяно ровеше в купчина отломки — отдалеч тя ми заприлича на Прошка и сърцето ми се сви. Бях предана до смърт на Япония, но във вените ми течеше китайска кръв и трагедията на злощастните ми сънародници ме накара да настръхна. Какво бяхме сторили?! Нуждаех се някой да сложи опрощаващо ръка на рамото ми, но японските офицери само биха се изсмели на угризенията ми, а китайците биха потръпнали от допира ми.

След тази победа просящите по улиците се умножиха и цената на опиума скочи, но като цяло животът възвърна обичайния си ритъм. Майката беше една от онези, за които нещата вече нямаше да бъдат същите. Тя беше изгубила няколко от момчетата си в престрелките и сега живееше в полуразрушената си къща. За да сложи край на хленченето ѝ, Танака ѝ даде прилична сума, която можеше да ѝ помогне да стъпи отново на крака. Но в нейния бизнес нещата бяха жестоки. Бяха се появили по-млади и по-корави гангстери, които побързаха да се възползват от разклатените ѝ позиции и да завземат територии. От сега нататък Майката щеше да успява да преживява, но

беше изгубила първенството си в бранша. В нейния свят, както и навсякъде другаде, важеше законът на джунглата и големите риби изяждаха по-малките.

След успеха ни в завземането на района Джабей в продължение на дни кръвта ми продължаваше да кипи, сякаш очаквах да се случи още нещо и това беше само началото на нашия победен устрем. Разбрах какво значи да си част от силата, която кара света да се върти — усещането беше смесица от възторг и мъничко страх. Имах чувството, че целият ми досегашен живот е бил само подготовка за този паметен миг и че най-после съм открила мястото си, мисията си на този свят. Странно, че точно когато най-после чувствах, че съм сляла съдбата си с тази на Япония и родината ми ме е приела за своя достойна дъщеря, кошмарите ми зачестиха — по-тревожни и мъчителни от всякога, до такава степен, че започнах да се боя от съня.

През следващите месеци изгубих приятелството на Валери. Тя ми каза, че е изумена от студенината и безразличието, с които посрещам страданието на сънародниците си, и че има чувството, че изобщо не ме е познавала. Може би трябваше да я уверя, че греша, но мисля, че така или иначе беше дошъл моментът пътищата ни да се разделят. Двете бяхме много различни, тя беше по-склонна да прави жертви и беше само въпрос на време да поемем в различни посоки. Така се беше случвало и преди с най-важните жени в живота ми. Но признавам, че не страдах твърде много за Валери — все пак тя не беше за мен нито Нацуко, нито Май, нито Тамура. След острите реплики, които си разменихме тогава, я срещнах още няколко пъти — на пазара за пресни плодове и зеленчуци в Сандзяоди. Тя се беше отказала от намеренията си да си търси богат съпруг и се беше включила в една френска католическа мисия, която се грижеше за осиротелите деца в Шанхай. Вече не беше облечена в бяло и не видях перлите ѝ, но от нея се излъчваше някаква решимост, каквато не бях забелязала преди. Мисля, че тя също като мен беше открила причина да остане в Шанхай. Но сега, години по-късно, си давах сметка, че шанхайските събития бяха извадили наяве добротата, заложена в природата на Валери, докато с мен се беше случило обратното — аз окончателно бях погребала и малкото останала в мен доброта. И все пак дори отново да можех да избирам, едва ли бих избрала едно по-човечно сърце, на което никакви страдания нямаше да му бъдат спестени.

В Шанхай се усещаше нарастваща враждебност срещу японците от страна на китайците. Колкото и разделени да бяха в политическите си възгледи и пристрастия, омразата им към Япония ги сплотяваше. Тя се долавяше в погледите им, в равните им, сякаш безизразни гласове, в начина, по който приемаха парите ти безмълвно, без следа от усмивка. Дори Майката, на която плащах, за да ме държи в течение на онова, което се случва вътре в общността, беше охладняла към мен и ме предупреди да не се мяркам в квартала без телохранител. Лицето ми беше познато на китайците от един плакат, разлепен из улиците веднага след въоръжените нападения, който ме заклеяваше като предателка на собствения си народ. Според тях ръцете ми бяха изцапани с кръвта на невинни китайски деца и трябваше да платя за злодеянието с живота си. Нямах намерение да рискувам излишно и след предупреждението на Майката настоях тя да идва да ми носи сведенията си, вместо аз да ходя при нея. Не смятах, че мога да ѝ имам доверие — като нищо би ме издала, за да получи награда за главата ми. Тя беше жена без принципи и за пари беше готова на всичко.

Когато оставах сама в къщата си, все по-често ме обземаше безпокойство и се ослушвах за издайнически шумове. Изгоних слугинята си китайка и наех една рускиня, която переше зле, но поне нямаше причина да ме мрази.

В кошмарите си виждах мъртвите китайски деца — окървавени, овъглени трупчета, и често се будех, защото ми се причуваха плач и стонове. На дневна светлина постепенно идвах на себе си и възвръщах разсъдъка си. Тогаваш казвах, че сигурно съм чула котките, които нощем кръстосваха улиците на Шанхай и надаваха жални вопли.

С течение на времето натрапчивите кошмари зачестиха. Смъртта на Нацуко ми беше напомнила за безпощадния ход на времето и ме беше накарала да се замисля за това колко злополучно се бяха развили взаимоотношенията ми с хората, които бях обичала. За Ямага не бях достатъчно добра, а Танака си мислеше, че не ме заслужава. Бях предала Май, както и горката Уан Дзюн, а Тамура беше заминала надалеч и едва ли щях да я видя отново.

Едва когато обърнеш поглед назад и установиш, че нещата не са се развили така, както би искал, осъзнаваш, че остаряваш, и това започва да те плаши. Не бях навършила трийсет и в огледалото все още виждах истинска красавица, но въпреки че времето се беше отнесло с

мен благосклонно, не можех да не забележа издайническите бръчици, а имаше и нещо още по-обезпокоително. Като че ли самата аз бях престанала да се обичам. Понякога сутрин се събуждах и имах чувството, че съм се родила отново и животът тепърва започва, но тези мигове траеха твърде кратко. С напредването на деня мрачните мисли ме налягаха и имах нужда от доза опиум, за да ги понеса.

Танака беше разочарован, че акцията в Джабей не му донесе мечтаното повишение, и отново стана мрачен и несговорчив. Виждахме се по-рядко от преди, но аз все още го смятах за свой спътник в живота до деня, когато не се запознах с американеца Джак Стоун, репортер на „Ню Йорк Хералд Трибюн“.

За пръв път го видях в бара на Парк хотела. Беше прегърнал през рамо Лоурън Броуди, червенокосата ирландска журналистка. Джак беше дошъл в Шанхай едва преди два дни, но вече имаше свой кръг от обожателки.

Когато го зърнах за пръв път, имах чувството, че съм застанала на ръба на пропаст и изведнъж съм изгубила равновесие. От мига, в който чух името му, звучно като потракване на зарчета за маджонг, нещо в мен сякаш се преобърна. Той беше с пет години по-възрастен и малко по-нисък от мен, но винаги имах чувството, че го гледам изотдолу. Умело коригираната заешка устна придаваше на лицето му деликатно, уязвимо изражение, а сивите му очи бяха с цвета на натежало от сняг зимно небе. Джак не беше красавец, но у него имаше нещо привлекателно, магнетично, което се харесваше на жените. Не знам с какво ги привличаше — дали с чувството си за хумор или с това, че винаги беше готов да те изслуша, затаил дъх, с леко наклонена настрани глава, сякаш всяка твоя дума беше изключително важна и той не искаше да я пропусне. Но каквото и да беше, факт е, че мигновено попаднах под властта на чара му и го пожелах така силно, както някога бях желала Ямага и не вярвах да ми се случи отново.

Няколко дни след като се запознахме, Лоурън Броуди дойде да ме попита дали имам нещо против да бъда интервюирана от Джак. Той готвеше статия за интересни персонажи от Шанхай и искаше да ме включи в групата. Съгласих се да дам интервю и се разбрахме да се видим в панорамния ресторант на Парк хотела. От мен по принцип се очакваше да поддържам контакти с чуждестранните репортери — начинът, по който се отразяваха събитията, беше важен за нас.

Но за срещата с Джак се подготвих специално — все едно отивах на среща с любовник.

Наясно бях, че той е типът мъж, от който Танака щеше да ревнува, както и с това, че винаги когато сляпо съм следвала желанията си, после съм заплащала с депресии и среднощни кошмари. И въпреки това смених три тоалета пред огледалото, докато се подготвях за срещата ни. Най-после се спрях на сатенена блузка, сандали на висок ток и пола, която съблазнително подчертаваше формите ми. Сложих си ароматна пудра и оставих горните две копчета на блузката предизвикателно разкопчани. Малките перлени обеци щяха да привлекат вниманието му към изящните ми уши. Вместо обичайното масло от хризантеми този път втрих в китките и трапчинката на шията си мускус за събуждане на желанието.

Видях го още с влизането си в ресторанта и почувствах същото пърхане в стомаха както и при първата ни среща. Той разговаряше с управителя на хотела, но когато ме забеляза, ми се усмихна и тръгна към мен. Подходи към интервюто много сериозно и професионално. Интересуваше го най-вече прояпонската ми нагласа и какво ме кара да подкрепям страна, която се опитва да „смачка“ сънародниците ми.

— Да, наистина съм родена в Китай — отвърнах. — Но бях отпратена от там още като малка и не смятам Китай за своя родина. Израснала съм в Япония — това е страната, където намерих дом и самоличност. Страната, с която взаимно си принадлежим и на която съм готова да служа.

— Моята родина е Америка — каза той, — но това не ми пречи да се отнасям критично към нея. Не мислиш ли, че не държавата, а хората са важни?

Не му отговорих. Никога не бях подлагала на съмнение верността си към Япония и насоката, която разговорът ни вземаше, ми се стори доста обезпокоителна.

Интервюто продължи няколко часа. Говорихме за чина ми в японската армия и за позицията ми по отношение на „изкуствено предизвиканата война“. Джак ме попита и за взаимоотношенията ми с Танака, но не си записа нищо в бележника. Постепенно се отпуснах и почувствах, че водим истински разговор, по време на който успях да науча много неща за него, така както и той за мен. Джак пушеше „Кемъл“ — палеше цигара от цигара, пиеше уиски, вярваше, че

копринената пижама те предпазва от малария и се беше отчуждил с жена си, която го обвиняваше, че толкова често я оставя сама. Попитах го дали я обича и той отвърна, че щом е в Шанхай, вероятно повече обича свободата.

— А Лоурън Броуди?

Той се усмихна.

— Тя е само приятелка.

Тръгнах си от ресторанта доста нервирана. Джак изобщо не се беше опитал да флиртува с мен, не ми беше направил и един-единствен комплимент. Месеци по-късно той ми призна колко развълнуван е бил по време на срещата ни и как, когато после е трябвало да седне и да пише за мен, дори не е могъл да си събере мислите. Каза ми, че е бил заплепен и неудържимо привлечен от мен, но се е постарал да го прикрие, а после дни наред се е борил с чувствата си, които му се стрували съвсем „неуместни“. Смущаваше го не толкова фактът, че бяхме от различни континенти и принадлежахме на два различни свята, а по-скоро това, че аз обичах Япония, а той я ненавиждаше.

Когато разказах на Танака за срещата ни, той заяви, че повечето чуждестранни журналисти в Шанхай са прокитайски настроени и че западняците имат нездравата склонност да съчувстват на по-слабия, вместо да приветстват победителя. Той каза също, че Джак Стоун е много уважаван сред сънародниците си, но трябва да внимавам с него.

— Нека той те търси — посъветва ме. — И не му давай излишна информация.

Минаха шест седмици, преди да видя Джак отново. Междувременно Танака беше получил нареждания да замине за Монголия при Дойхара и да му съдейства за установяване на независимо правителство начело с принц Те. Не познавах лично принца, въпреки че се падаше роднина на Ганджурджав. Бях чула за него, че е безстрашен воин и племето му го боготвори. Предупредих Танака да не споменава името ми, тъй като със сигурност се ползвах с лоша слава.

Съчувствах му, тъй като знаех какво мъчение ще бъде за него да работи редом с полковника. Каза ми, че не може да ме вземе със себе

си, тъй като според инструкциите трябваше да остана в Шанхай и да подготвя почвата за идването на заместника му. Но аз знаех, че истинската причина всъщност е друга — Танака не би понесъл да ме види близо до Дойхара. Все едно, и бездруго нищо не би ме накарало да замина за Монголия. Мрачно се пошегувах с Танака, че климатът няма да му понесе, както и местната кухня. Заклех го за нищо на света да не опитва овчата лой. Затова пък местните момичета — закръглени, топли и всеотдайни — щяха да му бъдат по вкуса. А и той с тези свои внушителни размери щеше да им допадне.

В деня, в който замина, Танака ми каза, че усеща хлад между нас и това го измъчва. Каза още, че винаги ще пази образа ми в сърцето си и че ако е необходимо, ще ме защити с цената на всичко. Освен това ме помоли да откажа опиума, който щял да ме съсипе.

— Това е най-лошият ти навик, Йошико, и единственото, което те свързва с Китай.

Беше самата истина. Защото японците гледаха с лошо око на опиума и презираха китайците заради тази им слабост. Но не бях съгласна с Танака, че опиумът ще ме съсипе. Докато аз контролирах нещата, не виждах нищо страшно. От години употребявах опиум, но знаех как да избягна пристрастяването.

Танака ми остави малко пари, но изплати собствените си дългове, които не бяха никак малки. Той ме предупреди, че този, който ще поеме поста му, едва ли ще бъде щедър като него, затова се е погрижил да ми зачисли месечна заплата — нещо, което не се налагаше преди.

— Трябва временно да ограничиш разходите си — каза ми той. — Ще отсъствам поне няколко месеца, а може би и година.

Всъщност минаха години, преди Танака да си тръгне от Монголия, и той повече не се върна в Шанхай. Но самата аз вече бях взела решение да внимавам повече — ако не по отношение на парите, то по отношение на чувствата си.

Срещата ми с Джак Стоун беше оказала разтърсващо въздействие върху мен и не спирах да мисля за нея. От известно време се чувствах неудовлетворена от себе си и от посоката, в която беше поел животът ми, и имах чувството, че появата на Джак би могла да промени нещата за добро. Танака смяташе, че проблемът ми е опиумът, но истината е, че опиумът беше утехата ми, той ми помагаше

да понеса по-лесно пустотата в живота си. Вече бях осъзнала, че върволицата от любовници не спасява от тази пустота, а напротив — все повече я задълбочава. Имах нужда това да се промени.

Едва след няколко седмици отново се видях с Джак. Междувременно бях взела решение да приключа с безразборните връзки и да намаля опиума. Надявах се това да ми върне съня и да ми помогне да поема по нов път.

Една нощ сънувах Джак да минава по моста над река Хуанпу. Извиках го по име и той се обърна с грейнало лице. В ръцете си държеше стъклен съд с нещо, който протегна, за да ми го покаже по-добре. Беше щастieto. Значи така изглеждаше — тъмно, бъбрековидно нещо, свито на кълбо. Джак ми каза, че е заспало, и ме подкани да го докосна.

Не посмях. Имах чувството, че не просто спи. Стори ми се умряло.

Заместникът на Танака майор Муто беше човек, който водеше строга сметка за всяка йена и никак не одобряваше дълговете и влизането в преразход. Също така мисля, че не одобряваше и китайската ми кръв и макар да се обръщаше към мен с почитителното „принцесо“, усещах, че се опитваше да ме постави на мястото ми. Той следеше зорко разходите ми, като обявяваше немалко от тях за ненужни разхищения и твърдеше, че Япония не може да си позволи да плаща за моята екстравагантност. Очевидно не споделяше виждането на Танака за стандарта на един шпионин.

Муто беше с десетина години по-възрастен от Танака. Беше женен и имаше осем дъщери, но нито един син, което явно го комплексираше. Беше груб с по-низшите по чин и угоднически вежлив в присъствието на по-висшестоящи. Стана ми неприятен още от пръв поглед и гледах да го виждам колкото може по-рядко. Ходех до офиса му веднъж — два пъти седмично, да му предавам информацията, получена от Майката, както и тази, до която се бях добрала благодарение на личните си контакти. Това го устройваше напълно, тъй като той също не изпитваше нужда да ме вижда по-често. Присъствието ми го напрягаше — той не знаеше как да се държи с жена, която има аристократична кръв и в същото време — военен чин.

Танака ми пишеше, че му липсвам, но работи за каузата на Япония и е удовлетворен, че усилията му дават резултат. Знаех, че жадува да се върне в Япония триумфално и вярвах, че ще осъществи мечтата си. Но не той беше в мислите ми, а Джак Стоун. Въпреки че не го бях виждала след онази наша среща, знаех от Лоурън Броуди, че още е в Шанхай.

Една вечер, когато дъждът сякаш беше натежал от прах, отидох до пощата и успях уж случайно да се срещна с Джак. Той не изглеждаше особено очарован да ме види, но по някое време прекъсна възцарилата се неловка тишина между нас, като ме покани на вечеря, в случай, разбира се, че нямах други планове. Естествено, че незабавно приех поканата. Вдъхнах мириса му на боров сапун и уиски, сякаш бях удавник, който най-после си поема глътка въздух. Изчаках го да изпрати доклада си. Чувствах се странно смутена, нещо съвсем нетипично за мен. После взехме рикша до един не особено популярен японски ресторант на север от извора Суджуо, в квартал, познат като Малкото Токио. Джак ми каза, че харесва вкуса на прясната сурова риба, както и факта, че мястото не е популярно сред западните туристи. Обикновено идвал да хапне тук сам — допадал му простичкият, максимално изчистен интериор. Никога досега не бил почувствал нужда да доведе някого за компания. Приех това като комплимент, на който се зарадвах искрено. Къде беше изчезнал обичайният ми скептицизъм? Връзката ни беше едва в началото си, но усетих благотворното ѝ влияние върху себе си — с този мъж не чувствах нужда да съм предпазлива, свалих гарда и си позволих да бъда самата себе си.

Това може би беше най-странната, най-вълнуващата и най-паметната нощ в живота ми. Имах чувството, че Джак е човекът, пред когото можех да излея душата си — това ми донесе неподозирана лекота и неимоверно облекчение. Разговаряхме с часове — споделяхме надеждите и разочарованията си. Джак искрено се интересуваше от перипетиите, през които беше минал животът ми, и аз не виждах смисъл да крия нищо от него.

Разказах му за оня злополучен аборт, за това как ме беше съблазнил Тешима, за Кавашима и за останалите мъже, минали през живота ми. Джак слушаше, без да ме прекъсва, но по едно време се пресегна и ме погали по бузата.

— Просто си нямала шанс — каза той. — Цяло чудо е, че изобщо си оцеляла.

Долових съчувствието в гласа му, но не възнегодувах, въпреки че по принцип мразех да ме съжаляват.

После той ми разказа за своето детство в Нова Англия.

— Беше кротко, подредено и отчайващо скучно. Баща ми беше учител по математика — предмет, от който, за негово голямо разочарование, нищо не разбирах. Мисля, че ме обичаше. Научи ме да ловя риба, да играя тенис и без да го е искал, да се стремя да бъда колкото може по-различен от него. Майка ми беше грижовна и плаха жена. Отиде си така тихо, както беше живяла — един ден просто се свлече на пода в градската библиотека и издъхна. Казаха, че е получила масивен инфаркт. Съжалявам, че така и не се опитах да проникна зад стената на нейната плахост. Така и не успях да я опозная.

Джак ми призна, че е неспокоен по природа и че винаги се е чувствал някак несигурен. Обикновено, когато постигнал онова, което иска, губел интерес към него. Така станало и с брака му — нямал търпение да се събере с тази жена, а само няколко седмици по-късно започнал да ѝ изневерява. Това не останало скрито за дълго и Джак намерил спасение в бягството. Бракът му бил продължил три години, но бил прекарал всичко на всичко няколко месеца със съпругата си.

— Тя е красива и интелигентна. Няма да ѝ е трудно да намери някои по-свестен от мен и да продължи с живота си.

Джак обичаше професията си на журналист. Беше добър репортер и поднасяше собствената си версия за събитията, без да се поддава на манипулация. Освен това, този начин на живот му харесваше — той му позволяваше винаги да е в движение и да не се чувства тясно обвързан със семейство или с определена страна.

Когато излязохме от ресторанта, все още валише. Повървахме заедно в дъжда. Той ме беше прегърнал през рамо и ме беше накарал да облека якето му. После хванахме една рикша, която ни закара до къщата ми. Джак остана с мен до зори. Говорихме си. Разказах му всичко за себе си, без да премълча нищо. Исках да ме познава такава, каквата съм. От сивите му очи струеше такава топлина, че изведнъж ми се доплака. Дори не бях предполагала, че има толкова неща, за които ми се плаче. Жал ми беше за момичето, което неусетно се беше превърнало в жената, която бях.

Джак каза, че поне съм живяла един наистина необикновен живот, за разлика от равния, сив и скучен живот на повечето хора. Той ми призна, че досега не е срещал жена като мен и че това донякъде го притеснява, тъй като му се струва, че завинаги е загубил свободата си.

В къщата нямаше храна, затова си направихме чай, после си легнахме, изтощени. Джак ме прегърна в съня си и аз отново заплаках.

Когато се събуди, Джак заяви, че ще си събере нещата от хотела и ще се пренесе при мен. Хареса ми тази негова решимост и факта, че изобщо не се сети да ме попита какво мисля за това. Аз, разбира се, нямах нищо против, въпреки че ми се струваше, че ще бъдем странна двойка. Все още дори не бяхме правили любов и не познавахме навиците си, но бяхме изпълнени с оптимизъм.

Навън беше сияйно утро и Шанхай изглеждаше пречистен от дъжда. Аз също се чувствах пречистена благодарение на Джак. Имах усещането, че животът ми започва отново и цветовете ми изглеждаха по-ярки и живи, без да съм взела опиум. С Джак бяхме близки отскоро, но тялото ми сякаш мигновено разпозна мириса му, докосването му и го прие за свой. Всичко у него ми се струваше странно познато, докато Джак твърдеше, че с него е обратното — откривал у мен нещо ново и опияняващо, невкусвано никога досега.

Той беше сложно устроен — и като човек, и като любовник. Когато изпаднеше в мрачно настроение, което се случваше понякога, той ме обладаваше бавно, някак замислено, сякаш се питаше дали изобщо иска да е с мен. След близостта ни напрежението като че ли се разсейваше и той се връщаше в леглото при мен с две чаши бърбън и две запалени цигари. Имах чувството, че едва тогава започваше истинската интимност между нас, споделената близост. Но понякога отново изведнъж се отдръпваше и изглеждаше толкова дистанциран, все едно не бях неговото момиче, а някоя непозната — случайно попаднала в леглото му и без значение за него. Той беше непредсказуем и често ме изненадваше, като пожелаваше да се любим в най-неочаквани моменти, сякаш искаше да предяви правата си над мен. Веднъж например отпрати слугинята, на която давах някакви нареждания, събори ме на пода и ме облада яростно, без да ме поглежда. Когато свърши, ме остави да лежа на пода, с лице към земята, и си тръгна, без да каже и дума. След подобни изпълнения той изчезваше нанякъде и се губеше с часове. Когато веднъж го попитах

защо го прави, той отвърна, че и сам не знае, но вероятно е някаква вътрешна реакция на съпротива срещу това да бъде притежаван, както и ярост към самия себе си за това, че не може да ми устои.

Но тези моменти бяха редки. През повечето време Джак беше сърдечен, мил и забавен и двамата много се смеехме заедно. Беше страстен, настойчив, но и ласкав. Обожаваше мириса на мускус до такава степен, че почти отвикнах да ползвам масло от хризантеми.

Понякога, след като бяхме правили любов, Джак ме притискаше силно, чак дъхът ми спираше. Тогава на повърхността изплуваха старите ми страхове и се чувствах задушена, хваната в капан. Ако започнех да се дърпам, той ме притискаше още по-силно и ми повтаряше, че от любов не се умира. Знаех го, но имах чувство го, че се опитва да убеди себе си.

Не исках Джак да ме чувства като своя собственост, но и през ум не ми минаваше да му изневеря с друг мъж. Той не беше като Танака и можеше никога да не ми прости. Понякога ми се случваше да изпитам желание към друг мъж, но всичко приключваше до тук.

Бях с Джак и се радвах да бъда с него, харесвах себе си такава, каквато бях през онези дни в Шанхай, и дори повярвах, че доброто у мен не е безвъзвратно изгубено. Странно, че Джак имаше повече мрачни дни — дни, в които прекаляваше с пиенето и пушеше твърде много. Веднъж дори взе опиум заедно с мен, но каза, че не би пробвал пак. Не за друго, а защото се бил почувствал твърде добре и знаел, че ако не внимава, можело да му хареса. Мисля, че познаваше природата си и знаеше, че лесно би могъл да се пристрасти към нещо.

Някак неусетно всеки от нас успя да промени другия, докато се превърнахме в две части от едно цяло. Джак ме харесваше облечена в по-женствени дрехи и аз се отказах от бричовите и ботушите, но запазих косата си къса — пак заради него. Спрях дори да си слагам червило — той твърдеше, че устните ми са меки и естествено розови като ягода и не бивало да ги скривам.

Може би Джак ме изпробваше — доколко съм склонна да се вслушам в съветите му, с тайната надежда, че рано или късно ще успее да ми повлияе и по най-важния според него въпрос, по който мненията ни се разминаваха — отношението ни към Япония. Колкото до мен, и да съм имала желание да променя Джак по един или друг начин, то е било свършено несъзнателно. Харесвах го такъв, какъвто беше — с

ореола от тъмна коса, който разпознавах мигновено, дори да влезех в пълна с хора стая. Обичах мириса на кожата му, ръцете му с едри, почти квадратни длани, а бледата кожа и сивите очи, така различни от тези на японските мъже, разпалваха у мен неудържимо желание. Допадаше ми и чувството му за хумор, изобщо — гордеех се да бъда с този мъж. Но той имаше и тъмна, непозната за мен страна — тя го караше да заключава чекмеджетата си и да бърза да запечата писмата си. Тази негова тайнственост ме измъчваше — особено след като самата аз му бях разкрила сърцето си.

И все пак в крайна сметка като че ли аз промених Джак повече, отколкото той успя да промени мен. Дотогава той се беше страхувал от обвързване и неведнъж се беше отървавал с бягство. Докато в нашата връзка точно той не можеше да си представи един ден да бъдем разделени, искаше ме само за себе си и знаех, че никога не би си тръгнал от мен по своя воля. Не бях сигурна, че можех да кажа същото и за себе си.

Бях изненадана колко бързо хората в Шанхай приеха връзката ми с Джак. Новият ми началник майор Муто беше един от малцината, които гледаха на нея неодобрително. Дълбоко възмутен от близостта ми със западен журналист, той заяви, че е докладвал за поведението ми където трябва. Знаех, че е писал и на Танака в Монголия, тъй като открих черновата на писмото в кошчето за боклук на секретарката му.

Танака ми пишеше през няколко месеца, но нито веднъж не спомена Джак в писмата си, така както и аз изобщо не засягах тази тема. Получавах кореспонденцията си в офиса на Муто и не считах за нужно да съобщавам на Джак за нея. Едва ли би могъл да разбере дълбоката връзка между мен и Танака и нямаше смисъл да влизаме в излишни пререкания.

Джак получаваше своята кореспонденция в Парк хотела и с течение на времето се научих да разпознавам кога е пристигнало писмо от жена му. В онези дни той си търсеше разтуха — обикаляше по книжарниците и понякога ми правеше малки подаръци като свидетелство, че си е мислил за мен.

Майор Муто имаше основания да се безпокои заради връзката ми с Джак. Джак се опитваше да ме върне към китайските ми корени и да ме накара да видя истинското лице на Япония — страната, от която бях така запленила. Това беше повод за чести спорове, като никой от двамата

ни не отстъпваше от позицията си. Джак вярваше, че Китай смело върви по пътя на прогреса, докато аз смятах, че единствено управлението на Япония ще изведе страната от хаоса и безпътицата. И двамата разгорещено отстоявахме мнението си. Твърдоглавието ми довеждаше Джак до отчаяние.

— Тази твоя сляпа преданост към Япония е голямата ти заблуда, Йошико! — поклащаше глава той.

Въпреки разногласията ни по този въпрос двамата с Джак се допълвахме чудесно — до такава степен, че дори се учудвах на себе си колко философски приемах факта, че някой ден пътищата ни ще се разделят. Защото не можех да си представя при какви обстоятелства бихме могли да останем заедно завинаги. Джак често ме увещаваше да замина с него за Америка и макар да го обичах още повече заради това, не можех да си представя да живея на другия край на света — в страна, която е един от най-големите врагове на Япония.

Радвах се, че не се налага да пазя държавни тайни от него, тъй като той знаеше не по-зле от мен какво се случва в международен план. А майор Муто се отнасяше с подозрителност към мен и очакваше да му докладвам за слухове и броженията в града, но не смяташе за необходимо да ме държи в течение относно кореспонденцията, която пристигаше от Япония. В резултат бях далеч по-зле информирана, отколкото по времето на Танака. Ставаше ми все по-трудно да събирам материал за докладите си — Джак не харесваше повечето от местата, които бях свикнала да посещавам, и така изгубих връзка с част от контактите си. От време на време ходехме в някой от нощните клубове, но не стъпвахме в казината — Джак не си падаше по залаганията. Не му бяха по вкуса и прочутите руски и френски ресторанти с тяхната изтънчена кухня. Той предпочиташе по-простичките западни ястия. Имаше и едно ресторантче в Малко Токио, където сядахме толкова често, че бяхме свикнали да го наричаме „нашето“. Джак беше единственият западен посетител там.

Той ми разкри един непознат Шанхай и ме запозна с хора, в чийто кръг не бях попадала преди. Чуждестранните кореспонденти в града представляваха доста затворена общност, сплотена от цинизма и чувството си за хумор. Те бяха много начетени и интелигентни хора, но Джак каза, че сблъсъкът им с нелицеприятната страна на живота ги е лишил от оптимизма им. Въпреки това те умееха да се забавляват по

свой начин и разпалено разговаряха на всякакви теми — понякога и до зори. По време на тези разговори се лееше алкохол и кънтеше оглушителен смях. Събота и неделя често се събирахме цяла компания и отивахме на разходка с лодка надолу по реката. Лодките бяха със западни имена като „Дафне“ или „Енид“, но Джак ги кръщаваше „Принцеса“ или „Източна перла“, докато траеше плаването ни.

Аз не бях единствената представителка на Изтока в групата. Симпатичният руснак Миша Салмонов, репортер на „Правда“, имаше слабост към китайските момичета и всеки път канеше някое. Дватама с Джак бяха много близки и можеха да обсъждат политически или философски теми с часове.

Докато плавахме надолу по течението, покрай бедняшките нивички и порутените ферми, похапвахме скариди с чили и пиехме бяло вино с дъх на лимони. Имаше и бира, но аз не я харесвах, макар че Джак я предпочиташе пред виното. През дългите горещи следобеди слизахме в каютата да поспим, а когато се събудехме, правехме любов. По време на плаването обратно Джак беше по-ведър и отпуснат от всякога. До забрава танцувахме на палубата под звуците на един стар грамофон.

Понякога посещавахме Американския клуб в града — един от малкото, в които се допускаха китайци. Веднъж празнувахме там Деня на благодарността и Джак се напи до безпаметност — наложи се Теди Блек, кореспондентът на „Чикаго Трибюн“, да ми помогне да го заведе до вкъщи. Не за пръв път се нуждаех от помощ, за да прибера Джак, но този път той си имаше оправдание — мястото му напомняло за любимия му бар в Ню Йорк и изведнъж усетил колко му липсва Америка.

Познавах тази болка, този копнеж да се върнеш у дома. Тя ме връхлиташе понякога, когато осъзнавах, че след като напуснах дома на Кавашима, никога вече няма да мога да нарека някое място свой дом. Не споделих с Джак, че чувството ми е познато, нито това, че дори не искам да си представя как някой ден той ще замине за Америка. Той често казваше, че можели да го повикат по всяко време, но аз изтиквах тази мисъл в дъното на съзнанието си, тъй като ми беше непоносима. Джак от своя страна не желаше да чува за работата ми и не спираше да се ядосва, че все още работя за Специалните служби, след като е

положил всички усилия да ме убеди да напусна. Любовта ми към Япония му се струваше безпочвена и непонятна.

Муто все още се чувстваше неловко в мое присъствие, което искрено ме забавляваше. За да го подразня още повече, влизах в ролята си на принцеса и не пропусках да подчертая близостта си с една или друга високопоставена особа. Уж неволно споменавах имената на японски аристократи, с които сме си играли като деца — знаех, че това ще го жегне, и се присмивах вътрешно на тщеславието и тесногърдието му. Но самата аз за свое огромно съжаление вече не изпитвах предишното удоволствие от работата. Китайците в Шанхай все така ме ненавиждаха и страдах, като виждах как Джак се измъчваше от това. Той се безпокоеше заради мен от лошата ми слава и настояваше не само да спра да работя за Япония, но и да го обявя публично. Заради него гледах да не се набивам много на очи, но това беше единственият компромис, който бях готова да направя.

Муто, също като Джак, се опитваше да ме убеди да оставя работата си.

— Ти сега си имаш друг живот — повтаряше ми той. — Не виждаш ли, че дългът ти към Япония и близостта ти с този американец са в конфликт?

— Напротив, Муто — обяснявах спокойно. — Сега съм по-добре информирана и това е от полза за интересите на Япония.

Танака пишеше все така редовно, но аз му отговарях по-рядко. Би трябвало да му пиша, че при мен нещата са се променили, но така и не се реших да го направя. При него очевидно всичко вървеше добре и той често ми споменаваше за успехите си на монголска земя. Беше убеден, че когато един ден се завърнем в Япония, и двамата ще бъдем възнаградени за заслугите си. Държах на него както и преди, но както и да се развиеше връзката ми с Джак, между мен и Танака нещата никога вече нямаше да бъдат същите.

Понякога се опитвах да си представя какъв би бил животът ми, ако заминех за Америка с Джак. Там имаше доста японци, които се бяха устроили добре и, предполагам, харесваха живота си. Можех да потърся и старата си приятелка Тамура — или „госпожа Жасмин“. Можех да си намеря приятели, да бъда щастлива с Джак и съдбата ми да поеме в съвсем друга посока. Но някак не си се представях — къде щяхме да живеем, с какво щях да запълвам дните си? Джак щеше да

продължи да пътува, а аз щях да го чакам — сама, в чужда за мен страна. Често, докато бях в прегръдките му, той шепнеше в ухото ми: „Ела с мен! Аз съм този, който те обича. На Япония няма да ѝ бъде мъчно за теб...“ Но Америка беше неговият дом, не и моят. Джак беше в сърцето ми, но то принадлежеше на Япония и щеше да си остане там, където и да заминех.

Минаха почти две години, преди да се наложи да направя избора си. Междувременно продължавах да работя за Муто. Докато Джак пишеше статиите си, аз обикалях Шанхай — обичах да усещам пулса на града, да разгадавам тайния му език. Още се срещах с Майката, от която получавах ценна информация. Контактите ми с двамата братя корейци също бяха доста полезни, тъй като те бяха в течение на всичко, което ставаше в подземния свят. Често посещавах бара на хотел „Централ“, където се събираха чужденците, разменях по някоя приказка с портиера и си бъбрех с колегите на Джак, от които винаги можеше да се научи нещо интересно. Този живот беше доста различен от времето, когато бях с Танака. Липсваше опияняващото усещане, че светът всеки миг ще бъде разтърсен от промяна, а аз ще съм в епицентъра на събитията. Затова пък в живота ми беше влязъл Джак и засега това напълно ми стигаше.

Преди години, когато изгубих Ямага, в отчаянието си се бях заклела никога вече да не се домогвам до щастието, но сега в обятията на Джак, когато потта ни се смесваше в жарките следобеди и споменът за него се просмукваше във всички пори на тялото ми, осъзнавах, че бях намерила щастието. Бях го срещнала още преди няколко месеца, но сега вече можех да го нарека с истинско го му име.

И точно тогава по някакво злощастно съвпадение Джак беше повикан в Ню Йорк, а на мен Дойхара ми постави задачата да замина при Уан Дзюн в Манджурия, за да я „утеша“. Тя се чувствала много самотна и страдала от липсата на „подходяща“ компания, обясни ми Дойхара с подигравателна нотка в гласа. „Нейно величество“ не си давала сметка, че обижда японците от обкръжението на императорската двойка, натоварени със задачата да бъдат денонощно около тях. И така, трябваше да остана в дома на императора до второ нареждане. Надявах се да отсъствам от Шанхай не повече от месец-два.

Не исках да се разделям с Джак — това щеше да бъде мъчително и за двамата ни, но той трябваше да отпътува за Америка, а аз щях да замина за Манджурия — дългът ме зовеше. Ако Джак наистина искаше да бъдем заедно, щеше да ме изчака да се върна. Казах му, че ме изпращат на важна мисия и че страната ми има нужда от мен. Това беше самата истина — дори Танака ми писа, като използваше думи като „чест“ и „дълг“, за да ми припомни кому дължа вяроност. Дори да беше чул за Джак, той изобщо не го споменавахе в писмото си.

Както и очаквах, Джак направо побесня, като чу, че изобщо обмислям възможността да замина. Беше готов да направи всичко по силите си, за да ме спре. Обладаваше ме, разкъсван от страст и ярост, сякаш вярваше, че това е по-силно от всяко убеждение. Опитах се да му обясня, че служа на страната си и че имам мисия, която трябва да изпълня, но той отказваше да чуе подобни доводи. Най-после в отчаянието си прибегнах до стария изпитан метод с хитруването и му казах, че ако ще приключвам с Япония веднъж завинаги, то нека поне да го направя както трябва. Тази мисия щеше да бъде „лебедовата ми песен“. Наговорих всичко това с ясното съзнание, че не мога да направя онова, което Джак искаше от мен. Не можех да сложа кръст на Япония това би означавало отново да осиротея. Честта и верността към родината бяха закодирани в мен още откакто жадно подслушвах разговорите на Кавашима иззад паравана и посрещах в стаята си Ямага. Те оцеляха след толкова предателства, държаха гръбнака ми изправен, когато всичко около мен се сгромолясваше, и бяха единствената постоянна величина в живота ми.

— Ако разтегнеш връзката между нас твърде много, тя ще се скъса — поклати глава Джак. — Не обръщай гръб на любовта — дългът към родината няма да запълни липсата ѝ.

— Ще изстине ли любовта ти, ако замина? — попитах.

Джак въздъхна.

— Ще те чакам един месец. Ако не се върнеш, ще знам, че това е крайт.

— Ще се върна — казах. — Обещавам.

През последния ни ден заедно не излязохме навън — не искахме да срещаме други хора. Джак ми помогна да си събера багажа — и сега като в забавен кадър го виждам как сгъва дрехите ми. Помоли ме да облека любимата му рокля — синя, памучна, с презрамки, и да седна

на бамбуковото диванче, за да ме снима. Не знам защо толкова харесваше тази рокля — на мен ми се струваше, че с нея изглеждам твърде обикновена.

Последния си месец в Шанхай, Джак щеше да прекара в Парк хотела. Да остане в къщата без мен му се струваше непоносимо, а и искаше да е сред хора — така щеше да се разсейва и времето да мине по-бързо.

Легнахме си и правихме любов за последно преди раздялата. Джак беше някак настървен, отчаян, макар да се бяхме заклели, че скоро отново ще бъдем заедно. Сякаш и двамата искахме да се уверим, че нищо не може да разруши връзката ни, но сексът така и не ни донесе желаното успокоение. Докато телата ни се движеха в синхрон, си казах, че мога да притъпя желанието си, да му сложа юзди и да смаля пораженията до една-единствена капчица отрова, която щеше да продължи да разяжда сърцето ми. Джак каза, че се чувства все едно е скочил с парашут и пада стремглаво надолу. Питам се дали ще го видя отново и не исках да мисля, че може би за последен път сме заедно.

По пътя към летището се отбих до офиса на Муто, за да оставя последния си доклад. Той пак ме гледаше накриво, защото бях поканена да посетя императорското семейство, макар и само китайското. Но, от друга страна, като че ли изпитваше облекчение да се отърве от мен и животът му да си потече постарому, с условностите, на които беше свикнал.

---

[1] Японска миниатюрна скулптура; талисман. — Бел.ред. ↑

ШАМПАНСКО И МАРИНОВАН ДЖИНДЖИФИЛ

Пристигнах в Чанчун, преименуван от японците на Хсинкин, с военен самолет за провизии. Дойхара беше уредил полета. Когато слязох по стълбичката на самолета, един млад офицер отдаде чест и ме съпроводи до военния камион, който чакаше малко по-встрани на пистата, за да ме отведе в двореца на Пу И. Беше ранно лято — такова, каквото си го спомнях от Монголия. Слънцето беше високо в небето, а по земята и по полегатите покриви на къщите все още имаше тънък слой сняг.

Хсинкин беше малък фермерски град, който сега се реконструираше от японците. Те уверяваха, че след обновлението си градът ще може да съперничи на Париж. Освен местните жители тук имаше хиляди японски емигранти, които се опитваха да устроят живота си в страната, за която се смяташе, че един ден ще изхранва цяла Япония.

Пътят от летището до резиденцията не беше дълъг. В просторното фоайе ме посрещна генерал Хаяо Тада. Знаех, че той е главният военен съветник на китайския император. Дойхара ми беше казал за него, че е умен и проникателен мъж, но за съжаление твърде заплепен от живота на китайската аристокрация, за да може да се разчита на преценката му.

Той ме поздрави отзивисто като свой колега офицер, въпреки че бях облечена с вълнен костюм, с лисича яка на раменете. Аз от своя страна му благодарих за оказаната чест да ме приветства лично още с пристигането ми. Генералът отвърна, че е чакал с нетърпение срещата си с принцесата, за чиято красота се носят легенди, и сега се е уверил, че репутацията ми е напълно заслужена.

Генерал Тада беше интересен мъж, който често се усмихваше — нещо нетипично за японските мъже. Оредяващата му коса беше стоманеносива, а краката му и мускулестото тяло издаваха страстния ездач. Усетих, че миришеше на същия одеколон, който използваше и

Пу И, и се запитах дали императорът не му е направил подарък. Беше гладко избърснат, с квадратна челюст и дълбоко разположени очи. Скоро свикнах с навика му да си подръпва веждите и да те фиксира с поглед, което беше доста смущаващо за повечето хора, но не и за мен.

Тада ми каза, че много е слушал за мен от Дойхара, който бил повишен в чин генерал-майор и жънел големи успехи в Монголия в компанията на принц Те. Дойхара ме наричал „азиатската Катерина Велика“, което приех като комплимент.

— Радвам се да се запозная с теб, принцесо. Знам, че освен изключителна красавица си и войник за пример. Впечатлен съм от всичко, което си постигнала в Тяндзин и в Шанхай. Надявам се някой ден да ми разкажеш по-подробно за делата си.

После той се сбогува с мен, като удари чинно токове и се поклони без следа от раболепие, но толкова ниско, че едва не допря чело във върховете на ботушите ми.

— Бих искал да знаете, принцесо, колко ценя всичко китайско — каза. — Срещата с вас за пореден път ме убеди в това.

За пръв път не ме подразни, че японец намекваше за китайското ми потекло. В Тада имаше нещо обезоръжаващо — той говореше прямо, но човек не усещаше в думите му нищо оскърбително.

Той ме остави в компанията на един японец, когото ми представи като дворцовия шамбелан — човекът, който отговаряше за останалия персонал и за разходите на домакинството. Той щеше да ме разведе из двореца, който по думите на Тада познавал като петте си пръста. С плоското си лице и малки очички шамбеланът не ми направи особено приятно впечатление — изглеждаше стиснат и неискрен.

Манджурската резиденция на Пу И определено не ми хареса. Тя се помещаваше в сградата на бившето данъчно управление и имаше по-скоро вид на учреждение, отколкото на дворец. И все пак беше по-внушителна и по-подходяща за един император от занемарената и мрачна Тиха градина в Тяндзин.

В резиденцията се влизаше през някоя от четирите порти от ковано желязо. Във всеки от четирите ъгъла на сградата имаше кули бойници. Във вътрешния двор липсваше каквато и да било зеленина, но от двете страни на главния вход стояха две огромни теракотени саксии, по-високи от стражата. Дворецът се състоеше от две паралелно разположени дълги сгради с наклонени по китайски образец покриви.

Двете ниски постройки с масивни тухлени стени бяха свързани като с пъпна връв посредством широк коридор, облицован с червена коприна и застлан с пурпурна пътека. В първата сграда имаше обширна приемна с огромна, отрупана с документи и най-различни книжа маса. Повечето от тях носеха императорския печат на Пу И. Стените бяха с дървена ламперия, а вратите бяха резбовани с фигури на лъвове и дракони. На приземния етаж имаше множество малки стаички, превърнати в кабинети, където работеха десетки японци — секретарки и младши офицери, очевидно натоварени със задачата да помагат на Пу И. В действителност от тях се очакваше да следят императора и да не го изпускат от очи. Те непрекъснато слухтяха и бяха готови да възпроизведат пред началството си всеки от разговорите му, включително и най-поверителните. Въпреки че самата аз работех за тайните служби, намирах поведението им за крайно унижително и отблъскващо.

На горния етаж се намираха стаите на иконома и останалите членове на персонала. Те бяха без отопление, хладни и неудобни.

Втората сграда изглеждаше малко по-приветливо, със стени, боядисани в императорско жълто — предполагам, за да се чувства Пу И като у дома си. Стаите бяха с по-широки прозорци, но пък зацапаните мрежи против насекоми затулваха светлината. Личеше си, че са положени някакви усилия стаите да бъдат обзаведени подобаващо — с лакирани мебели, ниски дивани и бродирани пана от оранжева и синя коприна. В дневната имаше камина в западен стил, а над нея висеше портрет на Пу И в позлатена рамка. Той ми напомни на портрета на Ганджурджав, който бях получила в навечерието на сватбата, може би заради това, че императорът беше изрисуван почти съвършен, много по-мъжествен и представителен, отколкото беше в действителност.

Когато нарекох сградата „императорския дворец“, шамбеланът ме поправи, като обясни, че това е „резиденцията на китайския император“, докато императорският дворец е домът на японския император. Знаех колко би се засегнала Уан Дзюн от подобно разграничение и как би се срамувала, че съпругът ѝ, най-великият мъж в Китай, е смятан за по-низш от японския император. Въпреки че самата тя веднъж ми беше признала, че според нея от Пу И би излязъл по-добър евнух отколкото император. На което аз отговорих, че дори

евнусите в Забранения град си тежат на мястото и едва ли биха се сменили с императора.

За мен бяха определени две малки стаи с прилежаща баня. В банята имаше тясна метална вана, но не и течаща вода, нито пък тоалетна. На стената имаше дървена етажерка, а на пода — медно ведро, с което, предполагам, слугите пълнеха ваната. В спалнята подът беше застлан с кадифено меки китайски килими с макове. Под леглото стояха две порцеланови нощни гърнета. Във втората стая имаше писалище, нисък диван и черни възглавнички на пода. Завесите също бяха черни, памучни, подплатени с филц. Сториха ми се грозни, но си казах, че поне ще спират течението. Зарадвах се, че стаите ми имаха камини. Уан Дзюн ми беше оставила бележка, че много се радва, че съм пристигнала, и ще наmine преди вечеря, за да си поприказваме само двете.

Тя се появи, следвана по петите от малките кученца пекинези, които обожаваше. Стъписах се, като видях колко зле изглеждаше. В Тяндзин тя беше слаба като вейка, но сега приличаше на скелет. Тъмната и коса беше загубила блясъка си и тя я носеше строго опъната назад и сплетена на тънки плитчици. Беше се отказала от силния грим и прозрачно бледата и кожа издаваше пристрастяването ѝ към опиума. Въпреки нездравия ѝ вид и факта, че трепереше неконтролируемо, за мен тя си оставаше все така красива. Очаквах да я видя облечена в дрехи по западна мода, но за моя изненада тя беше с китайска роба от изумруденозелена коприна с висока яка и илици от златен сатен. Дългите нефритени обеци елегантно се полюшваха над раменете ѝ, а на един от пръстите ѝ имаше златен пръстен с огромна перла. Точно такава виждах майка си в спомените си и за миг чак затаих дъх.

— Ваше величество! — поздравих я с поклон.

Тя се усмихна и каза:

— Радвам се да те видя, Източна перла. Нека като истински дъщери на Китай двете спазваме всички условности, които ще ни позволят да се чувстваме като у дома си, когато един ден се завърнем в Двореца на Върховната хармония, където е мястото ни.

Знаех, че Уан Дзюн винаги се изразява приповдигнато, когато заговори на тази тема. Тя сякаш изпадаше в транс и използваше архаични изрази, а интонацията ѝ ставаше някак неестествена, като на актриса, която репетира ролята на кралска особа. Затова пък през

останалото време тя беше остроумни и забавна събеседничка, чаровна и обезоръжаващо естествена.

Личеше си, че наистина се радва да ме види, макар и очите ѝ да не се усмихваха. Каза ми, че съм все така красива, и ме помоли да я извиня за болнавия вид, който според нея се дължал на замърсения въздух в Чанчун.

— Ти си истинска късметлийка, Източна перла, с тази красива кожа! Предполагам, че си я наследила от майка си, която се славеше с красотата си.

Благодарих ѝ за комплимента и я попитах как живее в Хсинкин, който тя продължаваше да нарича „Чанчун“. Тя отвърна, че се е поболяла от копнеж да се завърне в Пекин, където ѝ е мястото. После снижи глас и ми довери, че мрази Манджурия и всичко, свързано с нея. Това била сурова, негостоприемна земя, населена с войници и селяци.

— Можеш ли да си представиш — гнусливо сви устни тя, — тук дори има плъхове. Само японците могат да нарекат подобна неугледна сграда „императорски дворец“. Тук дори не можеш да се изгубиш, защото стаите се броят на пръсти.

Наистина в сравнение с двореца в Пекин, разклонен като лабиринт и с многобройни вътрешни дворове, манджурският дом на Уан Дзюн беше жалка гледка. Приятелката ми твърдеше, че дворецът в Забранения град има поне петдесет входа и всяка седмица можеш да посещаващ различен храм, да се разхождаш по мостовете над езерца, осеяни с лилии, или да пиеш чай в императорската чайна, докато гледаш турнирите по стрелба.

Имах чувството, че тя съвсем беше загубила връзка с реалността. Упорито отказваше да приеме бившето данъчно за свой дом и все ми говореше как рано или късно отново ще бъде съпругата на великия император от династията Цин. Желанието ѝ да се завърне в двореца беше толкова силно, че надмогваше дори вродения ѝ песимизъм. Разбрах този копнеж по дома, но у Уан Дзюн той беше взел застрашителни размери и помрачаваше разсъдъка ѝ, а тялото ѝ крееше. Въпреки неприязънта си към японците тя все още вярваше, че тяхната цел е да върнат нея и Пу И на трона в Пекин. Сподели ми, че тази вяра я крепи и я възпира да не посегне на себе си.

След като ми разказа набързо за кошмара на последните месеци и за чудовищната си самота, двете седнахме на възглавнички на пода и

продължихме да си бъбрим, наобиколени от малките пекинези, които не се отделяха от нея. Показах ѝ бижутата си и новата си копринена нощница с френска дантела, която си бях купила малко преди раздялата си с Джак. Така и не бях успяла да я облека. Уан Дзюн беше очарована като малко момиченце, на което са разрешили да порови в будоара на майка си. Забавно и затрогващо беше да видя как искряха очите ѝ, сякаш изведнъж се беше събудила от летаргията. През онзи следобед изпушихме много цигари, пресушихме бутилка шампанско и отворихме втора. Подарих на Уан Дзюн копринената нощница, а тя ми каза, че един ден, когато ѝ отида на гости в Пекин, ще си избира за спомен каквото си харесам от нещата ѝ.

Наистина ли вярваше, че в императорския дворец всичко още си стои непокътнато, както го е оставила, и дрехите ѝ са по местата си, а скъпоценностите ѝ недокоснати? Възможно ли беше никой да не е смутил покоя на дома, от който двамата с Пу И отдавна бяха прокудени? Кой знае, но лично аз дълбоко се съмнявах.

Двете отново се почувствахме много близки, имахме да си кажем толкова неща, заливахме се от смях при най-малкия повод. Уан Дзюн ме попита в каква посока е поел животът ми след последната ни среща и аз ѝ разказах за Джак.

— Не плачи — каза ми тя и ми подаде кърпичка. — Все още би могла да си с този мъж, ако наистина го искаш.

— Знам — отвърнах. — Наистина бих могла да съм с него, ако поискам.

Но нали там беше въпросът? Какво всъщност исках — да бъда с Джак или да служа на Япония, защото двете бяха несъвместими? Ако изберях него, нямаше ли цял живот да се чувствам бегълка, изгнаница? Ако загърбех Джак в името на Япония, как щях да живея с отровата, разяждаща сърцето ми?

— Ти си по-щастлива, отколкото си мислиш, принцесо — поклати глава Уан Дзюн. — Аз например не знам дали някога отново ще бъда с мъж.

Пу И вече дори не я доближавал, но тя и не желаела близостта му. И все пак понякога ѝ се искало отново да се почувства желана. Пошегувах се, като подхвърлих, че не виждам какъв е проблемът — тя беше заобиколена от мъже и едва ли всички до един ѝ бяха безразлични.

— Източна перла — изведнъж стана сериозна тя, — истината е, че ти никога не си позволявала на класовите условности да предопределят живота ти, но при мен нещата не стоят така. Една императрица може да си легне само с император — всеки друг, по-нисшестоящ, би изложил живота ѝ на риск.

— Уан Дзюн — прошепнах, — ако не искаш да бъдеш императрица, нищо не ти пречи да се махнеш от тук и да загърбиш този живот. От млада и красива жена като теб се изисква малко смелост, за да бъде свободна.

— Източна перла, аз съм императрица и друго не ми остава — промълви тя. — Двете с теб сме различни. Ти коवेश собствената си съдба, докато аз сляпо следвам моята.

Никога повече не повдигнах този въпрос, въпреки че ми се искаше Уан Дзюн да зареже всичко и да замине далеч от тук за нейно собствено добро. Това би било едничкото спасение за нея, но не бях изпратена тук, за да ѝ говоря подобни неща, а не исках да действам в разрез с интересите на Япония. Макар да ми се струваше несправедливо, направо чудовищно Уан Дзюн да угасне в това забравено от бога място, не можех да сторя нищо. А тя самата вярваше, че ще стане каквото е писано, и този неин фатализъм я обричаше на бездействие. Освен това вече не ми се доверяваше както преди, за което не можех да я виня, но мисля, че поне беше успяла да ми прости и в отношението ѝ към мен нямаше враждебност и хлад. И двете очаквахме с нетърпение онези следобеди, които и досега са живи в спомените ми. Уан Дзюн обичаше да ѝ разказвам за Шанхай, за приключенията си и за хората, които бях срещнала. Тя слушаше с жив интерес и двете надълго и нашироко обсъждахме как ли живее Тамура в Америка и какво ли може да се е случило с Мари. Всеки ден в продължение на няколко часа двете се радвахме на близостта си и се чувствахме сякаш бяхме сами на света.

Не видях Пу И цели три седмици — разбрах, че страдал от главоболие, световъртеж и повръщане. Освен това имал висока температура и не можел да говори. Лекарят бил казал, че симптомите са му познати и ще отзвучат след около месец. Императрицата се опасяваше, че може би са се опитали да отровят съпруга ѝ, но мисля, че грешеше. Пу И и бездруго си беше с лош късмет.

Тринайсет дни след заминаването си от Шанхай получих писмо от Танака, в което той пишеше, че отиването ми в Манджурия е много добър ход, който ни приближава до триумфалното ни завръщане в Япония. Освен това подхвърляше сякаш между другото: „Разбрах, че приятелят ти Джак Стоун се е върнал в Америка.“

Втрещих се в тези думи невярващо. Препрочетох ги отново и отново със замъглени от сълзи очи, сякаш се опитвах да се убедя, че нещо не съм разбрала. Но дълбоко в себе си знаех, че това беше истина — иначе Танака не би го написал. Значи Джак беше заминал преди края на срока, който сам ми даде? Защо? Защо беше решил да си тръгне и да сложи точка? Ако сърцето може да бъде разбито повторно, мисля, че точно това се случваше с моето. Дори не ми беше писал, за да обясни какво точно е станало и дали смята да се върне.

След първоначалния шок дойде и болката — неописуемо мъчителна. Втурнах се да потърся опиум.

И все пак не съм сигурна дали въпреки обещанието, което бях дала на Джак, щях да се върна при него, преди да изтече месецът. Но в любовта няма справедливост, нито логика и това, че той не ме беше дочакал, ме нарани дълбоко — повече, отколкото можех да понеса. Почувствах се предадена и потърсих утеха в познатите ми начини за бягство от болката. Знаех, че не след дълго ще се озова и в леглото на генерал Хаяо Тада, но това само подсилваше чувството на мрачна безизходица. Танака не подозираше, че онова, към което истински бях прираствала, не беше опиумът.

Същата вечер изпуших една дълга лула с Уан Дзюн и двете се унесохме в мечтания за Забранения град. Представихме си го покрит с тънък слой скреж, с дворци, които проблясват като диаманти, а от покривите и мостовете се спускат ледени висулки. Водата в рова около императорския дворец беше замръзнала и огледалната ѝ повърхност отразяваше островърхите покриви като причудлив калейдоскоп. Във видението ми в Забранения град беше толкова тихо, че можеше да чуеш диханието на боговете. Уан Дзюн ме слушаше с грейнал поглед, затаила дъх, а после каза замислено, че това е знак — знак, че Забраненият град ги очаква, за да оживее отново от света на сенките. Разказът ми я съживи и тя беше в приповдигнато настроение дни наред.

Когато се почувства по-добре, Пу И ме покани да вечерям с него. Приех поканата с удоволствие, тъй като вечерите ми в Манджурия минаваха доста самотно. На Уан Дзюн ѝ носеха храната в стаята ѝ, но тя почти не проявяваше интерес към нея. Предпочиташе да пуши опиум и да се налива с шампанско, а от турските цигари, които палеше една след друга, пръстите ѝ бяха пожълтели като на закоравял пушач. Императрицата проспиваше по-голямата част от денонощието, а часовете, в които беше будна, се брояха на пръсти.

Грижливо подбрах тоалета си за вечерята с Пу И — знаех, че ще присъства и генерал Тада. Избрах рокля от тъмносин крепдешин и сложих на гърдите си диамантена брошка с водно конче. Бях си я купила в Шанхай, за да отпразнувам повишението си, но никога не я бях носила в компанията на Джак. Напръсках китките и кожата между гърдите си с масло от хризантеми и въпреки че не беше мускус, мислите ми се върнаха към Джак. Нарочно сложих от външната страна на очите си черен грим — знаех, че това нямаше да хареса на Джак, но мисля, че щеше да се хареса на Тада.

Щом генералът имаше слабост към всичко китайско, щях да изиграя ролята си както подобава и да бъда на висотата на фантазиите му. Знаех, че ще се справя. Във всеки случай, ролята на наложницата беше за предпочитане пред тази на гейша поне за мен. Гейшите, с техните лица като маски и сковани, изискани маниери, твърде много усложняваха нещата. Докато при наложница нямаше излишни преструвки — тя беше готова да се отдаде на мъжа в мига, когато той я пожелае.

Пу И ме поздрави любезно както винаги, но очите му бяха скрити зад тъмни очила и не можех да видя изражението им. Той се извини и обясни, че очите му са все още възпалени след прекараната тежка инфекция и светлината ги дразни. Знаех, че е започнал рязко да губи зрението си и без очила е почти сляп. Беше с униформата на главнокомандващ манджурската армия, в която не се чувстваше удобно, макар да беше ушита по поръчка. Гърдите му бяха покрити с медали, а в краката му точеха лиги два огромни английски мастифа.

— Добре дошла в двореца ми в Манчукуо, принцесо — каза той, като ми подаде ръка. Ръкостискането му беше вяло и някак набързо.

Направи ми впечатление, че докато Уан Дзюн използваше китайското име Манджурия, Пу И наричаше страната Манчукуо —

очевидно за да угоди на японските си приятели. Това негово нагаждачество ме караше да го презирам още повече.

Тада беше застанал до императора и изглеждаше много елегантен в японската военна униформа. Той ме поздрави като стар приятел и побърза да ми налее шампанско. Храната ми хареса — тя значително превъзхождаше онази, която се сервираше в Тихата градина. Тада също се хранеше с удоволствие и със завиден апетит. Той предпочете китайска патица с маринован джинджифил и тика и не опита суровата риба, която би била по вкуса на повечето японци. След вечеря тримата поиграхме покер с един от старшите офицери от жандармерията — сериозен японец без грам чувство за хумор. Жандармеристите бяха настанени в двореца, където и пиле не можеше да прехвъркне без тяхно знание. Дори писмата, които Пу И получаваше, първо минаваха през инспекцията на старшия офицер — същия, с когото онази вечер играхме покер. Той и хората му проверяваха всичко, което се внасяше или изнасяше от сградата. С други думи, китайският император беше контролиран до такава степен, че сигурно и до тоалетната не ходеше без надзор. Подобни задължения не се приемаха като излишно престараване от японците — те подхождаха с педантично внимание и към най-дребния детайл. Мисля, че това до голяма степен обяснява и успехите на нацията в световен мащаб.

Това, че Пу И приемаше този затвор като нещо най-нормално, не ме учудваше — още в Тяндзин бях забелязала способността му да си затваря очите пред очевидното. Мисля, че той също като Уан Дзюн живееше със заблудата, че един ден ще се завърне на трона, и беше готов да се примири с почти всичко, докато този дългоочакван ден настъпи.

По време на играта на покер пихме чай от жасмин във високи чаши и похапвахме захаросани бонбони от кора на портокал. Пу И отказа чая, тъй като имал проблеми със стомаха заради долнопробното качество на ориза в Манджурия. Точно в десет часа той се изправи и се извини, че се оттегля толкова рано, но задълженията му налагали да става още призори и да се залавя за работа. С треперещ от вълнение глас, сякаш произнасяше реч, той заяви, че дължи това на народа си и не може да си позволи лентайство, когато от него се очаква да си върне трона и да оправдае надеждите на предците. С тези думи той ни

напусна, а двете огромни кучета го последваха по петите. Въпреки гръмките слова, великолепната униформа и внушителните на вид мастифи императорът не събуждаше друго, освен съжаление.

Попитах Тада какви са важните дела, с които се занимава императорът в момента и които не търпят отлагане, и той ми отговори, че Пу И чете усилено „Книга на промените“, убеден, че тя ще допринесе за интелектуалното му развитие. Спомням си, че бях захващала тази книга, но я оставих, тъй като ми се стори, че е предназначена предимно за мъже. Изобилстваше с фрази от рода на „силният мъж“, „истинският мъж“, „мъжът водач“ — все в този дух. Не ми допадна, но знаех какво е намерил Пу И в нея.

Тада предложи да ме заведе в един от новите барове на Хсинкин, където богатите японски емигранти пиеха саке и си лягаха с елитни проститутки. Казах му, че по-скоро бих пийнала още шампанско в апартамента му, където можехме да останем насаме. Тогава той взе една бутилка от барчето, подаде ми две чаши и ме поведе към източното крило на къщата, където беше апартаментът му — уютно местенце, обзаведено в китайски стил. Пихме шампанско, върнахме се за още, а после си устроихме състезание по надпиване със саке. Открих, че Тада е забавен и остроумен събеседник, надарен с таланта на безпощаден имитатор. Той можеше да наподобява интонацията и жестовете на Пу И до съвършенство. Знаех, че ако не тази нощ, то скоро ще станем любовници и че той ще се представи добре. Разбира се, винаги има и изключения от правилото, но вече бях установила една закономерност — мъжете, които могат да те разсмеят, могат и да те накарат да стениш в леглото.

Тада ми каза, че е оставил съпругата си, от която се отегчавал, в Осака, където не възнамерявал да се връща. Сподели ми също, че за разлика от мен, е влюбен в китайската култура и изобщо не иска да си спомня за живота си в Япония. Стана ми жал за съпругата му, изгубила мъжа си, особено след като разбрах, че не е могла да има деца. За една японка това е проклятие, способно да отрови живота ѝ. То засяга и съпруга ѝ, който повече от всичко би искал да продължи рода.

Бяхме преполовили втората бутилка шампанско, когато почнахме да се събличаваме доста непохватно и най-после се озовахме един до друг голи в леглото. Искаше ми се да правим любов, но Тада предложи да изчакаме, докато поизтрезнеем малко. Той ме помоли да му разкажа

за първия си път с мъж, без да спестявам подробностите, но аз не можех да му разкажа за стареца Тешима, нито за всички онези мъже, които идваха при мен в дома на Кавашима. Дори и да знаеше за тях, той си премълча.

Казах му, че Ганджурджав е бил първият мъж в моя живот, но че този разказ ще го отегчи, затова предпочитам да му разкажа за англичанина Хари и за среднощното плуване в клуб „Шанхай“. Позволих си да заменя младичкия любовник на дебелия германец с красива китайка, като знаех, че това ще допадне повече на Тада. Измислих си я по подобие на момичето, което бях наблюдавала да прави любов с баща ми иззад паравана — едва четиринайсетгодишно, с коси, които се плъзгат във водата на басейна като змии. Разказах му как момичето, което приличаше на русалка, стенеше в обятията на дебелия германец, докато ние с Хари правехме любов в съседство. Когато приключих с разказа, и двамата бяхме толкова замаяни от шампанското, че решихме да поспим — не ни оставаха сили за друго.

Когато се събудихме на разсъмване, той ме притегли към себе си и ме облада без излишни приказки. Харесвах натиска на мъжественото му, стегнато тяло — съсредоточих се върху това усещане, за да не мисля за Джак. Искях да доставя на Тада върховно, неизпитвано досега удоволствие — може би беше суета от моя страна, но исках сравнението с всички предишни и всички следващи жени да е в моя полза. Приех езика му в устата си, сякаш вкусвах неземна сладост, и извих тялото си като дъга, като прокарах нокти по гърба на Тада и притеглих бедрата му към себе си. Рядко съм се отдавала на мъж така безрезервно. Искях да не може да ми се насити, да копнее за още и още. А най-вече исках да си отмъстя на Джак — мислех, че това ще е като балсам за раната, която той ми беше нанесъл.

Преди да си тръгна, целунах лилавия белег ниско долу на корема на Тада и го попитах какво би му доставило най-голямо удоволствие довечера.

— Ела при мен облечена като китайска принцеса, каквато си — отвърна той. — Но искам да си покорна като наложница. Сложи си от същия парфюм и бъди боса, със същия черен грим около очите както снощи.

Харесвам мъже, които знаят какво искат. Нямах търпение отново да вляза в роля и да доставя удоволствие на него и на себе си. В знак

на пълно покорство коленичих пред него и поех члена му в устата си, докато той експлодира, а от гърдите му се изтръгна дълбока въздишка на задоволство.

През близо десетте месеца, които прекарах в Манджурия като гост на императорското семейство, двамата с Тада не пропуснахме нито една нощ. Аз бях готова да правя каквото поиска, за да му доставя наслада, а той беше мъж, способен да се вживее в любовната игра до самозабрава, което ме караше да усещам властта си над него, независимо от игричките, които играехме. Тада обичаше да се любовува на извивките на тялото ми — формата на ушите ми, на устните, на бедрата и стъпалата ми го влудяваше. Той твърдеше, че никоя друга жена не притежава изящността и съвършенството на китайката. Легендите за китайски красавици, толкова крехки и деликатни, че те е страх да не ги смачкаш, разпалваха мъжките му фантазии. Генералът мечтаеше да живее в Китай, да има цяло стадо коне и къща, пълна с наложници, готови да задоволят всяко негово желание. Мисля, че би бил строг господар, уважаван от прислугата, обожаван от жените в къщата. Не изгарях от желание да бъда една от наложниците му, но истината беше, че в леглото му успявах да забравя почти всичко друго на света — и най-вече момичето със синята рокля, което обичаше и беше обичано от мъж на име Джак.

Ако не беше компанията на генерала, бих била много самотна в Манджурия, тъй като Уан Дзюн прекарваше повечето време в сън, а Пу И вечно си даваше вид, че е много зает с държавни дела, въпреки че си оставаше марионетка в ръцете на японците и безгласна буква. Той имаше манджурски учител, който го учеше на езика на прадедите му, макар че императорът предпочиташе английския и ако зависеше от него, би го наложил като втори език в двора. Но, разбира се, японците не биха допуснали това.

Извън императорската резиденция светът се раздираше от конфликти и интриги. В Европа бушуваше война, а Япония се беше съюзила с Германия и Италия — две от великите сили. Сигурно за повечето хора императорът от династията Цин и съпругата му бяха живи реликви от една безвъзвратно отишла си епоха.

Тада често посещаваше близкия щаб на армията, където по думите на Уан Дзюн задоволяваше низките си инстинкти, като прилагаше най-жестоките и безчовечни наказания спрямо пленените

на територията на Манджурия бандити, дръзнали да подкопават властта на японците. Вярвах й, но гледах на това от друг ъгъл — все пак той беше генерал и отговаряше за сигурността в един размирнен район. Какъв по-добър начин да сплашиш бунтовниците от това да им дадеш урок за назидание? Никога не съм разпитвала Тада за саморазправата му със затворниците — той беше на поста си и изпълняваше дълга си към Япония като всички нас.

Често излизах да пояздя с него и един-два пъти той ме упълномощи да го замествам като командир на един от манджурските отряди. Естествено, възползвах се от възможността да преспя с някои от най-симпатичните офицери, след което щедро ги възнаградих със злато. За Тада не остана в тайна, че съм се възползвала от хората му — той дори ме насърчи да му разкажа с подробности за преживяванията си. Принудена бях да задоволя любопитството му, като доукрасявах действителността, но истината е, че докато бях в леглото с онези безименни войници, чувствах по-скоро срам от себе си, отколкото задоволство. Така ми се искаше Джак да се появи изневиделица, да ме отведе от тук и да ме спаси от самата мен.

Предшествана от пронизващи ледени ветрове, в Хсинкин се възцари люта зима. Студът скова всичко и дори огромните керамични саксии на входа на двореца се разцепиха от горе до долу и се наложи да бъдат заменени със статуи на каменни лъвови. Някои от стаите в сградата се отопляваха, но студът в коридорите ме пронизваше до кости и всяка сутрин прозорците бяха заскрежени. Вече копнеех неудържимо за Шанхай, където по тръбите течеше топла вода и никога не мръзнехме през зимата — дори на улицата можеше да се сгрееш от дъха на многолюдната тълпа.

През лятото в Хсинкин от време на време излизах да се разходя по алеите на парка „Татун“. Тук беше единственото място, където си позволявах да помечтая за Джак и дори да пророня някоя и друга сълза. Но през зимата мястото изглеждаше враждебно и неуютно — с потъналите в сняг алеи и настръхнали храсти. Започваше да се смрачава още рано следобед, а бялата луна, надвиснала в небето, обещаваще леденостудени нощи, които можеха да смразят кръвта в жилите ги също както в Монголия.

Не смеех да излизам навън дори за да пояздя. Понякога двамата с Тада отивахме с колата до щаба, за да поиграем покер с офицерите — с

много от които вече си бях общувала по-отблизо. Дори когато осъмнех под завивките на някого, споделената топлина и дружеска близост не ми носеха утеха, а задълбочаваха чувството ми на мрачна безнадеждност.

Споделих с Уан Дзюн, че може би е време да се върна в Шанхай, но тя не искаше и да чуе за това. А и все още не бях получила нови нареждания от Дойхара, затова се налагаше да се примиря с мисълта, че ще прекарам зимата в мрачната манджурска резиденция на Пу И. Обясних на Уан Дзюн, че винаги съм мразила зимата, а и през повечето време съм ужасно самотна, лишена дори от нейната компания.

— Би трябвало по-често да идваш да пушим заедно — отбеляза тя. — Тогава времето ти нямаше да минава толкова бавно.

Всъщност напоследък прибягвах към опиума дори по-често, отколкото трябваше. Той ме спасяваше от студа и от мислите за Джак. Тада казваше, че винаги разбира кога съм пушила опиум — по замъгления ми поглед и по горчивия вкус на целувките ми.

Уан Дзюн ми сподели, че все по-често сънувала Забранения град. Тогава се чувствала в мир със себе си, спокойна, че тя е истинската императрица. В съня си спяла в чаршафи с дъх на рози и се къпела в благоуханни басейни. В компанията на своите придворни дами, тя се носела над езера с водни лилии с ярки, неземни цветове, сякаш пълни със светлина. Тези сънища я правеха щастлива и аз се опасявах, че тя никога вече няма да бъде самата себе си. Според Тада това не било от особено значение, тъй като Уан Дзюн и бездруго нямало да живее кой знае колко дълго. Той не виждаше нищо лошо в това, че тя ще прекара малкото ѝ оставащо време на тази земя в занимания, които ѝ носят щастие и успокоение. Може би имаше право.

Пу И все по-често споменаваше, че му се иска да си вземе и друга жена, тъй като състоянието на Уан Дзюн не ѝ позволявало да се появява в обществото. Императрицата беше много наскърбена от това му решение и се опасяваше, че ако Пу И има син от друга жена, това сериозно ще разклати нейните собствени позиции. Дори само мисълта за това я караше да се терзае и да се чувства несигурна.

Дойхара, който все още беше в Монголия, ни посети един-единствен път. Той ме поздрави свойски и ме увери, че съм все така красива, каквато си ме спомня от Тяндзин.

— И твоят любим Танака засега се справя добре — подхвърли той.

Отдавна не бях мислила за Танака като за свой любовник и ми се стори странно да го чуя. Не се бяхме виждали почти три години и оттогава беше изтекла много вода. Преди две години в живота ми беше влязъл Джак и всички останали мъже бяха изгубили значение. Но Танака така и не престана да ми пише и често споменаваше общото ни бъдеще. Всеки път, когато получех писмо от него, си казвах колко щастлива щях да бъда, ако подателят беше Джак.

Пу И организира банкет в чест на Дойхара. Сред поканените бяха Тада и висшите офицери от Квантунската армия, както и няколко японски предприемачи, успели да натрупат състояние в Манчукуо. Освен мен и Уан Дзюн на приема имаше само още две жени — гейши, които придружаваха своите покровители. Също като Уан Дзюн те почти не докосваха храната.

Мисля, че Дойхара, който недолюбваше императора, би могъл да мине и без този банкет, но се налагаше да го изтърпи в името на етикета. Той седеше до императора, но не полагаше особени усилия да се съобразява с условностите и дори поклоните му изглеждаха някак недостатъчно почтителни. Изобщо отношението му към императорската двойка граничеше с грубостта — на моменти той дори не си правеше труда да отговаря на Пу И, все едно не го беше чул. Императорът изглеждаше доста разстроен от това демонстративно пренебрежение и пи твърде много, освен това в отчаянието си прибягна до ласкателство, което Дойхара ненавиждаше, и само влоши още повече нещата.

Тада беше уредил за Дойхара една от елитните японски проститутки и той, нетърпелив да се отърве от императора и да бъде с нея, се извини и стана от масата, преди още портокалите да бъдат сервирани. В Забранения град това беше немислимо да се случи — никой не си позволяваше да напусне масата преди императора. Нищо чудно, че Пу И пребледня от гняв и негодувание. И си го изкара на Уан Дзюн. Когато тя му пожела лека нощ, той ѝ каза убийствено жлъчно, че Дойхара си е тръгнал, тъй като не е издържал да бъде в нейната компания нито минута повече. Уан Дзюн запази самообладание и отвърна, че Дойхара по принцип не може да понася компанията на който и да било китаец. И че според нея императорът му е особено

противен с тази своя неистова жажда за одобрение. Не можех да не изпитам задоволство, че въпреки крехкото ѝ здраве езикът ѝ беше все така хаплив и язвителен.

На следващия ден бях извикана на среща с Дойхара. Попитах го дали е прекарал добре нощта и дали компаньонката му е допаднала. Той отвърна, че е останал много доволен и че момичето напълно заслужава репутацията си, макар и да е било малко пълничко за неговия вкус. След кратката размяна на любезности разговорът мина по същество и Дойхара започна да ме разпитва за императрицата — за какво сме си говорили, толкова екстравагантна ли е, колкото я изкарва мълвата, и до каква степен е настроена срещу Япония.

— Кои са нейните хора в къщата, Йошико?

— Няма такива. Дори съпругът ѝ не стои зад нея.

Това беше горчивата истина. Може би предавах доверието на Уан Дзюн, но казах на Дойхара, че съпругът ѝ вече не споделя леглото си с нея. Той прие новината със задоволство — според него евентуалното потомство на императорската двойка би било непредвидена пречка и само би усложнило нещата. А когато му разказах за съня на Уан Дзюн, той се изсмя и заяви, че връщането на Пу И на трона изобщо не влизало в плановете на Япония.

— На територията на империята има място само за един император. Пу И ще ни бъде полезен до момента, в който стабилизираме позициите си в Манчукуо. Не сме платили победата си с кръвта на Квантунската армия, за да я поднасяме в краката на това жалко човече. За японските войници е обида да бъдат под командването на тази безгръбначна твар.

Уан Дзюн имаше основание да мрази Дойхара, в чието присъствие се чувстваше облъхната от леден хлад. Посещението му я разстрои до такава степен, че още дни наред не беше на себе си, убедена, че Дойхара замисля нещо лошо, може би дори подготвя убийството им. Уверих я, че ако е имало такъв план, Дойхара щеше да го приведе в действие, преди някой да се усети и изобщо нямаше да им остави време за тревога. И двамата с Пу И се бояха от отравяне — императорът караше един от прислужниците си да опитва храната преди него и дори не вкуси ориза, изпратен от снаха му, японката Сага Хиро, въпреки че беше от най-добро качество. А Уан Дзюн се

опасяваше, че могат да сипят отрова в шампанското ѝ, и не пиеше, ако бутилката не беше отворена пред нея.

Сякаш за да потвърди най-лошите ѝ страхове, сред властите в Манчукуо беше разпространен документ, в който братът на съпруга ѝ Пу Чие се споменаваше като наследник на трона в северната провинция. Пу Чие беше женен за Сага Хиро — родственица на японското императорско семейство. По такъв начин японците щяха да си осигурят приемственост и кръвна връзка поне по майчина линия.

Уан Дзюн се люшкаше между надеждата, че под натиска на световната общественост Япония не ще има друг избор, освен да върне Пу И на трона, и опасенията, че зад всеки ъгъл можеше да се спотайва убиец. Когато излизаше от стаята си, тя оставяше вътре на пост някоя от прислужниците си, а под леглото си държеше въжана стълба, с която би могла да избяга през прозореца, в случай че някой предизвика пожар на долния етаж.

Честно казано, споделях мнението на Дойхара, че само самурайската кръв е достатъчно силна, за да ръководи империята и да държи в подчинение Манджурия. Но не вярвах, че животът на Уан Дзюн е застрашен. Дори ако се наложеше да бъде убит Пу И, смятах, че съпругата му — слаба, самотна жена, бездетна и със замъглен от опиума разсъдък, не би представлявала опасност за никого и просто щеше да загуби статута си на императрица и да бъде поверена на грижите на семейството си. Тези мисли ми носеха известна утеха, тъй като Уан Дзюн беше от хората, които ми бяха станали много скъпи.

След заминаването на Дойхара Пу И на свой ред започна да ме разпитва за разговора ми с генерал-майора. Той беше възмутен от отношението на Дойхара и държеше да получи уверения, че всичко е наред и няма повод за притеснение. Постарах се да го убедя, че Дойхара ни е посетил единствено за да се увери лично, че императорската двойка се чувства добре.

Пу И кимна, доволен от чутото, но все пак сподели притесненията си:

— Генерал-майорът се държа доста дистанцирано по време на визитата си. Да не би нещо в двореца да не е било по вкуса му?

— Не, Ваше величество, няма такова нещо. Може би Дойхара ви се е сторил дистанциран, защото си има много грижи.

Пу И реши да се задоволи с това обяснение, макар и да не изглеждаше напълно убеден. Не за пръв път му се налагаше да се примирява със странностите на японците и както обикновено се стараяше да не издава раздразнението и обидата си. Онези, които го познаваха по-отблизо, знаеха, че излива стаения гняв върху слугите си и нощем пребива невръстните си пажове почти до смърт. Тези момчета, подбрани от местните сиропиталища, често се появяваха сутрин целите насинени. Понякога се опитваха да избягат, но това само даваше повод на императора да им хвърли още един порядъчен бой.

В Тяндзин императорът и съпругата му се радваха на свободата да пазаруват, да ходят на кино, да вечерят с приятели. Така че тогава те все още имаха някакъв личен, а също и социален живот. В Хсинкин всичко това им беше отнето и те почти не можеха да напускат резиденцията, която се беше превърнала в техен затвор. Дори когато излизаха за официална среща, задължително ги придружаваше офицер от Квантунската армия. Уан Дзюн ми се оплака, че не можела дори да се поразходи из парка, а много би искала. Издействах разрешение да я придружа и тя се развълнува като дете. Но само след десет минути разходка се умори и получи пристъп на кашлица, който продължи близо час. Здравето ѝ беше толкова разклатено, че горката ми приятелка едва ли щеше да преживее повече от година.

Една вечер, докато двете разглеждахме стари броеве на американския „Вог“ и пушихме руски цигари, които Тада беше успял някак да ни уреди, до нас достигна вестта, че Пу И е поканен на официално посещение в Япония. Уан Дзюн беше ужасена — по всяка вероятност щеше да се наложи да придружи съпруга си, а тя ненавиждаше японците и дори не знаеше как ще се снабдява с опиум, ако замине. А и отдавна вече ѝ беше непосилно да поддържа репутацията си на ненадмината красавица.

Пу И ѝ заяви директно, че би предпочел да замине без нея, тъй като имал важни държавни дела и не искал нищо да го разсейва. И все пак тя трябваше да се приготви за път, в случай че японците настояваха за присъствието ѝ.

В резиденцията пристигна екип от шивачки, натоварени със задачата да подготвят гардероба на императрицата. Тя трябваше да има както традиционни тоалети, така и такива по западна мода. От Тяндзин пристигнаха балните ѝ рокли, както и двайсет чифта ръчно изработени

обувки. Пу И се опита да ограничи ежедневната ѝ доза опиум, като се надяваше, че това ще подобри здравето ѝ и ще се отрази благоприятно на външния ѝ вид. Случи се тъкмо обратното — състоянието на Уан Дзюн рязко се влоши, тя започна да трепери неконтролируемо и да халюцинира. Очевидно нямаше смисъл да се подлага на това и тя отново започна да приема количеството опиум, с което беше свикнала.

През времето, когато бяхме заедно, се налагаше непрекъснато да я уверявам, че заминаването за Токио не е капан и че никой не е подписал смъртната ѝ присъда. Напомних ѝ, че все пак братът на Пу И, е женен за японка, в чиито жили тече кръвта на императорската фамилия, и че по този начин самата тя се е сродила с император Хирохито, който не би допуснал да сторят нещо лошо на човек от семейството му. Мисля, че това я поуспокои. Междувременно се оказа, че не се налагаше да придружава съпруга си в Япония. Дойхара беше обяснил където трябва, че здравето на императрицата не ѝ позволява да се подложи на толкова дълго пътуване, а и лабилната ѝ психика щяла да създаде проблеми.

Затова пък Пу И беше толкова развълнуван от предстоящото заминаване, че отново не се сбогува както трябва със съпругата си. Взе си довиждане с нея някак разсеяно, в присъствието на цял куп японски офицери. Уан Дзюн отново беше изоставена — така както преди време императорът я беше оставил сама в Тихата градина, така и сега той замина забързан и си личеше, че мислите му са далеч от тук. Уан Дзюн изглеждаше по-скоро примирена, отколкото наскърбена. Когато двете останахме насаме, тя ми каза, че вече не храни никакви илюзии по отношение на Пу И и че един ден, когато последният ѝ час удари, е сигурна, че той няма да бъде до нея.

— Той не знае какво е вяност, въпреки че все говори за нея.

Скоро след заминаването на Пу И получих нови инструкции от Дойхара. Трябваше да се установя в Пекин и да се свържа с местните тайни служби, за да науча новата си мисия. Секретарят на майор Муто от шанхайския офис щеше да организира пътуването ми и да се погрижи за настаняването ми и за пренасянето на багажа ми. Уан Дзюн се разстрои, но се помъчи да запази самообладание — вече беше наясно, че ѝ е съдено да остава сама, и ми каза, че ми е време да продължа с живота си — иначе съм рискувала да забравя как се живее,

също като нея. Освен това се радвала, че един ден, когато се завърне в Пекин, там ще я чака една приятелка.

Сбогувах се с Тада, който ми каза, че е сигурен, че пак ще се срещнем. Аз обаче не мислех така. Все пак той щеше да ми липсва — дори и заради това, че харесваше в мен както ревностния японски воин, така и дъщерята на Китай. Никой друг, освен него и Танака не ме беше възприемал така цялостно.

По време на последната ни нощ заедно той ми подари три скъпоценни камъка — за да си го спомням с добро. Единият камък беше диамант — за късмет, другият — червен гранат, за да сгрява кръвта ми, а третият — нефрит, камъкът на боговете, за щастие. За последен път изиграх за него ролята на наложница — босонога и с черен грим, подчертаващ очите ми. Двамата се изкъпахме, масажирах го, както обичаше, после правихме любов и заспах, свита в краката му. Да, този мъж определено щеше да ми липсва, но знаех, че мястото ми в леглото му скоро ще бъде заето от върволица крехки китайки — кротки, покорни, с малки крачета и бисерни зъби.

Подарих на Уан Дзюн брошката си с водното конче, въпреки че тя сигурно би предпочела несесера ми, който много харесваше. Тя беше свикнала с разделите и се сбогува с мен мълчаливо, като взе ръката ми и я притисна до бузата си.

— Не вярвам някоя от двете ни да доживее до дълбока старост, Източна перла, но за малкото време, което ми остава, бих предпочела да разменя живота си с твоя.

Усещах, че това е край, че я виждам за последен път, и на гърлото ми беше заседнала буца. С насълзени очи целунах ръчичките ѝ и се сбогувах. Повече не я видях, въпреки че след години чух мълва, че била жива и живеела в усамотение някъде в Дългите планини. Не го вярвах.

РИБЕНА ЧОРБА И ПАЧЕ ЯЙЦЕ

Нанесох се в един от просторните апартаменти на първия етаж на хотел „Пекин“, недалеч от розовите стени на Забранения град. Елегантната сграда от деветнайсети век беше в стил бел епок, обзаведена с елегантни френски мебели и пълна с чужденци. Имаше бална зала с огледала, която имитираше известния салон на версайския дворец, а също и многолюден бар, който никога не затваряше и в който се чуваше реч от всички краища на света.

Пекин беше град, в който на всяка крачка се издигаха стени — сякаш като преграда срещу шума и мръсотията. Поради недостиг на дървен материал къщите се строяха от тухли и жилав плет и имаха полегати покриви и тесни прозорци. По улиците на всяка крачка се срещаха каруци, теглени от мулета и магарета, а още с пристигането си видях дори камили, натоварени с въглища и кокосови орехи. Повечето улици бяха тесни, без настилка, задръстени от минувачи и улични търговци, тикащи ръчни колички. След като бях живяла в модерен град като Шанхай, имах чувството, че съм се върнала едно столетие назад. Въпреки че в Пекин имаше вода, електричество и дори трамваи, той си оставаше столицата на древен Китай, в която времето сякаш беше спряло. Тук имаше пушални на опиум, известни като „свърталищата“, с опушени стени, които оставяха черни петна по дрехите ти, ако само се опреш до тях. Пекин миришеше на тор, на пот, а също и на разложение.

Централата на тайните служби беше на десет минути пеша от хотела. На път за там закусих палачинки, приготвени на мангал на сред улицата. Докато се оглеждах наоколо, установих, че нищо не ми изглежда познато, сякаш спомените от детството ми се бяха изличили напълно.

Прекият ми началник в Пекин беше полковник Сумида — мъж около седемдесетте, с пъргав ум, който обожаваше работата си в тайните служби. Под лявото му око имаше белег като от фехтовка, който той често попипваше с пръст. Сумида беше среден на ръст, с

късо подстригана бяла коса и металносиви вежди. Приличаше на сова. На определена светлина изглеждаше грубоват и суров, но всъщност имаше изтънчен вкус. За съжаление беше сноб и макар да не беше ограничен като Муту, далеч не притежаваше интелигентността на Танака. Беше мързелив, но умееше да разпределя задълженията и стриктно да следи за изпълнението им. Харесваше жените, но мисля, че предпочиташе мъжете.

Той ми каза, че съм извикана в Пекин, за да осъществя контакт с влиятелни чужденци и да проникна в средите на богатите и аристократични китайски семейства. Трябваше да установя кои от тях тайно сътрудничат на Чан Кайши, за да бъдат сурово наказани за наизидание на останалите. Полковникът ме предупреди, че задачата ми нямаше да е никак лесна, тъй като поддръжниците на Чан били коварни като змии и ти се усмихвали, а после ти забиват нож в гърба. И въпреки че Япония успешно осъществявала контрол над китайските територии, врагът не спял и не можело да си позволим да лежим на лаврите си. Сумида имал сведения, че аз умея да печеля доверието на чужденците и говоря добър английски — точно от такъв човек имал нужда тук, в Пекин.

— Искам да си информирана за всичко, което става в града, Йошико, и да ме държиш в течение. Дано да се окаже, че репутацията ти е заслужена.

По време на тази наша първа среща полковникът ми връчи кашон с книжа, препратени за мен от клона в Шанхай. Сред папките с документи и отчети открих писмо от Джак — в плика беше и последната снимка, която ми беше направил онази със синята рокля. Писмото беше изпратено седмици след като се разделихме и в него Джак обясняваше, че се налага спешно да се върне в Ню Йорк, тъй като баща му е много болен. Беше ми оставил адрес, на който да го търся, и пишеше, че ще ме чака. Ако съм имала нужда от пари, можело да се обърна към Теди Блек, репортер на „Чикаго Трибюн“.

Нямаше да простя на Муту, че не ми беше изпратил писмото още тогава. Можеше да ми спести толкова страдания. Ако го бях получила, животът ми вероятно щеше да поеме в съвсем различна посока. Но вече бях успяла да преболедам раздялата и не бях сигурна, че искам да се върна назад. И все пак още щом зърнах почерка на Джак, сърцето ми заби по-силно. Седях на ръба на леглото в хотелската стая и

препрочитах писмото отново и отново. Денят беше топъл, но аз цялата треперех. Чувствах се странно лека, все едно тялото ми беше отхвърлило товара на годините. Гледах снимката на момичето в синята рокля и се питах дали то все още съществува, дали изобщо беше съществувало.

Написах на Джак няколко реда в отговор и му обясних какво се беше случило с писмото му. Казах му, че го обичам, но се налага да остана в Пекин за известно време. Отговорът му пристигна бързо — доста сдържан, сякаш и той вече не беше сигурен как ще е най-добре за нас или не искаше да издаде, че е наранен от решението ми. В писмото си Джак отново настояваше да замина при него в Америка, където съм щяла да бъда в безопасност. Пишеше ми, че е сигурен, че Япония няма да удържи позициите си в Китай още дълго и че се безпокои за мен. Ето как отново бях изправена пред избор и за пореден път избрах Япония. Този път отговорът ми беше още по-кратък, но категоричен: „Ако искаш, ти ела!“

Това, че избрах Япония пред Джак, ми донесе странно успокоение, все едно бях предпочела по-познатото и близкото. Тогава все още си мислех, че Япония винаги ще бъде на първо място за мен и това няма да се промени. Направих избора си и продължих да работя — с натежало сърце, но и със смътната надежда, че някога Джак може да се появи.

Полковник Сумида ме беше натоварил със задачи още от първия ден. Той имаше познати сред по-заможните китайци в града и ме свърза с един мой втори братовчед, Ли Чиню, който симпатизираше на японците и щеше да ме вземе под крилото си и да ме свърже с подходящите хора. Ли беше висок, симпатичен китаец със смолисточерна коса и необичайно светла кожа. Сумида казваше, че Ли, макар и в жилите му да тече китайска кръв, е верен на каузата на Япония като същински самурай. Можело да се разчита, че винаги ще поставя интересите на страната на първо място, пред роднинските връзки и пред всяко приятелство.

Ли каза, че се радва да се запознае с дъщерята на принц Су, за която толкова е слушал.

— Баща ти беше достоен човек, неслучайно името му го надживя. Той имаше верни инстинкти, също като моя баща, и разбираше, че китайските благородници имат повече допирни точки с

японските аристократи, отколкото с местното простолюдие. Ние двамата с теб, Източна перла, носим кръвта на велики предци и сме отговорни тя да не се изгуби, погълната от мътната река на селячеството.

Не ме учудваше, че Ли се възхищава от баща ми. Принц Су беше високо ценен в кръговете на китайската аристокрация, а също и пример за подражание. Макар и често да ме огорчаваше с държанието си, когато бях дете, дори аз бях успяла да усетя силата на характера му и пълното му незачитане на чуждото мнение. Той се прекланяше пред интелекта на японците и се придържаше към традиционните самурайски ценности. Ли със сигурност би му допаднал, също както и на Кавашима. Гледаха на нещата от един и същ ъгъл.

Ли беше женен за Прекрасна перла — красива млада жена, която се обличаше по западна мода и подбираше приятелите си сред най-талантливите и успешни художници и артисти в Пекин. В леглото Ли предпочиташе компанията на мъже, затова в дома му нямаше наложници. Перла беше приела тази ситуация, която ѝ даваше свобода да води живота, който харесваше. Освен покровител на изкуствата от доста време тя беше любовница на барон Мацуяма, японски аристократ и търговец, който живееше в Пекин и беше сред най-богатите и влиятелни граждани.

Въпреки нетрадиционния си брак Ли и Перла бяха много близки помежду си и в дома им често се провеждаха пищни тържества, на които можеха да бъдат видени както интересни чужденци, така и артисти, оперни певци и художници, а също и членове на японската императорска фамилия. Перла ми каза, че поне двайсет от японските принцове са отседнали у тях. Сумида, бохем по душа, също често гостуваше на семейството. В Япония той си имаше съпруга и гейша, но в Пекин се появяваше в обществото, придружен от очарователната си любовница Ким И.

Ким И държеше два фризьорски салона, единият от които в хотел „Пекин“. Тя беше забогатяла от продажбата на китайски антики на антиквари в Америка, където беше живяла десет години. Освен бизнеса с антики и фризьорските салони доходи ѝ носеха и някои нейни изгодни инвестиции в Америка. Официално тя все още беше омъжена за един китаец, роден в Америка, въпреки че двамата се бяха разделили още преди тя да реши да се завърне в Пекин.

Без да е първа красавица, Ким беше много привлекателна жена. Обикновено носеше западни дрехи, но понякога се обличаше в красиви ръчно бродирани ципао и с вързаната си на дълга плитка коса и подчертаните с черен грим очи изглеждаше така неустойчиво, че генерал Тада сигурно би си загубил ума по нея. Още щом я видях, си казах, че Сумида има вкус по отношение на жените, а впоследствие Ким стана една от най-близките ми приятелки. Тя беше способна на вярност, каквато досега никой мъж не ми беше засвидетелствал — приемеше ли те веднъж за приятел, беше готова да застане зад теб и да те подкрепя безрезервно в добро и зло.

Ким нямаше деца, но от нея разбрах, че Сумида имаше две дъщери, омъжени в уважавани фамилии на военни, и един син, който беше военен пилот. Полковникът никога не споменаваше съпругата си, но аз предполагах, че беше типичната кротка и покорна домакиня, която си стоеше вкъщи и не задаваше на мъжа си излишни въпроси. Познавах този тип жени. Сумида също не се различаваше особено от мъжете, които навремето Кавашима пращаше в стаята ми. Може би затова бързо намерих общ език с него, но от уважение към Ким, която ценях твърде много, никога не се опитах да флиртувам с полковника. За разлика от повечето китайски любовници, приятелката ми имаше силно развито чувство за собственост и беше готова ревностно да отстоява онова, което считаше за свое. А и тогава все още се надявах, че Джак ще ме потърси, и исках да ме намери необвързана.

Сумида ми каза, че съм най-специалната сред японските шпиони.

— Ти си истинска рядкост — китайска аристократка, чието сърце принадлежи на Япония. Предопределена си да успееш в Пекин.

Независимо от мнението на Сумида по въпроса, истината е, че ми трябваше повече време да свикна с живота в Пекин, отколкото с този в Шанхай. Чувствах се като малка рибка наред с голямото море, а и откак познавах Джак, у мен се беше събудило желанието да бъда харесвана, дори обичана нещо, което само усложняваше живота на един шпионин. Трябваша ми месеци да се адаптирам към ситуацията, но най-после и това се случи, както става с всички ни, каквото и да си мислим.

Междувременно бях разказала на Ким за Джак — с всички подробности. Споделих ѝ дори и това, че в негово присъствие се

чувствах различна и някак по-добра. Не скрих, че той мрази японците, и тя ми призна, че понякога изпитва същото.

Според нея трябваше да отида при Джак.

— Направи го, Йоши, иначе ще съжаляваш. А и времената са смутни и не се знае какво ще се случи с нас тук, в Китай. Ти си амбициозна млада жена и ще се впишеш добре в тамошното общество, не се безпокой.

Въпреки че не смеех да го призная дори и пред себе си, знаех, че Джак няма да дойде при мен. Характерът му беше непреклонен като моя и той не отстъпваше от своето. Каква глупачка бях — трябваше да отида при него, докато можех — когато страните ни все още не бяха във война и вратата към един друг живот не се беше затворила безвъзвратно за мен.

Но аз останах и се отдадох на работата си така безрезервно, че Танака би могъл да се гордее с мен. Осъществих ценни контакти, участвах във важни разговори, стараех се не само да запомня всяка дума, но и да вникна в скритото послание. Докладвах на Сумида всичко, което ми се струваше важно. Лансирах каузата на Япония по всякакъв начин и използвах влиянието си, за да помагам на хора, които ми бяха симпатични. Пекинското висше общество, снобско и прекланящо се пред ценностите на Япония, ме прие с отворени обятия. В рамките на две години успях да стана свързващото звено между китайския елит и японските окупатори, до чието благоволение всеки се домогваше.

Изобщо социалният ми живот беше добър. Не пропусках прием, коктейл или вечеря, въпреки че предпочитах да обикалям улиците в търсене на свои собствени развлечения. Не бях така известна в града, както бях в Шанхай, но все пак Ли ме беше предупредил да не излизам непридружена — не биваше да се излагам на излишен риск. Често посещавах операта с Перла, ходех на кино с Ким и макар че общувах с най-уважаваните и изискани граждани на Пекин, както винаги по-интересна ми беше компанията на онези, които живееха на ръба.

Сред познайниците ми беше мъж на име Дзин, който продаваше оръжия на гангстерите, както и на онези китайски фамилии, които съзнаваха, че живеят в смутни и размирни времена. Джин ме запозна с групата на „телохранителите“ — събрани измежду обеднелите селяни и войниците от китайската армия, те представляваха доста пъстра

сбирщина. Някои разчитаха само на яките си юмруци и заплашителната външност, но други изучаваха бойни изкуства и приемаха професията си много сериозно. Джин, който ползваше услугите на последните, ме посъветва, в името на собствената ми сигурност, да последвам примера му. И въпреки че не се бях сблъсквала с враждебността на местното население, гласът на разума надделя. В Пекин върлуваше престъпност и можеше както да те ограбят, така и да те убият наред улицата. Самият Сумида предложи да увеличи месечното ми заплащане, за да покрива и разходите за телохранител.

В крайна сметка, с типичното си разточителство реших да наема не един, а двама телохранители — братя близнаци, родени в годината на Маймуната. Те бяха ниски на ръст, набити, мускулести и потайни. По-възрастният с осем минути беше приел прозвището Верния, другият близнак беше просто Чоу.

След като ги наех, тримата отидохме да пием чай в дома им край реката, в бедняшката част на града. Братята живееха в порутена колиба, претъпкана с вехтории. Навсякъде имаше потънали в прах порцеланови фигурки, които биха подхождали на гостната на стара английска дама, но тук изглеждаха някак не на място. По стените бяха окачени ветрила — толкова мръсни, че цветът им беше неузнаваем. Върху ниските диванчета бяха метнати протрити кадифени постелки, а подът беше мръсен и целият на петна от наводненията. В един стъклен аквариум братята държаха за късмет дебел грозноват жабок, който крякаше оглушително преди буря и поглъщаше комарите, които тук бяха в изобилие.

Верния и Чоу живееха крайно икономично, почти мизерстваха. Изхранваха се с блудкава рибена супа, чиято миризма се беше пропила навсякъде. Братята не познаваха баща си, а майка им беше умряла, преди да навършат петнайсет, след като маларията беше изсмукала силите ѝ. Предполагам, че двамата пазеха всичко в къщата както си е било не толкова от сантименталност, колкото от инертност.

Предишният им работодател, съдържател на бордей, се беше оттеглил в родното си село, след като беше успял да натрупа състояние, и ги беше оставил без препитание. Повечето хора не можеха да си позволят да плащат на двама телохранители или не искаха да влизат в излишни разходи, но братята ме увериха, че няма да

съжалявам за решението си, тъй като били не само здрави и добре обучени, но и изключително надеждни. Много държаха да ми направят добро впечатление и явно се надяваха това, че са охрана на принцеса, да се отрази добре на репутацията им.

Джин ме посъветва винаги да им плащам навреме и от време на време да им давам по нещо отгоре. Така те щяха да гледат на мен като на стабилен работодател и ревностно да изпълняват задълженията си. Послушах го и се проявих като доста щедър работодател. Близнаците ме следваха по петите и нощно време спях по-спокойно, защото знаех, че те са неотлъчно до мен. Ким обаче от самото начало не гледаше на братята с добро око и не спираше да ми го повтаря. Да си призная, това малко ме безпокоеше, тъй като знаех, че обикновено на инстинктите ѝ можеше да се разчита. Но си казах, че всеки понякога греши, и не виждах никакви основания да се съмнявам във верността на телохранителите си. Те не говореха много, но си личеше, че работата ги удовлетворява, и бяха на мое разположение по всяко време на денонощието.

Не мога да кажа, че се чувствах така щастлива, както навремето в Шанхай, но животът ми беше достатъчно интересен и жънех своите малки успехи. Бях избрана за президент на Компанията за златните мини, а също и на Асоциацията на манджурците в Пекин. Това бяха престижни длъжности, които щяха да утвърдят позициите ми, и изобщо бъдещето ми изглеждаше сигурно.

През 1941 г. Япония бомбардира Пърл Харбър и аз окончателно се простих с мисълта, че ще видя Джак отново. Той вече не би могъл да дойде при мен, нито аз — да замина при него. Погребах надеждата, че някога пак ще го зърна да идва насреща ми или да слиза от някоя кола. Любовта като всичко останало остарява и ние се примиряваме.

Поддържах връзка с Танака, който беше отзован от Монголия след провала на мисията му. По думите на Танака той се беше опозорил дори и с това, че беше оставил хората си от конния отряд да се оттеглят сами на изток — към районите, контролирани от Япония. Дълбоко разочарована от провала му, аз му писах и споделих всичко, каквото мислех, като не му спестих острите критики. Не исках да го нападам, а да го насърча да действа и да се бори, за да изчисти името си на доблестен воин. Той обаче се беше засегнал и ми отговори доста остро, като не пропусна да ми напомни, че главно благодарение на

него съм това, което съм. Реших да му оставя последната дума, но се чувствах все едно беше предал доверието ми.

Моите собствени дела вървяха успешно. Сумида беше повече от доволен и все ми повтаряше колко съм ценна за Япония. Но депресиите ми се влошаваха и все по-често прибягвах към опиума, за да се справя със страха от остаряването и самотата. Погребах спомена за Джак на дъното на паметта си и се наливах с алкохол, за да притъпя болката. Външно създавах впечатлението, че все така се наслаждавам на живота. Дори от време на време преспивах с някого, но без предишния ентусиазъм. Вече нямаше мъж, способен да ме измъкне от бездната, в която чувствах, че пропадам.

Също както и преди, заплатата ми от тайните служби не ми стигаше, за да посрещам разходите си и да поддържам стандарта, с който бях свикнала. И въпреки допълнителната сума, отпусната ми от Компанията за златните мини, харчех повече, отколкото реално можех да си позволя. Затова се постарах да получа дял от подкупите, които щедро се раздаваха в столицата — такава беше практиката. Погрижих се да се разбере, че бих могла да използвам контактите си, за да издействам от японските власти помилването на един или друг китайски гражданин, обвинен в саботаж. И резултатът надмина очакванията ми — парите буквално потекоха към мен. Бащата беше готов да плати цяло състояние, за да спаси любимия си син. Съпругата, която все още обичаше мъжа си, беше готова да се раздели с всичко ценно, за да му се притече на помощ. Такива семейства станаха моите спонсори — те се разделяха с парите си на драго сърце, тъй като съзнаваха, че без мен каузата им би била обречена. Истината е, че сторих за тези хора каквото беше по силите ми и в крайна сметка и двете страни бяха еднакво облагодетелствани от тази сделка. Така скъпите на семейството си хора се завърнаха при близките си и се постараха да не накърняват интересите на Япония за в бъдеще. Търговците, които бяха успели да скрият по нещо, се разделяха с него без съжаление и влизаха в затвора, вместо да бъдат осъдени на смърт. Каквото и да си мислите, знам, че всички тези хора гледаха на мен като на свой спасител.

Обстановката в Пекин беше по-напрегната от когато и да било заради зачестилите провокации на китайски дисиденти. Обикновените граждани не бяха сигурни в чии ръце ще е градът, когато се събудят,

затова се стараеха да лавират и да угодят и на двете страни. Онези, които разполагаха с пари, бяха готови да се разделят с тях в името на някаква сигурност. Те плащаха повече от щедро на слугите си с надеждата, че ако един ден обстоятелствата се променят, те ще им останат верни и няма да свидетелстват срещу тях. Изобщо всички около мен, включително и аз, се презастраховаха.

Редовно участвах в благотворителните каузи на Перла, които бяха предимно в подкрепа на хора на изкуството. Купувах на Ким скъпи подаръци и плащах огромни сметки в нощните клубове. Разходите ми в хотела също бяха значителни, тъй като често давах банкети в чест на видни японци или посрещах гости в стаята си. През онези шеметни месеци в Пекин харчех трескаво — за дрехи, бижута, хазарт и опиум, както и за гледачки и процедури, които обещавах да те подмладят като с магическа пръчка.

Без Джак, който да ме държи стъпила на земята, и Танака, който да ми вдъхва увереност, ми беше трудно да правя каквито и да било планове за бъдещето. Живеех така, все едно никога нищо няма да се промени, макар и да знаех, че това рано или късно се случва. Чувствах се защитена от принадлежността си към елитните кръгове и усилено поддържах контактите си. Придружих Ким на два аборта, които минаха по-леко от моя собствен преди години. Съдействах на Ли един от любовниците му, красив, но изменчив младеж, да изчезне, след като започна да го изнудва и да заплашва, че ще разкрие сексуалните му предпочитания. Повечето от приятелите на Ли и бездруго знаеха за тях, но в Пекин е важно не онова, което се знае, а онова, за което се говори. Бях до Перла, когато преживяваше труден период и се беше влюбила в един млад художник, който първо я вкара в леглото си, а после разби сърцето ѝ. Съсипана, тя стигна до там, че направи опит за самоубийство. Заради младежа беше скъсала с любовника си барон Мацуяма, а Ли, макар да проявяваше съчувствие, не беше в състояние да съпреживее болката ѝ. Тя ми призна, че ако не съм била аз, не би имала към кого да се обърне за подкрепа, тъй като роднините ѝ живееха в Нанкин, а майката на Ли само щеше да злорадства, убедена, че снаха ѝ си е получила заслуженото. Бях много близка с Ли и Перла, но Ким беше най-вярната ми и обичана приятелка. Това приятелство означаваше много и за двете ни.

Едва когато синът на Сумида беше убит при атаката срещу американския флот във Филипините, осъзнахме, че живеем в рисковани, несигурни времена. През следващата година китайската армия успя да изтласка Япония от вътрешността на страната. За мое огромно съжаление войските ни трябваше да се изтеглят от провинция Гуанси и да се върнат у дома. Но за нас, японците, окупирали Пекин, поражението все още изглеждаше немислимо. Внушавахме си, че отстъплението е само временно, и продължавахме да се събираме и да танцуваме до зори, като си давахме вид, че нищо не ни смущава. Но градът беше странно притихнал, като пред буря, и като че ли всички от обкръжението ми без много шум се стягаха за заминаване. Самите китайци, превърнати в жители втора ръка в собствения си град, усетиха промяната във въздуха и позагубиха почтителното си отношение към окупаторите.

Перла и Ли спряха да устройват тържества с обяснението, че имат някои неотложни задачи. Сумида се опита да понесе трагичната си загуба мъжествено, като истински японец, но живецът го беше напуснал. Не беше никак забавно да си около него и тъй като самата аз избягвах компанията му, не забелязах, че и той страни от мен. Ким беше подочула какво се говори сред китайците и се безпокоеше, че армията на Чан скоро ще навлезе в Пекин. Тя се опита да възстанови американското си гражданство, но то ѝ беше от казано. Каза ми, че ще помоли Сумида да заmine с него за Япония, когато го отзоват, но поради някаква причина така и не повдигна въпроса. Мисля, че знаеше, че той ще ѝ откаже. По думите ѝ, да имаш китайска любовница в Пекин е едно, а в Япония — съвсем друго, особено когато си се завърнал безславно. Казах ѝ, че според мен се безпокои излишно, тъй като Япония е непобедима, но тя не споделяше моя оптимизъм. Няколко месеца по-късно Сумида я заряза, след като разбра за опита ѝ да си възвърне американското гражданство. Мисля, че това я устройваше, въпреки че по думите ѝ вече беше навредила на репутацията си сред сънародниците си.

Някъде по това време приятелят на Джак Миша Салмонов пристигна в Пекин. Сумида ми поръча да възобновя познанството си с него. Той смяташе, че кореспондентът на „Правда“ е руски шпионин, и ме натовари със задачата да го дезинформирам. От Ким разбрах, че той знаеше за връзката ми с Джак, въпреки че нищо не ми беше споменал.

Подозирам, че както повечето японци, приемаше това за мой минус, особено сега, когато бяхме във война с Америка. Но това не му пречеше да се възползва от контактите ми, когато сметне за необходимо.

Предложих на Миша да вечеря с мен в хотела и той прие поканата с ентузиазъм. Каза ми, че скоро щял да пътува за Чундзин, където вероятно щял да се види с Джак.

— Джак е в Китай? — попитах едва чуто.

— Да, Йошико, но, разбира се, не би могъл да дойде тук, в Пекин. Знаеш, че веднага ще го арестуват като вражески агент, също както ще постъпят и с теб, ако се появиш в Чундзин.

— Мислиш ли, че би дошъл, ако можеше?

— Не знам — сви рамене Миша. — Ти обичаш Япония, а той я мрази. Честно казано, още ти е сърдит, че избра Пекин пред него.

Дали защото Миша събуди спомена за онези наситени с емоция дни, или защото нещо в него ми напомняше Джак, или пък защото пих твърде много, в крайна сметка се озовах в леглото му. А може би го направих, за да облекча болката от вестта, че Джак е в Китай по работа, но няма да дойде да ме види. Когато, поизтрезняла, казах на Миша, че и двамата сме предали Джак, той ме зашлеви с думите, че изобщо не мисли така. В прегръдките му се бях опитала безуспешно да открия момичето със синята рокля, което ухаеше на мускус и Джак кръщаваше лодките на негово име. Сгрехих — то беше момичето на Джак и нямаше нищо общо с Миша, затова повече не си легнах с него, макар и да се видяхме още няколко пъти, преди той да си замине. Срецахме се на по пиitie и си припомняхме старите времена, но това само ме натъжаваше. Миша каза, че според него Чан скоро ще нанесе последен съкрушителен удар на комунистите и ще избави Китай от японските окупатори. Не бях убедена в това, но харесвах Миша и му спестих дезинформацията, която според инструкциите на Сумида трябваше да получи от мен.

Няколко седмици след заминаването на Миша, Америка, като най-долен страхливец, хвърли атомните си бомби над Хирошима и Нагасаки. В разстояние на няколко дни целият ми свят се срина подобно на тези злощастни острови.

Една сутрин се събудих и чух Ким да блъска по вратата ми. Ридаеща, тя ми каза, че японският император е капитулирал пред

американците. Беше чула новината по радиото и ми я съобщи покрусена. От нея разбрах, че Сумида вече беше заминал за Япония и че на мен ми предстоеше да се сблъскам с гнева на сънародниците си китаЙци. В първия момент си помислих, че не е разбрала нещо, и се опитах да я успокоя, но тя изобщо не искаше да ме чуе.

— Не се заблуждавай, Йошико — хълцаше тя. — Това не е тактически ход. Япония е съкрушена, това е краят. Страната ти те изостави на произвола на съдбата, а Китай, родината ти, е срещу теб. Ако хората на Чан се доберат до теб, ще бъдеш екзекутирана като предател.

Накарах я да седне и й налях сливово бренди, за да се поуспокои. Тя ми сподели, че се надява да осъществи план, който подготвя от месеци, и че ако това стане, непременно ще се погрижи за мен, но сега първата й работа е да се скрие и ме съветва да сторя същото, ако ми е мил животът. Оставих я да плиска разстроеното си лице със студена вода и побързах да се погрижа за себе си.

Когато посетих офицерските помещения и ги заварих в безпорядък, напуснати като по тревога, усетих как започва да ме обхваща паника. Японските войници бяха получили заповед да се оттеглят по най-бързия начин. А когато се опитах да се свържа с Ли и Перла и установих, че те вече са на път към Япония, съвсем се разстроих. Домашната им прислужница се опита да тръшне вратата под носа ми, но аз й попречих с крак и настоях да разбере дали все пак Ли не е оставил някакво съобщение за мен. Тя ми отговори отрицателно и думите й прозвучаха някак злорадо, тържествуващо. Тogaва за пръв път осъзнах, че съм в беда, и ме побиха тръпки. Ли и Перла, двама от най-близките ми приятели, ме бяха оставили, без да им мигне окото. Може да бяха с благородно потекло, но бяха постъпили като най-долни твари.

Отправих се към летището, придружена от Верния и Чоу, само за да установя за мой ужас, че то също е опустяло. Освен един-двама пилоти, които припряно товареха кутии с документи в самолетите си, наоколо нямаше жива душа. Разбрах, че е имало някакъв официален списък и всички, включени в него, вече са отлетели за Япония. Помолих единия от пилотите да ме вземе със себе си, но той заяви, че не му е разрешено да превозва цивилни граждани. Обясних му, че съм офицер от японската армия, а той се изсмя невярващо. Япония, за моя

покруса, сякаш изведнъж беше забравила за съществуването ми. Така както навремето баща ми най-хладнокръвно ме беше изпратил в Япония, така сега страната, която в продължение на години бях считала за своя родина, коравосърдечно се отказваше от мен. Чувствах се предадена, смъртно ранена. В разстояние на едно денонощие се бях превърнала в изгнаница без род и родина.

В отчаянието си се опитах да се свържа с Япония по радиостанцията в кабинета на Сумида, но линиите бяха глухи, сякаш отрязани. Докато бях там, се огледах наоколо — може би в бързината генералът беше оставил някакви книжа, които трябваше да бъдат унищожени. Изгорих един куп документи, сред които фишовете от заплатата ми. В пристъп на отчаяна ярост накъсах на парчета снимката на сина на Сумида, забравена на бюрото му.

Онази нощ спях лошо и сънувах, че става земетресение, което сравни хотела със земята. Призори навестих стария си познайник и информатор Дзин. Той ми предложи пари, но категорично заяви, че не иска името му да се свързва с моето.

— Да знаеш, Йошико, ако ме питат за теб, ще кажа, че изобщо не те познавам.

Взех парите и Дзин ме посъветва да променя външността си до неузнаваемост и да напусна града по най-бързия начин.

Потърсих Ким, но тя сякаш бе пропаднала вдън земя. Двата ѝ фризьорски салона бяха отворени, но персоналът не я беше виждал от няколко дни. Не можех да чакам да се появи — рискувах прекалено много. А и тя сигурно беше в същата безизходица като мен. Не биваше да губя време и бързо трябваше да предприема нещо. Пригладих назад късата си коса и добавих изкуствена плетка, за да заприличам на китайка от средната класа. Надявах се някое от китайските семейства, на които бях помогнала, да ме приюти, но напразно. Те не искаха и да знаят за мен. Един мъж, който ми дължеше живота си, ми изсъска да не се мяркам пред очите му. Знам, че всички тези хора си имаха проблеми, но не можех да повярвам, че така равнодушно ми обръщат гръб.

След няколко дни китайските войски влязоха в Пекин. Видях ги да крачат по улиците тържествуващи. Бедните китайци ги посрещаха с отворени обятия, а богатите нямаха друг избор, освен да си дадат вид, че също се радват, и да лепнат на физиономиите си фалшиви усмивки.

Близнаците ми предложиха да се подслоня в тяхната колиба край реката. Градът гъмжеше от китайски войници и друго не ми оставаше. Изнесох се набързо от хотел „Пекин“ — взех само несесера си, бижутата и бутилка саке. Разполагах и с известна сума пари, но далеч по-малка, отколкото би ми свършила работа. Сейфът в офиса на Сумида, където пазех спестяванията си, беше плячкосан — това беше поредният удар. Отначало отказвах да повярвам, че Сумида ме е ограбил — струваше ми се невъзможно да падне толкова ниско. Прерових шкафове и чекмеджетата с надеждата, че е оставил нещо за мен. Напразно. Не само че ме беше изоставил, но и ме беше лишил от средствата, необходими, за да оцелея. Подобна постъпка ми се струваше недостойна за японски офицер. Но след като само ние двамата знаехме комбинацията на сейфа, всяко друго обяснение би било неправдоподобно. Горчивата истина беше, че той дори не гледаше на мен като на японка — в противен случай не би ми причинил това. Може би от самото начало му беше ясно, че аз не съм нищо друго, освен заменима пионка.

Изпаднала в отчаяние и обзета от паника, мислех единствено как да се прибера в Япония, която все още чувствах като своя родина, макар и вече да не знаех какво да мисля за ситуацията си. На моменти се чувствах предадена и изоставена, на моменти си казвах, че е станало някакво ужасно недоразумение. Но повече от всичко копнеех да се завърна в страната си, дори и за да съпреживея поражението ѝ заедно с всички останали.

Мисълта да бъда заловена от китайците ме ужасяваше, но аз се опитвах да я изтласкам от съзнанието си. Сигурна бях, че ще избегна тази окаяна участ, но се нуждаех от време, за да планирам бягството си, и въпреки че жалкият коптор, в който живеях, ме отвращаваше, знаех, че това е временна ситуация и нямам друг избор. За съжаление във възможно най-неподходящия момент открих по тялото си признаците на сифилис. По дланите и ходилата ми се появиха кафеникави ранички, а гърлото толкова ме болеше, че дори не можех да преглътна. От няколко седмици се чувствах отпаднала и неразположена, като в самото начало забелязах по гърдите и гърба си обрив, който обаче изчезна и дори бях забравила за него. Знаех, че сифилисът е ужасна болест, която може да те ослепи и дори бавно да те убие, и обезумяла от страх, се люшках между самосъжалението и

надеждата, че ще оцелея, както много пъти досега. Надявах се симптомите просто да отзвучат без сериозни последствия. Беше ме яд на Миша Салмонов, който най-вероятно ме беше заразил, и в същото време ми беше жал за него.

Верния каза, че познавал човек, който би могъл да ми помогне, и един ден доведе в колибата мъж, който твърдеше, че може да ме избави от болестта. Той наричаше себе си лечител и си изкарваше прехраната, като отстраняваше бенки и брадавици и пускаше кръв с пиявици. Прегледа ме и ми каза, че сифилисът може да се лекува с един нов антибиотик, наречен пеницилин. Бил го изпробвал върху пациенти неколkokратно и бил сигурен, че действа безотказно. За съжаление пеницилинът бил доста скъпо лекарство, по джоба само на богатите, но той имал връзки в една болница и можел да ми го осигури, разбира се, срещу съответната цена. „Лечителят“ беше противно човече с мазна физиономия и алчни очички, но нямах друг избор, освен да му се доверя. Не можех да напусна страната в това състояние. Спазарихме се за цената и се наложи да се разделя с половината от парите си, а той се оплака, че го прави само заради мен, без почти никаква печалба.

Не бях сигурна, че ще се върне и ще ми донесе лекарството, затова изпратих с него Верния.

Лекарството се оказа наистина чудотворно и в разстояние на няколко седмици успя да ме вдигне на крака, а раничките по дланите и стъпалата ми заздравяха и изчезнаха. Отново се бях разминала на косъм и късметът ми беше проработил. Това ме зареди с оптимизъм. Бях напълно здрава и това беше чудесно, но бях платила твърде висока цена и ми ставаше все по-трудно да плащам на близнаците. Не можех да ям зловонната им рибена чорба и всеки ден ги пращах до пазара за прясно месо, плодове и саке, а тези продукти като че ли непрекъснато поскъпваха. Реших, че не е разумно да пуша опиум, докато не се почувствам в безопасност, и спях лошо, на пресекулки, като все ми се присънваше, че се давя в мътните води на близката река.

Поръчах на братята да се опитат да открият Ким, която сигурно можеше да ми помогне. Те отидоха в града и не се появиха цели две денонощия — време, през което не мигнах. Най-после те се завърнаха с добри новини — сега Ким беше любовница на китайския търговец Чи Мин, който се ползваше с благоразположението на новата власт, тъй като беше подпомагал финансово Чан Кайши. Спомних си, че Ким

ме беше запознала с него преди време и ми го беше представила като човек, който винаги може да ти даде отличен бизнес съвет. Тогава обаче той демонстрираше дълбоки симпатии към Япония.

Ким се беше оказала по-далновидна от мен и си беше подсигурила бъдещето. А аз, подведена от вярата си в могъществото на Япония, сега бях принудена да се крия като мишка.

Чи Мин беше по-възрастен от Сумида, с оредяла коса и прогнили зъби, но отдавна желаше Ким и тя беше намерила солиден покровител в негово лице и се беше примирила с грозотата му. Потръпнах, като си представих кръшното ѝ тяло в обятията му.

Разбрах от братята, че Ким се беше настанила в една вила в района между зоологическата градина и Храма с петте пагоди — квартал, предпочитан от любовниците на богатите китайци.

Верния ми каза, че Ким е обещала да направи всичко възможно, за да ми помогне, но не бива да приближавам къщата ѝ, докато не изпрати съобщение, че е безопасно. По настояване на Чи Мин тя беше прехвърлила цялото си имущество и акциите си на негово име и сега не беше толкова лесно да се измъкнат пари от него. Но Ким беше казала, че непременно ще измисли нещо — трябваше само да бъде търпелива. Отдавна не се бях чувствала толкова щастлива — най-последните молитви ми бяха чути. Убедена бях, че щом Ким е под покровителството на богатия стар търговец, шансовете ми за спасение се увеличават. Радвах се, че приятелката ми е невредима и в безопасност, и се надявах да успее да удържи на думата си. С всеки изминал ден животът в мизерната колиба ми се струваше все по-непоносим, но се налагаше да потърпя още малко.

Верния каза, че китайските войски са навсякъде в града и че е имало жестока саморазправа с всички онези китайци, обвинени, че са сътрудничили на окупаторите. Голяма част от тях вече не бяха между живите. Хотел „Пекин“ се беше превърнал в нещо като военен щаб — представих си как по коридорите крачат китайски офицери с мрачни, изопнати физиономии, неспособни дори да отпразнуват както трябва победата си. Но Верния подхвърли злорадо, че японците не липсвали на никого.

Не след дълго бях принудена да започна да продавам бижутата си, за да преживявам. Тъй като рискът беше прекалено голям и не можех дори да си подам носа навън, няхах друг избор, освен да

възложи това на братята. Срещу една гривна от чисто злато получих толкова скромна сума, че подозирам, че близнаците си бяха прибрали по-голямата част от парите. Но нищо не можех да направя. А най-страшното беше, че парите ми се стопяваха и братята вече се чудеха дали си струва рискът да ме приютяват под покрива си. Уверих ги, че когато се прибера в Япония, ще им изпратя толкова злато, че ще ги подсигурия до старини. Мисля, че само това обещание ги спираше да не ме изхвърлят на улицата.

Непрекъснато обмислях как бих могла да се измъкна от Пекин и да замина за Япония. За момента обаче това беше изключено. Китайците бяха завардили всички изходи на града. Мина ми през ум да се опитам да открадна самолет, но на летището също гъмжеше от войници и дори ако по чудо успеях да излетя, щяха да свалят самолета, без да им мигне окото. Всички заминаващи кораби и влакове се проверяваха и пътуваха с подсилена охрана. Вече няха влиятелни познати, към които можех да се обърна за съдействие, няха и пари, за да подкупя подходящите хора и да си реша проблема. Не беше в природата ми да стоя и да бездействам, но не ми оставаше друго, освен да чакам. Защото, ако някой изобщо можеше да ми помогне, това беше Ким.

Скоро вече изобщо не можех да си позволя храната, с която бях свикнала, и трябваше да се задоволя с вонящата риба и безвкусния ориз, с които преживявах братята. Щом разбрах, че парите ми са свършили, Верния и Чоу напълно изгубиха почтителното си отношение и вече отказваха да изпълняват поръчките ми. Нямах ги с часове и всеки път, докато ги чаках, се чувствах като в капан и вече не знаех дали да не си мисля най-лошото. С течение на времето бях свикнала да не обръщам внимание на мръсотията и мизерията, но не можех да се примиря с това, че живея като затворник, и с всеки изминал ден се чувствах все по-зле. Проклинах съдбата си и се окайвах, озлобена срещу приятелите, които ме бяха изоставили, и срещу целия свят.

Верния ми каза, че в Пекин се носели слухове, че се укривам, и че за залавянето ми била обявена награда. Щял да ме съди военен трибунал, тъй като съм била японска шпионка, отговорна за смъртта на невинни китайци, сред които жени и деца.

— Наричат те „японската кучка“ — ухили се той.

Честно казано, учудих се, че ме смятат за престъпник от такъв ранг и дори усилено ме издирват. Новината ме ужаси и вече не смеех да изляза дори за да подишам чист въздух. Спях като заек — готова всеки миг да побягна, ако се наложи, макар че всъщност не знаех къде бих могла да отида. Понякога нощем, под прикритието на мрака, все пак се престаствах да се поразходя край реката — тогава се отдавах на спомени и на мечти за бъдещето, колкото и несигурно да изглеждаше то. На лунна светлина реката изглеждаше дълбока и тайнствена, а мракът милостиво скриваше порутените бараки по брега. Тогава си казвах, че светът все пак е хубав, и дишах по-леко. В тези кратки мигове можех да се отърся от страха и да не се озъртам като подгонено животно. Макар и още да не бях получила вест от Ким, все така вярвах, че тя ще направи всичко, за да ми помогне, и тази надежда ме крепеше.

Понякога ми идеше просто да продължа да вървя и да не спирам чак докато не стигна морето, където бих могла да се промъкна на някой кораб, отплаващ за Япония. Но знаех, че вероятността бягството ми да сполучи, е твърде малка, почти нищожна. Бях заделила малка сума за извънредни обстоятелства и с нея смятах да си извадя фалшиви документи за самоличност — американски паспорт и всичко останало. Така поне бих имала някакъв шанс да стигна до Америка и, кой знае, може би дори отново да бъда с Джак. Но тъй като вече изобщо не можех да се доверя на близнаците, а и не смеех да се появя в града, не знаех как бих могла да осъществя тази си идея. Истината е, че всички планове, които ми минаваха през главата, бяха все прекалено рисковани и с минимални шансове за успех. Ако разполагах с пари, би било съвсем различно. И така, каквито и планове да кроях, в крайна сметка си казвах, че ще е най-разумно да изчакам вест от Ким.

Пет седмици след като ми беше поръчала да изчакам, Ким ми прати известие по свой доверен слуга, че е събрала парите, необходими за бягството ми. Тя ми пишеше също, че разчита на хора, готови да ми помогнат, само трябва стриктно да следвам инструкциите ѝ. Молеше ме да изчакам още седмица, тъй като тогава любовникът ѝ заминавал за Кантон по работа, а в негово отсъствие шансовете ни за успех се увеличавали. Трябваше да отида при нея през нощта, под прикритието на мрака. Тя пишеше още, че ѝ липсвам и няма търпение да ме види отново. Когато прочетох тези кратки редове, се разплаках

като дете. Толкова дълго бях таила в себе си емоциите и бях живяла без близък човек, че сега сякаш нещо в мен се отприщи. Ким, върнатата ми приятелка, не ме беше забравила. Тя щеше да се погрижи за мен.

Но лошият късмет продължаваше да ме преследва и в деня, когато трябваше да отида при Ким, бях повалена на легло от тежко стомашно разстройство. Превивах се от болки и повръщах през няколко минути. Мисля, че бях яла развалена риба, защото не можех да се държа на краката си. Верния и Чоу изобщо не се впечатлиха и ме оставиха сама, както все по-често се случваше напоследък. Казаха, че щели да предадат на Ким, че съм възпрепятствана, и да се върнат за вечеря.

Бях пришила спестените си пари в един от джобовете си и вече си бях събрала багажа. Нямах търпение да тръгна, но дори не можех да стана от леглото. Все така ми се повдигаше и цялото тяло ме болеше. Чувствах се омаломощена и имах нужда единствено да спя. Сънувах, че двете с Мари лежахме на дъното на реката, а покрай нас плуваха разни риби. Те се провираха в косите ни и хапеха телата ни, които се полюшваха с ритъма на течението. Най-обезпокоителното беше, че Мари все едно нищо не забелязваше и само се усмихваше с празен поглед.

Събудих се, обляна в студена пот, и се ослушах, нетърпелива да чуя стъпките на Верния и Чоу, които вече разпознавах отдалече. Навън цареше гробна тишина и чувах само как се плискат водите на реката. Нощният въздух беше натежал от влага, а светлината на утрото вече се процеждаше в небето. Отсъствието на братята ме притесни, но бях толкова отпаднала, че след миг отново се унесох.

Събуди ме някакъв шепот отвън, а после, преди още очите ми да привикнат с полумрака, някой изрита вратата и в колибата нахлуха китайски войници. Завариха ме свита в ембрионална поза върху мръсните чаршафи, с леген за повръщане до главата ми. Разнесоха се крясъци, някой ме издърпа за косата и ме повлече нанякъде. Телохранителите ми, двамата близнаци, родени в годината на коварната Маймуна, ме бяха предали на китайците. По-късно научих, че не го бяха направили за пари, а срещу обещанието да бъдат включени в новосформираните полицейски отряди. Срамувах се, че ме бяха заварили така — Верния и Чоу можеха да ми спестят поне това

унижение. Но не биваше да се учудвам — историята е пълна с предателства.

По време на първата година, която прекарах зад стените на Затвор номер едно в Пекин, Съветската армия навлезе в Манджурия и Пу И беше принуден да абдикира. Той побягнал към корейската граница, откъдето се надявал да замине за Япония, но междувременно бил пленен от руснаците и изпратен в Сибир.

Уан Дзюн отново беше изоставена в труден момент, но мисля, че чашата отдавна беше преляла и тя дори изпитваше облекчение, че вече не е част от драмата на императора изгнаник.

През същата тази година японската армия капитулира окончателно и с нея рухнаха и последните ми надежди. Генерал Хо Инчин пое контрола над Китай.

И така, вече трета година съм тук, в този затвор, и никога не знам в какво настроение ще се събудя на сутринта. Понякога, макар и рядко, съм изпълнена с оптимизъм, но по-често осъзнавам жестоката реалност и не си правя никакви илюзии. Свикнала съм с мрачния си затвор и вече почти не забелязвам ронещата се от стените мазилка и не обръщам внимание на мишките, удавени в нощното ми гърне. Но на моменти ме обзема отчаяние. Чувствам се като горкото пленено канарче на Миура. Между тези четири стени имам достатъчно време да мисля за миналото си и за всеки грешен избор, който съм направила, за да стигна до тук.

Отдавна размених повечето си що-годе ценни притежания за цигари и саке, без което си мислех, че няма да мога да мина. Сега карам като всички тук на зеленчуков бульон и вода, която със сигурност гъмжи от бактерии. Нощната охрана, Сук Пин, е мил човек и понякога ми дава цигари. Той редовно ме снабдява с моливи и хартия, а веднъж дори ми донесе паче яйца, което изядох сурово.

През втората година от пленничеството ми ме изправиха пред военния трибунал на Чан Кайши и ме обвиниха в шпионаж и държавна измяна. Прокурорът заяви, че заслужавам смъртна присъда не само защото съм предателка, но и защото аз, една жена, съм имала наглостта да летя над страната си с японски самолети и да гледам сънародниците си отвисоко. Не се изненадах, когато ме признаха за виновна и ме

осъдиха на смърт. „Елитът“, който сега управлява Китай, е от поддръжниците на Чан и изпитва дълбока ненавист към всички, свързани по някакъв начин с династията Цин. Не очаквах милост от тях, тъй като хората с бедно потекло не споделят ценностите на аристокрацията и за тях връзките на честта не означават нищо.

Мисля, че се държах достойно. Никой не ме видя да пророня и сълза, но ако можеха да надзърнат в мислите ми, щяха да разберат, че съм обзета от неописуем ужас. Колкото и да настоявах, че съм японски гражданин и следователно не може да бъда обвинена в държавна измяна, съдът изобщо не прие доводите ми. Те дори не произнасяха името ми, а ме наричаха с погнуса „предателката“.

Нямам особено доверие на служебния адвокат и през последната година работя върху защитата си. Ако мога да докажа японското си гражданство, ще ме върнат в Япония и няма да бъда екзекутирана от презрените китайци. Затова писах на Кавашима и го помолих да ми изпрати документите за осиновяването ми. Той ми писа в отговор, че никога не ме е смятал за своя дъщеря и че всъщност не ме е осиновявал официално, така че името ми дори не фигурира в списъка с наследниците му и във фамилните регистри. Все пак добавяше, че тъй като съм била изпратена в дома му едва осемгодишна, повечето хора сигурно биха ме считали за японка. Като гаранция за достоверността му писмото беше подпечатано от областния комисар на Токио. И така, като не потвърждаваше факта, че съм японка, Кавашима на практика хладнокръвно подписваше смъртната ми присъда.

Спомням си деня, в който Кавашима ми съобщи за осиновяването ми, така ясно, сякаш беше вчера. Думите му бяха, че вече съм негова дъщеря, а също и дъщеря на Япония. Двете с Прошка отпразнувахме щастливото събитие с тържествена вечеря и фойерверки.

Може би самият Кавашима се страхуваше да не бъде обвинен в съучастие във военни престъпления. Много японци все още бяха под подозрение. Чух, че Танака лежи в затвора „Сугамо“ в Токио. Но Кавашима беше постъпил като страхливец и нищо не го оправдаваше. Най-после се убедих, че не заемам никакво място в сърцето му, въпреки че аз не можех да го изтръгна от моето.

Сред онези, които се изказаха в моя защита, бяха полусестрите ми Сян Ци и Сян Уо, които не бях виждала от много години и почти не

познавах. Те казаха, че винаги съм била много умна, но не ме бива за шпионин. Според Ци красотата ми беше станала причина за всичките ми неприятности, а Уо добави, че не съм лош човек, но изпращането ми в дома на Кавашима е може би най-голямата трагедия в живота ми. Тя ясно си спомняла как баща ми ме беше прокудил от къщи. Благодарна им бях, че се бяха застъпили за мен, но мисля, че съдът не обърна никакво внимание на показанията им.

Знаех, че каузата ми е изгубена — нещата бяха ясни далеч преди края на процеса. Сега, докато пиша тези редове, очаквам да науча датата на екзекуцията си. Странно, но вече като че ли съм се примирила с тази мисъл. Мисля, че винаги съм знаела, че няма да доживея до дълбока старост, предчувствала съм го. Нещо повече, като че ли бях в състояние да съпреживявам красотата на този свят само докато самата аз бях в съзвучие с нея. В килията ми няма огледало, но по погледите на пазачите разбирам, че вече не съм предишната красавица. Казват, че физическата привлекателност няма никаква стойност в новата китайска държава, но аз не мога да го повярвам. Според мен красотата винаги е била и ще бъде могъщо оръжие.

И все пак сега, когато дните ми на тази земя са преброени, като че ли съм в състояние да оценя всеки дребен детайл, да забележа съвършенството на простата купичка с ориз, изяществото на тръстикова рогозка и да се любувам на меката светлина, която се процежда през прозорчето на килията. Такива обикновени наглед неща се запечатват в съзнанието ми с поразителна яснота и са в състояние да ме развълнуват почти до сълзи.

Все по-често оживяват и случките от миналото, настигат ме познати гласове и дори усещам отдавна забравени миризми. Сякаш чувам отнякъде нежния, мелодичен глас на майка ми и виждам как се озарява погледът ѝ, когато се спомене името на баща ми. Само ако можех да започна живота си отначало, вече нямаше да избира грешната посока. Но миналото не може да се върне и някои рани никога не заздравяват. Особено когато си причинил твърде много болка и си натрупал твърде много горчивина.

Тъй като имам армейски чин, помолих да ми бъде оказана честта да бъда разстреляна, но и това ми беше отказано. Значи щях да бъда обезглавена. Страхувам се от сабята повече, отколкото от огнестрелното оръжие, но се опитвам да не мисля за това. И все пак

нощем в кошмарите си често виждам как ме посичат. Винаги съм облечена с дрехите на Шимако в деня на самоубийството ѝ край езерцето с шараните. Събуждам се, обляна в студена пот, и се боя отново да затворя очи. Понякога виждам надвесено над мен загриженото лице на пазача Сук Пин, който е чул риданията ми и се опитва да ме успокои.

Сук Пин ми предаде писмо от Ким — неоценим жест, защото знаех, че с това рискува работата си, а може би дори живота си. Писмото беше подписано само с „твоя вярна приятелка“, но аз знаех, че е от нея. То ухаеше на парфюма ѝ от рози, който не можех да сбъркам с ничий друг. Ким пишеше, че се опитва да направи нещо, и ме уверяваше, че не всичко е изгубено и не бива да унивам. Милата Ким, въпреки всичко, което рискуваше, тя беше останала най-вярната ми приятелка. Чувствах я близка като сестра и се питах дали аз бях готова да се изложя на същия риск за нея. След всичко преживяно вече знаех, че верността е най-ценното. Предаността на Ким и неочакваната, безкористна доброта на Сук Пин върнаха вярата ми в приятелството.

Изобщо не ми хрумваше какво би могла да направи Ким, за да облекчи положението ми, но получих от нея и второ писмо, в което тя ми пишеше, че е успяла да подкупи родителите на едно безнадеждно болно момиче и те са се съгласили дъщеря им да заеме мястото ми на екзекуцията. Ким добавяше, че изобщо не бива да изпитвам угризения, защо го момичето и бездруго умира от туберкулоза и е щастливо, че родителите му, които са крайно бедни, вече няма да гладуват.

Сук Пин щеше да се погрижи да вкара момичето в килията ми в нощта преди екзекуцията, а той щеше да избяга заедно с мен и да бъде възнаграден за помощта. Ким пишеше още, че макар и уплашен, той е готов да помогне и мога да му се доверя напълно. Знаех, че Сук Пин вини Чан Кайши за смъртта на съпругата и детето си, загинали, когато войските му вдигнали във въздуха дигите на Жълтата река, без изобщо да предупредят местните хора. Селото на Сук Пин се наводнило и жителите му, хванати като в капан, започнали да измират от глад.

Ким пишеше, че дори и китайците да разберат, че съм се измъкнала, те щели да се погрижат по понятни причини това да не се разчуе. Щели да извършат екзекуцията и да обявят, че това очаква всички предатели. Сук Пин изгори писмото веднага щом го прочетох и

стъпка пепелта на пода, докато от нея не остана и следа. Помолих го да си запазва първото писмо на Ким и го уверих, че ще го глътна, преди някой да ми го вземе.

— Не се притеснявай, Източна перла, планът ще успее и двамата заедно ще се измъкнем от тук — каза той, като ме погали по бузата с грапавата си ръка. — Не бива да свършиш така. Не успях да спася семейството си, но теб ще спася.

Мисълта за бягството от затвора ме ужасяваше, но и успяваше да повдигне духа ми. Позволих си дори да помечтая как ще замина за Америка и ще открия Джак, а може би и старата си приятелка Тамура Хидари. Колкото до момичето, което щеше да бъде посечено вместо мен, казах си, че в нейния случай сабята би била за предпочитане пред дългата, мъчителна агония.

Значи може би все пак щях още да се порадвам на живота и да си наваксам за трите години на лишения. Свободата изведнъж ми изглеждаше достижима, само на една ръка разстояние. Копнеех отново да виждам необятното небе над главата си и сънят да ми носи покой, а не страх и кошмари.

В Северен Китай има поговорка, че онзи, който е минал през големи преमेждия, ще живее дълго и щастливо. Надявах се наистина да е така, но не можех да бъда сигурна, защото лежах в затвора и чаках деня на екзекуцията си. И все пак ми се искаше да вярвам, че ще получа още един шанс и ще мога да поема по нов път, независимо от всичко, случило се дотук. Питам се дали това изобщо е възможно? Страхувам се, че лицето на обреченото момиче ще ме преследва в сънищата ми и ще помрачи остатъка от живота ми, а смъртта ѝ ще е потвърждение, че мракът е възтържествувал.

Какво ли биха казали за това шепата хора, на които наистина държах? Мисля, че майка ми по-скоро би предпочела да умра, отколкото да причиня това на някое човешко същество. Нацуко също би ме посъветвала да забравя за егоизма си и поне веднъж да проявя човечност. Прощка би ме оставила да постъпя както реша и не би ме съдила, затова пък Джак би бил повече от категоричен. Той мразеше задкулисните игри и всичко скрито-покрито, но дали все пак не би искал да бъдем заедно, макар и на такава цена?

Скоро ще се спусне здрачът, а нощите тук са тъмни като в рог. Ще разпъна рогозката си и ще полегна с гръб към стената — в позата,

с която съм свикнала от детството си. Не знам какво ще ми донесе утрото — свобода или заслужено възмездие.

Но сега смятам да поспя, а утрото е по-мъдро от вечерта. Ще се доверя на инстинктите си, защото именно те ни ръководят, каквото и да си мислим.

Ако се събудя, обзета от угризения, ще се оставя да бъда екзекутирана и ще помоля Ким все пак да даде онези пари на семейството на момичето. Кой знае, може би в някой друг живот това ще ми донесе опрощение? Не знам какво ще се случи с мен — утрото ще покаже.

На 26 март 1948 г. в „Пекин Дейли“ е публикувано следното: „В 18:40 на 25 март в Затвор номер едно в Пекин беше екзекутирана шпионката, известна като Източна перла. Източна перла е четиринайсетата дъщеря на Су Цин Уан, пряк наследник на малкия брат на първия император от династията Цин.“

СВЕТЪТ НА ИЗТОЧНА ПЕРЛА

1906 г. Немският невролог Алцхаймер диагностицира ново мозъчно увреждане.

1906 г. Ражда се манджурската принцеса Източна перла — четиринайсета дъщеря на принц Су от четвъртата му наложница. Принц Су е един от осемте принцове на Железния шлем в императорския двор на Пекин и пряк наследник на великата династия Цин.

1912 г. Потъва „Титаник“.

1912 г. Императрица Дауъджър Лонгю издава указ, който слага край на тривековната династия Цин и води до абдикацията на император Пу И. Пу И, далечен братовчед на Източна перла, изгубва трона и Китай става република. Зад стените на Забранения град Пу И продължава да се изживява като император, макар и без никаква реална власт.

1914 г. Избухва Първата световна война.

1914 г. Източна перла е хваната да шпионира баща си, принц Су, и за наказание е изпратена да живее в Япония при кръвния брат на баща ѝ Кавашима Нанива.

1919 г. Америка добавя в конституцията си осемнайсетата поправка, която забранява алкохола. Това създава предпоставки за контрабанда и за възхода на американската мафия.

1919 г. Източна перла е осиновена от Кавашима и кръстена Йошико.

1921 г. Айнщайн получава Нобелова награда.

1921 г. Източна перла е прелъстена от дядо си Тешима.

1922 г. Джеймс Джойс пише „Одисей“.

1922 г. Източна перла е прелъстена от осиновителя си Кавашима.

1925 г. Пу И бяга от Забранения град с помощта на японците.

1925 г. Източна перла е омъжена за монголски принц.

1926 г. Лоурънс Оливие дебютира като актьор на бирмингамска сцена.

1926 г. Източна перла бяга от Монголия и минава през Япония на път за Шанхай.

1931 г. Построен е Емпайър Стейт билдинг, висок 102 етажи.

1931 г. Източна перла е вербувана за японска шпионка. Пу И заминава за Манджурия.

1935 г. Създадена е академията ФБР.

1935 г. Източна перла е изпратена в Пекин с мисия от японските тайни служби.

1936 г. Избухва Гражданската война в Испания.

1936 г. Източна перла посещава баловете на висшето общество в Пекин.

1939 г. Избухва Втората световна война.

1939 г. Източна перла все още е принцесата, канена на всяко тържество.

1941 г. Япония бомбардира Пърл Харбър.

1941 г. Източна перла става президент на Компанията на китайските златни мини и на Асоциацията на манджурците в Пекин.

1942 г. Енрико Ферми извършва първата пробна ядрена верижна реакция.

1942 г. Източна перла си създава приятели и врагове в Пекин.

1945 г. Америка пуска атомна бомба над Хирошима и Нагасаки.

1945 г. Източна перла е арестувана в Пекин от отрядите на Чан Каиши и изпратена в Затвор номер едно.

1947 г. Осъществен е първият свръхзвуков полет.

1947 г. Източна перла е изправена пред държавен трибунал и призната за виновна по обвинение в шпионаж и държавна измяна.

1948 г. Създава се държавата Израел.

1948 г. Съдът не признава смекчаващите вината обстоятелства, за които пледира Източна перла и на 25 март смъртната ѝ присъда е изпълнена.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.